Columbia University
in the City of New York
THE LIBRARIES

DAVID EUGENE SMITH
COLLECTION
Ms. Or. 395

باب تخته بتی الم ویرسه کوکرده کم نه نیخ ونشادر وصو صغری بو بیغو نخی اکه لیوب
درابه وزن ایلیوب تخته بتی اولان یره توتسی ویره لر جمله هلاک اولا باذن الله تعالی

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله غافر الذنب • قابل التوب • شديد العقاب • عالم الغيب • راحم
الشيب • منزل الكتاب • ساتر العيب • كاشف الريب • مذلل الصعاب • مغيث
الملهوف • دافع الصروف • رب الارباب • خالق الخلق • باسط الرزق • مسبب
الاسباب • مالك الملك • مجري الفلك • مسير السحاب • ساطح الغبراء • على
متن الماء • ممسكه بحكمته عن الاضطراب • منها خلقناكم وفيها نعيدكم ومنها
نخرجكم يوم الحشر والماب • احمده وهو المحمود بكل لسان ناطق • واشكره وهو
المشكور في المغارب والمشارق • واشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له شهادة
مهد الايمان اركانها • وشد الايقان بنيانها • واكد البرهان دمانها • واشهد ان محمدا
عبده ورسوله • المستولي على شانه لسانه • ونبيه المفضل بمعاني علومه • وبدايع
بيانه • والصادق الصادع بدليله وبرهانه • القائل زويت لي مشارق الارض •
ومغاربها كشفا واطلاعا بسره وعيانه • صلى الله عليه وسلم وعلى اله و
اصحابه وازواجه • صلوة تبلغ من امن به غاية امنه وامانه • وتسكن روعته
في الدارين بعفو الله بغفرانه • اما بعد قد اشار الى العبد الفقير الخامل الحقير
من اشارته الكريمة محمولة على الطاعة على الروس وسيرته المستقيمة • امر بان يجعل
له دائرة مشتملة على دائرة صغيرة توضح ما اشتملت عليه من طولها والعرض •
والرفع والخفض • ففتح الله سبحانه من فيضان لطفه • احسن ما ب
سهل امتنان عطفه ذلك الصعب المهاب • وبشر برافته ما لم
في بال وحساب • فنهضت مبادرا الى السجود • شاكرا
لذي الانعام والجود • فاقبلت على مطالعة كتب حكماء الانام •

الارض

وتصانيف

وتصانيف علماء هيئة الأعلام كشرح التذكرة للخواجه نصير الطوسي وجعفر
سالبطليموس وتقويم البلاد البلخي ومروج الذهب للمسعودي وعجايب
المخلوقات لابن الاثير الجزري والمسالك والممالك للمراكشي وكتاب الابتداء
وغيرها من الكتب المعينة على تحصيل المطلوب الموضوعة بين الناس وفي هذا
الغرض لم يخل من الخلل والقياس فان ذلك امر موهوم لكنه وهم حسن وكما
قال بين اليقين والوهم بون كما بين اليقظة والوسن والله سبحانه وتعالى
هو المتجاوز عن الخطاء والخلل والموفق لصاحب القول والعمل وقال وضعت
هذه الدائرة مستعينا بالله تعالى على صورة شكل الارض وفي الطول و
العرض باقاليمها وجهاتها وبلدانها وصفاتها وعروضها وهيئاتها واقطارها
وممالكها ومفاوزها ومهالكها وغامرها وجبالها وسهلها ورمالها
وعجايبها وغرايبها وموضع كل مملكة واقليم وذكر ما بينهما من المتالف
والمعاطف برا وبحرا وذكر الامم المنقسمة في الجهات والاقطار طرا وسد ذي
القرنين في سالف الاحقاب كما جاء في نص الكتاب وبالله سبحانه وتعالى
الاعتصام وهو حسبي على الدوام ومنه اسال السداد والتوفيق فانه اهل للاجابة والتحقيق

هذه الدائرة فيها صورة الارض وما فيها
من المدن والجبال والبرار والقفار
والبحار والانهار وما فيهما من
الاعاجيب الغريبة والاعمال
الغريبة

بلكل كه بو رساله لطيفه ومجموعهٔ شريفه در صدر العلما وقطب الاصفيا
فخر المؤلفين وزبدة العارفين سراج الدين عمر بن الوردينك رحمة الله عليه
مؤلفاتندندر خريدة العجايب وفريدة الغرايب نام كتابنك اولنده واقع اولان دائرهٔ
شرح ايدوب يريوزنده اكر جبال واكر بحار وجزاير انهار ومسافات بلادى
واوصاف عبادى وصفات بلادك طول وعرضى وسموات وارضى ومواضع
واقاليمى ومغاوز دماميمى وبريه نك عجايبنى واقاليمك غرايبنى وبونلرك
ايچنده ساكن اولان امم مختلفه واجناس مؤتلفه ومحل آب حيات قطرهٔ
عالمك نه جانبنده ونه سمتنده در تا سد ذى القرنين ومجمع البحرين وسد ياجوج
وماجوج وخواص اجزاء حيوانات ومنافع انواع نباتات سلف علما وخلف
حكما عجايب وغرايبندن ومسالك نوايبندن بيان ايدوب عربى الفاظله
تحريرا تمكين هركس اندن بهره مند اولمدوغى اجلدن بعضى ياران واخوان بو
عبد قليل البضاعه وعديم الاستطاعه دن تركى الفاظله ترجمه سين التماس
ايتدكلرى باعثدن قلايد خاطر فتور وقلب مكسور بوكا قرار ايديكه المأمور معذور
فحواسنجه عمل ايدوب دركاه عزت پناهه التجا واخوان صفادن همت
ارتجا اولنه كه سهو وخطايله ونقص وخياللله بقدر الوسع والامكان
تحرير و مباشرت وتسطيره مبادرت اولنوب محب العلماء والصلحا و
محسن الضعفاء والفقرا منبع الجود والانعام معين الارامل والايتام
عذوب اللسان مليح البيان المختص بعناية الله الاكبر امير كبير
عثمان شاه بن اسكندر پاشا يسر الله ما يشا لا زال مكرما بين

الأمر بالعدل والاحسان • وهو بمنزلة العين في الانسان • ضاعف الله تعالى جلاله • ومد على المخلصين الداعين ظلاله • كتاب مذكور عز حضور موفور الحبور • سعادت نمالرندن امید قبول نیتنه تسطیر اولنوب جریدهٔ جدیدهٔ نظر لطفله ملحوظ اولنجق • ما مولدر که رقم قبول چکلمسنی دریغ بیورلمیه •

في تعريف ملك المقربين • وعمدة الملوك والسلاطين • اعني عثمان شاه من سلالة سلطان بن سلطان سلطان سليم خان

يا رب انصر بجندك القوي لواؤه ‏ من حيث ان مقصد كل غزاؤه
وجه العقول صار حصنا بزهنك ‏ كاللّيل يستنير ببدر لقاؤه
رام الهلال ضربك اياه حلقة ‏ في بابك الرفيع بمنه انحناؤه
جدواك بالبشاشة واللطف والنشاط ‏ والفيض للسحاب قرين بكاؤه
من مسه السقامة من نكبة الزمان ‏ ترحم له ورحمك هذا شفاؤه
لا ينتهي العقول الى حد مدحك ‏ لا ينقطع بعد وبيان قضاؤه
الناس في القيام والافلاك في الركوع ‏ والارض في السجود فكل عطاؤه

يا رب احسن امره في دار الوجود
وارزقه فيهما ابدا ما يشاؤه

پای ملخی پیش سلیمان بردن • عیبست ولیکن هزار هنر ز موری
مرجو اولدر جناب دریا نوالدن اولدرکه بو تحفهٔ حقیر مقبول اولوب • حق تعالی سلطانلغک پیوندن الی قیام الساعة جمیع نکباتدن محفوظ • وحوادث روزکاردن مصون ایدوب ذات ملک صفاتلرن •

جمله آرام روحانیدن و اسقام جسمانیدن مبرا ایدی ویره آمین یا رب
العالمین تاریخ شود مکیم ویردی ال بو امره فرصت طقوز یوز یتمیشه ایرشدی هجرت
اولا قاف طاغنك ذکرینه شروع ایده لوم

حق تعالی قرآن عظیمنده و فرقان مجیدنده بیورمشدر ق والقرآن
المجید امدی جبل قافك تفسیرنده علماء مفسرین برقاج وجه اوزرینه
یازمشلردر ابو صالح ابن عباسدن رضی الله عنهما روایت ایدر که حق
تعالی بر طاغ یراتدی اکا قاف دینیلور عالم سفلیی احاطه ایلمشدر
و عروقی اول صخرهٔ عظیمه یه متصلدر که بو یریوزی اول صخره نك اوزرنده در
هر قچن کیم حق تعالی بر شهره و یاخود بر کویه زلزله امر ایتسه اول طاغه
موکل اولان ملکه امر ایدر که اول یرك طمرلرن دپرده پس اول یر اول ساعتده
حرکته کلور مجاهد ایتدی جبل قاف یریوزین و جمیع دریای محیط در
ضحاك روایت ایلدی جبل قاف یشل زمرددندر و آسمانك کنفلری
قورلمش کبی اوزرینه صرقمشدر و کوك یوزی یشل کوردوکی آندندر

جبل قاف شول طاغدر که یریوزینی جمله احاطه
ایلمشدر حق تعالی آنی یشل زمرددن خلق اتمشدر و آنك عرضی بش یوز
یللق یولدر و دنیا کوکلری آنك اوزرینه بنا اولنمشدر و آنك یشل
کوریندوکی آندندر بو جبل قافك ماوراسی بحر محیطدر که جبل قافی
احاطه ایلمشدر اسمی نیطشدر و بو جبل ماوراسنده بحر آخر واردر که
اسمنه قبیس دیرلر و بونك ماوراسنده بحر آخر واردر که اسمنه مظلم

دیرلر• وبنه بونڭ ماوراسنده بحر آخر واردر که آدینه مرماس دیرلر• وبونڭ
ماوراسنده دخی بر دریا واردر که اسمینه باغی دیرلر• وبو بحار سبعه‌نڭ
آخریدر• وبو دریالرڭ هر بریسی مقدما ذکر اولنان بحاری احاطه ایلمشدر•
وهر دریانڭ طاغلری دنیا کوکلری قبه اورلمشدر• یعنی بو یدی کوکلرڭ هر بریسی
مقابله سنده واقع اولان طاغه ملاصق اولوب قبه لنمشدر• وبو طاغلرڭ
هر بریسنڭ ما بینی مخلوقاتله مملودر• بونلرڭ هر عددن وجنس وصفاتن
الله دن غیری کمسه بلمز فاما ذکر البحار یر یوزنده اولان دریالرڭ
غایت اعظمی بحر محیطدر که• عالمڭ چوره سن احاطه ایلمشدر که• انڭ قراری
وساحلی یوقدر• الا ارض جهتندن واردر• وساحلی بحر مظلم طرفندن آردنده‌در
که اول بحر محیط ایله محیطدر• بحر محیط یر یوزینی احاطه ایلدوکی کبی• وانڭ ظلمتی
انڭ آردنده کونش مطلعندن مغربه وارنجه‌در کعب الاحباردن روایت
اولندیکه ایدر جبل قافڭ چوره سن رسول الله دن صلی الله علیه وسلم• سؤال
ایتدم ایتدیکه• انڭ آردنده یتمش بیڭ یر واردر آلتوندن• وانڭ آردنده یتمش بیڭ
یر واردر مسکدن• وانڭ آردنده یتمش بیڭ یر واردر کمشدن• وانڭ
آردنده یتمش بیڭ یر واردر دموردن• وانڭ آردنده یتمش بیڭ یر واردر
نوردن• وانڭ آردنده یتمش بیڭ یر واردر که آنده فرشته‌لر ساکندر• آنده نه
اسی واردر ونه صوق وار• وبو یرلرڭ هر بریسی بیڭ ییللق یولدر• وانڭ
آردی ظلمتدن بر دیواردر• وانڭ آردنده ییلدن بر حجاب واردر• وبونڭ آردنده
بر آق یلان واردر که جمیع دنیایی احاطه ایلمشدر• حق تعالی عز شانه حضرتینه

تسبیح ایدر ودریانك صوینی طوزلو اولدوغنك حكمتی تقادم زمانله ودنیا
خلقی اولدن بر ومتن ومتغیر اولدوغی وزیاده ونقصان اولمدوغنك سببی
اولدر كه حق سبحانه وتعالی نك قدرت عظیمه سیدر اكر بو دریالرك صوی طتلو
اولسه قوقاردی یریوزینك خلقی انك رایحۀ كریههسندن هلاك اولوردی پس
انی طوزلو یراتدوغی حكمت الهیه اوزرینه در كورمزمیسین افلا كه اشیایه نظر ایتدوكی
خلقك كوزینكه شحمدر انی كوز یاشی ایچنده مغمور ومغموس قلدی وشحم حفظ اولنمز
الا ملح ایله كوز یاشی پس بو سببدن طوزلودر ومحل آب حیات كه خضر نبی علیه السلام
انی بولوب ایچدی مغربله جنوب اراسنده در مشرقه اقربدر یریوزینك ربع خرابی
مقابله سیندن اما اولدكركه بحر محیط دن مأخوذدر اوچدر اعظمی وغایتده شوالی
بحر فارسدر مشرق طرفندن چین ولایتی حدندن قلزم خلیجنه كلنجه حق تعالی فرعونی
اول قلزم دكزینه غرق ایلدی كه مصر قربنده در ورومدریاسی بحر محیطك غربیسنده
اوتمشدر ولایت اندلس حدنده كه جزیرۀ خضرا وارنجه خط مستقیم اوزرینه قطع
اولنسه ایكی یوز مرحله اولور وینه قلزمدن مغرب دریاسینك نهایتنه وارنجه
خط مستقیم اوزره قطع اولنملو اولسه یوز سكسان مرحله اولور وكذلك قلزمدن
حد عراقه وارنجه قاردن خط مستقیم اوزره قطع ایتسك بر آیلق مرحله در وعراقدن
حد اسلامك نهایتنه نهر بلخه وحد فرغانیه بكرمی مرحله دن زیاده در وینه بو
مكاندن چین اعمالندن بحر محیطه دك قاره طرفندن ایكی آیلق یولدر فاما بو مسافه
بحر قلزمدن چین دریاسنه وارنجه دكزدن قطع ایتملو اولسه مسافۀ
بعیده ومشقت شدیده حاصل اولور زیرا تعب جهتندن ویوللرك اعوجاجندن

ومخالف روزکارلرک وقوعندن که بو دریاده دخی غیری یرده یوقدر اما
بحر روم محیطک غربیسندن مقدم ذکر اولندوغی اوزره اندلس ایله طنجه
مابینندن بلاد ساحل شام حدینه وارنجه درت ایلق یولدر و بو دریا
استقامت جهتندن فارس دریاسندن احسندر زیرا قچن سن بو خلیجک
اغزندن یعنی بحر محیطک ابتداسندن بر روزکار ایله کتسک سنی کورک اکثرنه
کتورر وشول قلزم که بحر فارسک خلیجیدر بلدر غربی سمت استقامت
اوزرینه درت کونلک یولدر

فصل فی المسافات

بو دخی مسافاتی بلدرر مصردن اقصای مغربه وارنجه یوز اوتوز
مرحله در واما عرضی حد شمال اقصاسنه وارنجه در بعد رستی بحر
محیط ساحلندن یاجوج وماجوج نهایتنه اندن صقالبه اورتاسندن
کچسک داخل ولایت بلغاری قطع ایدوب بلاد رومه وبلاد شامه دک
کتسک وارض مصردن نوبه یه دخی بلاد زنجله سودان شهرلرینه
اورتاسندن طغرو کتسک بحر محیطه دک نهایت کلور پس بو خط
شمال ایله جنوب اراسنده در پس بو یرلرک مسافه سی وبو خط
یاجوج وماجوج ناحیه سی بلغار ولایتنه وارض صقالبه دن قیاسا
قرق مرحله در وشامدن مصره دک اوتوز مرحله در وینه
مصردن ولایت نوبه نک اقصاسنه وارنجه ایکیوز مرحله در
حتی بو بریه یه دک نهایت بولور اول تقدیرجه ایکیوز
مرحله در بونلرک کلیسی ارض معموره در ویاجوج وماجوج

مابینی و طرف شمالده بحر محیطک اورتاسی و بحر محیط ایله ولایت سودانک
اورتاسی و بحر محیطک شمالی طرفی ارض قفردر یعنی خرابه در معمور
دکلدر حیوان و نباتات و آدمی زاده اولمز شویله اشتر ممالک کنندر
و بو مسافه نک مابینی بحر محیطه دک نه مقدار ایدوکی
معلوم دکلدر و وارلماسی غیر ممکندر افراطله صووق و زیاده
قارلر و قیشلر اولدوغیچون عمارتدن و زنکائیدن
و اندن نسنه ساکن اولمقدن خالیدر نته جنوبده غایت
حارة اولدوغی معموره یه مانعدر و مغربله چین ولایتنک
مابینی کلیا معموره در بحر محیط انی طوق کبی احاطه
ایلمشدر و بحر روم دخی بو محیطدن مأخوذدر و بینه انده دوکلور
اما بحر فارس محیطدن منقسم اولور لیکن آکا دوکلمز
اما بحر خزر محیطدن مأخوذدر بیکار کبی قعری محیطه
متصلدر یعنی دبی هیچ یوقدر و غیری دریا الینمش دکلدر
بلکه مکاننده شویله ماده سز خلق اولنمشدر و یر التنده
حق تعالی قدرتیله یولی واردر کلوب بحر نبطشه یعنی
قره دکزه وارور قاوشور اندن خلیج قسطنطنیه واسطه
سیله بحر مغربه اندن محیطه منصب اولور جوالقی روایت
ایدر ایدر اکر خلیج قسطنطنیه یه صمان چوپ برقسلر
شویله که دریا یوزنده روزکار اولمسه اول صمان چوبی جروده آیامله

كيده كيده وارب تا مغربه دریا سندن کچوب بحر محیطه اولاشور و بحر

خرزها يلله يعني غايت خطرناكدر اكر انك كناريله كيدر اولسه خرز

جدن وارض ديلم وطبرستان وجرجان وسياه كوبه ديدكلري بريه دن

دونب بنه مكاننه كلمك ممكندر مرور وعبورينه بر نسنه مانع اولمز الا مكر

اقرصولر مانع اولر اولا اما بحر خوارزم دخي بحر محيطه انصبابي يوقدر

پس بو درت اولو دكزلر كه بر يوزنده در مشهورلردر وزنج ولايتنده وشهرلرنده

ايكي خليج دخي واردر و دكزلري واردر وليكن بو دريالردن كچرلر اولدوغي

سببدن ذكر اولنمدي وبحر محيطدن بر خليج دخي كلور ارض صقالبه نهايتنده

ايكي ايلق بولدر اما ارض روم صقالبه كه روس ولايتنك نهايتيدر

بو بحر محيطدن ارض جلالقه اوزرندن فرنك ورومية واسبانيه ولايتلرندن

استنبوله دك يوز يتمش مرحله در اما ولايت روم حد رومية دن صقالبه

حدنه كلنجه واكا منظم اولن روم شهرلري افرنجه وجلالقه وغيريلرندن

بو طائفه نك دللري مختلفدر اما ملت واحده اوزرنه در ولكن

بونلري بر درنته كم ممالك اسلامك شهرلرينك دللرينه مغاير

ومخالفدر ولكن پادشاهلري بردر **مملكت الصين**

اما اهل صين صاروية مايل بياض آدملردر وبعضي بورونلو زنالري

مباح كورورلر ومنكراته انكار اتمزلر ودشيلرينه ارككلردن دخي

زياده ميراث ويرورلر ونوروزده بيرام ايدوب يدي كون ييب ايچرلر

واقليملري غايت واسعدر واوچيوز پاره معمور شهرلري وار اول شهرلرده

عجایب چوقدر و اول ولایته صین دیدکلرینک اصلی بودر که عامور بن
یافث اوغلانلرندن بر قوم اول ولایته دوشب کلدکلرنده کندو اوغللری
شهرلر بنا ایدوب انده صنایع عجایبلر اشلدیلر و عامور اوچ یوز ییل پادشاهلق
ایلدی اندن صکره اوغلی صاین دخی ایکیوز ییل پادشاهلق ایلدی
اندن اوتورو اول ولایته صین دیرلر پس بو صاین آتاسی شکلینه
بر بوت اتدوروب التون کرسی اوزرینه نصب ایدوب آکا طپدی و اول
طرفده اولان بکلره دخی بویله ایتدوروب بت پرست اولدیلر و انلر صاین ملتی
اوزرینه در و صینک ماوراسی بر قومدر که عریان یوریرلر و بدنلری قللو
ینه انکله اورتونورلر و بر طائفه دخی واردر که بدنلری قللو دکلدر ولکن
یوزلری قزیل و قیللری غایت صارودر و بر طائفه دخی واردر که کنش طوغدقده
قاچوب کنش غروبه وارنجه مغاره لرده صیغنوب کزلنورلر و انلرک غدالری اکثر بالق
بکزر براوت وارانی یرلر و صین ولایتنک طولی درت ایلق و عرضی اوچ ایلق
یولدر و انده اولان خلیجک اغزندن طوتب دیار اسلامک نهایتنه وارنجه ولایت
ماوراء النهردن غیری اوچ ایلق یولدر و ینه مشرق حدندن مغرب حدنه
وارنجه قطع اتسک ارض تغزغز و خیرخیر و کیماک اورتاسنده دریایه وارنجه
درت ایلق مسافه در اما مملکت چین پادشاهلری مقیم اولدوغی قنوج مملکتنه
منسوبدر و اوتار شهرلرینک یوروبرو پادشاهلری واردر اما مملکت دیلم
جرجان اورتاسی فارابه و اسحابه و دیاری کیماکیه وارنجه در اما یاجوج
و ماجوج شمال طرفنده اولورلر کیماکیه ایله صقالبه اورتاسی در

انلرك جوقلوغن الله تعالیدن غیری کمسه بلمز وبونلرك اولدیغی یرلر غایت
بوجه وزیاده صرب ودشوار یرلرده شویلکم ادم وحیوان چقمغه
قادر دکلدر الا برجالیه درلر برجنس طوار اولورمش اول بر مخصوص
بر نوع حیواندر انلر ارقاسنه بنوب چقلورمش بوندن کمسه خبر ویرمدی
ابی اسحاق خراسانیدن غیری بدرستی اول شویله خبر ویررکم انلرك تاجرلری
برجالیه اوزرینه بنوب وبوندن غیری بیوك تکیه لری اولورمش چوق وقت
اولورکه انلرك ارقالرینه بنوب مقصدلرینه وارورلرمش واول صرب طاغلرك
صعودنده ونزولنده بر هفته یا اون کون اکلنمك واقع اولورمش شویله
حکایت ایدرلر فسبحان الله القادر اما مملکت خرخیر بدرستی بونلر تغزغز وکیماك
مابیننده در وبحر محیط وارض خرلخیه وغربنده در اما تغزغز ولایتی تبت
اطرافنده خرلخیه وخرخیر وچین یرلریدر اما چین بحر محیطله ولایت
تغزغز وتبت وخلیج فارس اورتاسیدر ارض صقالبه غایت اوزون وعرضی
چوق مملکتدر وواسع اقلیم تمام ایکی ایلق مسافه در ارض بلغار
شهدی کبیرك در اعمال کثیره سی بوقدر یعنی نواحی واطرافی ایکن
چوق دکلدر ولکن بناسی غایت خوب وخلقی زیبا ومحبوبدر
ولایتی روس واتل وسهد مملکتی قومی تلریخك وجیوز اللی سکز بنده
انلرك اوزرینه استیلا اتمکن اکا ضعف کلمشدر ارض روس برطائفه در
بلغار نواحیسنده انك اورتاسی صقالبه ایله ترکدن برطائفه کسمشدر
بس انلر خزر ایله روم اورتاسنده اولور انلرك بخا کبه دینلور قدیم الایامده

برلری بنا اوزره دکلدر اما خزره بونلر ترکدندر بر جنس در دریا کنارنده
اولورلر و اتل بونلر دخی بر طائفه در اتل نام نهر کبیرك اسمیله مذکورلردر
بو سنه ولایتی که اصلده انده جاری اولان نهر کبیرك اسمیدر پس اتل صوبی
ارض روس و بلغاردن کلوب بحر خزره دوکلور و بو شهر قومنك وسعت
جهتندن رزقی و مالی زردر نخاکبه و سیر اوقاسیدر اما تبت چین و هند
و تغزغز و خرلجیه یری در و بحر فارسدر و مملکت هند بلادنك بعضی در
و بعضی دخی چین مملکتیدر بر برینه تداخل ایتمشدر اما ارض جنوب بلاد
سودان درکه اقصای مغربده بحر محیطه ملاصق در بونکله مملکت اراسی
منقطع در انك حدی بحر محیطه نهایت بولور و بر حدی انك بریه سی ایله
مغرب مملکتینك ما بیننده در و انك بر حدی مصر شهرلرینك ما بینی الواحات
اوزرینه در و انده نباتات و حیوان و انسان اولمز غایت حار اولدیغندن اوترو
و ایدرلر کیم مملکتنك اوزونلغی یدی یوز فرسخدر و عرضی سهل اکسکدر
ارض نوبه حدنك نهایتی مصر قدیم شهرلرینه وارور و بوندن غیری اطراف
جوانبی نهایه در و بر حدی ارض بجه یه وارور اما بجه دید و کنز بحرلک
مملکتدر حبشه ایله نوبه اورتاسنده بریه در کیم کمسنه وارب کلمز ارض خالیه
اما حبشه بحر قلزم اوزره یعنی ساحلنده در کیم اول بحر فارس درکه انك حدی
بلاد زنجه وارور نهایت بولور و بر حدی دخی بحر قلزم ملحق نوبه اورتاسنده
اولان بریه در و بر حدی بجه یه وارور و بریه سی ارض قفر در کمسه یوریمز
اما بلاد زنج بلاد سودان برینك غایت اوزونیدر و مملکتدن اصلا برینه

منفصل

متصل دکلدر بلاد حبشه دن غیریکه اول یمن وفارس وجنوبده کرمان
برابری درتا او روب ارض هنده محازی اولور اما ارض هند بنوك طولی کرمان
اعمالندن منصوره وبدهه وسایر بلاد سندك در الملك فنوج شهرینه
نهایت بولور اندن کچوب ارض تبتدن درت ایلق مسافه در اما مملکت اسلام
عمره الله تعالی الی یوم القیام بد سنی انك اوزونلغی حد فرغانه دن
تا خراسان دیارن کچوب جبال وعراق ودیار غرب در الملك یمن سواحلنه
دك بش ایلق یولدر اما عرضی بلاد رومدن دار الخلفاء بلاد شام مملکتین کچوب
جزیره وعراق وفارس وکرماندن ولایت منصوره دك وبحر فارس سواحلنه
وارنجه کرت ایلق یولدر ودیار اسلامك طولی ذکری ترك اولندیکه
مغرب حدندن اندلس ولایتنه دك زیرا انك طولی ثوبك یعنی لباسك
کمی متابه سنده واقع اولمشدر مغربك شرقنك وغربنك بلاد اسلام یوقدر
انکیچون نکیم اکر مصردن ارض مغربه کذر اتسك مغربك جنوب طرقنه
بلاد سودان وشمال جانبی بحر رومدر اندن صکره ارض رومدن فرغانه
ومغربه واندلسه طوغرو وارلسه دیار اسلامك طولی ایکی یوز مرحله
اولور دخی زیاده زیرا اقصای مغربدن مصره دك طقسان مرحله در
وبنه بلخدن ارض فرغانه وارنجه یکرمی مرحله در والله تعالی
اعلم بمقادیره واحکم بمسافات منازله ومراحله

فصل فی صفة الارض وتقسیمها

علما رحمهم الله ارضك هيأتنده و شكلنده اختلاف ايلديلر بعضلر ايدى
بو يريوزى مبسوط يعنى دوشنمشدر و سطحى مستويه در يعنى شويله دور
و برابردر درت جانبندن مشرقدن مغربدن شمالدن جنوبدن و غيريلر زعم
ايلديلركه سفره هيأتنده در و بعضلر طبل شكلنده در و غيريلر نيم
قبه شكلنده و كوك يوزى يرك كنارى ايله تركيب اولنمشدر يعنى يرك
اطرافى ايله بولنمشدر و جمهور بونك اوزرينه دركه بو يريوزى برطوب كبى
مدوردر خراطلنمش و كوك يوزى هر جانبندن انى احاطه ايلمشدر يمرده نك
اغى صاروسين احاطه ايتدوكى كبى پس يمرده نك صاروسى بكزر يعنى
صو منزله سنده در اما يريوزينك خلقنى يمرده كبى اوزون دكلدر بلكه
مدوردر خراط ايتدوكى مدور طوبه بكزر حتى ايتديلركه اكر بو يريوزى
وهم دخى قازيلورا اولورسه اول بر جانبندن قازيلوب وارلمق جايزدر
اكر ارض اندلسدن قازيلوب دلنمك ممكن اولسه ارض چينه كلوب چقلور ايدى
و بعض قوم زعم ايلديكه بريوزى حمام جامى كبى سعفه در [illegible] ارضك
عددنده اختلاف ايلديكه حق تعالى قرآن عظيمده بيوردى الله الذى خلق
سبع سموات ومن الارض مثلهن پس بودليل اوزره بر عدد ده قات در
و هر يرك قالكلغى بش يوز يللق يولدر و هر يرك اهلى بر صفت غريبه
و هيئات عجيبه اوزرينه اولا و هر يرك مخصوص برادى وار ايدى نته كم هر يرك
ابروابرو مخصوص اسمى واردر و بعضلر زعم ايلديكه ارضلرك بعضنجم
اهلنك حياتى وارض سادسده اهل نارك طاشلرى اولديغنده كم قرآن عظيمده

ذکر اولندی وقودها الناس والحجارة وهر کیم بوکه منازعه ایدرسه وهب بن
منبه وکعب الاحبار ومقاتل کتابلرینه نظر ایلسون وبسادن مرویدر
فی قول الله عز وجل سبع سموات ومن الارض مثلهن آیه کریمه سنك تعبیرنده
بویله دیدیکه هر برده آدم وار درسزك آدمکوز کبی ونوح وار درسزك
نوحکز کبی ابراهیمی وار درسزك ابراهیمکوز کبی والله اعلم بالصواب
بو قول عجب دکلدر فلاسفه قولندن که انلر ایدرلر ان الشموس نجوم فی
کل اقلیم شمس وقمر ونجوم قدما ایتدی بریدر مجاوزت وملاصقه
اوزرینه واقالیم متفرق اولدی مطابقه ومکاسبه اوزرینه دکلدر
ومسلمانلر واهل نظر اولنلر بو قوله میل ایدرلر وانلردن بعض بو اعتقاد
اوزرینه درکه بر یدر الحاق وبو کسکلك اوزرینه نردبان پایه لری کبی تنضید
ایندی بر مقسومدر بش مناطق اوزرینه بر منطقه شمالیه وجنوبیه
ومسویه ومعتدله ووسطی وبرك مبلغ وکمیتنده اختلاف ایدرلر
مکحولدن روایت اولندیکه دنیانك بر اوجندن بر اوجنه دك بش یوز ییللق
یولدر بونك ایکی یوزی دکزدر وایکی یوزی ارض خالیه درکه انده بر احد
ساکن اولمز وانك سکسنی ولایت یاجوج وماجوج درر وانك یکرمیسنی بلوکنده
سائر خلق ساکندر قتاده ایتدی دنیا یکرمی درت بیك فرسخدر نصفی ولایت
سودان در بونده معلوم اولدیکه قاره لر ولایتی دنیاده اولان خلقك
نصفنجه اولا وروم مملکتی سکز بیك فرسخدر وعجم وترك ولایتی
اوچ بیك فرسخدر وعرب مملکتی بیك فرسخدر عبد الله بن عمر رضی الله عنهما

ایندی ولایت سوده انده لباس کیموب عریان اولورلر بعضی دنیاده لباس کین
خلایقدن زیاده در بطلیموس مجسطیده تخریج ایدر ایدیکه قطر ارض
قطر ارض واستدارتی تقریبا یوز سکسن بیك اسطاریوس در که یکرمی
درت بیك میل اولور پس بو قول اوزره سکز بیك فرسخ اولور و میل دخی
اوچ بیك ذراع عدر ملکی ایله ذراع دخی اوچ قارش در و هر قارش
اون ایکی برمق در و بر برمق بش اربه دانه سیدر بر برینه منتظم اولدوغی
و بر دانه اربه نك انی التی دانه قیلدر قاتر قیللرندن ارسطاریوس دخی
بیك ذراع عدر و بولك قطریکه تا لکلیغی دریدی بیك دخی اوتوز التی بیك
دخی بشیوز قرق فرسخدر و دخی بو فرسخك ثلثی در پس بو تقدیرجه
ارض بسیط جمله یوز اوتوز ایکی بیك بیك التی یوز دخی بیك میل اولور
امدی بو حساب اوزره ایکی یوز بیك بیك دخی سکسن سکز بیك فرسخ اولور
اکر بو حق الحق اولورسه جانب حقدن بو وحی در یا خود الهام در اکر خود
قیاس واستدلال ایله اولورسه بنه حقه یقیندر والله اعلم
اختلاف ایتدیلر اهل اسلام دیدیلرکه حق سبحانه و تعالی دکزلری غایت اجی
یاراتدی و کوکدن اینن صولری زیاده طتلو ایتدی امدی هر صوکه طتلودر
اکر قیو اکر ارماق و یا خود چشمه صویی در کوکدن اینن صودر پس قچنکه
قیامت یقین اولسه حق عز شانه بر ملك کوندوره که انکله بولکن اولادکه
انك اولوغنی الله بلور غیر کمسه بلمز پس بریوزنده اولان دکلو صولری ایسه
اول لکن ایچنه جمع ایدوب اول جنته دوکه دخی اهل کتاب زعم ایلدیلرکه

دورت ایرمق چقندی چقار فرات ونیل وجیحون وسیحون ودخی زعم
ایلدیلر که جنت مشارق ارضنده در وروایت اولندیکه معاویه
زماننده فرات صویی طاشوب کلدکده بر انار کتوردی دوه نك
کوکسی دکلو واردی کعب الاحبار رضی الله عنه ایتدی اول جنتدندر
اما قدما بوکا تصدیق ایدرلرسه اول جنت خلد دکلدر ولکن جنان
ارضدندر اما قدما قتنده واقع اولان صولر استحالاتدندر پس هر صونك
لذتی اولدوغی یره کوره در طپراغی لطیف اولورسه صویی دخی لذتلو اولور
مورق اولورسه صویی دخی شور اولور بزم دخی الله وتعالی نك عزشانه
حکمتنه وقدرتنه انکارمز یوقدرکه برنسنه ء برنسنه یه حواله قلدغی
جایزدر نته کیم رحمده واقع اولان نطفه علقه وعلقه مضغه اولور
اندن صکره برحالدن برحاله دونر حق تعالینك ارادتی نجه ایسه
اویله اولور فسبحانه من قدر صالحه لکل شیء وبعضلر دیدیلر که دریاده
طمرلر واردر دکیزك صولری متغیر اولوب غایت اجی اولدوغی اندندر
وصولرك زیاده ونقصاننده اختلاف ایلدیلر ارسطاطالیس ایتدی بونك
سببی کنشدندر قچن ییللر حرکت ایلیوب زیاده اسسه بولانوب زیاده
کلدوکی اندندر وینه اکسك اولدوغی ییللر اسمدوکندندر وبعضلر
ایتدی صولرك چوقلغی قمرك نوری زیاده لکندندر واکسك اولدوغی قمرك
نوری اکسك اولدوغندندر وبعض اخبارده روایت اولندی حق سبحانه وتعالی
بر فرشته دریایه موکل قلدی قچن اول ملك ایاغن دریایه باتورسه زیاده

اولورو ایاغن چقاردقده اکسلور والله اعلم اگر بو صحیح ایسه یللر اسدوکی
صولرک زیاده ونقصان اولمسنه سبب اوله وقمرک نوری ممتلی اولدقده
تا بونلرک جمعی اورتاسنده موافقت اوله کوکجک منهبدر کلام طاغلر
احوالندن اختلاف ایتدلر قال الله تعالی والقی فی الارض رواسی ان تمید بکم
وقال الله تعالی ق والقرآن المجید بعض مفسرین ایتدی طاغدن کوکه دک بر اوزون
ادمک قامتی مقداریدر بعضلر ایتدی بلکه کوک یوزی قاف طاغی اوزرنه [illegible]
قبلمشدر ودخی برقوم دیدیکه قاف طاغنک اردنده عالملر وخلایق واردر
حق تعالیدن غیر کمسنه بلمز وبعضلر دخی دیدیکه قاف طاغنک اردی آخرتدر
حذندن وبدرستی کنش اندن طلوع ایدر واندە طولنور اول [illegible] ایدر
وبعضلر زعم ایلدیکه طاغلر یرک سکوکلری وطمرلریدر ودخی یرلک اننده
اختلاف ایتدلر اما قدمانک اکثری بونی زعم ایلدیلرکه یر صولری احاطه
ایلمشلر بو ظاهردر صو دخی هوای احاطه ایلمشدر هوا دخی اتشی اتش دخی
دنیانک کوکن وایکنجی قات کوکی واوچنجی قات کوکی یدی کوکه دک بو اسلوب اوزرنه در
ینه بونلرک کلیسن فلک ثابته قبلامشدر ینه بونک جمله سین فلک اطلس
قبلامشدر فلک اعظم دخی دنلور ینه بونلرک جمله سین عالم نفس دخی انک
فوقن عالم عقل وانک فوقن ینه عالم روح وامر وعالم روحیله امرک فوقن
حضرت عزت قابلامشدر وهو القاهر فوق عباده وهو الحکیم الخبیر
مذهب حکما قاعده سی اوزرینه لازم کلور که تحت الارض فوقی کبی اوله
ودخی روایتدر که حق سبحانه وتعالی وقتا که ارضی خلق ایلدی قرار اتیوب

اضطراب ایتدی پس حق تعالی بر ملك ویردی كلوب یرك آلتنه كیردی دخی
یدی قات یرلری ایكی اومزی اراسنده طوتب وایكی اللرینك بریسین مشرقده
وبرین مغربده چقاردی دخی یدی قات یرلری قبض ایلیوب ضبط ایتدی
اندن صكره یرلر قرار طوتدی لیكن اول فرشتەنك ایاقلری قرار ایتمدی
پس الله تعالی جنتدن بر اوكوز ایندردیكه انك قرق بیك بوینوزی وار
وقرق بیك ایاقلری واردر اول فرشتەنك ایكی ایاغی بو اوكوزك اوركوجی
اوزرنده قرار طوتدی اما ایاقلری واردر پس اول انك سناسن قبول
قلدی پس حق تعالی جنتدن بر یشل یاقوت كوندوردیكه بیوكلكی
وقالكلغی نیجه بیك یللق یولدر پس بو یاقوتی اوكوزك اوركوجی اوزرنه
قودی اندن صكره اول ملكك ایاقلری یاقوت اوزرنه قرار ایتدی واول
اوكوزك بو بوینوزلری یر یوزینك كنارلرندن چقوب عرش آلتنه كلوب دكمشدر
وبو اوكوزك بورنی دلكلری اول یشل یاقوتك ایكی دلكلرندن دكز آلتندن
نفس الورقجن نفسن السه دكز زیاده اولور ونفسن ایچرو چكدكده دكز
اكسلور یعنی قرارنه كلور اما اوكوزك قوائمنه قرار اولمنجق حق تعالی قومدن
كوم كوم بر ندی قالكلغی یدی قات كوكلر ویدی قات یرلرجه ایدی پس اول
اوكوزك ایاقلری انك اوزرنده قرار ایتدی وینه اول كومك قرارگاهی اولمدی
پس حق تعالی بر بالق یرتدیكه اكا بلهوت دیرلر اول كوكی بالغك ارقسی
اورتاسنده اولان قنادی اوزرنده قودی اول بالق قدرت سلسلسیله
زماملنمشدر اول امام یرلرك وكوكلرك قالكلغنجه در پس ابلیس علیه اللعنه

اول بالغه اغوا ویرب دیدیکه حق تعالی سندن بویله نسنه برا تمامیشدر
اوزرکدن دنیایی نیچون براغوب کیدرمزسن پس بو بالق ابلیسک اغواسیله
قصد قلدیکه سلکنوب دنیایی ارقه سندن کیدره پس حق جل وعلی بر سوری
سکاکی انک کوزنه حواله قلدی انی اول نسنه دن مشغول قلدی ودخی
اول یشل یاقوتدن قاف طاغین بتوردیکه اول یشل زمرددندرکه انک باشی
ویوزی ودیشلری وار درونه قاف طاغندن بوجه طاغلر بتردی تته کم
اغاجلک کوکندن طمرلر بتوردی وهب رضی الله عنه ایتدیکه یری
کتورن اوکوز وبالق دکزلره دوکلن ایرمقلری یوتدرلر انکیچون دکزلرک
زیاده لکی ظاهر دکلدر فحن که بالق ایله اوکوزک قارنلری صو ایله طولسه
یعنی طویسالر قیامت قوپار وبر طایفه ایتدی یری یوزی صو اوزرنده در
وصو صخرا اوزرنده در وصخرا اوکوزک اورکوجی اوزرنده در اوکوز دخی
قومدن بر عظیم دبه اوزرنده در بالق دخی ریح عقیم اوزرنده در وریح عقیم
ظلمت حجابی اوزرنده در وظلمت دخی طپراق اوزرنده در خلایقک علمی بونده
نهایت بولور بونک ماوراسین بر احد بلمز حق تعالی دن غیری له ما
فی السموات وما فی الارض وما بینهما وما تحت الثری وبو خبرلرکه
خلایق اکا راغب اولوب بربریله بونده مناقشة ولغری بو نسنه ادمک
دنیاده بصیرتن زیاده ایدر وحق تعالی نک کمال قدرتن تعظیم در ومخلوقاتک
عجایبندن خبردر صحیح اولدوغی تقدیرجه حق تعالی نک صنعنه وحکمته
مانع دکلدر اکر خود اهل کتاب اخترا عندن ایسه وقصاصک یعنی

قصه خونلرك تزيينندن ايسه بس بونلرك جمله سی تمثيل وتشبيه در
منكردر كلدر الله اعلم بينه اولی نسنه بيان ايده لم بز انك صددنده يوز
بو كتابك دائره شرحی ذكرنه وبو بر يوزنده اولان اقاليم مشهورەنك وجزائر
معروفه نك بعض تفصيلنه واندە واقع اولان عجايبك ذكرنه وطوائفك
بيانينه واخبار غريبه نك اعلامنه شروع ايده لم وبالله التوفيق ومنه
ازمة التحقيق وعليه التكلان فصل في ذكر البلدان والبحار فصل في الخلجان
٨١ والبحار فصل في الجزائر والاثار فصل في العجايب للاعتبار فصل في مشاهير
الانهار فصل في العيون والابار فصل في الجبال الشواهق الكبار فصل
في خواص الاحجار فصل في المعادن والجواهر وخواصها فصل في البقول
وخواصها فصل في الحبوب وخواصها فصل في حشايش مختلفة
وخواصها فصل في البروز وخواصها فصل في الحيوانات والطيور
وخواصها فصل في ذكر البلدان والاقطار والافاق امدی اولا
بلكلم مغربله مشرقك ما بيني شهر ومملكتلردروني حساب امم
مختلفه واجناس مؤتلفه در انلری الله تعاليدن غيری كمسنه بلمز
بز انی بيان ايده لم معروف ومشهور اولان شهرلردنكه فائده سی
وبياننده اعتباری ولاو غير مشهورلرك ذكرنده فائده سنده واعتبار
اولميان نسنه لردن وتطويلنده ملالت وسئامت واقع اولنلردن
فراغت ايلك والله المستعان امدی بز ابتدا ايده لم اولا بلاد عرب
ذكريله مشرقه وارنجه اندن عودت ايدب جنوبه دككه اول بلاد

فصل في حشر الارض
٤ ٤ ٩
فصل في اوضاع البلدان
٢٥٩

سود اندر اندن صكره بلاد شماله دك اول بلاد روم در و فرنك
و صقالبه كه روس جانبی در و بونلرك واقع اولان اجناس مختلفه نك
ذكرنه كه بيان اولنسه كركدر ان شاء الله تعالى **ارض المغرب** انك اوتى
بحر محيط دركه بحر مظلم در كمسه نك قدرتى يوقدر اكا دخول ايده بله
و انك ما وراسنده اولان نسنه يه بشرك علمى يوقدر انك بى نهايه
جزيره معموره لر وار محلنده بر بريان و عجايبى املا اولنه **جزيرة
الدخان** بونلر ايكى جزيره در كه انده ايكى صنم وضع اولنمشدر كه
صنملرك اوزونلغى ذراع ملكى ايله يوز ذراعدر و هر صنمك اوزنده
بقردن ادم صورتى قونلمشدر اليله اردينه اشارت ايدر كه بو جزيره لرك
ما وراسنده نسنه يوقدر ارض خاليه در بيابان در و يولى دخى يوقدر
بو صنملرى وضع ايدن كمسنك اسمى و نه زمانده ياپلدوغى ذكر اولنمامش
اقصاى مغرب شهرلرينك اولى **السوس الاقصى** دركه عظيم اقليم در انده
زمان اولده قالمش اولو شهرلر و لطيف كويلر و بر برينه يقين عمارتلر
و انواع ميوه لر و لونى خوب و لذتى مرغوب يمشلر و شكر قامشلرى كه
ير يوزنده انك مثلى يوقدر قامشك اوزونلغى قارشدن زياده و غلظتى
يعنى دورى بر قارشدر و انك حلاوتينه بر نسنه معادل اولمز حتى
ايدرلر كه انك بر رطلى اون بر رطل صو كوتورر و بو جمله ايله بنه حلاوتى
فايقدر و بو برده اول قدر زياده اولور كه ير يوزنده اولان شهرلره
تقسيم اولنسه كفايت ايدردى و انده لطيف بزلر و قماشلر و لطيف نبا

نشنه لر اشلنور ثوب سوسنه دیمکله شهرت بولمشدر واننده اولان
نسیانک کمال حسن طراوتی وجمال صباحتلری واردر وخلقی صاحب
کمال وکیاست وخوش طبعدر ولایتی زیاده اوجوزلق ونعمتی بول مملکتدر
وانک مشهور شهرلرنده نارودستدرلر بودخی مغربک اولولری وکاملری
اولدوغی شهردر اقار صولری ومشتبک بوستانلری وانواع میوه لری
اولور غایت اوجوزلق ونعمتی بول مملکتدر واندن اغمات واریکه یکی شهردر
باغ اتکنده اکا کیدجک یولی واردر یربوزنده انک مثلی از بولنور ارتفاعده
ونظیرده مسافه ده ووسعتده بی نظیردر وعماراتی بربرینه متصلدر وامقلری
جاریدر واغاجلری متقاربة الافنان ومتلاصقة الاغصاندر وغایت
کزیده ولطیف میوه لرینک بربوکی کزینتدن واوجوزلغندن بر قیراطه صاتلور
واغمات واریکه طاغنک اوزرنده یتمش پاره قلعه دن زیاده در ومحمد بن تومرت
انده برضرب قلعه یاپمشدرکه غرب وامینی دنیا خلقندن درت نفر کمسه
حفظ اتمک ممکندر غایت حصانت ومتانتدن وکندوسی جبل کواکبده
فوت اولدقده جنازه سن کتوروب اول قلعه ده دفن اتدیلر ادکن بودخی وسعة
الاقطار ورخیصة الاسعار اولو شهردر وانک عورتلری قجین قرق یاشنه
ارسلر نفسلرین رجاله سبیل ایدرلر هواسنه ونفسنه تابع اولتلردن
کندولرین اصلا دریغ اتمزلر سجلماسه مغربک شهرلرندندر اطرافی واسع
ولایت معموردر بقعه لری خوب وکوبلری مرغوب مزرعه لری وافر
وخیراتی وبرکاتی متکاثردر نعمتلری وافر وفراوان وعیون وانهاری

روان حتى ايدرلركم بر كمسه انك صوقاقلرندن صباح وقتندن
اويله زماننده كيدر اولسه نهايتن قطع ايدمز اما شاهانه لطيف
قصرلري وبربرينه متصل اولري وار در مشرق طرفندن كلور بر نهرك
كنارنده در كه بستانلري بى نهايه وانواع نعمتلري بى حد وغايه در وانك
خرماسي شوني درلو رنكي يشل نظره مرغوب وحلاوتده غايت محبوب در جكردي
خرده اولور وايدورلر ترلاده اكنلرين بجد كلرنده اوزدكي برده قالور كلجك يلده
ينه بردن بتوب حاصل ويرر بحرلر وانده بر طائفه وار در كه كلابي وجردايي نعيم
كرسلري برلر وخلقنك كوزلري اكثريا ضعيف البصر در زياده بودخي عظيم
ومحكم قلعه سي وار اهل طبايع ذكر ايدرلر بر كمسنه بو شهره كرسه نه دكلو
غم وغصه سي زائل اولور وبى سبب كلمك وشادلق كلور خلونك سببي
بالطبع انك خاصه سندن ميدر ياخود طلسمله ميدر نظم در وصف او

انك ايچنه كرسه كوبرادم   كلور اولدم كيد بسر حزن له غم
شود كلو ضحك كلوركا عجبس   مسرت قضا ايدر سببسز
بنوك اصليندن هركز بلنمز   ندن بى غم اولور بر سوز دن بلمز
نه خوش بردر ايى حق ايده معمور   انك اهلى اولور جون بويله مسرور
درنغا بيروم بر غم اولويدر   كه اندن ديده مز برنم اولوبدر
خصوصا خانه مزدر بيت الاحزان   كه راحت ولمز انده هيچ بر انسان
نجه كوندور نجه دم روزكارى   ايدب يعقوب كنعان كبي زارى
كشاده اولمدي قلبم هيچ ابد   تاسف قلدي طبعم پيچ در پيچ

بو کوزم یاشنی بلمدی کمسه — درونم یاره سن بلمدی کمسه
تضجرله کچوردم روزکارم — اومارم حاصل اولا انتظارم
قریب اوله که سنم وله هفتا — بو مدت ایچره برکون اولمدم شاد
که ناکه شهره کلدی خاتم طی — فقردن اولمشیکن ایلدی حی
کوریدی بر کزانی خاتم طی — ادیدی دفترینی جمله ء طی
ندامت ایدی شلرینی نه — قیوبن برمغینی دشلرینه
تضجرده چون اولدی دستکیرم — انی دنیاده ایدندم امیرم
بن ایلدی غایت رعایت — که بوندن ارتوق اولمز هیچ حمایت
خدانک بنده خاصی شاه عثمان — که اولدر نسل ال شاه عثمان
بن هر دمده اکه عون باری — جهان نور اوزره قلد فخه مداری
بنی شاد ایلدی دلشاد اولا اول — جهان ایلوکیله یاد اولا اول
انک نامینه یازدم بو کتابی — قبول ایده بو شیرین مستطابی
خدا اولا انک هر دم معینی — اکا جنتده ویرسون حور عینی
وجودی اولا دائم صحت اوزره — عدوسی اوله دائم علت اوزره
میسر اوله انک هر مرادی — جهانده دائما سویلنسون ادی
زیاده اوله دخی هر نصیبی — که دلشاد ایلدی غمکین خطیبی

اولنجه بو دررا وراد م اکا
کدنجه بو دررا وراد م اکا

ایکی قطعه شهردر برینه اغمات وبرینه ایلاون دیرلر اولو شهردر
و

بر طاغك اتكنده واقع اولمشدر اغاجلری چوق و چایرلری و خلقی طوق
میوه سی و چایرلری بی حد و غایه در و بو شهرك اورتاسنده بر ایرمق كلور
اوزرنده چوق دكرمنلری وار بهار زمانلرنده دونر قیش اولیجق صووقدن طوكر
قالور بوز اوزرندن خلایق و طوارلر كچرلر و قتال و زیانكار یلاندن و عقربلردن اولور
ادمی اورسلر فی الحال دوشب اولورلر و اول شهر خلقی غایت مالدار و متمول
كمسنه لردر كندولرینك مال و ملاله قدرتلری و وسعتلری اولدوغی
قبولری اوزرنده علامتلر اتمشلردر اندن معلومدر اول علامتلر اكا دلالت
ایدر و بو شهرك طاغ اتكنده اولان محلده شهرك یهودیلری ساكن اولورلر
فارس بو دخی اول شهردر فاما ایكی بخشندر بری كیجر كدر صهادن كلن ایرمق صوی
بونلرك اورتاسنده كلوب اقار اوزرنده دكرمنلری چوقدر صولری فروان چارسولری و حماملرنده
و اولرنده روان در و سوقاقلرنده ساقیه لر واردر دبلدكلری وقت اقیدرلر كسمك
دیلسلر كسرلر المهدیه كوچك و غایت محكم شهردر مهدی فاطمی بنا ایلمشدر
و صرب قلعه در دمور دن یدی قپوسی واردر شویله كم هر قپوسنده یوز
قنطار دمور دن زیاده در و فتا كه بو حصاری تمام ایتدی لان فاطمیانه
امین اولدم دیدی سبته بو دخی بر شهردر كنارجانبنده اولان بریه ده
جزیره خضرا یه مقابلدر یدی پاره كیجرك طاغلری واردر بربریه قریب در
و معموردر اوج طرفدن بر ایرماق كلوب انی احاطه ایلمشدر و اول صوده
اولوبالقلر اولورلر انك كبی غیر یرده اولمز و لطافتی یوننده فوقنده بونمز و بونك
یلرنده اولان دریاده مرجان اغاجی بتر و انك بر چارسوسی واردر كه مرجانی اصلاح ایدر

وعرضی برمیل جبل الفیروش دید کلری طاغك سطحنه اوجنجی شهرنه
وسطحی یرلو باب القنطره اتندر وانوك بر جامعی واردر که مثلی وعرضی
معمورده یوقدر اوزنلغی یوز ذراعدر وعرضی سکسان ذراعدر وبیك
عدد بیوك طاشدن دیرکلری واردر واول جامعده برچراغ واردر که
ثریا دینلور یوز اون اوچ پرده شمع یقرلر وبیك عدد چراغلری
واردر خطلر ونقشلر واردر که کسته آنك نقشنه قادر دکلدر وقبله
طرفندن صنعتلر ایتمشلردر که عقللر حیران واوستادلر سرکردان اولور
ومحرابی اوزرنده یدی کمر ایلنمشدی آنك هر بر سجده‌لری اوزرنده قائمدر
ذهر کیموك اوزنلغی آدم بویی دد آنك حسنی وصنعتنی کورنلر متحیردر ومحرابك
عصا دستنده درستدرلی وضع اولنمشدر وایکیسی بیشل وایکیسی لاژوردی که
بونلره قیمت اولماز وآنوك بر منبری واردر که روی زمینده مثلی بولنمز
اوستاد آنده شول کدکلو صنایع عجیبه خرج ایلمشدر که قابل وصفی دکلدر
تواریخ بنی امیه مذکوردرکه بناسی ونقشی وترتیبنی یدی یلده او لمشدر
سکز نفر اوستاد کامل ماهر معمارلری واردی ومنبرینه صرف اولنان عرت
اون بیك اللی مثقال التون خرج اولنمشدر والتون قندیللر ایله ایچی
طلودر واول جامعده حضرت امیر المؤمنین عثمان رضی الله عنه خطیله
دیبت ورق واردر وشهید ایتدکلرنده مبارك قاندن بر نقطه قان اول
ورقلر اوزرنده بللودر ویکرمی عدد بنوسی واردر نحاس تخته لر ایله قا
پلنمشدر آدم اوغلی آنك وصفنده عاجزدر وقاصردر وبو جامعده طشره

درت قوللی درلک واردر اوزرنده اسم محمد صلی الله علیه وسلم یازلمشدر
و برینک عیسی علیه السلام واصحاب کهف صورتی واوچنجی درکک اوزرنده
غراب نوح علیه السلام وقدرت قلمی برله برلمشدر ونقش واقع اولمشدر و
اول جامعک قپو خلقلری تمام صنعتله ودقیق اشلر اشلنمشدرکه کورنلر
حیران اولور وانده بر صومعهٔ عجیبه وحجرهٔ غریبه واردرکه اوزلغی بوزذ
شاشی ایله آنک بنا ننده و قرطبه ده بر عجیب وغریب کوپرو واردرکه حسن
جهتندن ولطافت یوزندن دنیاده اولان قناطیردن فائقدر اون
یدی کمردر هر کمری اللی قدمدر وهر کمرک اوزاسی داخی اللی قدمدر
وبو شهرک حسن ولطائف ووضع وظرافتی حدّن و وصفدن خارج
حاوی لسان بیان انده عاجز وقاصردر واندلس جزیره سی واقلیمی آشونه دک
اشبونه الآن فرنک الینده اسپانیه دیمکله معروفدر طلیله شهر کبراجه
ایله مسمی در شمالی طرفندن بر زیبا شهر دلکشا واردر و شهر اول نهرک
کنارنه واوزلغنه واقع اولمشدر بحر مظلم آنک یاننده و قائم صوقلری
ومعمور خانلری وزیبا حماملری ومحکم قلعه سی واردر دکیزه مقابل در
معدن حصاریده در لکن دریا موج اوردقجه اول قلعه جاننده
تبر آلتون کنارده بر آغوز بنه دریایه چکلدکده اول شهر خلقی واروب
جمع ایدرلر تا بو موج زمانی اولنجه کوزه دز وبحر مظلم دیدکمز
بلاد مغربک اقصاسنده در واول بحر مظلم عظیم هیبتلو دکیز طوتوق و
موجی غایت صعب و متیندر واوزرنده یورمک غایت دشواردر و

وحوشی بی شمار و ایچنده ضررلو حیواناتك حد حصری یوقدر و بو دریانك
تقریبی کسنه بلمز و آنوك ماوراسنده نه وار ایدوکنی کسنه نوك اطلاعی یوقدر
الله تعالی دن غیری بر احد صحتا و زره انوك وقوفنه قادر دکلدر و انوك
اوزرنیه امکان یوقدر مگر ساحلندن زیرا موجی اولو طاغلر کبی در و
و عظیم کورلدیسی اولور حکایت ایدرلر اشبو نیه خلقندن ابنای غمر و علتلری
سکز کسنه اتفاق ایدرلر که بیوك کمی ایله کفایه مقداری زاده زواده
وصو آلوب دریای محیطك عجایبین بلمك ایچون بر بر بله عهد و پیمان ایدرلر که
خیلی زمان یوریوب دونمیه لر تا غربی جانبنه نهایت بوله لر یاخود اوله لر
بونلر دریانك اورته یرندن اون بر کون کیتدکلر قیون جزیره سینه واصل
اولدیلر مگر اول جزیره ده بنی آدمدن بر احد یوق و لکن شول قدر قیون وار
ارکه حسابن الله دن غیری کسه بلمز و بو قیونك صاحبی دخی یوق جراد
منتشر کبی جزیره قیونله طولمش پس اول قیونلردن بر ایکیسین بوغزلادیلر و
بشوردیلر یمك استدکلرنده زهره بکزر آجیمش یمك هیچ قابل دکلدر زیرا
اولسه دریلرندن آلوب مصرفلرینه صرف ایدوب اول جزیره ده طتلو صو بولوب
قابلرن طولدیروب طرف جنوبه داخی اون ایکی کون کیتدکلر اتفاق نیه بر جزیره
کلوب کوردیلر بنالر و اولر وار پس اکا وارمغه قصد ایدرلر و لیکن بونلری
بلمزلوهان تونی کوردکه اول جزیره نك حفظنه موکل بر طائفه وارمش
کمیلرله کلوب بونلرك چوره سن آلوب بونلری اول جزیره نك شهرنه کوتوردیلر
پس بونلری بر اوه قویوب بغایت صاروشین بونلری اوزن و لیکن عورتلری

حفظ ایدرلر و اول شهر

صاحب جمال لطيف الاعتدال خوب منظر بري يبكي حددن زياده كوزلريني
بس بونلر اوج كون اول اوابجنده طوتدقلرندنصكره ترجمانلر كلوب بونلرك
حاللرندن وقوفه بنجون كلدكلرندن سؤال ايدوب بكلرتيك وكينه كتوروب بونلرك حاللرين
بريرده پادشاهه خبر ويرجك پادشاه كلوب ترجماننه ايتديكه بونلره ايتكه بن
بوندن كيمله بنجه آدملر كوردمكه بو دريادن اولان عجايبدن خبر ويرلر آي
مقداري دريانك غربيسندن كيدوب بر بره وارهلر كه كنشوك ضياسي منقطع
اولوب بر قرانكولغه اوغرامشلر ناچار نسنه كورمدين و عجايبدن نسنه مطلع
اولمدين دونب بنه كلدلر پس اول پادشاه انلره خير وعده ويروب برقج كون
اقامت ايدوب بر كون موافق روزكار اولنجه كنديلرنك قومندن برنجه
كسنه بونلره قتوب ولكن امر ايدركه بونلرك اللرين محكم بغليوب وعصابه ايله
بند ايدوب دريانك ايله برسمته كيدلر بو حال ايله برمدت كيدوب بلدلركه فتح
كندو ونرسمتده تا كه بونلري كنارنه كتوروب اول حال الله الزي انده قوب كندو
عملشلري ه
سمتلرينه كيدلر وقتا كه بونلر اول حال الله خلفت انده كلمانن اشد بجك جاغر
فرياد ايدرلر ظلمتجي طشره دن كلوب بونلرك كوزلرين جوزرب واللرينك بندلرين
بندلرن الوب اعلا اللرندن بر برصوي بجق بونلره دخي كندولره نه واقع اولدي
بيان ايدرلر بونلر ايدرلر هيچ بلورمسكون كندو بر كورمدن اول محلده
واربجه نه مقدار مسافه ده ايدكلريوق بونلر ايتدي انجق بر آيلق يولده
پس بونلر اولبرده نشهرلرنه ده ونه كلدلر و اشيانه ده الا زنلكه تفصيل مسطوردر
بالفعل بودخي اولو شهرده اطرافي واسع وجوانبي معمور وانوك جوره سي

وناحيه لرين جمله انجير اغاجى قوشاتمشدر ريّه ديمكله مشهوردر لور
جمهسندن انجيرك احسنى وجرم يوزندن اعظمى وشحم يوزندن انعمى ولذت طرفندن
الذى يعنى طتلوراغيدر حتى ايدرلركه دنياده بوندن بيوك شهر يوقه
وساير اقليملره بونك انجيرين الوب كيدرلر حتى هنده وسنده وچين ماچينه بر تاللق
بوله الوب كيدرلرسه داخى هنوز حلاوتى ولطافتى كما كان باقيدر طول
زمان برله قطعا تغير كلمز وقلعهٔ معموره سى ايكيدر آقصولرى بولس قدر
قبولردن ايچركر قرطبه ايله بنوك اورتاسنده عظيم حصارلردر واندرش
جزيره سى اقليملرندن اقليم سياراتودر وانوك مشهور شهرلرندن اغرناطه دركه بو سارا
قديم شهر دكلدر محدثدر بونده شهر مقصود دكلدر الابيره ديمكله معروف
ومشهور شهرى ايمش خراب اولمغين انك اهلى غرناطه يه كوچديلر وصنهاجى
مذكور شهرى يابوب تعمير ايليوب قلعه سن وقصبه سن معمور ايليوب
انك صوكنده اوغلى ادريس عمارتن زياده ايتمش واول شهرى سرج نام
نهركه مبذل ديمكله مشهوردر شهرك اورتاسندن كلور وانوك باشى جبل
شمكين دندر واول طاغك قله سنده هر زمان قار اكسك دكلدر المدينة
مشهور ومعروفدر مهديه ايكيدر فاما بو ذكر ايتدكمز مدينة الاسلامدر
وبو شهرده صناعت غريبه ايشلنور حرير جنسندن سكز تولنه بر قماش طقنور
وبيك تولنه ابريشمدن لطيف اطلسلر ايشلنور ومشقله طونده بو نوع
قماش اولور وثياب جرجانيه ديرلر بر جنس زيبا نازك حريردن ايشلنور واصفهانيدر لر
بو ديمى بر نوع خوب قماش اولورمشكه بونلر صنعتلرنده كما ليله ماهر واستادلردركه

باقردن ودموردن وصرجه دن کوزلر کورمدك وقولقلر ایشتمدك نسنه لر ایشلرلر
وبجایه وادیسنده انواع میوه لر کلور که انوك لطافتی بیاننده لسان قاصردر
بنه بو جمله ایله غایتا جوقدر وبو وادینك ازونلغی فرقمیلدر جمله بستانلر
وباغلر وباغچه لردر وآب روان کوشکوشه فراوان بلبللرك نغماتی وخوش نوا
طیورلرك اصواتی آدمه صفالر ویرر واندلس ولایتنده انوك خلقندن مالدار
وتجارت ایدن بازرکانلری جوق ومالدارلری بی نهایه در وبیك عدد خانه دن
وحماملری وار وبو شهر ایکی طاغك اورتاسنده واقع اولمشدر بنه بو ایکی طاغك
چوره سی یابلمش خندقدر وقصبه سی غایت محکمدر وطاغ اوزرنده صربی قلعه سی
واردر وچوره سین شهر احاطه ایلمشدر وغربی طرفنده حصار بجه سی واردر
ربض الحوض دینمکله معروفدر سوقاقلری وچارشولری وحماملری ومعمور خانه لری
وهر جنسدن صنعت اهلی کیمسه لر واردر وهر طرفدن بوجه حصارلر آنی
قوشاتمشدر وطبراغی کویا غربیلدن کچمشدر لطیف خوب شهرلر ومعمور
چفتلکلر واقارصولری وار قرطاجنه قدیم الزماندن اسکی شهردر نعمتی
فراوان ومال ورزقی بی پایان ولایتنه فیدون دینلور مثلی ومانندی
آزدر مزرعه سی جوقدر اکینلر اکرلر واول شهرده قدیم بنا واردر رفیع
البنیان وخلق عظیم الشان در دنیاده واقع اولان عجایبدن وغرایبدن
بنالر واردر که طاشدن ایولمش مقرنس ایشلر وار وتصاویر غریبه دن
وتماثیل عجیبه دن انسان شکلنده وحیوانات صورتنده نسنه لر واردر که عقللر
حیران وکوزلر لهقان اولور کوزلر کورمش دکلدر وانده طاشدن

بکرمه ورر

يكمي بي عدد دواميس واردر مقرنس شلر اشلنمشدر عجايب دهردن وغرايب
عصردن هر دامو سك اوزنلغي بوز ايوزن آدمدر وعرضي التمش آدم مقدار وفهم
برينك يوجه لكي ايكي يوز آرشوندن زياده وهر دامو سك ايچي اويلمش سوكلري
ده لوكاري واردر ايچينه صو كيرر اندن برندن برينه كچوب اقر علم هندسه ايله
يوجه ومحكم ايلمشدر سونار دير كاري معروف چشمه كه قيروان ياندن
اقوب كلور شيمدي دخي آنوك خراب اولمش بناسندن انواع رنك آمين مرمرلر
ولطيف طاشلر چيقارلر كه آدم اوغلانك عقلي حيران اولور حتى بعض
طايفه سندن نقل ايدركه اول ايا بودن بوك يصي مرمر تخته لر چيقارلر لردو كنمك
يوقدر واول مملكت درياسنده كميلر يخمز الا كه انوك مرمرلرندن چيقارر وهم
ولايتنه طاشلر وبوندن غيري بيوك مرمر دركلر دخي چيقارلر اوزنلغي فرق قارش
واردر واول مذكور دواميسك اكثري ولهال اوزرنه الان قائمدر شاطبه
بودانجي لطيف برشهردر وبو شهرك لطافتي وعلماسنك فصاحتي وبلاغتي اول
ديارده معروف ومشهوردر ضرب مثل وكلوب سويلنور في امام العالم العلامة
ابو القاسم بن فيره بن احمد الرعيني ثم الشاطبي رحمة الله اطراف عالمده واكناف
آفاقده وانك فضل وبلاغتي وكمالي وفصاحتي اقطار ارضده مذكور وشيخ القرا
اولدوغيله مشهوردر نظم شاطبي كه حد اعجازده در اشراف علمادن اكا اوچ
يوزدن زياده مفصل شرحلر يازمشلردر ونفس شاطبه ده كاغد ايشلنور كه
سائر ولايتده اولمز لطيف وبي نظيردر قنطرة السيف بودانجي قديم شهرلردندر
انده بر عظيم كوبري واردر كه عجايب دهردن ونوادر عصردندر واول قنطره اوزرنده

مطلب امام شاطبي

بر صرب قلعه یاپلمشدر که غایت محکم در لطیف و زیبا و غایت دلکشا شهردر اطرافی
واسع و لطافتی شایع در قدیم الزماندن دیاری معمور و حسن وضعی مشهوردر
عاد قومندن عمالقه بنا ایلمشدر احکام اتقان یوزندن کورلمش دکلدر و اول
بر قصبه سی واردر چوره سی محکم حصار مانندینکان واقع اولمشدر
عظیم نهرک کنارنده در اورتاسندن کلوب آقار و اول نهره باجه دیرلر و اول
صوبک اوزرنده بر کوپرو بنا اولنمشدر بر کمردر عجایب خوب بنادر غایت تیز
آقار صودر کچوب النده آقار و اول شهرک کنارنده ناعوره واردر بر بنادر
اوزنلغی طقسان ذراعدر رشاسی ایله و ناعوره غالبا دکرمن دیمکدر یکرمی دن
بوکسکدر و اول کوپرونک اوزرندن صوبی قدوب شهره کتورمشلردر و
مملکت دیار رومدر انده بر قصر واردر اوزرنده محکم کلیدلر اورلمشدر و
بکلردن هر قنغیسی که رومه مالک اولسه اول قصرک قاپوسنه بر کلید اورمشدر
تا که اول قاپو اوزرنده یکرمی درت کلید جمع اولدی صکره بر کمسنه اول شهره پادشاه
اولدی که نسل اولادن پادشاه دکل ایدی اول کلیدلری آچوب بو قصرک
ایچنده نه وار ایدوکن مراد ایدندی پس اول شهرک اولولری و اکابری و ملوکی
منع ایتدیلر اول دخی عناد ایدوب آچوب کورمینجه قومازین دیجک اعیان مملکت
بینه پادشاهه یلواروب مالک اولدقلری نفایس موالدن مبالغه نسنه
ویردیلر همان بو قصرک قاپوسی آچلمسون بو قاپو آچلورسه البته بزه بر زیان
کلمک مقرردر سنوردن اول کلنلر بو قاپوی آچمدیلر سن دخی بو نسنه دن
لطف ایدوب فراغت ایلک دیدیلر پادشاه بو جمله ایله عزیمتندن رجوع ایتمیوب چاره

قصرک

قصرك كليدلرين كيده زوب قابوسين اچوب كوردي كه ايچنده آت اوزرنده عرب
صورتي وار وبعضي دوه اوستنده باشلرنده عمامه لرينك طلسمانلري صارقمش وقليچلرين
حمايل ايدنوب اللرنده سكولري وچوب دسته لري واردر واول قصرك ايچنده
بركتاب بولديلر كه ايچنده يازلمش كه قچان بو باب فتح اوله بو مملكت اوزرينه بو
صورتلو عربدن برطائفه كلوب غلبه ايليه الحذر الحذر بو قابونك اچلماسندن
بوهمان برطلسم ايمش كه طائفهٔ عرب اول ولايته استيلا ايتمسون ايچون وضع اولنمش
پس اول ييل ايچنده ديار شامده بني اميه دن طارق بن زياد اندلس ولايتن
كلوب فتح ايدوب مملكتن نهب ايدوب بي نهايه مال ومنال الوب اهل وعيالن
سبي ايتدي واول شهرده مبالغه مال وخزاين بولدي كه بو جمله دن بري ايچو له
ولعل ويواقيت ايله مرصع وزرين يوز يتمش عدد تاج وار ايدي وزبرجدن سرای وار
ايدي كه اتلولر سكو ايله لعب ايده جك دكلو وسعتي وار ايدي جمله سي التون وكمش ايله
مملو ايدي كه عقل انك وصف لطافتنده حيران ايدي ولنده سليمان پيغمبرك عليه السلام
باشلنردله برنمش برسفره سي بولندي وبو سفره الان روميه ده باقي در
ونيسي وصحانلري كليا التون ايدي وصحانلري بجر يشمدن وجز عدن ايدي ويونان
خطيله زبور بولندي التوندن غلاف ايچنده ودخي برلطيف كتاب بولندي كه ايچنده
منافع احجار وخواص نباتات وفتح طلسم معادن وكيميا وسيميا احوالي يازلمش
ودخي بركتاب بولندي كه آنونك ايچنده ياقوت عمللري واكارنك وبرلسينك
صنعتي وترياق سميات منافعي بيان اولنمش واقطار ارض وبحار ومعادنك
لغات عربيه سي وربع مسكونده واقع اولان شهرلرك ادلري وبونلرك مسافي

مطلب طارق بن زياد و فتح اندلس

انده بیان اولمش ویر قاعه انده بولندی که برجنس کوبدر آنوك ایچنده براکسیر
طبطلوایدی که انوك بردرهمی قمك بوزدرهمین برخالص آلتون ایدر وسلیمان نبی
ایچون علیه السلام یدی نوع معادندن اشلنمش برآیینه بولندی که قچن اکا
نظر ایلسه یدی اقلیمی آشکاره کوردی وانده واقع اولان حوادثدن خبر
بلوردی ویاقوت بهرمانیدن اشلنمش دوه اوفرسنه بوکلنمش بر مرصع مجلس بولندی
که لطافتندن عقللر حیران ایدی بونك جمله سنی طارق بن زیاد بن ولید بن عبد
الملکه ویردی وعرب طایفه سی اول شهرکره متفرق اولوب وطن طوتدیلر
وطلیطله ده لطیف زیبا بوستانلر واقارلذیذ ابر مقلر وباغ وباغچه لر وکونا
کون مرغوب میوه لر واقطار واطرافی اولو شهرلر ومعمور کویلر ولطیف
مزرعه لر ومحکم صرب قلعه لر واردر وانوك طرف شمالی سنده جبل الاشارات
نام عظیم برطاغ واردرکه انده حددن زیاده قیونلر وصغرلر واردرکه اطرافی
اولکن ممالکه کفایت ایدردی **الغرب الادنی** که اکا الواحات دیلور وبرقه و
عزت واسکندریه در اما الواحات دیدکمز بیرسخی سوداندن انده بر طایفه وار
درکه انلره بربر دیلور که انلر اصلده عرب در حاضر عسکردر وانده معمور
کویلر غایت چوقدر ولطیف اقار صولری وار اما غایت اسی یردر
ارض مصر ایله صحاری مابیننده حایل اولان برطاغك کنارنده در واول
یرده وانك اطرافنده حمار وحشیه اولور که بیاض وسیاه بنك بنك
الاجه سی خوب اولور ولیکن اکا نمك قابل دکلدر واول یردن برآخر یره
کیتسه لر فی الحال اولور واول یرده زمان قدیمده چوق زعفران اکرلر ایمش و

وقادیون

وقاریور وشکر قامیشی اولور وانوک بریه سنده یلانلر اولور که دوکی
ایاغنی اورسه بر آدم برواره مدین فی الحال اورزنده توتی پران واتی بریان
اولوب دوشرلور العیاذ بالله سنتریه برشهر در انده بر بر قوم مدن واخلاط
عرب دن برطائفه اولور وانده دمور معدنی وار وانوکله اسکندریه اوریاسی
واسع بریر در ایدرلر انده مطلسم برعظیم شهر وار در که حکماء متقدمین
انی حکمتله وصنعتله ستر اتمشلر در اما بعض ایامده ظاهر اولورمش حکایت
اولندی برکشی عمر بن عبد العزیز رحمه الله کلوب خبر و بردی که صحرای
سنتریه قرینده دوه سین یتورمش ارایوب اتفاق اولیره وارمش ایمش انده بر
اولو اغاج کوردی اوزدکی غایت بیوک وقالک اوزرنده انواع میوه واصناف
فاکهه وار ایمش اول میوه لردن ییوب وبر زمین دیوشوروب خزینه ایدیوب
صکبند ویله کوتروب کیدر قطیلردن برکشی انده حاضر ایدی ایتدی اول
شهر هرمس هرامسک شهرلرندن بریدر انده بی نهایه کنز وار ایمش عمر بن
عبد العزیز اول کشیله اول جانبه متوجه اولوب وتفاتدنیچه کمسنلر
ایله برایلق مقداری زاد وزواده دن وصودن الوب کیدرلر اول صحرای
برنیچه کره اریوب کشت ایدرلر اصلا برنسنه یه واقف ولمیوب ناچار خانه لرینه
عودت ایدرلر بونچی حکایت اولنور که عربدن برطائفه برظالم عاملدن
خوف ایدوب بونک جور وظلمندن قاچوب عرب صحراسنه کیدرلر وبت کفایت
مقداری ذخیره کوتروب برایکی کون اول صحراده کیدرلر پس بولدیلر بر طاغه
کلدلر انده بی نهایه کچیلر بولورلر واول طاغک بردروسی ایچنده چقار

بونلر دخی اولکچیلر ادرنه کیدوب اولکچیلر بونلردن او رکوب کیدیجک بونلری

بر خوش لطیف حرم مکانه کتوردیلرکه اقار صولری وییمش اغاچلری واکینلری وار وانده

بر قوم مقیم اولوب توطن اتمشلر واوغول وقیز کتورمشلر بر کوچک لطیف یرده

مکانلری وار واکوب بچرلر انده نه رسم ونه خراج ویررلر وکیمسه دخی مطالبه اتمز

پس بونلر دخی انلرک حاللرین سؤال اتدکلرنده خبر ویردیلرکه دیار عربه کیدلدن

بلمزدخی عامل خوریدن قاچوب کیدن کمسنلردخی نوب وطنلرنه واقربالرنه

وطوارلرنه کلورکن بونلری کیجه ایله اغورلرلر بونلر دخی مکانلرین اراینوب

بولمدیلر اولطاغ الجنده کزرلر اول قومدخی براتر ویرخبر الیمزلر نابدید اولدیلر

حکایت ولندی موسی بن نصیر وقتاکه دیار مغربه والیاولدی بنی امیه زماننده قضا

الواحده کیجه ایله یلدزه قرشو بغیر الدلیل خوب بیلوردی بواسلوب ورزیدی کون

مغربله جنوب اراسنده رمالده کزرکن ناکاه بر اولو شهر ظاهر اولدیکه عظیم

کوپروسی ودمورون قاپوسی واردی احمق درلدی قادر اولمدی عاجز اولدی

چوق قوم بغلمشدی پس برنجه آدملر قوم اورنبه چقوب اول شهر اچینه بقمق

دلدیلر پس هرقنقیسی که اچرویه نظر ایلدی کندوزنی اختیار اچرویه اتدی

بلمدیکه انوک داخلنده نه واردر وانلره نه واقع اولدی پس کابرحیله ودرمان

بولمیوب بالضروری ترک ایدوب کتدیلر حکایت ولنورکه صعید مصردن برکشی

کلوب برکشی یه دیدی که ارض الواحاتده کنوز عظیمه وار کل کیدهلم بولالم که

حق تعالی تقدیر ایدوب الیمزه دسنه کیره پس بونلر زاد وزواده وصو الوب

چقوب قوم اراسنده اوچ کون کیدرلر اندنصکره بر اولو شهرک اوزرنه

دیار عربدن شمال جوانبندن
تجدد صح

چقالولد

چقاكلورلر اقار صولري ويمش اغجلري ولطيف كوشكلري وار بو صو اول
شهري چيت چوره قوشتمش و بو صويك كنارنده بر اولو اغاج وار ايدي اول اغاجك
بر اقارندن قوپاروب باقلرين اوكله دوليوب و چوره سن ايله محكم بغليوب اول
صويه كيردكلرنده صويك اقندي بو فارو باقلرينه تجاوز ايتمدي ايله اوسه بونلر
شهرلرينه كيرو نيجه حد وني قياسي التونكمش بولوب كتوررلر بيرقادر اولدقدي دكلو
بالدن الوب سلامتله دونب كيدرلر و بربرندن ايرلوب وداعلشورلر اول صعيد
البلدن اولان آدم كندو ولايتي بكلرينك بعضنه بو واقعه اولان قصه ي خبر ويردي
اول يرده مال فراوان اولدوغين خبر ويردكده كندو آدملرندن
بركمسه يي بوكا قوشوب وكفايت دكلو ذخيره ويروب بونلري اول يره كوندردي
پس بونلر اول صحراده خيلي مدت كزوب يوريرلر قطعا اندن بر اثر بولميوب
الجار رما يوس اولوب دونرلر **اما برقه** قديم الزماندن عظيم معمور شهرستان
ايمش اما شمدي بحالده خراب اولوب خلقي ابكن جزوي في المشدر اما انده چوق
زعفران اكرلر **اما اسكندريه** مغرب شهرلرينك آخريدر بحر شام كنارنده در
انده اثار عجيبه وصنايع غريبه ورسوم هايله واوضاع طايله وار
انك بناسي وآب وهواسي ايكن خوبدر چوره سي حصار عامرة الديار در
يمشلو اغاجلري بي نهايه ورطبي بي حد وغايه درازوني وافر وميوه سي متكاثر در
وغايت اجوز در رواينده لطيف وزيبا ثياب فاخره دن وصنايع باهره دن اشلر
وارد ركه كورنلر حيران قالور وانواع اعمال ظاهره دن هر نيه دكلو غريب نسنه كركه
انده وارد ربير يوزينده بو قدر ودنياده انك وضع وشكلي ترتيبي ولمز واول

برك متاعني ساير ولايتلره يوكلر يوكلنوبد اشرلر واطرافدن يوكلر كلوب اندجري بلوب
وانده عظيم مزاحمه اولور و آفاق بلاددن تجارك مقصدي ودريادن كلن
كميلرك محلي در و نيل مبارك كلوب انلك التنده اولان كمرلره كيروب دور ايدر
وآنوك دوري صنعت عجيبه وحكمت غريبه ايله بخش اولنوب احسن اتصال الله
برنيه ملاصقدر زيرا انك بناسي همان شطرنج رقعه بكزر مثاللو اونده دنيا
عجايبلرندن بري مناره دركه اطراف عالمده واقطار ارضده مثلي كورلمش دكلدر
وشهرلكه اول مناره نك راسي برميل در واول مناره نك بو حالكي يوز ذراعدر دخي
ايدرلركه اول مناره نك يوقاروسنده برآينه قونلمشيدي كه دكيز يوزنده برآيده يولده
كلن كميلر كورنوردي واول آينه نك اعمالي وحركاتي وافعال وخاصيتي ادركه انوك شغلي
شول مرتبه ده دركه اكا مقابل اولان كميلري زياده آتش كبي ياقوب كل ايلر ايدي
ايله اولبحق روم پادشاهي مصرده اولان خليفه يي الدايوب بيلديكه اسكندره اول منا
ره ده كنج فراوان و يواقيت وجواهردن بي حد و بي پايان دفن اتمشدركه اكا قيمت يوقدر
اول مناره دن خوف ايدوب بوني انوكيچون بويله ايتدي ديدي كه زيرا كوندردكي
كميلر اكا ظفر بولنمزدي مرادي اول آيينه يي بوزدرب اول ولايته استيلا ايده
ايدي امدي اكر سوزمه انانورسك همان يقيچ تردد اتمه واكر بو سوزده
شك ايدرسك وشبهه سك واركي كوندردم طوبطلو التون وكمش در وانواع
متاع وقماشله ويردم همان طورمه انك استخراجنه اقامت ايله بونده
غيري سكا دلدوكك دكلو خزينه ويرمريس مصر پادشاهي انوك بو خدعه سنه مغرور
اولوب مناره نك اولرنده اولان قبه يي يقدردي آيينه جهان نماي بوزدي.

دیدکلری نسنه دن بر ذره بولنمدی و آیینه نك طلسمین همان افساد ایتدی
و نقل ایدرلر کیم اول زمانده اول مناره شهرك اورتاسنده و اسکندریه دخی بندی
قصبه ایدی بر برینه متقارب ایدی موج دریا مرور زمانله اکل ایده ایده انجق
بوذکلو قالمش ایدی اول مناره دریا ایچنده قالدی و اول مناره نك بر سنده
کیجه ده و کوندزده تا که دریا یوزنده اولان کمیلر سمتدن یانه کیمیلر و ایدرلر که مصرده
اهرام طاغلری بنا ایدن کمسنه بونی بنا یاپمشدر و اننده درت کوشه ایکی یوك
طاش واردر مصرك غربیسنده اولان جبل بر میدن کسلمشدر دیرلر و اول طاش
لرك دیه سی غایت سوریدیر و ارتفاعی بنی آدم بوینده در و بیلری درت بند هر طرفی
فرق قارشدر و انك اوزرنده سریانی دلیجه بر یازو واردر بویله دیلمشدرکه بن که
یعمر بن شدادم بو شهری شول وقت یاپدم که آشکاره بیرلك و تیزالوم و قوللوق ظاهر کلدی
ایدی و طاشلر بالچق کبی ایدی و بونلك زمانده ایدی خلق بر روزکاردن هنوز بلمزلردی
اول زمانده بودرکلر قونلدی و ایرمقلر جاری اولدی و اغجاری دیکلدی تا دخی دم کلدکه انده
آثار معجزه دن و باهر عجیبه دن بر نسنه ایدم پس قولوم مره اوغلی شونی که
عاریدیر و مفقوددیرکه یعمر اوغلیدر پس بونلری خلیفه یه ویردم که برابر
طاعتدن اول ایکی درکلری کسوب اموزلرنده کتوررکن شونك ایکولرندن بری
شکسته اولدی بن دخی دلدم که بو مملکت اهلی فداسی اولا و بو درکلر انلردن
دخی جارود الموتفکی بو درکلری بر شریف و لطیف ساعتده نصب ایتدی و
ایدرلر که شول مجلس که سلیمان پیغمبر علیه السلام منسوبدر شهرك
جنوبیسنده در آنی یعمر بن شداد یاپمشدر دیرکلری و قاپوسنك عضاده لری

الآن باقيدر که هجرت نبینك علیه السلام اوجیوز ینجی ییلدرکه اول مربع
مجلس درکه هر باشنده اوز التی درك واردر وایکی طرفندن اوزبلغنه التمش بدی
دیرك دروركی شماليده بر عظیم دیرك وار وانوك اشغاسی مربع مرمردن در
وطاشك یوزلری سکسن قارشدر واشغادن یوقاروپه وارنجه طقوز طاشدر
وانوك طشره یوزی لطیف نقشلو لنمشدر غایت صنعت اتقانله ایلنمشدر
اما بر طرفه مایلدر زمان اولدی شویله موضوعدر لکن ثابتدر واندن
قوش صورتنده عمود قمر واردر آفتابله دوراندکجه بیله دور ایدر ونقل
ایدرلرکه زمان اولده اسکندریه ده یکرمی بیك مسجد واردی وبالکوتره
باقله صاتلورلون ایکی بیك دکانی واردی عمرها الله تعالی الی یوم القیمة

ارض مصر

اقلیم عجایبدر ومجمع غرایبدر علوم عربیه ده متفنن علماسی
وفنون عجمیه ده متبحر حکماسی قیاسدر طبیعتلرنده غایتده ذکا وتهادلری
ذوق وصفا اوزره در ومصر سکسن بش کوره در یعنی ناحیه درواندن
تحت الارض فرق بش کوره در وفوق الارض فرق کوره در ونیل انی
انی ایکی شق ایلمشدر وشهرلرك بر طرفنده در نظر جهتندن احسن اقلیمدر
وخیر بونندن اوسبعی وقربی جهتندن اکثریدر انك حدی اسوندن اسکندریه
کلنجه در وارض مصرده کنوز عظیمه ودفاین جسیمه وخبایای کثیره
ومطالب عزیزه واردر وایدرلر طپراغنك اکثرنده دفن اولنمش التون واردر
شویله دینلور که انك بر یری یوقدر که انده دفینه اولمیه انك غربیسنده
جبل جالوت در وطرف شرقیسنده مصردن اسونه اوزانمش بر طاغ واردر که

اكا جبل مقطم وتقاطيع دخی دینلور عجبا میم دخی اندندر كه بر بیوك ادر سیمی
اولسیاه دراندن قزل رنك طپراق وكبرج چقاریلور واول طپراقده التون
وار شویله كه تربیت اولنسه ابریز خالص چقا واول موضعده خبایای كثیره
وهیاكل عجیبه وتصاویر غریبه واردر وانوك دریا جانبنده بر مدفوع طاغ
وار در صنع المرتقادر یعنی اوزرینه چقلماسی ممكن دكلدر بوجه واملسدر
وانده دخی كنوز عظیمه وار مقطم كاهن وضع اتمشدر وبو طاغ مسنوب اكا
در وقدیم مصر بكلرینك التون وكمش وجواهر واوانی والات نفایسندن
وهیاكل عجیبه دن وتصاویر غریبه دن وغیردن شول قدر وار كه
الله تعالیدن غیری كمسه بلمز وانوك مشهور شهرلرندن **الفسطاط**
واول عظیم شهردر وفسطاط دیمكه وجه تسمیه بودر كه زیرا عمرو بن
العاص انی فتح ایدوب بر مدت اقامت ایلدكده اول یرده فسطاط یعنی خیمه سن
قوردی وقتا كه خیمه سن دوشرمك دیلدی ایندیلر اول خیمه نك دپه سنده
بر كوكرجین یوه یاپوب انده یمورده لایوب یاتور ایس بوردی اول خیمه یی حالی
اوزره قودیلر اول كوكرجینه تشویش اولمسون دیو اول چادری بوزمادیلر
تا كم یوروسین بسلیوب اوچورمینجه كمسه انجمسون دیدی انوكیچون كه برم
دارمزه كلن كمسنه یی سبی اتمز زامان اوزره اولسون وانده عمرو بن العاص بنا
ایتدی وكی جامع شریفك یرنده بر كلیسا وار ایدی كه رومیلره مخصوص ایدی پس
انی یقوب جامعی بنا ایتدی كه صحابه دن بر جماعت انده حاضر اولدی وفسطاطك
شرقیسی خرابه در وقدیم شهر امش حصاری وصوقاقلری واورلری

وحماملری وارمیش حتی روایت ایدرلردرکه بونده حمامی واریدی وقسطاطك
برطرفی روضه دیمکله معروف جزیره در وانی نیل صویی اطرافندن احاطه
ایلمشدر واندن لطیف تفرج کاهلر وخوب مقاصف یعنی اویون یرلری
زیبا صفابخش کوشکلر وعالی دلکشا وجان فزا بوستانلر وار واول
جزیره یه شمدی دار المقیاس وبعض ایامده مصر بکلری انده کیملر کوپرو
ایدرلر واندن بیوك قلعه وار الآن خرابدر ومقیاس انده در وانوك
چوره سی طاش وکیرجله محکم یاپلمشدر ایچه حوضی کبی خوب یاپلمشدر
ایچروسی واسعدر قاپوسی وار واوستی اورتلمشدر واول حوضك
اورتاسنده بر مستدیر دیرك نصب اولنمشدر حوضك کناریله بوقارو
برابر دو بر اوزون اغاج حوضك براوجنه اولدیرك اوزرینده
کچوب اول مرمر دیرك اکا دکمشدر وانی بر کیمسه لر دیرلر واول دیرك اون سکز
ذراع اوزره تقسیم اولنوب وبنه هر ذراعی بربرمق نشان اولنمشدر
واول حوضك دبنده واسع قیولر وار نیل مبارك زیاده اولدقجه اول
قاپولردن حوضك ایچنده اولان عمودده زیاده اولدیغی بللو اولور حوضك
خدمتنه تعیین اولنمش آدم وار در هر کون وهر ساعت انا نظر
ایدرلر ویلور که نیل صویی قاچ برمق زیاده اولمشدر کلوب مصرك
چارسوسنده وسوقاقلرنده ندا ایدوب اعلام ایدرلر که بوکون
نیل مبارك شو دکلو برمق زیاده اولدی دیو بشارت خبرن ویررلر
وقچن که نیل صویی تمام حدنه واروب اول حوض مالامال اولوب

حجر

نصب اولنان عمود ایله برابر اولوب رقوری قونلان اغاجه کلسه استوی
الماءُ والخشبةَ دیرلر پس اول وقت نیل مبارکك شهره و اطراف ولایته خلیج
قاپولری و اراجارلرین اطرافه نیل منتشر اولوب نواحیسنده اولان مزرعه‌لری
و کویلری تمام اولور و اول زمانده اطرافده اولان کویلری صو البحر طوارلرن
یوکسك یرده بسلرلر صالی و برمزلر تا نیل قرارنه واریجه هر ییل حاللری
بو ییله در و شویله که نیل مبارك بوندن زیاده کله اولرن خراب و اغجارن هلاك
ایدوب ضرر ایدر و نیل صوین صالدقلرنده عظیم جمعیت اولور نیل صوی
اواجق کمیلرله مالامال اولوب متنزه‌لر یدن ایچنه وافر سکر و قماشدن
طایفهٔ فقرا کمیلرله جمع ایدر و نیلك باقی احوالی انهار ذکرنده تفصیل اولنه
ان شاء الله تعالی و مصر شهرنك بناسی بر بری اوزره مطبق در بش التی یدی
طبقه اولور بعض اوا اولور که یوز کمسنه ساکن اولور بو جمله یله هر برینك
لوازم و مهماتی و ما یحتاج الیه و ابوجوغی لقی ایتدی بر زمانده مصرده بر
او وار ایدی که اکا ابن عبد العزیز اوی دیرلردی بعض وقت اول اوده درت یوز
آدم ساکن اولوردی و اول اوك بش یرده مسجدی و حمامی و فرونلری واردی
ولیکن شمدی بحمد الله اکثر یری خراب و خالی و منشدر و نیچه محله‌لر کوردك
اولری و مسجدلری خالی اولوب قاپولرن یا بمشلر در با یقوشلر ساکن اولوب اوترلر

القاهرة المحروسة حرسها الله تعالی وثبّت قواعد دولة سلطانها

شهر عظیم و بنای قدیم در مشرقله مغربدن و بر و بحردن اقطار ارضدن اله توجه اولنور
دار العتبة العلیة و مسند سریر السلطانیة محروسهٔ قسطنطنیة الی

مجمع بوندن حاليا جمله يه غالب ونفوس خلايقي جالبدر ولكن ارض
وبيه وغير نقيه اولمغله مشهور ومتعارفدر لكن محروسه قاهره
هواجهتندن ابتدن اصلحدر اطرافي واسع وبو خصوصي شايعدر اطراف عالمده
واكنافي قاليمدن عجب نسنه لر كلور ونسايسي كمال ظرافت
وبلاغت ولطافت وزرده بر آنوك وضعنه مماثل وترتيبنه مقابل
دكلدر اوله بر شهردر كه دنيا يله تعبير وقرآن عظيمده اون سكز يرده
تقرير وتفسير اولنمشدر وبو شهر مصر اهلي علوم عربيه ده متفنن وفنون
عجيبه ده متفطنلردر كه وقار جليه وهيبت بهيه صاحبلريدر وخبرده
وارد اولمشدر كه شهر مصر كنانة الله در هر كيم كه اكا برامر لو دليه خوف سبحانه
وتعالي اكا كنانه سندن يعني تركشندن بر اوق اخراج ايدوب انوكله اني اورب
هلاك ايدر زيرا شهر قديم واطوار واوضاعي عديمدر مجمع علماء متنوع
فقها ومسكن صلحادر سيما جبل قرافه معبد اولياء الله در دياري شام
جبل لبناني كبي معروف ومشهوردر عمرها الله تعالي الي قيام الساعة ومصرك
حاليا معموره سي نه قاهره ديدكلري نك سببي بودر كه اولا ارض مصره
خلفاء فاطميين دن ديار مغربه معزبه وارض مصر خليفه اولان معز نام
حكمك پادشاهك جوهر نام قايدي مصره كلدكده دايره سنه حصار چكمك
مراد ايدنب علم نجومده فاضل وماهر وكامل اولانلري جمع ايدوب امر
ايدي كه بر ساعت لطيفه ده واوقات شريفه ده بر وقت اختيار ايديب تعيين
ايده سز كه اول ساعت شريفه ده اساس بنيان وضع اولنه پس بونلر اول ساعت

شريفه ده

شريفه نك وقوعنه منترقب اولوب نجه يرده ايلر نصب ايدوب اوزرلرينه اجراس
تعليق ايتدرركه ساعت كلدكده اجراسي تحريك ايتدكلرنده اساسن بنايه على الفور ابتدا
ايده لر اتفاق بر طير ساعت زحلده اولا ايده طوقوبجا كلرا واز وير يجك
منترقب اولدقلري ساعت شريفه اولدي ظن ايدوب اللرنده طاش وكيرج وساير كرسته
مهيا ايدوب في الحال بنايه مباشرت ايديجك حكيم فرياد ايلدي كه حاشا بو وقت
ساعت قاهره در يعني زحل وقتي در بنا اوره متوجه ايتديلر ديو چاغري كوردي
فائده ايتمدي پس انوكيچون اكا قاهره ديرلر بعضيلر ايتدي اني بنا ايدن
بر عورت ايدي اسمي قاهره ايدي انده اوتر ومسمى اولدي اما اولكي روايت
اصح در والله اعلم **عين شمس** قاهره نك شرقيسنده در زمان قديمده بو
اقليمك دار المملكه سي ايدي دخي انده اعمال طائله دن واعلام هائله دن وآثار
عظيمه دن واطوار غريبه دن نسنه لر واركه قابل وصف كلدر وبلسان اغاجي
انده بتركه اول بر بوستانده طولا وعرضا بر ميل در وانده بر قيو واردركه
عيسى عليه السلام انده غسل ايدوب دخي بلسان اغاجين دكدي **قليوب** بو دخي عظيم
شهر در روايت ايدرلر اول زمانده اول برده بيك يدي يوز بوستان واريدي
الان غايت جزوي قالمشدر قلا ني هي خراب ومستندر وانده انواع ميوه دن
واصناف فاكهه دن بي نهايه در وغايت اجود در واغاجلري متقاربة
الاغصان ومتلاصقة الافنان در ولطيف باغچه لري وخوب تفرجكاهلري
وار در وانده بر حوض واردركه فرعونك وزيري هامان قازدرمشدر وروايت
ايدرلركه وقتاكه اول قيوتي قازدي اول [illegible] خلقي مراد ايدنيلركه اول قيوك

ایاغندن آقان صوئی باغلرینه و باغچه لرینه و بوستانلرینه و اکینلرینه آقدلر
وانوکیچون اکا وافر مال وحاصل ویره لر ایسه ول ولایتده نیچه یوز بیک مال
حاصل اولوب بو مالی فرعونه کتوروب ویردکده صوردی که بو نجه مال قندن
اولدی خبر ویردیلر که ولایت خلقی اولقوا یاغی مزارعنه آقدوب فایده ایتدیلر
وبو مال انوک مقابله سنده دردیجک فرعون ایتدی بر از ایتدک بو مالی
انلردن الدک بلمزمیسین که قوله وخدمتکاره مالک اولان مملوکی اوزرینه
شفقت ورحمت ایلمک کرککدر والنره بر فایده حاصل ایتدوکندن اوترو اجرت
المق مناسب دکلدر وقوللرینک اللرنده اولان نسنیه باقوب طمع ایتمیه بویوردی
وار اولان الدوغک مالی صاحبلرینه ینه رد ایله وانوک کبی نسنه ایله ایرنکا
کلمه دیو تنبیه ایتدی الجیزه بودخی نهر غربیک کنارنده بر عظیم شهردر
معمور کویلری و لطیف مزرعه لری وار اجوزلق اوزره در وخیر و برکاتی
چوقدر و آنده بر کوبری واردرکه بر سطر اوزرینه قرق کمری واردر خوب بنا
ومنها الاهرام مصرده بو طاغلره فرعون طاغی دینلور که دنیانک عجایبندن
و روزکارک غرایبندندر بر یوزنده انوک مثلی یوقدر ارتفاع واتقانده
غایت بیوک طاشلردن یاپلمشدر بنا اولندقده طاشنک ایکی طرفین دلوب
دمور جویی قویوب انده بر غیری طاشی اکا مقابل دلوب بر برینه مدام قلوب
اندن آراسنه قورشون آقتمشلردر بو وجهله صنعت هندسه اوزره
اساسی وضع اولنمشدر اوچ عدد طاغدر ذکر اولنان اسلوب اوزره انشا
وهر طاغک بو وجهله کی ذراع ملکی ایله یوز ذراعدر بس ذراع معهود له بشیوز

اولور

اولور وهرمك ارتفاعی اطرافدن بشیوز ذراع اولور
وهر جانبدن ناظرلری کسکیندر وایدلرکه هرم غربینك ایچنده طاشدن
اویولمش وتوزعه دمخزن وار جواهر نفیسه ومال فراوان وتماثیل غریبه
واسباب واسلحهٔ فاخره ایله مملو ومشحوندر وبو آلات واسبابی دهان
حکمتله طلا ایلمشلردر که قیامته دك ابدی پاصلنمز وآنده بر جنس صرچه
اولور که کاغد کبی ملایم دردر دیلر هیچ شکسته اولمز وانواع معجون
وادویهٔ مفرده وتریتا ولنمش صولر قونمشدر که متعفن اولمز وفی الهرم
الشرقی هیئات افلاك وکواکب منقوشه که قیامت زمانه دك نه وقت اولمش
وبنا اولنجه قدر جمله سی منقوش ومسطوردر وفی الهرم الثالث
اخبار کهنه یعنی فالجیلرك سوزلری که طاشدن اویولمش تابوتلر ایچنده
وضع اولنمشدر وهر کاهنك اولنده حکمت لوحلرندن بر لوح وار ودخی
دیوارده اعمال صنعه دن وانواع عجیبه دن صنملر که بدنلره تقال
وبنه اول دیوارده اعمالدن برجانبنده مراتب فنره تصویرات که جمیع
صنعتلری آلتیله کویا که اشلرلر وبنه اهراملرك هربیسینك خازنی وحافظی وار
وبعضیلر حکایت ایدیلر که اهراملر ایچنده صویولری وار که نیل صویی ایچینه قوب
دوقن اولور وآنده قیولر وار که مقدارنجه صو کلوب آنده جمع اولور وبنه ابدن
قیوم صحراسنه کیدر بریول وار دیرلر که اراسی ایکی کونلك یولجه در وبنه
بعضیلر ایدر که اول اهرام ونزد یازلمش که بز بو اهرامی التمش یلده بنا ایتدك
پس بونی هدم ایتمك دیلین کسنه التی یوز یلده یقه بلسون زیرا هرسنه نك یقمسی

آساندر الا بونك دكلدر احمد بن طولون آيا منده بر جماعت عجم كبيره كيرمشلر

وآنك ايچنده اولان اولرك برنده غريب اللتون صرچه بولرلركه كاغد

مثال دريلر صنمز وقتا كه چقديلر كندولرندن برينى يتورديلر رويه

آنك طلبيچون ايچرو كردكلرنده اول كشى بونلره بر دلوكدن كوريتورو صل

صلبوا صلصلبوا ديوب سويلر وعربانى اولوب كولر وبنم آردمجه كلك ديو

وداع ايدوب قاچوب كيدر وار وبصرم ايچنه كيرر پس بلديلركه آنى جن طاسى اغفال ايله

سركشته ايلمشلردر پس بونلرك امرى ديار مصرده شايع اولوب ابن طولون وقتنده بو قصه سويلنكلرنده

خلقى كاكرمكدن منع ايتدى واول جامى آندن آلوب آنك ياننده اهرامك احوالنه واقف

بر عارف كشى وار ايدى ايتدى البته بو جامك بر سرى واردر پس آلوب ايچنه صو طولديرلر

دخى وزن اتديلر ينه صوين دوكوب تكرار وزن اتديلر ايكى حالده بيله وزنى برابر

كلدى پس بوندن غايتده تعجب ايتديلر وايدرلركه وقتا كه مامون خليفه دنيايه مصره

والى اولديسه اهرامك بيوكن هدم ايلمك ديلدى وچوق جهد ايدوب بقاسنده

خرج اتدى حتى بر كچيرك طاقى فتح اتديلر والتنده بر زمان بولديلر وايدرلركه برى

مطهره ايچنده مضروب التون بولديلركه هر ديناركه وزنى بر وقيه ايدى كه

جمله سى بيك قرق دينار ايدى پس مامون التونك كوزللكندن وقزللغندن

تعجب اتديلر وايتديلركه بو كدوكى يقماسينه نه خرج اتدوكونه ايتديلر بونده كلو خرج

ايتدك پس بولدقلرى مالى خرج اتدكلرى ماله برابر بولديلر نه ارتق ونه اكسك

مامون بوكه غايت تعجب ايدوب ايتدى كل مدى ديدى اهرامه نظر قيلنلر كلشندرمشلر

جهانه خبر ويرن بينى سويلسه اولدى نه اغشدر اكا دور زمانه

بنجه

بنجه اولدی اهرمان بنیاد ایدن ٭ کندو سحر جمله قومی کندیلر
قالدی اصحابندن آثاری آنک ٭ اشبو فانی دنیه دن هیچ کتدیلر

الفیوم بو دخی عظیم شهردرکه حضرت یوسف الصدیق علیه السلام بنیاد اتمشدر و بر صو آنی شق اتمشدر و اول ایرمق دنیا عجائبندندرکه استادلر آنی نیل صوینه متصل اتمشلردر ٭ لکن قیش زماننده منقطع اولورلر ٭ و بو شهرک اوچیوز التمش عدد معمور کویلری ٭ و لطیف مزرعه و ترکه اوجاقلری واردر ٭ روایت ایدرلرکه اکن زماننده بو صوینک اکثری آلتوندر زیرا حضرت یوسف علیه السلام ایام سنه عددنجه ایلمشلردر ٭ و هر کیجه که دیار مصرده قحط و اغلا واقع اولسه اول کویلرک قومیندن دکلو وارایسه کلوب شهر مصره حتی بر کون اهلی وعیالیله اقامت ایدرلر ٭ و ارضنده من خوب بوستانلر و لطیف میوه‌لر و درختستانلر و زائد الوصف باغی وار ٭ و بی نهایه شکر قامشی اولور و اقلیملری سخی جمله‌سی بر صودر

سمنا برکوچک و زیبا شهردر ٭ اقلیمی واسع و اوچوز نعمی شایعدر ٭ و انوک جامع شریفنده بر سیاه طاش واردرکه ٭ او زرنده مطرزی قلیله طلسم واردرکه هرکیجه اول طاشی جامع شریفدن طشره چقارسه‌لر قوشلری ایچینه کیرلر ٭ و هرنه‌کیم طاشی یجرو کتورسه‌لر اول قوشجغزلر بیله طشره چقارلر

اشناف و الاشمونین و البهنسا بونلر دخی قدیمی شهرلردر ٭ و آنده آثار هائله و اعمال طائله یعنی عجائبات و غرائبات واردرکه حتی روایت ایدرلرکه سحره فرعون بو مصردندر الآن آنلردن بقیه واردر ٭ و قصیده برده صاحبی رحمه الله شرف‌الدین بوصیری ده کر بربع مسکونده بلاغت و فصاحتی حد اعجازه‌ده و مقبول و معروفدر

قصیده برده صاحبی شرف الدین بوصیری

ویچه اهل فضل علما و صلحادن کمسنه لر اول قصبهٔ لطیفه‌یه شرحلر یازمشلردر

اسیوط و اخمیم قصبه‌لر بونلر دخی قدیم شهرلردندر و آنده آثار عجیبه و اطوار غریبه‌لر

واردر اخمیم بو دخی بر زیبا و دلکشا شهردر میوه‌سی و مضراتدن حشرات غریبه‌سی

واردر ... بو دخی بر زیبا و دلکشا شهردر میوه‌سی فراوان لکن مضر حشراتی

یوقدر و آنک یانندن جبل طیلمون سدر مغرب طرفنده کلوب نیل مبارکک مجراسنه

معترض اولوب قوتله کلوب نیله قاتلور قوت جریانندن کمیلرک مجراسنه ابندن بر نهر ۲

مانع اولور اسوان جانبینه کچمکه قادر اولمزلر روایت ایدرلر که کرهیه

ساحره اول طاغات وزرنده بر یوجه قصر حی اولمدعش و عمر و ایدی کمیلردن

مراد اتدوکی سفینه اوزره انسی او قومغله مروریته مانع و فی الحال طوروب اعیش

اصلا حرکته مجال اولمزایمش اسوان صعید اخلانک آخرنده کچیرده شهردر کلوب اسوانه

شرق جانبندن اسلام شهرلرینک برینه متصل دکلدر الا جبل فلاقه اولور قریه

دره لکچنده واقع بر طاغدر که صوبی یوق اما آندن کچوب قریب بر بر صوبی واردر که

معین حیرلر و اندن التون و کمش معدنی واردر ارض الواحات مغرب جانبندن اسوانه

متصلدر و دیار مصرده طوز و نطرون معدنی واردر و بوا کیسی دخی دنیانک

فاینیک عجایبندندر سارمال التمیر دیدکلری قوم اولخود حق جبالی و تعالی حضرتلرینک

قدرتندن و حکمت عظیمه سندندر که بر شکو کجا ول قوم اپچینه کوبه قوسلر بدیدی

بر کوندنصکره قصر قبی طاشلی اولور و آسوان و اکا تابع اولان یرلر حیث حجوره قلعه

دیواردر و بر جانبی خرابدر و اول دیواره حائط العجوزة الساحره دیرلر

ارض قلوم مصر ایله شامک راهیدر و اول ذاتنده بحیره‌در و اندن صو چیقر نو قلوم

طاغلر

طاغلر واردر و اول دیارده قرتش دیرلر بر مضر جانور واردر که غایت بیوك
اولور قیاسا قرق الّی ذراع اولور عش خلقتده مدور در بعضی وقتده
کیمی غرق ایدر و اکینه سد اولور و کیمی گتمکدن منع ایدر و اول دیارده اکا مقابل
بر جانور واردر و لاکه جمله سی طالب اولور بیر وحیدر و لاکن جانورلرك
جمله سی اندن خوف ایدر و کمیلره تعرض ایتدکده بر نسنه آنی منع ایدن مز الا که
خلقی مشعله یاقوب اکا قرشو طوتسه لر بلدرم کبی قاچوب کیدر و قلزم
دکزنده بونلردن غیری حیوانات نهایتی یوقدر و بونلرك بعضیسی ظاهر
و بعضیسی مخفیدر اما قلزم دیدکلری ایکی ولو شهر ایمش غرب طرفنده
اکثرا و قاتده مسلط ولمغله خراب ولمشدر و صوبی غایت طوزلودر که
ایچمکه قابل دکلدر و مصردن حجه کیدنلرك یولی اوزرنده در و قلزم اورتاسی که
بحر فارسك منتهاسیدر که ولایت چین طرفنده بحر محیطك شرقیسندن دریا
آیرلمشدر و شام شریف دکزیله آنك مابینی حضرت مرحله در که حصن التیه دیکله معروف
حضرت موسی علیه السلام اول صحراده قومیله قرق ییل حیران و سرکردان اولمشدر که
بلعم ابن باعورك دعاسی سببی اولمشدر که شمدی دخی اول صحرایه تیه بنی اسرائیل
دینلور غایت واسع صحرادر بونك حکایتی تفاسیرده تفصیل اولنمشدر سوره اعرافده
کلوب آنده کوریله و اول صحرانك طولی و عرضی بش کونلك یولدر و آنك مشهور
شهرلرندن عقبة ایله که اول بر کچیدك قریه در که بر وجه طاغك جنبه سنده واقع
اولمشدر حاجیلرك یولی وستنده در صعب المرتقی و ضیق المسلکدر صعوبتی و تنگی یوم الکلامده
واول طاغك یولنده بر بریه وار دیدکه کیدیلولر ایکی دم راه بکیدم مر ولکی شویله سنمه

اولدیکه پادشاه عالم پناه حضرتلری مدّ الله ظلّه العالی اولیولی توسیع ایچون امر شریف
واجب الاتباع ارسال ایتمکله غایت توسیع و تسهیل ایلمشلردر حالیا مرور و عبوری
آسان اولمشدر و اول طاغلر برجانبی غایت عتیق وادیدر لحوا بودخی بر کچیدك
قریه دركم حاجیلرك یوجا و زهرسی درو اول کویدن چولك اشلر لرکه تبرکا اندن
یوکلدوب هر طرفه الوب کیدهلر و صولرینی قوسلردن ایچرلر غایتله لطیف طتلو
و قلزم بحرینك ساحلنده مدین شهریدر الان خراب اولمشدر و موسی و شعیب پیغمبرلر
علیهم السلام قیونلرینی صوردوغی قیوآندر حتی شمدی معطلدر ارض البادیه شام ایله حجاز
اکا ارض الحجر دینلور ارض الشام اول بر اقلیمدرکه عظیم الخیرات و کثیر البرکاتدر لطیف کوتانلری
و خوب باغلری و مرغوب و نزه و زیبا انواع میوهلری و الوان عیشلری و نعمتلری
فراوان و التی بیکراندر هر جانبی تفرجگاه و هر مقامی نظرگاهدر لکن زماننده برفنلری
چوقدر و اقلیم شام اوتوز قلعهیه مشتملدر اما ذکرك قلعهسی جمله سنده سریدر شام دیاری فلسطین
کورهسی و فریته در و کورهٔ عمدامینا اورتا سنده و کورهٔ قیصاریه و کورهٔ طرابلس و کورهٔ
طین و کورهٔ غسقلان و کورهٔ حمطین و کورهٔ غزه و کورهٔ بیت جبریل و انك جنوب سنده تیه
قلعهسیدر و کورهٔ شبك و کورهٔ اردن و کورهٔ سامریه و کورهٔ خانه و کورهٔ ناصره و کورهٔ
صور و ارض دمشق انك کوره سنده و کورهٔ غوطه و کورهٔ بقاع و کورهٔ بعلبك
و کورهٔ کوچك و کورهٔ لبنان و کورهٔ بیروت و کورهٔ صیدا و کورهٔ نتینه و کورهٔ جول و کورهٔ
جولان و کورهٔ طاهر و کورهٔ حور و کورهٔ طرابلس و کورهٔ سراة حد و شام شریفك مشهور
شهرلرندن دمشق الشام شام شریف ولایتی ادیدر و شهرینك آدی دمشقدرکه کم بونسنه قاتی
دینلور اما شهرینك اسمی سریدر امدی بلاد شام مکان جهتندن اعظمی و بنا و عمارتندن جنیدر

مطلب جامع بنی امیه در شام شریف

وهوا یوزینه اعتدالده آب روان صولری بی نهایه و اولرینه حوضلری
بی غایه در روانك جویبار چشمه لری و مانند سرو اغاچلری و لطیف حماملری
و شریف مساجد و جامعلری و موضع شام دیدکلری بر موضعدر که روی زمینده
ماننده یوقدر و کوکنش شکلی چوقدر و انواع میوه لری و شاهانه عالی قصرلری
و طور عجیبده خانه لری و اسلوب غریبده کاشانه لری و شهره بکزر کویلری و قریه لری
و جامع بنی امیه دیمکله معروف و مشهور بر جامع شریفی واردر که وجه ارضده انك
مثلی اولمز ولید بن عبد الملك یاپمشدر و آنك بناسنه مال عظیم خرج اتمشدر و روایت
ایدرلرکه درت یوز صندق التون خرج اتمشلر و هر صندقده اون درت بیك التون
وار ایدی و اون ایکی بیك مرمر تخته آنك فرشنه خرج اولنمشدر و مرصع انواع فصوص
محکمه و مصقول رخام ایله و محکوك جزع ایله تزیین ایلمشلردر جزع دیدکلری طاش
یمنده کلور بر خوب بونجوقدر سیاه و بیاض ایله مخلوطدر عین انسانه بکزر و روایت
ایدیلرکه شول ایکی مرمر دیرکلرکه قبة النسر التنده در صاحب جامع ولید بن
عبد الملك آنی بیك بشیوز التونه صاتون المشدر و اول ایکی دیرکلرك قزل
الاجه سی واردر که مثلی کورلمش دکلدر و قانغی ولایتدن کلدوکی کمسنه نك
معلومی دکلدر و ایدرلرکه اول جامعك رخامی اکثری معجون و مصنوعدر و معمولدر
زیرا اتشله و زینه قوسه لر ارینور و محرابنده ایکی چیراغ درك واردر بلقیسك
قصرندن کلمش دیرلر و اول جامع شریفك شرقیسنده اولان مناره بیضاده
حضرت عیسی علیه السلام نزول ایلسه کرکدر اشراط ساعتدن بری بو خبر و بونده
بر طاش واردر که ایدرلر اول طاشدن بر پاره در که حضرت موسی علیه السلام عصاسیله

ضرب ترکن آنك بجنده اون ایکی چشمه روان اولمشیدی نته کم قرآن عظیمده
وارد اولمشدر اضرب بعصاك الحجر فانفجرت منه اثنتا عشرة عینا وسلف صلحادن بعضی
دیمشلردر که اول جامع شریفده قرق ییل مجاور اولدم بو مدتده بجنده اوقلمه
خمسه دن بر وقت نمازیمدن فوت اولمامشدر و اول جامع شریفده هر کوردوم
کوزه صنایع عجیبه و حکمت غریبه دن بر نسنه یه طوقنمشلردر که انی هر کون
کورمش دکلدم و فضلادن بری بو بیتی اول جامع شریفك قپوسی اوزرنده
یازمشلر سیر قشنا جامع الدنیا جمیعا ولکن ما رأینا مثل هذا
و دمشقینك باب غربیسنده بنفشه وادیسی واردر که طولا اون ایکی میلده
و آنده لطیف المنظر انواع اجناس میوه سی اولور و اکابش ایرماق ذیل
اولور و ذکر اولان غوطه نك صولری عینا الفیجه دن چقار و اولر
عیندر که غایت یوجه طاغده ایمش اشاغه اینده کره عظیم و مهیب نهر
واردر و بو صو هر چی شهره یقین کلسه سکز عدد ایرماقلره متفرق اولور
اول ایرماقلر بونلردر بردا و تورا و بریس و قناة المزة و بانیاس
و بشکور و نهر غادیه و بو ایرماقلری چلوزیرا شهرك سیرندوسی و خار و خاشاکی
اکادوکرلر و آنك اوزرنده کیروسی واردر و بو ایرماقلر شهرك جمله سافیه
کلوب اوقوکیدر پس شهرك چارشولرینه و سوقاقلرینه و حماملرینه و اولرینه
واقع اولان چشمه لرینه و حوضلرینه و بوستانلرینه اقار

الشام خمس شامات یعنی شام شریف بش حصه در شام اول
غزه و رمله و عسقلان و فلسطین و بیت المقدسدر

غوطه صولری

شریفك شهر اعظمی فلسطین در والشام الثانی الاردن وطبریه
والغور ویرموك وبیسان وبتوك بیوك شهری طبریه در شام
ثالث غوطه ودمشق وسواحلی در وشهرك بیوکی دمشقدر
رابعه حمص وحما وکفرطاب وقنسرین وحلب در الخامسه
انطاقیه وعواصن والمصیصد وطرسوس در اما فلسطین که
اول مغربدر شامك اول کناریدر صوبی یغمورلیلندندر میوه
اغاجلری ازدر اما بقعه سی غایت خوبدر اوزنلغی محدندن الحونه دك در
وعرضی واناددن غزنیه واریحه درو زغزعه لوط قومنك شهر لیه قرشولی
بحیره که اکا بحیرة المنتنة دیرلر وبوندن بیسانه وطبریه واریحه عور دینلور
ایو کیچونکه ایکی طاغك اراسنده بر بقعه در وشهرك سائر صولری هرنه
دکلو وار ایسه کلوب اکا منصبا ولور نابلس بوکه سامری دیرلر وحضرت
یعقوب علیه السلام اتنه اولتوب قازدوغی قویی اندهدر حضرت یعقوب
علیه الصلوة والسلام آنده او تورردی بر عورتدن ایچمه جك نسنه طلب اتدوکی
یردر واولی یرده بر کنیسه واردر عسقلان بودخی خوب شهردر ایکی قات
دیوارلری واردر وغایتا وجوزلق یردر بیت المقدس ایلیا دینلور خوب
شهردر بر طاغك اوزرنده هر جانبندن چیقلور وانك طرف غربیسنده
باب محرابدر وانك اوزرنده حضرت داود پیغمبر علیه السلامك قبه سیدر
وطرف شرقیسنده رحمت قپوسیدر واوزرنده قفلی واردر آچلز الا شول کسنه که
زیتون طپه وباب غربیسنده بر اولو کنیسه واردر که اکا کنیسة القمامه دیرلر

بوستانلری وبیشلری قضن
اغاجلری وباغلری وانهاری وبادی
دخی چوقدر

روم كافرلرى اقطار ارضدن اكا كلوب زعم فاسدلرى اوزره حج ايدرلر
وطرف شرقيسنده اكا مقابل كنيسة الحبشه انكيچون كم عيسى پيغمبر عليه الصلوة
والسلام آنده حبس اولمشدر و فرنكك مقبره لرى آنده در و جانب شرقيسنده مسجد
اقصى در كه دنياده انده زيبا و لطيف و عظيم بنا يوقدر الا بلاد اندلسده
جانب قرطبه ده در و مسجد اقصى نك اوزنلوغى يكى يوز قولاچدر و عرضى
يوز سكسان قولاچدر و آنك اورتاسنده بر عظيم قبه واردر كه اكا قبة الصخره ديرلر
وايدرلر كه قرطبه جامعينك سقفى مسجد اقصانك سقفندن بيوكدر اما
~~مسجد اقصانك سقفندن بيوكدر~~ اما مسجد اقصانك صحنى جامع قرطبه نك
صحنندن زياده در و بلاد اسباطك قربنده بر كوچك و عظيم كنيسه واردر كه
وحضرت عيسى عليه السلامك و آنه سى قبرى انده در جسمانيه ديرلر
وانده بر طاغ واردر كيم اكا جبل زيتون ديرلر و اول طاغده غار دير كه
قريبدر كه حضرت عيسى عليه السلام آنى الله تبارك و تعالى حضرتلرينك امريله
اوزره احيا ايلمشدر و آنك صاغ جانبنده جبل زيتون ديدكلرى
وغار ديرك قربينه قريب اردا شهريدر وارده بر اولو كنيسه واردر كه بحره
دكيزنده برار ما قصو چقوب سدوم دكيزينه قارشودر و عامور لوط قوميتك
شهرلرندندر و بيت المقدسك جنوبيسنده صهيون نام بر كليسا واردر و قلعه
وايدرلر كه حضرت عيسى عليه السلامه نازل اولدوغى مائده انده واقع اولمشدر و حواريون
ايله بيله ييمشدر وايدرلر كه اول مائده يعنى سفره اول كنيسه ده باقيدر و غايت محكم بنا
و خندقلرنده بطرس كليساسى ديدكلرى و خندقلره حضرت عيسى پيغمبر

صلوات الله

صلوات الله علیه وسلامه وعلی نبینا محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم
بو ضریح اعمی نک کوزلرین آنده بینا ایلمشلر وحقا دیدکلری مکان اکا تقیسدر که مقابر
غربا دیرلر وآنده طاشدن اویلمش چوق اولر واردر وخلایقدن چوق کمسنه آنده
نذر بنی الله ایچون حبس ایلیوب مقیم اولمشلردر کیجه وکوندز عبادته وطاعته مشغول اولورلر
ابا بیت لحم اول بر کنیسه در که غایتلر ایله لطیف بنادر وزیارتگاه محکمدر حضرت عیسی علیه
السلام آنده وجوده کلمشدر وبونکله بیت المقدس اراسی التی میل یردر ویولده اوتکسندن
حضرت یوسفک والده سی راحیلانک قبریدر که مسجد ابراهیمه یقیندر وآنک ایله
قدس شریف اراسی بر قریه در که حضرت ابراهیم واسحاق ویعقوبک علیهم السلام
مزار شریفلری اندهدر وخاتونلرینک مزار شریفلری برابرلرنده در وبو مکان ایکی
طاغک اراسنده اغاجلری چوق وعیشلری فراواندر طبریه بوده بر اولو شهردر
بر یوجه طاغ اوزرنده واقع اولمشدر وانک اشاغاسنده بر دکز واردر که صویی
طتلودر واوزرنده یوریکلری واردر وآنک بر محکم قلعه سی واردر وانده غرایب حصیرلر
اشلنور وانده کندودن صولری اسی حماملری وایلیجه لری واردر وحمام دماغیه دیدکلری
حمام آنده در که شویله اسیدر که قوزیی وتاوغی ایچنده بر زمان طوتسه لر فی الحال تویی کیدر وب
پاک ایلر ویمرطه یی بیشورر واما صویی طوزلودر واول حمام رهبانینک احوال عجیبه سی
ثقات رجالدن نیجه کمسنه شویله نقل ایلمشلردر که بر کمسنه دستمالینک ایچینه
بش ویاخود یدی ویا طقوز یمرطه قویوب واول استی صویک ایچینه باتوروب
بیشنجه طورسه بعده چقاره قده یمرطه نک بری ناپدید اولور عددده اما چقت
اولوجق یوحالا ولمز دیرلر لکن تک یمرطه ایچک نقصانی کلور وانده بر کیجه حمام

واردر که اکا حمام لؤلؤ دیمك ایله معروفدر و آتش ایله قیزدر و آنك طرف جنوبیسنده

ینه برلو حمام واردر که اکا چشمه صولری دوکیلور کیم اول صویه اهل مرض و اهل بلادن

اولوب مبتلای جرب اولنلر اکا واروب اوچ کون طورلر بعنایة الله شفا بولوب اول

مرضدن خلاص اولورلر اما حمص بودخی بر خوب شهردر ارض مستویه در محکم بر قلعه سی

واردر و اول اطرافك مقصدی و خلایقك مرجعیدر معیشتلری فراوان و

بحمد الله نظم لطیف و خوبدر آنك ساسی ولی نازکدر غایت نساسی

عجبدر ولرکو کل میل اتسه اکا خصوصا نازك و لیجك لباسی قدیم الزمانده

عظیم و معمور شهر ایمش و آیدرلر که اول شهر مطلسمدر که ایچنده دوکرنا

و عقرب اولمزمش بلکه خارجدن شهرك ایچینه کلسه شهرك قپوسنه کلدوکی

فی الحال هلاك اولور و حمص طراغنی الوب اطراف بلاده ایلتدرلر و قنده

یلان و عقرب صوقد و غیریه اورسه لر فی الحال خوش اولور و انده بر جامع قبه

واردر و آنك اورتاسنده باقردن بر صنم واردر آنك و زرینده سواری المثلثه که

یلك اسدنجه بیله دورایدر و اول قبه نك دیوارنده عقرب صورتنده بر طاش واردر که

یلان و عقرب صوقد و غیری کسنه لر کلوب بر پاره بالچق کتوروب اول عقرب صورتلو

طاشك اوزرینه بصه لر اندن زحمت کیدوب یرا اوزرینه قویسه لر خوش اولور و شهرده

چارشو و سوقاقلری کلیسا طاشیلر دوشنمشدر و آنك برا اولو جامعی واردر که

غایتله زیبادر و اول طشره سنده صحابه کرامدن خالد بن ولیدك مزار شریفی

واردر رضی الله تعالی عنه زیارتکاهدر و اولیورك خلقی خفت عقلیله موصوفلردر

بعلبك بودخی بر طاغك صحنده واقع اولمشدر که لطیف و زیبا شهردر

دوقزتش

واورتاسندن بر ایرماق کلوب اولرینك اکثرندن کذر ایلیوب آقوب کیده
واول صواوزرنده دکرمنلری چوقدر وانواع میوه سی فراوان وقیمتی
رایکاندر حلب اکا مدینة الشهبا دیرلر قطری جهتندن قدیم الزمان
واسع ولطافت هوا ایله شایعدر حکایت اولندیکه حق سبحانه وتعالی
حضرتلری ابراهیم پیغمبر علیه السلام وحی ایلدیکه توتهء اهلیله بیضایه هجرت
ایلیه پس ابراهیم علیه السلام اول یرك سمتن وطرفین بلمیجك حق تبارك
وتعالی حضرتلرندن ارشادن تمنا ایلدی همان جبرائل علیه السلام کلوب
ایلتی دیجك وزرینه اندردیکه الآن طلب اولندوغی یرهدر پس انده وطن ایدینوب
نیجه مدت رفاهیت ایله عمر کچردی اندن صکره ارض مقدسیه هجرتی امر ایلدی
پس چقوب کتدی بر میل مقداری کیدیجك ینوب اول محلده نماز قلدی شمدی
دخی اول مکانه مقام ابراهیم خلیل دینلور وقتاکه اول یردن کوچ ایلدی
وطننده مفارقت اتدوکندن اوتوری ملول اولوب کیرو کیرو دونوب
نظر اتدکده مبارك الیرین قالدوروب دعا ایدوب ایتدیکه اللهم طیب
ترابها وهواءها وماءها وحببها لابنائها پس حق سبحانه وتعالی حضرتلری
دعاسنی قبول ایلدی پس هرکسه که حلب قلعه سنده مقیم اولسه اکر بر سهل
مدت دخی اولورسه همان دم کیم اندن مفارقت اتسه بهر حال انکیچون ملول
ومحزون اولوب کیریان اولور کمال الدین ابن العدیم تاریخ حلبده بویله نقل
اتدیکه بو شهرك بر ایرماغی واردر که شمال طرفندن کلور آدینه قویوق دیرلر یاروب
کاهی ایله کتورلشده اولره وحماملره وسوقلره اقوغاینلر ایله لذیذ صوجه اوسیرلرکه

بو صو نبی ابراهیم علیه السلام فراتدن آلوب کتورمشدر و آنوك بر بوجه محکم
قلعه سی وار در و ایدرلر که آنك اساسنده اون سکز بیك دیرك وار در که هنوز
باشلری ظاهر در بعضنك کوریسورها قریة یقال لها براق و ایدرلر آنده بر عبادتکاه
وار در که اهل بلا و اصحاب امراض کاه واروب بر کیجه انده یاتورلر اکر اول خسته دوشنده
کورسه که بر کسنه آنك مرضینی الیله مسح ایدر البته صحت بولور و اکر خود
واقعه سنده ایدرلرسه که فلانه سنه و فلان دوا استعمال ایلسون دیو اشارت اولنور
البته شفا بولور حما جودخی قدیم شهر در سلیمان نبی زمانندن برو بونك اسمی یونان دلنجه
حموتا ایدی اصحاب رسول الله صلی الله علیه وسلم ابو عبیدة الجراح فتح ایتدکده کلیساسنی جامع
ایلمشدر که حالا یوقارو بازارك جامعیدر خلیفه مهدی زماننده خاص خرجیه
اولنمشدر زمان اولده حما وشیزر اعمال حلبدن ایدی و آنده برومر اوفرزند یازلمشدر که
تجدیدینه نه مقدار خرج اولنمشدر و قدیم الزماندن حمص ولنشهرلرنك حکامنك
مقر اعظمی و ذات الکرسیسی ایمش اما بلاد لاذن اقلیمی واسع و ایلوکلری شایعدر
قلعه لری غایت چوق و خیرلری فراوان و کثرتندن هر سنه سنده ایکانده میوه نك
لونی خوب و طعمی لذیذدر و ایدرلر که آنك ولایتنده اوچیوز التمش قلعه سی وار
و بو جمله حصارلردن یکرمی التی پاره قلعه سی ایله صرتیزکه فرضا اول قلعه لردن
بر شخص ایله کتورمك مراد ایدنسه لر میسر دکلدر نه قوت ایله و نه حیله ایله و آنك
مشهور شهرلرندن ارمنیه در ایکی پاره شهر در بری داخل و بری خارج اولو شهر در
و آنك بر کچیك دکیزی وار در کتوراندیکله معروفدر و آنك طپراغندن
ایدرلر ایچنده التون و کمش ذوب ایدرلر و بونك ایکی بویك ایرماغی وار در که نهر الرس

ذوب ایرمك

ونهر الكرج ونهر الكر ديمكله معروف اولان نهرلردر مغربدن كلوب مشرقه اقار وآنك
اوزرنده خيلي شهرلر واقع اولمشدر واول نهرك ايكي جانبنده معمور كويلر ومزرعه‌لر
واردر وآنك بر بركه‌سي واردر كه ايچنده بويك بالقلري اولور واول بركه‌نك
صوبي غايت عميقدر وآنك بر طاغي غرغور ديرلر واول طاغده بر مغاره
واردر كه ايچينه بر طاش براقسه‌لر بر كورلدي ظاهر اولور بنچه زمان كورلده
كويا كه رعد اوازه‌سيدر وادم آنك كورلدوسندن دهشت اولور بنچه زمان
وكمسه بلمز كه آنك قعرنده نه واردر واول طاغده دمور معدني واردر اما
زهرلودر شويله كه حيواني وانساني مجروح اتسه‌لر زهري سرايت ايدوب
في الحال هلاك اولور **اخلاط** بو دخي بر كوچك يردر ولطيف بقعه‌در زمان
اولده بلاد ارمن قواعدندن ايدي وقتا كه ارمن دربندا وذرينده غلبه ايتديسه
سيس نام موضعه منقلب اولدي وآنده اولنلرنده قيمتي خوب بند شلوار
ايدرلردي واخلاطك قربنده قيولر واردر كه ايچلرندن زرنيخ احمر واصفر چقاررلر
ملاطيه بو دخي بر خوب لطيف عظيم شهردر مال ورزقي فراواندر وخيراتي ايكاندر
واول ديارده اندن لطيف مقام يوقدر خلقي دائم رفاهيتلر ودرحه‌سي زمان اولدي
ايدرلركه اون ايكي بيك صوفي اشلنور نولي وار ايدي نول شول اغاجه‌در كه
دوقدقلري بزي وياخود صوفي وياقماشي آنك اوزرينه صارارلر ليكن شمديكي حالده
اول رونق كارخانه ناپيدا اولوب متغير اولمشدر **[illegible]** بو دخي بلد عظيم وبقعه
قديم ايدي خيراتي فراوان ومال ورزقي بي پايندر بو قصبه ارمنيه وجزيره حدودنده بر
نصيبين بو دخي بر زيبا ودلكشا بقعه‌در ارض مستويده واقع اولمشدر وابره واري

فراوان وهرنسنه سی وایکاندر وآنک صویی هر برینک ولرینه وقصرلرینه کلور سی
وقصرلرینه کلوب کذر ایلر وآنک کلی مشهور ولطافتده مذکوردر ولیکن عفانت سی مبارکه
چوقدر ارض الجزیره بوکا جزیرهٔ ابن عمر دیرلر شیخ القرا امام محمد جزرینک مولدی
ومحتدی در وو رسالهٔ جزری که مخارج حروفه متعلق بر مقدمه در انلک دیننه
اول عزیزک یجادیدر رحمة الله ربیعه ومضر دیارینه مشتملدر شمدی دیار بکر دیکله
معروفدر دجله ایله فرات ما بیننده جزیره دیکله معروفدر وآنک اولو شهرلری
ومعمور کویلری ولطیف مزرعه لری واردر وآنک اهلی اکثر نصاری وخوارجدر وانک
مشهور شهرلرنده موصل بودخی جزیره قاعده سی وفرضه سیدر اولو شهردر هواسی لطیف
وصحیحدر وآنک بر ایرماغی واردر غایتله عمیقدر ایتمش ذراع عمقی واردر بوستانلری
قلیل اما کویلری ومزرعه لری کثیردر واطرافنه حیسی بی نهایه در نهر دجلهنک
غربیسنده واقعدر والشده وارض موصلده شرق طرفنده یقین یرده بر طاغ وار آنده
بر دیر واردرکه اکا دیر الخنافس دیرلر کافرلرک یلده بر کره اول دیره کلوب بیرام
ایدرلر امام جوزینک وغلی رحمه الله حکایت ایلرکه موصل خلقندن برجماعت
بکا نقل ایلدیلرکه بیرام ایتدکلری کیجه دنیاده اولان خنافس هر یردن کلوب اول
اول دیره چقارلر واول کیجه مخلوقاتدن ینجه بیک کسنه واردر آنده یاتورلر
وفجیکم صباح اولسه اول خنافسدن برسی بولنمز نابدید اولورلر الرها بودخی
اولو شهردر اطرافی واسع ودیاری معموردر وارض حرانه متصلدر وآنک خلقی
اکثریا نصارا ملتیدن وفرنکدر وکلیسالری داخی یکی یوزدن زیاده در وآنده
بر عظیم دیر واردرکه نصارانک آنده اولو کنیساسی بو قلعه وبو کلیسانک بجنده

شیخ القرا امام محمد جوزی

محتدی یعنی اصلی وطوب اجیدی

محمد اصلدن ادم

خنافس طوکر

حضرت عیسی

حضرت عیسی علیه السلامك یوزین سلدوکی بر مندیلی وار ایدی که صو ورتی آنده اثر
اتمشدی روم پادشاهی قیصر انی ایشدوب خلیفه ایلچی ویروب دیدی که اول دسماڵی
آندن التماس اتدی و آنك یرینه بدل چوق مسلمان اسیرلرینی ویرەیین دیدی خلیفه
داخی راضی اولوب مذکور دسماڵی کوندردی اول دخی عهدینه وفا ایدوب بعینه
اسیرلری خلاص ایتدی بعضی نسخه ده مدینة الخضر دینلمشدر الان

خرابه در شام ایله عراق اراسنده در غایت عظیم شهر ایمش واول شهرك ملکینه
ضیزن و بعضیلر شاطرون ایدی دیرلر عرب اصلندن قضاعه قبیله سندن ایدی
ولایتی ولشکری چوق ایدی واول قلعه یی طلسمله یاپمشلر ایدی وبنا اولندی
بر وارنکه الیما مشدی و هیچ کمسه آنك وزیرندن کوکل خوشلوغیله کتمه مشدی
اول وقت که شابور فارس ولایتنه کتمشدی که خراساندن کلن دشمانی دفع ایدوب خضر
پادشاهی ضیزنه فرصت بولوب لشکر ایله عراق حدینه کلوب شابورك ولایتندن برین
ایل اورمشدی چونکه شابوره بونه کلدی حصین پادشاهینك وزیرینه عسکر چکوب
یوروردی بر لشکر ایله که حسابی یوغ ایدی ولشکری چوق اولدوغندن او یوردی
عرب کا شابور الجنود دیرلر ایدی پس ملك ضیزن حصین قلعه سنه کیروب صیغندی
شابور داخی درت ییل تمام آنی اکرتدی ظفر بولمیایوب دیلدیکه قوپوب کیده ملك ضیزنك
بر کیم برقزی وار ایدی کیم بیت وار ایدی برقزی غایتده زیبا

ملك سیما پری رو عنبر آسا .. یوغیدی یکدشی دنیاده آنك
اول ایدی حسن ایله شاهی جهانك . بوری سرو صبحی ظلمت یوزی نور
کوزن دیردی دکل انسان مکر حور

مطلب حکایت غریبه ودرکرث بورایله ضیزن قزی

نظیرن گورمشدی یرده آدم ❁ نظیره دیرلر ایدی اسمنه هم
ممالك ایشنی هپ ویردی ضمیم ❁ ولیکن دکله نه اتدی نضیم
واول زمانده رومیلرك عادتی بو ایدیکه هر قچنکم عورتلر حیض کورسه‌لر یوقاروده
قلعه‌دن اشاغی قلعه‌یه قورلردی وشابور دخی اول قلعه‌یی محاصره ایدوب
آتا وزرینه عسکرینی حصاردن خارج طوتلنور کن اتفاق نضیره
بر کون حصار برجینه چقوب شابورك لشکرینی تماشا ایدردی مکر شابوری
دخی بر نیجه اتلو ایله قلعه‌یی طولاشوب یوریردی قیز انکوزی شابوره بیك
جان ودل ایله عاشق اولدی پس کیجه اویلجق شابوره بر ادم کوندردی که اتدیکم
بو قلعه مرطلسم ایله یاپلشدر بوزییل اکر طورسك بر طاشنی آلمغه امکان یوقدر
یو قدر اکر بنی خاتونلیغه آلاجق اولورسك بن سکا بونك چاره‌سنی بلدیرم
اما شول شرطله که بنی ایناندوره سن دیدی شابور دخی آنی اجدیکه یمینی
وخاتون اولاسن دیدی پس قیز بلدردیلر قیز دخی بیلدیکه وار کاایت که
بو حصار دیواری بو نیجه بر پیله اولچوب وآنی عورتلرك حیضی قاننه بولیوب
بر کوك رنکلو کوکرجین ایاغینه بغلیوب صالی ویرسون اول کوکرجین
اوچوب حصار دیوارینه قوندوغی برله دیوار یقیلور سن داخی لشکرك
برله حاضر اول دیدی پس بو سوزی کلوب شابوره دیدیلر شابور ایتدی
چاره اندن اولورکر ایلیسون هر نه چاره ایدن بلور سه انسون دیدی مکر قلعه
برجنده کوکرجنلر یوه یاپمشلر ایدی قز داخی نیلر ایسه ایدوب کوکرجینك
طوتوب وبر ایلیکی حصار برجنده اشاغی اوچدی آندن عورتلرك حیضی

بولایوب واول کوکرجینک یاغینه بغلادی اندن کوکرجینی صالحویروب
اوچوردی کوکرجین دخی کلوب اول برجلک وزرینه قوندی وایاغنده کی
ایب آتشغه صارقندی هماندم دیوار حرکته کلوب چاق تملندن ییقلدی شابور دخی
لشکریله حاضر ایدی هماندم شهره قویلوب شهرلویه قلیج قویدیلر شابورک
لشکرندن برنیچه سنی اول کدکده قودی واصمرلدیکه کلنی امان ویرمیوب اولدورن
وکند ودخی لشکرینک کذید سیله ضیزنک وزرینه یورودی وطوتوب باشنی کسدی
وکیرو خلقی شویله قردیلرکه جانلوسی هیچ قورتلمدی عربده وبریه ده وحجاردن
وبحرینده وعندن وشامدن هیچ کمسه یوغیدیکه اندن اول حصاره سغینه
اولمیه ایدی وحصار قوی قریلیجق اول ولایتک جمیعینه مصیبت توشدی
ونکلی عرب یاری یاس طوتدیلر واول مقتوللر اوزرینه مرثیه لر دیدیلر
ونیچه ییل عرب دیارینده اول مرثیه لری اوقیوب اغلشورلردی چونکه شهر خلقنی
شابور تمام قیروب دوکتدی دونب اول قلعه یی تملندن یره برابر ییقوب ویران
ایلدی وفیللره آیاغی التنده خراب ویباب ایدوب وباغلرین وباغچه لرینی قیروب
وایرماغلرینک وچشمه لرینک صوین کسوب قورتدی شول مرتبه ده ویران
ایلدیکه صکره کلوب اندن ادم اوغلنی مکان طوتغه امکان اولمیه بویله اتدکدن
صکره قونالوب کوچوب عین التمره قوندی وعین التمره دیدوکلری معظم شهردر
شابور انده کلیجک اول قیزه نکاح ایدوب آلوب دوکون ایلدی وکردکه کیروب قیزدن
مراد آلدی وبرنیچه کون آنده مقیم اولوب طوردی اتفاقا برکیجه بربرای وستنه حریردن اتلاس
دوشیک برااقه شدی وکنده سی قیز ایله اول دوشکلر اوزره ذوق وصفاده ایکن ناکاه قیزدن فریاد وفغان

یا تمام بغ ... لوک قلیم ... عورت نلق الرحمن
سنی ... بلم وین سنی ... ادکلی ...
استم ... کیندن غیری ... انک زمانده ...
یمین ایلیه سن دیدی ونجاس ... ایدی ...
شهردن طشره بر ... ایدی عورت ...
بلادیم آنده ... قولعه تی ... کوکله
کاغ یانده واروب یمین ایلدوکم ...
دیدی زاهد بلی دیدی عورت ... بعض صالحی
یمین ایتدیم دیدی اول زاهد ...
وندن کندی اول ...

ظاهر اولدی شویله کم صباحه دک قرار طوتمیوب آرام اولمدی نتیجه آیری دوشلك اولوب دیو

صباح اولنجه فریاد و فغان ایلدی چونکه صباح اولدی شابور دوشکه نظر ایدوب باقدی کوردی کیم

دوشکک ایچی طوپطولو قان اولمش و قزك یانه باشدی قانه بویانمش تعجب ایدوب جاریه لره

خشم ایدوب دوشکی آرادوب کوردیکه مرسین یپراغی قزك التنده واقع اولمش مکر اول

یپراغك کناری ایشکین قزك کوکسینی کسوب قانن اقتمش پس شابور قزك بو رسمه بنی

نازکلکندن تعجبده قالدی و کوکسینه نظر ایدوب کوردیکه نازکلکندن سوکوکی ایچنده

ایلیکی کورینور پس قزه ایتدیکه اتاک سنی نیجه طعاملر ایله بسلدیکه بدنك شویله نازک

دردی قز دخی ایتدیکه اتام بنی قویون و قوزی و صغیر و بوزاغو سکرینك ایلکری ایله

چتاره قیون یاغی و بصره بالیله یوغورردی و برازاق قتوب کلیچه بنی ایدوب تا

ایچنده سادهٔ یاغیله قاورردی و اتمك و سائرینه جك بنا آنی یدوررلردی صو

یرینه بنی یلدیره قالمش صافی شراب ایچوررلردی و عمرمده بن هرگز اتمك یمك میسر قلمادی و صو دخی ایچمدم

میسر اولماشده دیو جواب ویردی شابور بتهای بجی و فا اناکسنی بو حیله بسلمش اولاسن

آنك حقن بلمیه سن وکا بو بخیللك و فاسزلق یره سن اخر بکا دخی وفا ایده جك دکلسن دیو بوییدی

بر یاوز سرکش آتك کتوردلر و ایکی بولوك و زهره ساچنی اول سرکش آتوك قویروغنه باغلدیلر و اتی

صحرایه صالیویردیلر و کیرو دن قلجی اوروب آتی و کرتدیلرات دخی صحرایه دوشوب قزی پره پره هلاك

ایلدی بیت نه خوش دیمش اوکی ناقص و لق • کیجرات یلیوبن و اقص و لق

کیجرات ایلدی بلبل کلاوه • قفس اولدی سبب اکا سوی ملامه

دیمش اول کرد لن طوپترد ی صدیق • نوائنده سلیم اولوردی تحقیق

کشتی خوش شده دلینه مالك و لق • اولورلر سوزلرینه سالك اولق

کوفتار ایلین لا بد دلبدر
دلینی طوتمین غایت دلیدر

کوراخراشبو سوزلو نندی آنی ۵ سبب ولدی هلاکه ویردی جانی

عراق العرب مسلکی خوش • وهواسی خوب • واطرافی مرغوبدر اقلیمی واسع وخیراتی شایعدر • کویلری معموردر • ولطافتی مشهوردر طولا انکوریدن صادانه وادبجه وعرضا فارسیه دن حلوانه دک وآنک مشهور شهرلرندن بغداددر واول ارض عراقده برالو ومعمور شهردر دجله نهرنک غربیسنده خلفادن منصور یاپمشدر • بناسنده چوق مال خرج ایلمش • مدوردر • بونی بو یله ایتمکدن مرادی خلقنک بعضی بعضندن سلطانه یقین اولمیه وشهرک جانب اورته یرنده برقصر عظیم بنا ایلدیکه انوک دوری اون ایکی قصبه در • وجامع شریفی دخی قصرده در ومهدی بیک قصری منصورک قصرینه مقابلدر و اول ایکی شهردر دجله صویی اورتاسندن کچر قیلوب تلخ جانبنه کیدر و بوایکی شهرک اراسنده اولان نهرک اوزرنده کمیلر اوزرنده کپروسی واردر بوستانلری جانب اخرک شرقیسنده در نهروان طرفندن کلن صو ایله انتفاع لنورلر • وبو ایکسی اولو ایرماقلردر • فاما نهر عیسی ده بغداددن فراته کمیلر یوردر وبو صویی دخی واو سراة دیرلر اصلا انده کیلر یورمز انکچونکه اوزرنده کرهنلری چوقدر • ایام برامکه زمانده بغداد عظیم شهر ایمش حتی برکره عد ایتسلر التمش بیک حمامی وارمش • امام طبری تاریخنده دیدیکه شهر بغدادک وصفنده التمش بیک حمام ولدیغی تقد بو حماملرک هر بیریسی اللی نفر کسیه محتاج در بری بو ایکی حمامک

یرجه

صوين كورب كوزدر وبروقادركي آتشين بقاد وبريسنه بالكز بلن جمع
ايدر وبري قائم كه خدمتي اوزرينه دوردر ناظوركبي وبري مدولب ولابن كوي
كوزده وبري جارين كه يعني بحسدينه بس التمش بيك حمامك التي شرخذ متكاء
اولدغي تقديرجه اوچيوز التمش بيك آدم ولور ايمدي بوكا كوره سايُر
خلقك كثرتين ومزاحمه سين فكر ايدوب عبرت ايت وبو رباط كهندك حصته
آل وبركتابن كوردم ساعون خليفه زماننده هر كيجه سن ختم قرانيله احيا ايلر
واون ايكي بيك يا الكوزهان جاري حافظ قرانی وارمش شمديكه عصرده سوداعظم
بش كتيبي بولنمز اللهم احفظ عن انقراض العلماء العاملين والحفاظ
المجودين • مداين بوداخي مداين • زماندن بروشهر قديم وبلد عظيم در
انده نيجه آثار عجيبه وابنيه غريبه واردر طاق كسري حديد كلري انده در •
ارتفاع واتقانه بوندن دنياده ضرب مثل اولمشدر وانوك اقليمي ارض
بابلدر يمكله معروفدر • ونيجه كره خراب اولمشدر ينه معمور اولمشدر
والآن خراب اولمشدر بادشاه منصور دوانيقي بغدادي بنا ايتمك دلدي
كندو وزيري ومصاحبي اولان خالد بن برمكي ايله مداينه اولان طاق
كسري يي يقوب طاش اغاجن كرهمدين سايُر كرسته سين كتوروب •
بغداده كتورمكن مشاوره ايلدي • خالد ايتدي يا امير المؤمنين بونك
فراغت ايلكل منصور ايتدي فرس قرندا شلرك اثاري بقاسنه ميل
ايلدوك اولامي بني انوك يقماسندن انكچون منع ايدرسن آني هدم ايتمك
لابدر ولازمدر ديوب قصر ياضك يقمه سنه امر ايلدي بس يقماسنه

بناسی خرجندن دخی زیاده خرج اولدی پس منصور ایتدی یعقوب
اوغلی خالد عزم ایتدیکه آنی یقمیم خالی اوزرینه قویم خالد ایتدی ایتمه
یا امیر المؤمنین دیجک منصور غضب ایدوب ایتدی والله سنک
عقلکده خلل وار در خالد ایتدی بلکه والله بو ایکی سوزم سکا فائده لودر
منصور ایتدی سوزکی تصحیح ایله خالد ایتدی اول سوزم که یقمه
دیدم ایدی بو روزکاری وفاده و منزل عناده نیجه درلو قوم کلوب
بو طاق ایوانی و بو ایوان و اطباقی کوروب مزید استعظام و حقنده استعلام
بابینده غیرت الوب ایدرلرکه نیجه امراء سوالف و انواع طوائف بوکا تعظیم و
و اوصاف بجیل ایتمشدر بو تقدیرجه ملت اسلام تعظیمندن اولور اما ایکنجی
سوزمکی یقمق خصوصنده ترک ایتمه دیدم نیجه خلق بوکا کلوب بو یقلمش
بولورن کورلر وهذا بنیا سندن آسان واهون ایمش دیرلر ودخی
بر طایفه کلوب بونی یاپدلر و بی نهایه مال خرج ایلدیلر و کندولردن صکره
کلنلر آنک هدمندن عاجز و قاصر اولدیلر بونی دیرلر پس اهل فرس تعظیم
و ملت اهل اسلامی اهانت و اذلال در دیدکده هدمندن فراغت ایتدی
نینوی بوده قدیم شهردر موصل دیدکلری شهرک مقابلنده در
ایکیسنوک ما بینندن دجله صوینی اقار ویونس پیغمبر علیه السلام
بو شهرک قومنه دعوت ایجون کوندرلمشدر حکایتی مطولدر قصه سی
مفصلدر قصص انبیاده مذکوردر طلب ایدن یارانه اندن کورملو
والنیل بوده بر لطیف زیبا و خوش دلکشا شهردر آب فرات

کنارنده دربعض دایملر کونلرله بینمیدر • و بو شهرده انکیچون بنادرلری و بو صیولك

کنارنده اولو شهرلر و معمور کویلر • و چوق قریه‌لری واردر • الکوفه •

بودخی علوی شهرلریدر امیر المؤمنین علی بن ابی طالب شهریدر کرم الله

وجهه عظیم و لطیف بلده‌در فرات صوینك کنارنده بناسی خوب و قلعه‌سی

معموردر • خرماسی وافر و لذیذه در بناسی بصره اسلوبی اوزره در الی میل بوده

بر عظیم قبه‌سی واردر ~~بناسی بصره اسلوبی اوزره الی میل برده~~ بر عظیم قبه

~~والوجه~~ لیث الغالب علی ابن ابی طالب کرم الله وجهه نوك روضه مقدسی‌در

و اول قبه‌نوك چوره‌سنده یاتنده آل و اولادی مدفونلردر و اول قبه‌یی ابو العباس

عبدالله بن عباس اکا بنا ایتمشدر و بنو عباس دولتی زماننده رحمة الله علیه البصره بودخی

امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه شهریدر اول زماننده اهل اسلام بنا ایتمشدر ••

لطیف و خوب شهردر احمد بن یعقوب حکایت ایلدی اهل اسلامك کثرتی زماننده

دینیچی و اهل ایمانوك دفرتی ایامنده یدی یوز مسجدی واردی برلری و تجاردر

بعضی حکایت ایلدی سیتوز رطل خرمانی اون اقجه‌یه الورلر کثرتندن و نکاح

و ماکولاتی بی پایاندر • و بصره‌نوك غربی جانبی بادیه‌در و شرقی طرفی

ایرماقلر و صولر و اون بیك ایرماقدن زیاده در اقر ایرماقلر

واردر که اوزرنده کمی یوریر • و هر نهرك اسمی اول ایرماقلری قازن

کسنلرك اسمیله منسوبدر یا خود ناحیه‌سنك ادیله ذکر اولنور

و اول ایرماغنه نهر الابله دیرلر دنیا تفرجگاهلرنك بریدر

اوزونلغی اون ایکی میلدر مسافه‌سی بصره ایله ما بینیدر و اول

نهرک ایکی طرفی قصرلر و بستانلر و تفرجکاهدر کویا که جملسی بر بستاندر
و خرما آغاجلری که دیبی ک بر کونه ایچنده دیکلمشدر بو صولرک اکثری
شورهدر و بصره ایله کوبلرک اکثری مینشه و میراماددر معمور دایما دخی
سماریات ایله یعنی بر جنس کچی دانی قولقلر ایله **واسط** کوفه ایله بصره اورتاسنده
دجله نهرک ایکی جانبنده ایکی پاره شهردر بونلرک اورتاسی کیمیلر ایله ایرنلر
کوپرو ایله کچلر و ایکی طرفندن خلق کلوب کچرلر غربیسنده اولان شهره کشکر
دیرلر و شرقیسنده اولان شهره واسط دیرلر و بو ایکی شهر لطافتده دنیاده
بر ایرده و قلم که انکله کتابت ایدرلر جمله انده اولور اقلام واسطی دیرلر
عبادان معمور شهردر دجله‌دن بحره غربیسنده در دجله صویی دریایه
آندن قریشور مثلا که کلنلر ذکر عبادانک بصکوه لطافتده بر شهر انوک مانندی
اولمز و آنک قربنده دریانک کنارندن بیوک محکم قارقلر یعقوب و دزدرین
یپته لولر بوکین و دیر یانونه حفظ ایدرلر آنلر اوزرنده ساکن اولورلر و اول
دریاده فارس کیمیلری و اوزرقه لر بر جنس کیمیدر و اول دریایه بحر فارس
دیرلر و انس بن مالک رضی الله عنه روایت ایدر جنتدن دنیایه ایکی قپو اچلمشدر
اول قپونک بری عبادانه و بری قزوینه در بو زمان یقعه که عیسانیه
و حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم ایمان کتوره عبادان در و بر حدیثده
جنتدن دنیایه درت قپو اچلمشدر بری اسکندریه و بری عسقلانه و قزوینه
و عبادانه و جده نوک فضلی بونلرک اوزرینه مکه اللهک فضلی کبیدر سایر
نبوت اوزرینه صدق رسول الله **ارض العرش** بلاد فارسدر که اول عجم در

[illegible]

اورته یرنده در عظیم قدیم شهرلردر و آقلیمی بیوکدر جیحون
صوینک بو جانبنده در آبادان ییلودر و اما ماوراء جیحونه ادرق
ترک در قزوان دیرلر و مملکت فارس دخی معمور در بربرینه
متصللر بش کوره در یعنی بش شهردر الکورة الاولی ارجان
بو قسم جمله دن کیچرکدر سابور دیرلر الکورة الثانیة اصطخردر
و اکا متصل اولان دره اصطخر دیدکلری بابل ولایت دور
وانده اولی عجائب بنالر و غرایب آثار دکه وآردور دنیاده
دخی اولمز آنی کورمین دنیاده [illegible] نه کورمشدر و ولایت
اعظمیدر الکورة الثالثة کوره سابور ثانی دیرلر الکورة
الرابعة شار دوان دیرلر و قاعدهسی شیرازدر و سلوبیدر
الکورة الخامسة کوره نوبنیدر ارض کرمان فارسله بکر اقده اوریجی
واسع اقلیمدر و انوک مشهور شهرلرنده بر کاه هرمزدر
ارض الجبال بو دخی ارض واسعه در و اقلیم عظیمدر
اقلیم خراسان دیلور عراق عجم دیکلمرو قدرکه یتمش پاره شهردن زیاده
در ساییتوق دکن غیری وانک مشهور شهرلرندن همدان در صوی در شتشتر در زنجه
و نیشابور و سرخس و غزنه و مرو و طالقان و بلخ و فاریاب و بدخشان و قند
و قاشان و خراسانه و اصفهان و جرجان و بیلقان و مراغه و اردبیل و طوس
و حجة الاسلام ابی حامد ارض طبرستان چوق اقلیمی مشتملدر و اوزکوهلری دمرزه
خوب اقلیم و لطیف مملکتدر ارض بابل آنده اوج طاغ وار و خراسان طاغلر

محمد الغزالی

محمد بن محمد محمد الغزالی طوسدندر
رحمه الله تعالی رحمة واسعة

اولکی ایری دی الو اقلیمدر ٭ قراسی چوق و اطراف و نواحی سی بی نهایه در واما
محمد بن حسن الشیبانی ٭ صاحب ابو حنیفه رحمهما الله تعالی انده مدفون در ٭

مدفن امام محمد بن حسن الشیبانی

و شهر سمنان انوک اعمالندن در و رکن الدوله علاء الدین بو دانه سمیه
اندن در جبال الدیلم اوج اولوغایت صرب طاغی وار انوک خلقی آکا
صغنور لر حصین لو یده بو تفرج ده و بونه دیرلر اول ایکی طاغلروک
هر برینک حافظ و رئیسی وار در ٭ اما اول اوجنجی طاغه پادشاهلری و
کرد و بنه دیرلر ارض دیلم دیاسی و حستانک مقابلی انده در ٭ و متقدما ذکر اولنان
طاغلرده ٭ دیلمدن ٭ امم عظیم وار در و دیلم دیدکی اترا کدن بر نوع در بیشه
و انجلری وار در ٭ و برف و باران چوق یغار نهری فراوان ٭ و غایت کرنندر
هر نسنه سی ارزان در و کو یلری بی نهایه ٭ و طاغلری بی حد و غایه در
ارض خوارزم عظیم اقلیم در ارض خراساندن منقطع در ماوراء نهردن
بعید در و جوره سی هب قضا و صحرادر ٭ و صاحب التصانیف الکثیره ٭ و
منبع العلوم الغریبه امام العلامه ٭ مؤلف کشاف فخر خوارزم انده در
و انوک ابتداء اعمالندن الطاهریه نام شهر در و ضعد ٭ ایکی پاره شهر در
بری شرقیده نهر عظیم کنارنده ٭ واقع اولمشدر عاشق دیرلر و بری ٭
غربیده جرجانیه دیرلر بخارا بر عظیم شهر در و قدیم مملکت در
عالی قصرلری و لطیف باغ و باغچه لری ٭ و معمور کو یلری بی نهایه در و
انوک جوره سی اون ایکی میلدر ٭ و بو شهرک دایره سی بو ارد ٭ و انوک
داخلینده بر سور دخی وار در نفس شهری قوشاتمشدر و کو یلری یقین در ٭

و محکم قلعه‌سی وار و صغد نام نهر کلوب ایچندن آقار • و اوزرلرنده چوق
دکرمنلری وار • و انوڭ اهلی مالدار کسنه‌لردر سمرقند بو دخی صغده بخارا ایله
متابه و حسن لطافتده مماثلدر • و بنوڭ دخی عالی قصرلری و لطیف بنالری
و صولری چارشولرنی و سوقاقلرنی و خانه‌لرنی کلوب دوراپیدر • و شهرڭ
اورته‌سندن بر نهر آقار سهل اوراده کم ایچندن صو آقمیه • ایدرلر بو شهری
تبّع اکبر بنا اتمشدر و ذو القرنین نام ایلمشدر جزیرۀ خوارزم طولا اوچیوز
میلدر • و صویی غایت طاتلودر • بحیرۀ خوارزم دیرلر • و انوڭ اقوب
کیدن چای یری یوقدر • نهر جیحون و سیحون • علی الدوام ایچنه اقر • و
قنادون و نهر ساس و نهر ترك و نهر سامارغا • و بونلردن غیری نیجه
چیولر ایرماقلر دخی کلوب بحیرۀ خوارزمه دکلور • بنه بو جمله ایلدن آلتلوکتن آرتمز
و اکسلمز و نهر جیحون قیش • زمانلرنده دریا یدیقیز یولری طوکر داوادر
او زمانسنده بو طاغ واردر حقراعو بیر دیرلر و انوڭ قربنده قیش زمانلرنده
صوڭ زرکنوب طوزا اولور • اول مملکتڭ خلقی اندن چیقارلر و بو دکیز ایچنده
بعض زمانلرده انسان صورتنده بر مهیب شخص ظاهر اولور خلق انی معاینه •
کورلر و صویڭ اوزرنده شویله قایم اولوب طورر • اوچ درت کلمات ایدر لکن نه
دیدوکی اکلمزلر بنه صویه ایچنه طالب غایب اولور • ایدرلر انوڭ ظاهر اولیسی الوکلرده
بر بیکڭ موتندن دلالت ایدر ارض جبهستان بلاد جبال الدیلر ازاجق
یردر • ولکن صولری چوقدر هواسی معتدلدر خیری واسع و اجوزلقدر •
بین الخلق شایعدر چوق شهرلری و معمور کوبلری وار • و انڭ مشهور شهرلرندن بریسی

جزیرۀ خوارزم بابی

اهوازدر و بونك دیوه سی چوق و معموردر سیفردار اذاقی منکاتردر ۞ و
انده ثیاب فاخره اشلنور که نظیری اولمز ۞ و شینجک بساط نقایش
اشلنور ده هر رنکده خالیچه و کلیم ۞ و قالیچه و زردینه اولیجق شوردر ۞ و بلاد
و پادشاهلرک اتلرینه جنلک اولدیغی زمانه کیدرده کلری خفتانه هر نوعده
و هر رنکده اشلرلر و خلقنک یوزلری اکثرا اکثر عورت و اوغلنجقلردر ۞
بو کسنه نوک یوزلری قوزیلا اولمز جمله سنک یوزلری خته کبیدر ۞ ارض طخارستان
ارض عظیم و اقلیم واسعدر ۞ و ارض الجبال ایله بلاد ۞ اتراک ما بیننده
چوق شهرلری و معمور کویلری وار و غایت اوجولوق اوزرنده در
ارض الصغد اقلیمی واسع و بستانلری لطیف و اشجار و میوه لری نجه
نهایه ده و شهرلری معموردر ۞ و ییتم طاغنده بر ایرماغی کلور ۞ محله
لوینی و سوقاقلرینی و چارشولرینی و اولرینی دورایدوب اندن بستانلرین
صوورلر غایت اذا اولورکه اکا صو کلمیه ۞ و بلده عظیمه صغد دیرلر ۞
عالی قصرلری ۞ و لطیف بنالری و زیبا سقاملری وار ارض اشروسنه بو خوق
بر اولو اقلیمدر ۞ عراق کبی فرغانه نک اوکی در چوق شهرلری و کویلری
وار در ده هر شهرینه سی کثرتندن بلکه اندر ارض الیتم بو دخی بلاد فرغانه نک
غربیسنده واقع اولمشدر ارض واسعه دکلدر غایت صرپ درد یوجه
طاغلری وار ۞ و طاغلرنده غایت یعنی القعر قیولری وار ددرلیکی
قیاسه کلمز کیجه اولیجق زیاده آتش ظاهر اولور و شویله بش کوننک یولدن
کورنور کندز دخان کورنور و بو شهرک طاغلرنده بر حصاری وار اشک دیرلر ۞

واقع اولمشدر اکثر کونکده ظهور بولمق احتمالی یوقدر • رزقی وغنیمتی بی حددر

وانده بولنان انواع اسلحه استعمالنده **ارض فرغانه** تبت اهالیسی مجاورده ملاصق

واسع اقلیمدر • باغلری بی نهایه ومعمور شهرلری ومزرعه‌لری بی غایه‌در • وانلر

معروف شهرلرندن فرغانه‌در که غایت واسع اقلیمدر وپادشاهلری ساکن

اولدیغی یردر خلقی غایت چوقدر وخیراتی وبرکاتی غیر متناهیه‌در **ارض التبت**

بو دخی اقلیم واسعدر خراسان بلادینک آخریدر • بلاد چینله ملاصقدر •

یوکسک یرده واقع اولمشدر • انوک اسفلنده بر دره‌سی وار کون طوغوسی طرفنده

بزوکبین دکیزنه کچوب کیدر وانده دنی قیمتی شیلر فاخره اشیالر وانوک خلقی د

کشدر دمور والاجه طشجوغزلو لدن بیع وشرا ایدرلر ومسک تبتی آنده اولور

وتبتلونک درکرنده صنادلو ویوز نده بو ملکتولرک خلقنده نازک بدن ولطافت

بولنندن احسن بهیج المنظر طائفه اولمز • لطیف الاخلاق طیب الاعراق بدیع

الجمیل ملیح الاشکال قوم در دو بو اوصاف جمیله ایله واخلاق جزیله ایله که بونلر

موصوفلردر • سائر امم‌دن بنی آدمدن اولمز • وبشره‌سی ارق وراجحه

سی خوشرق طائفه‌در **شعر** بجاشی اولمق زجسمی معطر • که انده حاصل

اولور مسک اذفر • وبو مملکتولرک بعض اوصاف حمیده‌سی کتابلک اشغاسنده

خواص بلادک بیاننده کلسه کرکدر • وصناجه دیکلری عظیم الخلقة وکبیر

الجثة مهیب الشکل بر حیوان در • امام قزوینی ایتدی حیوانلرده

بونلردن بیوک جانور اولمز • تبت ولایتنده اولور بر اججنه کتبده ساکن

اولیجق طولاً وعرضا بر فرسنک مقداری مکانی ایلنور غایت مخوف ومهول جانوردر •

اکثر حیوانات صناجه در

که هر قنقی حیوانک کوزی کادوش اولسه فی الحال دوشب اولور اکر خود
بونک کوزی حیواناتک بربنه طوش اولسه کندیسی اولور دیرلر بونک
بوینی وجوشی طوره خیلی زمان عتی اولور فسبحان الله الخلاق الرزاق
تبت
بو طاغک دیبنده بر شهر در وقلعه سی وقپوسی بردر اننده چوق
اهل صنایع واردر وعجایب نسنه لر اشلرلر در وارض تبته متصل طاغده بنلر
یتورکه اکا دیبه معتبر ده نند در وانولر لطرافنده اولاحکوی یلوده اهو بر یکرز
بر جنس حیوان دولور که اونلر ولکن اززودیشلری اکرید رقیل ارزوسینه
بکرزا اشغه چکاسندن بوزندن یکا ییقار دوروشلری درخنر یرکارزلونه
قایدر دیلک بر وقتده انولرکو بکندن قان جمع اولوب سنجن اولیب قلور
سولر هوا کیبو مضایه دوکلور وبعجی اکا بو نسنه حاصل اولور خسته اولور
پس بو هوا کالن بولیجق اولیرلر خلق بر یرده بر بنجه برده قاز قازوب کولر
پس اول اهولر کلوب کوبکلرین اول قازقلره سورتوب قاشنورلر مسک دیجی
منفعی
نافه سنده کالن بولشدر هاننده مرتق بر دوشر انلدن اولیرلر خلقی معا
کلوب جمع ایدرلر هر بر احالکری بویلدر وبو نافه لری تجار اطراف اقالیمه
الوب کیدرلر ودخی ایدرلر مسک کند و برنده اصلا راییحه و بر مسز
تا آخر ولایته وارمایسجه واول طاغکده وانلر جینی وسایر ادویه
چوق بتر واکا متصل بر طاغده بعید القعر بر قیو واردر وانولرک دیبندن
وشیرلر
فی
صو چغلدوشی آنک قعرینی کسه بلمز ونسنه بیتشمز وبو طاغک ایکی جانبنه
هند طاغلرینه متصلدر وانولرک اورتاسنده بر دوز یر وار در افنده

بر مرتبه بر قصر عظیم وار ایدی اما قپوسی یوق بنی آدم دن هر کیم که اول
قصره کلسه و یاخود انوک طرفنه وارمغه قصد ایتسه نفسنده بر مرتبه طرب و سرور و ذوق و
وجد و حبور حاصل اولوردی که کویا باده نوش ایتمشدر و دخی ایدرلر بر کسنه اول قصره عقوق
دلسه اکر بر دجهلا ضحک غلبه ایدرکه بی اختیار کندیسن ایجرو سیرنه اوتر و بونوک سببی
نه ایدوکی بیلنمزدی عجیب نوادر کسه بلمز و صاحب کشاف رحمه الله علیه ربیع الابرار نام کتابنده
دخی ایدر عجوبه اولد ولایتده اولان کسنه لره اصلا خرف و ملالت کلمز بو بندده
معلوم اولد یکه اول بقعه ذلکنا ماند جنت سا ایمش انکیچون بکیم جنتده نعمت و المز

نظم نه خوش منزل ایمش اول بقعه ای جان ٭ اولار خلقی اولمش بی خفه
نصیب اولمش اولاره وصف مرغوب ٭ دخی آلتون کومش چوق غیر محسوب
خدا معمور ایده دائم دیارین ٭ بهشت آسا ایدی شهر و مداین

اللاذقیه ارض معموره ولایت وسعت اوزره در و بونک شهر و شهرلو بلده
معروف بلاد ونده بر دغه دو غایت اوجوزلق خیری چوق و مناعی اونزبرده
و انوک توابعنده برکوتلک یرده انده ولر دیکلد شهور بو وار در که دنیانوک
لطیف تفرجکاهلرندنک بری بودر چوق حماملری ٭ و عالی قصرلری و لطیف سنالری
و انواع میوه لری و غایت لذیذ یکلری وار در و انده فستق دکتانه
اولور که دنیاده نظیری اولمز لذتده و کثرتده انده نعمت بکدستره الوب
کسلر کفایت ایدردی و استده عنبر کبی بر نوعی
اولور که ریحان ٭ ذرلر دنیاده مثلی و
مانندی اولمز کردیکلری نهر عظیمده اولو ایش و انده

باب الابواب دیرلر بر چارشو واردر کی دورت اوج میل دکلو
در انواع متاع و اقمشه صاتیلور و نه ایسترسک بولنور ارض التغز ختن
چین ایله تبت اراسنده در تنکز بیابان اولدیغی و انوک مشهور شهرلری تبع
باخوار غایت اولو شهردر • و عظیم ولایتدر • مشرق طرفندن طوتشدر
بر نهرک کنارنده در و شهری و ولایتلر • و انوک چوق مزروعلری
وار و آنده دموردن عجایب • و لطیف نسنه لر اشلرلر • و آنده چینی
کاسه لر ایشلنور کی دکمه یرده بولنمز ارض الصین بلادسی اولو بر مملکتدر که
طولی و عرضی بی نهایه در • و اوزنلغی مغربدن مشرقه اوچ آیلق
یولدر و عرضی عرض چینله هند دریاسینک جنوبی سندوارنجه و طرفی
شمالی سد یاجوج و ماجوج دک و آیتمشلر بو اقلیمک عرضی طولندن زیاده در
و اول یدی اقلیمی مشتملدر • و ایدرلر آنده مشهور اوچیوز پاره شهرلر
واردر جمله سی معموردر • و کویلرندن و جزایرندن غیری و آنده التون
معدنی واردر • شیخ الاسلام نور الدین علی بن ابی بکر الهروی ایدر
چین قلعه سینک اون ایکی بیک بابی واردر • طاغلر ایچنده چوق طاغلر
واردر • هر ایکی طاغک اراسی فرجه در • چین شهرلرندن هر برینه واردر
چقمز کیمسه بو یاندن تجاوز ایلمسه بر واسع دریایه چیقار
صوبی طتلودر پس اولکی وار چین شهرلرینک بر بینه اولاشور
اما اهل صین صادلغه مائل بیاض آدملردر یوجه بورنلولردر
زنانی صباحت گوزدلر و قصیرماندن بر نسنه اکثار ایتمزلر • و اکلکلرندن

دیشلو ینه ادنوق میراث ویررلر و نوروزده بیکی کون ییوب ایچوب
بیرام ایدرلر و اکر صین بکلرینک سببی بودر که عاشور بن یافث اوغلنلری
بر قومه اولادینه کلوب وانده بنیادن عجایب نسنه لر اشلدیلر که وصفی ممکن دکلدر
و عاشوره چیوز ییل پادشاهلق ایلدیکه اندن صکره اوغلی صابر دخی ایکیوز ییل
پادشاهلق ایلدی • و اکر صین دیدکلرینک اصلی بودر دیرلر بو صابرین اتاسی
شکلنده التوندن بر تمثال ایدوب التوندن کرسی اوزرنده نصب ایدوب اکا طبیدی
بویله ایدردی و انلر صاین ملتی اوزرینه در و صاینک ساورلنده بر قوم
واردر که عراتی بیلورده انلر اورتورلر • دوابکی بر طایفه در و بر قوم دخی
قیلدیغی یوقدر یوزلری قزیلدر قیلدیغی غایت صاروده • و بر طایفه دخی واردر که یش
طوغنده قدح تجویب متعادیه کیزلنوب عزب و قتنده که طشره چقرلر و انلرکا اکثر
عند الری بالقتر و منتو بکوز بر اوتندانی بولر • و چین خلقی سیاست یوزنده
ناسک احیقی و عدلیوننده خلقک اکوزی و صنعت نقشنده و تصویرده بنی
آدمک اوستادی و کاملیدر • و بکلرینک عادتلری در که تحیز بر نقاشی بر مصوری
اطراف بلاده سبیدلو اکا آدم کوندروب مال الله تمام رغبت کوسترلر و فتوکیه •
پادشاهک حضورینه انواع رعایت بولد لکا حتی و عدم ویررلر دخی امر
ایدرکی نقشدن و تصویردن بر لطیف خوب نسنه اشلیه که کمال صنعتی اندن
درج ایده و بر سرای چینو سیندی اصاقه یه • پس بو ایشلدوکی نسنه
بو بیل اندن طوره دخی اولدولاینک نقاشلری و تصویرده ماهر کاملر
اولنلری انی کورمکه کلوب تماشا ایدرلر • شوبلکه بو بیل الکیوب ال اشلدوکی

[illegible]

دیمه عیب ایلتدی هیچ زیاده دروب
ایسترسک بیلمک اکر دردی حلالی کامل
نقصانک صاحبی اکر ایسه نقشی

بسنده بر عیبنی و بر نقصانی بولمیوب بر یرینه دخل ایتمک اولورلر ایسه
پادشاه اول اوستادی دعوت ایلیوب رعایت برله خلعتلر ویروب آنی ذو
الصنعاء دن اهل صنعتلرک خواصندن ایلرلر و دخی شول نسنه که ما لا نظیر قدر
انواع نقوشده و نقش و تصویرده کامل ایدی اکر آدم کوندروب دعوت ایلدی
کلدکده اکر اول ایتدی بکا نقش ورتن و نقش و بردن شول نسنه که قادر دمقدر صرف ده
ایدوب کتوروب عادت نه ایسه اوزره سرای قپوسی اوزرینه اصاقویه
پس کلدی اوستاد کاغد اوزرینه بغدای سنبله‌سی اوزرینه بر سرچه قوشجغزی
صورتنی نقش ایتدی بکه کیمسه انک بر یرینه دخل و تعرض ایلمدی ایکن که
غایت لطیف ایتدی ایچوق نطقی و حرکتی یوغدی ● پس بو صورت و نقشی
انده بر ییل طوردی نقصکوه پادشاهه کتوروب عرض ایلدی ● پادشاه دخی تعجب
ایدوب کمال استحسان ایدوب امر ایلدی که آنی باب قصرده اصاقویه بیلو ماداملکه
اول نقش انده ایلمتزدوره انعام و احسان اکسک ایتمیه‌لر ناکاه بر نکاربنده
بر پیر چیقه کلدی اول نقش اولنان صورته نظر ایلدی ● اول پیر ایتدی که
بو صورتده بر عیب و نقصان وارلیکی دیدیلر ● پیر ایتدی الله تعالی حاشا
چوق عمرلر ویره سزه شول نقش اولنان سرچه قوشینک هیچ عیبوم نقصانی یوقدر بو قدر
ولیکن سنبله‌ده وار دیدیلر پادشاه اول پیره غضبله نظر ایدوب ایتدی که اول
نقصان نه‌در بیان ایتدی و عیبی سنبله‌نک استقامتیدر زیرا عادتدر دخی
بر سرچه قوشی بغدای باشی اوزرینه قونسه اغرلغندن لابد سنبله اکلور میل
ایدوب بوقدر ارکلمش اولسه تشبیه نقش تمام اولوردی ● پس پادشاه بیر

واسنه تحسين ايتدي وسوزكه حقلرده ديدي اما چين اهلي بوبلوي
قضا وبلالري بيولكه ومنهيلري بر بريه قحا لفندر بونلرك بعضي مجوسي
وبعضي بت پرست وبعضي ايکي طيار بونلرك غيري كفر ضلالتده در بونلرك
نقاشي يوقدر وبوزكلرينك قيمتلوسي واشرفي واحسن كركدن دنمي بيكلري
جانورلر بينوزيدر چونكه بيحيق ايله قطع ايلسه لر كاملة النقش بر صورت
عجيبه ظاهر اولور دردلودرلو خطلري صحيح لوكوريتور ايذن قوشاق
ايدوب تفاخر ايدرلر بعضي قرشاغك قيمتي درهت بيك تنه بيادة يتشك اولور
وبو كركدن بو بنوزنيك نشاءه سي يعني خرده سي نك عظيم خاصيتي وردر
چونكه اني لباس جبلوق بدن اوزرنده بغلسه لر دخي بو حالده پادشاه كرسله
شويلكه پادشاه اوكينه زهرلو طعام كتورمش اولسه لر اول نسنه بدنده
اوزرنده همان حركته كلور بس معلوم اولور كه اول طعام زهرناكدر
وچين جانب مشرقده در نهايت درجه معموردر وانوك ماوراسنده ملك
عمارت ولايت يوقدر الا بحر محيطدر وچين شهرلرينك اعظمي السنل
دينلوردر بو شهرك اوضاع واطوارى واحوال واخبارى غايت بعيدلكدنجي
جهتدن منقطعدر وچينك بعض اوصافي ونقوشنده كمالاد وصنعتلري كتابلر
استغاسنده خواص ايلنان ذكرنده كلسه كركدر خانفو بونخ چين شهرلرينك
بيوكيدر • بر عظيم شهرك كنارنده درجلدن وفرا انلة بيوكدر •• و
حسابه كلز خلقي واردر وانوك هيبتي اسمي پادشاهيدر • وطول لسنده بيكدن
زياده فيلي واو عسكري نهايه در بحر اعظمك قوينده در وبادآنرد

وشو

وشکر قامشی و نارجیلی چوقدر • خانکو بو دخی اولو شهردر وسعت
و عمارتده خانقویه مشابه دیمشلردر مجمع ناسدر و میوه سی بی نهایه در بو دخی
بحر اعظمک یاننده در و اطرافنده اولان شهرلرده • و ولایتده غریب الشکل حیوا
نلرک نهایتی یوقدر فیل و کرگدن • و زرافه • و ببر • و دخی بو کبی بکوز جانورلرک
نهایتی یوقدر و صندل و ابنوس و کافور • و خیزران و پنبه و عقاقیرکانو
و نباتاتک اصنافی وار • باجه بو دخی عظیم شهردر و زیاده خلقی وار • و انواع
میوه سی اولور هان ازمر ایله انجیر اولمز • و بلاد چیننده و ارض تبتده و هندده
دخی اولماز و انده بر اغاج اولور بودکی و بشکی ده نیلور انک بر نوعی یمشی اولور
اوزنلکی درت قریش اولور مدور حیض چکلش کبی انک قرنلق قشری اولور • غایت
لطیف و دو او یمشک ایچنده کتان کبی دانه سی اولور آتشده بشوررلر بولر
ولذتی المایه و امروده بکزر • و بلاد هندده بر اغاج دخی اولور جوز اغاجنه بکزر
قنادیرلر و یمشی فقلیه مشابه در سرکیله اصلاح ایدوب یرلر • طعمی زیتونه بکزر
و اول شهرک پادشاهنه ملک الملوک دیرلر چوق جیشی و عسکری وار کندی ••
حمدان بو دخی عظیم و قدیم شهردر • حمدان دیدکلری بر نهر عظیم کلور
ایچندن بحره کیرر و انک خلقی غایت مالداردر دونامه لری رکنلردر و قاعده سی
چینی قاعده سی اوزرینه در • کاشعر بو دخی شهر عظیم در و بناسی قدیم
دینیلدی کلور • بو نهرک کنارنده در و اول بر طاغدن کلور که انده کومش
معدنی وار • چینوب بو دخی کوچک و لطیف شهردر بوستانلری
و تفرجکاهلری وار انده مسک حاصل اولور • آهولری و زیاده یرلو

بو جانوردر که دیه یکوزاندر دخی نفیسدر . و انوك توللیقلرندن زباد
حاصل اولور قاشغله یکرزکو شدن بر نسنه ایلانی چیقاررلر . و تو
للیقلرندن سوکلر و مجتمع اولور رایحه سی غایتله خوشدر غالیه مسک ایدرلر
اشغیریا بودخی بر عظیم شهردر صوی لذیذ بر حوض کنارنده در اول
برکه نك قعرنده کسه بلمز و انده بر بالق اولور یوزی همان بیقوشه بکزر و
باشنده خروس کبی تاج وار طرخا بودخی شهردر حریردن لطیف قماشلر
ایشلورلر و بر نوع عنطر جسد برلر لطافتده نظیری اولماز سوسه بودخی
شهردر که چینی چناقلر ایشلورلر چینده ایشلنن چناقلر بونلره معادل اولماز
وَقَدْ ذَكَرْنَا الْأَقَالِيمَ مِنْ أَقْصَى الْغَرْبِ إِلَى أَقْصَى الْمَشْرِقِ وَ
مِنَ الْمُحِيطِ إِلَى الْمُحِيطِ یعنی تحقیق بز اقلیملری بیان ایتدك اقصای مغربدن
شرقه وارنجه دك و بحر محیطدن جانب شرقده دریای محیطه وارنجه .
مشرقله مغرب اراسنده و شهرلرده و بو شهرلرك جمله بلاد . بس دنیا دیدکلری
بَیْنَهُمَا وَنَذْکُرُ جَنُوبِیَّةَ اَلْآنَ شَهْرُلُوكَ ذِکْرِیَّةَ
عَوْدِیَّتَ اِیدَرُزْ بونلرك اولکی اقصای مغربدندر ارض
مغراره انوك مشهور شهرلرندن اولیلیجه درکه
اول بحرده در . و انوك محمدسی اولور که سوداندر . شهرلرنك اطرافنه
الوب کیدرلر و سیلی بودخی اولو شهردر . نیل صوینك اوزرنده در
و سودان انوك مجمعی در و انوك خلقی غایت شجیع و اهل حرب در و لادر
و پادشاهلری مسلمانلردر تکرور نیلك جنوبنده و غربنده در واقع

اولمشدر اوچ ایکی پارہ اولور شهردر و برینه تینبکتو درلر و بو شهرده
بر صحیح النسب عالی حسب سید محمد نام بر مرد فاضل عامل کامل مفسر و محدث
بلیغ و فصیح بو پارہ کلدکده انلر و کلد بنجه کوردن مصاحبت واقع اولوب قد
مشرق اولدوغی ولایتلک بعض اوصافن اندن استماع ایتدوکده آب نیلک
بر شقی انلردن ولایتندن اریشوب نیل مبارکدن زیاده ولدد قدر کنارندن مرکبی
تولک برکیسی واردر نیل صوینی قرادنیزه کلمجک اولبو کلرده جمع ولادوچ
طبن اکنی چیقاردوب صو بیلد بایقادلر اندن و فرنیر حاصل اولوردر بو
بلده ایکی نوبت بو کلر مغلونی مصره کتورلر اولدولایتدن تذاسبی دند
کاتبی واردر بو برلرده ولدنجی کبی ملتزم لری دخی یوق هر بری کار و کسبنده
مستقل اولوب دخل و تعارض ایدر کمسه یوقدر و عمره الله تعالى عمله الدین
الی یوم القرار واندن بترم و غیری التون معدنی وار واردر و اهل عرب
انده صوفی و نحاس بونجی ایدرلر انلرک مثالی یوقدر و تمام دوامی
التون صاتورلر اسلم بودخی اوسط شهردر اندن التون معدنی و ادر و
بونلرک اطرافی صحاری و براری در ارض خالیه در معموره سی یوقدر
و تجار کلوب کیتمز زیرا صو یوق طوارہ اوتی یوقدر و بونلرک شمالیسی
ارض غانه در و جنوبیسی ربع خرابدن بریردر ارض نقاوه بودخی
ارض مغربک شرقیسی در واسع مملکتدر انلرک مشهور شهرلریندن
و نقوره درکه اول بلاده دیتردر و غایتی سی دریای محیطک کنارینده در
طولا اوچیوز میلدر و عرضا یوز الی میلدر دریای محیط آنلرک اوچ طرفن

احاطه ایلمشدر و دنیز صوینی زیاده اولمغین بو جزیره‌نك اكثری الوز اما
چوق بیلر اكسلوب قراده‌نه كلسه اولیرلر خلقی چیقوب ایطرلر غنی و جاموس‌نی صوی‌له
یا ییقارلر و انلردن و اوزیتر حاصل ایدرلر حق جل و علی هر بیرینه نه قسمت
ایتدی ایسه اول دكلو مال حاصل اولور انواع طبیعه مختلف و فقیری
اولوبن چیقادرلر و غنی بنی عورت ایدرلر و دخی پادشاهلرینه مخصوص
بو یروداكا كیمسه داخل اولمازلر الا كه انلرك خلقی پادشاهه بچوق اولمغین ضبط
ایدرلر وصفه و قیاسه كلمز كنزلر جمع ایدرلر و پادشاهلری دخی بونلرك جمع
ایتدوكینه دخل و تعرض یوقدر هر كیشی حصه سنیه مالك اولور
ارضندن دمیده اولان بدعت و ظلملر و عاملكر امنا و كاتبلر ایدرلر اولر
و بو دیدكمز اكر لا ابد رومده اولسه صاحب مسكین عشریه مالك اولمیوب
جمله حاصلی میری بچوب امیندر و كاتبلر و عمال نصب ایدرلردی تدریجا
بو ظلمی بر یوزندن كتوروب و اول بقعهٔ طیبه الی یوم الساعه ابادان ایدی و
انواع نكبادن محفوظ و مصون قیلوردی بس بونلر بو جمع ایتدكی التون
سلجما صندیدیكلری شهره كتوروب ضربخانه‌سنه تسلیم ایدوب و ضرب
اولندقده نصفكره صاحبلرینه حصه‌لرین ادا ایدرلر و بو بابده كسی ظلم
و سلجما خلقنك جملیی بو وجهه‌دن غنیلردر سمقان بوده یخی
شهردر انلرك طرفینا لیندی بر طایفه واردر نعامه دیرلر بویرده معظم
اولمزلر كوچرلودر دوه‌لرین و طوارلرین اوتاردرلر بو شهرك ساحلنده
اولورلركه شرق طرفنده اندلس دبالقدر و میوه جنسندن

اصلا انسنه اولمز و غنیاده بو دخی نیل صویی کنارنده در و چوره سی خند قدر
و خلقی غایت بهادر و شجیع در و مملکتی چوق قدر تللمذ دیدکلری شهر جانبنه
اقین ایدوب خلقنی اسیر قیلوب صاتارلر ارض الکرکر بو دخی واسع مملکتدر
چوق ولایتی مشتمل در و بلاد اقلیملری اسمیله ذکر اولنور. بو نهرک کنارنده
واقع اولمشدر شمال طرفندن کلور بعضی زمانده جاری
اولور و بعضی زمانده قوم ایچنده نابدید اولور و انده سودانلن
بر طائفه واردر که کنزلی حسابه و قیاسه کلمز و پادشاهلری عظیم الشاندر
عسکری بی پایاندر صورتلری کوچک و بزکلری التوندر لکن
خلقندن کیدکلری بویاغش صختیاندر بونلر التون معدننه متصلدر
حتی ایدرلر کیم مملکتلرینک جمله یرلری التوندر انلرک ولایتنده بر یر واردر
اکا محلی نشان اتمشلردر تاجرلر اول محله کلجک اندن ایلرویه کتمکه
اذن ویرمزلر پس کتوردکلری متاعی انده اندوروب قورلر و کندولرینه
معهود مکانلرینه دونوب کیدرلر قچان ایرته اولسه قماش و متاعلری
اولدوغی محله وارد قلرنده کورلر که کندولرینک قودقلری اسبابی مقابله سنده
بر ز التون قومش بولورلر و لیکن اول طائفه دن بری حاضر دکلدر پس اگر
بو بیعه راضی اولورسه التونی الور متاعی انده قور اگر راضی اولمیاجق اولورسه
ایکیسن بله ترک ایدر اوچ کونه دک عادتلری بو اسلوب اوزره در التونی
زیاده ایلیجک ناچار اولوب بیعه راضی اولور التونی الور و بعضی تجار صاتو
بازارندن صکره بر قاچ کون کتمیوب تاخیر ایدرلر و یکو اوزرنده زیاده آتش

همان دم ایچندن آلتون اقمغه باشلارمش اوغرلیوب قچرلر اما شویله آنلار بو حاله واقف اولالر اردلرنجه چقوب ییتشورلرسه امان ویرمیوب البته ده قتل ایدرلر وارض کرکرده براوت بتر بلادن اوتی دیرلر خاصه‌سی بلادن صوقدوغی یره او رسلر همان دم قوش اولور **ارض الدهدم**

بو دخی بر شهردر کرکرده اند مسافرت ایدوب کیدرلر مغرب دیارینک کنارنده براولو مملکت در بکلری وعسکری بی نهایت در وقوت وقدرتلری بی نهایه‌در وخلقی شجیع ودلاورلردر وپادشاهلرینک تحت یدنده وتصرفنده چوق بکلری وار وحصارینک چوره‌سی محکم دیواردر واول قلعه نوک دیبنده بر عورت صورتی اعتشلردر معبود ایدینوب آگا طپرلر واطراف وبلاددن هر یل مبالغه ایله خلق کلوب آنی حج ایدرلر وانلر بیابانی کبی بر قومدر زیاده مهمل در وجمله‌سی عریاندر قطعا لباسلری یوق قسلری بعضسی بعضسنی اکل ایدرلر العیاذ بالله **ارض غابه**

ارض مغرادن شمالنده بر عظیم شهردر واسنی اقلیمی آدیله مذکوردر سودان بلادینک اکبریدر وتجارة یوزندن اوسعدر وخلقی مال ومنال اصحابی لذیذدر نیل کنارنده آصل آنی شهردن اطراف بلاددن تاجرلر مبالغه ایله مال کتوروب تجارة ایدرلر وطرغی جمله آلتوندر نیل صو ینده بونلرک بیوک کمیلری وار وبو شهر خلقی طرلاقدن زوب ایتدکلری آلتونی کرنج کرنج ایدرلر دخی صتقلرلر وسلجماسه‌دن بازرکانلر اون اکی کونلک یولدن انده تجارة کیدرلر وبو صحراده قطعا صو یوقدر

وانده الوب کتدکلری متاع انجیر وطوز وبقردر بونجق در وبو
متاعی انده جمله التونه دکشورلر وبو مملکتک سلطنتی غایت اولودر وچوق عسکره
مالکدر وخیلی مملکتی وار وتحت یدنده چوق بکلری وینیل کنارنده
پادشاهلرنیک بر عظیم قصری وار واول قصرده بویوك طاش کلواجی
ایولمش التوندن تکنه اتمشلر پادشاهلرنیک آتی یمین اول تکنیه قیوریر
وایدرلرکه آنك پادشاهی مسلمدر ارض قدوبیه ارض مغراده نك شمالنده
بحر محیطه متصل در واندن سکز بر بجه یلاننلر اولور وزیاده قالك اولور
واول ولایتك خلقی بو یلاننلری اولیوب درسینی یوزوب طوزله وتسبیح
دیدکلری اوتله بشوریب یرلر واندن عظیم یوجه بر طاغ وار درقاسان
دیرلر واوزنلغی یوجه لکندن ایدی اوت بتمز واکثر زماندن اول طاغك
تپه سی سحابدن کورنمز وآنده بر آق طاش وار اولور قجان کنمش اول طاشلره دوقنسه
آدملك کوزی مشوربغار واول طاغك قله سنه بلکه نصفنه جقمغه کمسنه
قادردکلدر وآنوك اشغاسنده طتلو صوق صولار وار دور کوبا
شکر شربتی دور ارض الکانم بو دخی نیل کنارنده دوشمش بر واسع
بیوك شهردر وخلقنك اکثری اهل اسلام در مذهب مالك اوزرنه در
رحمة الله ارض النوقه ارض واسع براولو اقلیم در ومملکتلرینك اطرافی
اوچ آیلق یولدر آنك بر حدی مصره کلور ومصر عسکری اکثر آنلرك اوزرینه
کلوب غزا ایدرلر وایدرلرکه قرآن عظیمده کلن لقمان حکیم وداود نبی علیه السلام
وذا النون مصری وبلال بن حمامه رضی الله عنهما که رسولك علیه الصلوة والسلام

خادمی ومؤذنی دربو بردەدر وخلقی نصرانی در وبادشاهلرینك
بی نهایه عسکری وبی حساب قومی وار وانلرك ایکی بلوكدر برینه علوه
دیرلر وبرینه نوبه دیرلر وانده آلتون معدنی وار واول مملکتك بیوك
شهرینه وبلوله دیرلر بوداخی اولو شهردر سودان قومنك جوقلوغی حساب
کلمز وبنوك بیوك شهرینه دنقله دیرلر بوداخی وبلوله کبی نیل صوینك
غربیسنده کنارنده واقع اولمشدر وبنك خلقی سودان اِنك احسنی
ووجوه یونتدن اکملی وشکل جهتندن اعدلی در یوزلری جوق
وشکلده مرغوبلردر بونلرك مملکتنده فیل وزراف ومیمون وغزال
جوقدر ومشهور شهرلرندن نوابیه اورته شهردر بیوك دکلدر
بونکله نیلك اورتاسی درت کونلك یولدر آقار صولری یوقدر قیویلری
ایچرلر وعورتلری غایت جماله ولطیف الاعتدال دەدر کلماتلری
موزون ودیشلری دُر مکنوندر کیسولری صارفلرلر وعشاقی
کندولرینه آقیدورلر ولایت سودانده بونلرك لطافتی وظرافتی
وفصاحت وملاحتی کبی اولمز بونلرك ایچنده جاریه لر اولورکه التون اوجیوز
دخی زیاده بهالری اولور حکایت اولندی کە ابا الحسن نام وزیرك یاننده
بونلردن بر جاریه واریدی که قامتده آندن خوب وصورتده اندن مرغوب وشکل
یوتندن اندن محبوب ونازك اندامده اندن مطلوب کورلمش دکلدر
سوزه کلسه فصاحت وبیانده وعذوبت لسانده سحبان وایلی حیران
وظرافت وملاحتده خسرو ومسلمانی سرکردان قلوردی وزیر آنی در بنوز

التونه آلمشدی واکا عظیم محبت اتمشدی وبعض اشعارنده بی اختیار آنی مدح ایدوب کتورمشدی وبو جاریه‌یی صاتون الدین قوتی کتمش وهمتی بتمش وملاعبه‌دن فارغ اولمشدی وقتا که آنی صاتون آلوب انکله مضاجعه وموافقه اولدیسه اولذت نفسانیه وقوة شهوانیه غلبه ایدوب مانند جوانی وقوتی کما کان عودت ایلدی شول حس مطایبه‌دن که انده مشاهده ایلدی

طرفا بو داخی بر اولو شهردر نیل صوینی صحرایه دگلدگی یرده‌در وانده طاشدن بر اولو صنم قونلمشدر ایکی کوکسنه قالدرمشدر ایدرلردی بو صنم نوبه تاجرلرینک مجمعی‌در وحبشه بازرکانلرینک مرجعیدر وبلاقدن جبل جبارله‌الیه کونلک یولدر وبو طاغ مصرله سودان کمیلری کلوب اولاشور الحبشه وشهرلری بلاد حجازه مقابل‌در واکثری نصاری ملتی اوزرینه‌در وبیلرندی دریادر طولاً وعرضاً واسع مملکتدر اکاسن زماننده اهل اسلام اول یمنه مالک اولمشدر وولایت حبشه‌نوک طواشیلری سائر اقالیمک طواشیلرندن افضلدر عورتلری جماله وکماله اعتداله وارآء نغماته ولطافت کلماته بی نظیرلردر وانوک معروف ومشهور شهرندن کعبر بودخی مملکت عظیمه‌در نجاشینک دار الملکیدر وانده موازعاجی اولور ولیکن بمشین بزلرونا وغی اصلادا تمزلر ارض الزیلع جانب جنوبده حبشه مجاوردر چوق قومدر وانلرک دین اسلامه وخیرات وصلاح انقیادلری غالبدر ارض البجه وآنوک اهلی جانب

در

برظالم کشی ایدی حق تعالی انی خلف بن دنغاسی
اهلندن طاش ایله دکی فلان بودی برار ومشهوردر

شمالدن حبشیه ملاصق در نوبه ایله حبشه ما بینیده در بونلر
غایت سیاه و بی حد سیاهدر بدنلری عریان مانند حیوان
دررویت بریسترلردر وانلرك مملكتی غایت واسع وطا تحفه
تجاره موانست والفتلری وحسن خلقلری ننا یعدر وما
بینلرنده الفت ونلطفلری وار وملكتلرنده التون معدنی وار واطرافنده
كویلری یوق اكثر بریه همان بروادیدر شهر كبی چوقلق خلق جمع او
اولشدر اسمنه وادی علاق دیرلر صولری قیودن درطتلودر ولایتی
یومشق قومدر بلوك برزمانده آیوك غرسنده كیجه اولیجق غوصلری
اولور فم ایچنده بتر التونن كوزدرلر رمال ارانسله ضیا وبردكی یرده
نشان ایدرلر صباح اولیجق كلوب نشان ایتدوكی قم دبه جكلرین قلدرب
هجین دوه لر یوكلدوب كیدرلر بینه انی صو ایله بیقیوب بتر حاصل ایدر
بعده بونری زیبق ایله ملغم ایدوب دخی بوته لرده ایدوب سبكه
ایدرلر انلرك معاشلری اكثر بو یله در عبذاب عیذاب صحراسنه منسوب
اولان صحرایه متصلدر وقطب الاقطاب ابی الحسن الشاذلینك رحمة الله
مرقد منوری اول صحراده در عظیم زیارتكاه در انوك معروف ومشهور
یولی یوقدر جمله رمال سیاله درهمان طاغلر له استدلال ایدوب كیدرلر
چوق وقت اولور كه آنوك دلیلی ماهر وحاذق ایكن خطا ایدر وعیذان
بر لطیف زیبا شهردر بر وبحردن تجارك مجمعی وسائر خلایقك مرجوعدر
ولیكن بیع وشراده ترازو واحوالن بلمزلر همان عدد در اهالیسی تعامل ایدرلر مصر سلطانی

محل حسن شاذلی در

جابندن آنه والی قونلمش دره آنك جبابتن ایکی قسم ایدره بر یزکند ولره
وبربن سلطانچون ضبط ایدره ومصر عالمی انلرك مواشی احوالنده قیام کو
سترملك التزام ایتمشدره وبحر عالمی دخی انلره حمایت ایدر وحبشه دن بال وپاغ
وانجو کتورب طاشورلره وبکله حجاز اورتاسی عرض بحردره وبحر ابله نوراورتسنده
برقوم واردرکه انلره بلیتون دیرلره اهل عزم وصاحب شجاعت طایفه دره
نونك اطرافنده اولان قوم انلردن هیبت الورلره وخشیت ایدرلر واول
قوم یهود یلردره خوارج نصارادن یعقوبیه مذهب اوزره ارض بربره
اول ارض نوبیه یه متصل دره ویمن شهرنه مقابل دره معموره کویلری وار ه
بربرینه ملاصق دره وانده برطاغ وار فاقونی دیرلره واول طاغك باشی وار
شویله که کندودن آیرلمشدره وقوق درت میل دریاده اوزانمشدره
وبو طاغك باشنده قصبه لر وکوجك شهرلر واردره انلره هاویه دیرلره
وبربر طایفه سنك بعضیسی قرنغابی وحشرات ارضی وبمونلری یرلره والترینه
اغ الوب دریاده اوزوب بالق اولرلره وبوارضك قربی ارض الزنج دره
سند مملکتی نك مقابلی دره وبونلرك اراسی دریادرکه اول بحر فارس دره
بونلر سودان خلقنك غایت سیاهلری دره جمله سی بت پرست دره اما
غایت شجیع طایفه در واکوزلره بنوب بربرله محاربه ومقاتله ایدرلر انوکیجون
یرلرنده واقلملرنده آت وقاتر ودوه اولمز ه مسعودی ایتدی بن بو طایفه نك
اوکوزلرین کوردم دوه کبی چکورب یوکلرلره وبونلرك مسکنلری سفالة
الذهب نام موضعه منتهی اولان خلیجك حدنده الواق الواق

یرلری واسع وکویلری معموردر وهرکوی حوض اوزرینه در یعنی چوق یری مشتملدر والتونی چوق وجهت معاشی فراوان وعجایبی بی پایاندر بونلرك یرنده اصلا صووق اولمز یغمور دخی یاغمز سودان شهرلرینك اکثری بویله در بونلرده کمی اولمز ولیکن عمانده کلور وتجارته کلن لر بونلرك اولادین اوغورلایوب خرما ایچون شهرلرده صاتارلر وبلاد زنجك خلقی غایت چوقلقدر ایدرلر بونلرك پادشاهی اوچیوزبیك آتلویه مالکدر بونلرك جمله سی اوکوزه بینرلر بونلرك اقلیمندن بوقار وجبل مقسمه نیل صوی ایکی بخش اولور وبونلرك خلقی اکثر دیشلرین کسکین ایدرلر واکلدرلر براق اولسون ایچون وبونلر قبلا دیشنی وقپلان دریسین وابریشم صاترلر وبحرین لری وابر اندن بونجوق چوروب داقنورلر وارانلربیع ایدرلر انوکله تعامل ایدرلر وممملکت لری واسعدر

حکایت شهر قواق کعب الاخبار ایدر حق جل وعلا عیسی پیغمبر علیه السلام وحی ایلدی ایتدیکه قواق دیکلری شهره واروب قومی اسلامه دعوت ایله بدرستی انلر بنم رزقم یرلر وبندن غیره طپارلر بنه بن انلری بش خصلتلری اوجندن مواخذه وعقاب ایتمزین عیسی ایتدی یارب بکا خبر ویر اول بش خصلت ندر حق تعالی ایتدی بری اوّلا بودر بیرکشی لرینه محبت ایدرلر بر کسنه کم بیرلره محبت ایتسه بنه آنی دنیادن چقارمزین الا مؤمن چقارورین ایکنجی بودرکه عورت لری ارلرینه محبت ایدرلر واغلنجقلرینه کوکجك تربیت ایدرلر وقنغی عورت که بویله ایتسه دنیاده کافر اولوب چقمز

مطلب حضرت عیسی ع م

اوچنجسی

اوجنجسی بودر که ایچلرنده امانتی حفظ ایدرلر انلرده خیانت اولمز برکسنه
امانته خیانت اتمسه دنیادن اچقاز الا مؤمن اولوب قپارلر دردنجسی
بودر که ارالرنده بر برینه حسن خلق گوسترلر برکسنه خلقی کوچک اولسه
دنیادن اولچقمز الا مؤمن اولدوغی حالده چقار بشنجسی قوت
یومیه لریله قناعت ایدرلر وارنه تك غم وغصه سین چکمزلر بس بن
سوزین کوبو خصلت انلردن ضایع اولمیه وعبث یره گتمیه بس عیسی علیه
السلام طوروب اول شهره کتدی که ابلیس علیه اللعنه مقدما آنده واروب اول
اهلنه اغوا ایدوب ایتدیکه عیسی سزه کلسه کرك سزی تکریکزدن غیری تکریه
دعوت اتمکه بس بونلردخی سلاحلرین قوشنوب وآتلرینه سوار اولوب
طشره یوله چقدلرکه عیسی ایله جنك ایدلر بس حق سبحانه وتعالی
آنی شویله صقلیوب شهر ایچنه شویله کردیکه کسنه آنك کردیکین اصلا بلمدی
وکورمدی دخی اولردن برینك ایچنه کردیکه اول اوده برقارینك
... ایدی قاری عیسی گوریجك ایتدی عیسی دیدکلری سام سن سن
که خلقك کوزلرین سحر ایله باغلیوب شهره کیردك ددی عیسی علیه السلام
ایتدی بن ساحر دکلم ولیکن بنم ربم پروردکارم قادردر که قچن بن سکا
دعا ایدم قاری ایکن سنی تازه قیز اوغلان ایلیه قاری ایتدی بس امدی
دعا ایله عیسی علیه السلام ایتدی بکا اینوب ربمه ایمان کتوررسك
قاری ایتدی نعم گتوررین عیسی ایتدی اردوکه باق دیجك همان
اون ایکی یاشنده اولان قیز کبی اولدی غایت احسن صورتله وقناله قاری
بوحالی

کوردی ایتدی یارسول الله اللهه ایمان کتوردم که بر در شریکه یوقدر سن
کرچك پیغمبرسن قنی ربك بکا کوستر کو اکا سجده ایدم پس عیسی علیه السلام
اکا قبله طرفن کوستردی قری سجده ایتدی آندن باشین
قالدورب اغلمغا باشلدی عیسی علیه السلام ایتدی نیه اغلرسن ایتدی
بنم بر کریه المنظر غلیظ القلب اوغلم واردر شمدی بو ساعت بونده کلسه کرك
وکلدکی ساعت امان ویرمیوب سنی الدرسه کرکدر آنوکیچون اغلرم
دیدی عیسی علیه السلام ایتدی وای سکا اول بنی اولدرمکه قادر دکلدر
عزیز الجبار خداوندم بیله در بونلر بو سوزده ایکن کوردیلر قلیجن داقنمش
چقا کلدی عیسی ایتدی اکا وای سکا ای یکت نیچون ربکه طپمزسن
تا قولاق الوکی صحیح ایلیه نکر آنوك صول الی سقط اولمش ایدی
چون بو سوزی اشتدی ایتدی ای کیشی ربك قادرمدر که بنم الومی صاغ ایده
ایتدی اناکه باقی که قارینن نیجه تازه اولمشدر اول دخی اناسنه بقوب ایتدی
ای انا بنوك دعا سیله می تازه نوجوان اولدك اناسی ایتدی نعم پس عیسی
ایتدی ربکه دعا ایلیه کم بنم الومی صاغ ایلسون تا بن دخی ربکه و سکا
ایمان کتورم پس عیسی الین قالدورب حق تعالی یه دعا ایتدی همان
دم اول ساعت ایچنده الی صاغ اولدی شکرلر ایدوب اللهه و عیسی یه ایمان
کتوردی اندن صکره عیسی علیه السلام اکا ایتدی امدی یوری بو شهرك پادشاهنه
وار هیچ اصلا خوف ایلمه دخی ایتدکه اللهه ایمان کتوردم بر در شریکی یقدر بو خسته
بو قلیجله باشکی ایکی پاره ایده رم بو بله دیجك اول سنی اولدرسه کرك کروبن

سنی احیا ایدرین حتی اوچکره سنی اولدره هر دفعه ده الله اذنیله کیرو ین سنی
احیا ایدرین آندن صکره بادشاهك قیزینی سکا الیورورین که خاتونك اوله
بس بیت اوندن چقوب بادشاهه واردقده خلق بونك الین صحیح کوریجك
و یوزی قبیح ایکن خوب صورتلو اولمش ایدیلر عیسی بوکا سحر ایدوب آنی بویله
کتورمش اوله می بس بیت پادشاهه واردقده پادشاه آنی ایله کوریجك
عیسی بوکا تمام سحر ایلمش دیدی بیت ایتدی چوق سوزی قو مسلمان اول
واللهه ایمان کتور بوخسه سنی بوقلیجیله ایکی پاره ایدرین دیدی ایله اولیجك
پادشاهه غضب کلوب امر ایتدیکه آنی قتل ایده خلق اوشوب آنی قتل ایتدیلر
اناسی بونی ایشدیجك فریاد زاری ایدوب چاغردی عیسی ایتدی فریاد ایتمه
یوری وار آنوك لباسندن برپاره کتور وار وب کتوردی عیسی علیه السلام آنوك
اوزرینه برنسنه اوقدی همان دم بیت دیری اولدی اولکیدن دخی خوب اولدی
عیسی علیه السلام اکا ایتدی قتل اولدقدن صکره نه کوردك ایتدی
نوکاه ایدی بنه دریلوب دنیایه کلمیدم وآنده کوردکم راحت ونعمتدن
ایرلمیدم عیسی ایتدی یوری وار پادشاهه اوله که کبی دین اسلامه
دعوت ایله حتی پادشاه آنی ایکی دفعه قتل ایدوب آتشه احراق
ایلیه کرك وعیسی علیه السلام باذن الله بنه احیا ایده اوچنجی دفعه
پادشاهه ایده تکری بویروغیله قیزوکی بکا ویر یوخسه بو قلیجیله باشکی
کسرین دیجك پادشاه وزیرلرینه ایتدی بوندن عاجز اولدم بوکا نه چاره
ایده ین وزیرلر ایتدی قیزوکه واف جهاز طلب ایله اوله که بو معقوله کلماتدن

فیروزه

عاجز اولوب . فراغت ایلیه سین دخی راحت اولاسین . پادشاه دخی اینیدی

جفتلنمك استرسك یوری وار بیك دوه یوکی آلتون وكمش كتور تاكه فیروزه‌یی

سكا ویرم كو یكوم اولاسین . دیدی یكت دخی عیسی‌یه كلوب . بو خبری دیدی

عیسی ایتدی یوری پادشاهه ایت كه . بنوم‌له امین کوندر . اول مالی ضبط

ایلسون دیلدكك جمله ویرم . پس پادشاهه كلوب بونی دیدكده . پادشاه

آنی مسخرلغه الدی . ینه بو جمله ایله اون نفر آدم کوندرب . یكت انلرایله عیسی‌یه آلوب

كلدی . پس عیسی علیه السلام ایتدی بنوم‌له كل واول امینلر دخی كلسونلر اشبو

طاغك فلان یرنده طوره سین . وبن كیزلنستم کرك تاکه اول کلن اداملر اول کلن

بنی كورمسون ولیکن سن الوكه عصا آلوب اول طاغه وروب ایده سن . اكر عیسی پیغمبر در

وصادق ایسه بو طاغدن بیك عدد آق دوه‌لر چیقسون لر جمله‌سی آلتون

وكمشیله یوكلنمش اولاپس سكا اول طاغدن . برقپو فتح اولاو بو دوه‌لر جمله‌سی

یوکلرلریله بربرینه قطارلنمش اولالر قچانکم بو دوه‌لر یوززر یوززر چقالر صفتله

یوللرلرینه دكیه سن . حتی اول طاغدن اضعاف مضاعف . دیلدکدن زیاده .

قطار دوه‌لر چقالر . شویکه صحاری وبراری وجبال ووادی . مالامال اولا

وقتاکه بو مذکور اوله . باذن الله ظهوره كلدی . پادشاه تعجب ایدوب جمله شهر .

خلقیله بو معجزه‌یی کوزلریله كوریجك . جمله‌سی جاره دلدن ایمانه كلوب اسلاملرینی

کوکجك واعتقادلرینی صحیح قلدلر و پادشاه دخی قزین یكیده ویروب کوکو

ایدندی ومسرور اولوب ایتدیكه الحمد لله الذی . هدانا للاسلام وانقذنا

من الشرك . والاثام وجعلنا من امة نبیه علیه الصلاة والسلام . پس ایتدی نه .

بخنتلو

بختلو وسعادتلو اولدر کیمسه که بو قصه‌دن عبرت آلوب تفکر ایده • وحق
سبحانه وتعالی حضرتنه • کمال توکل برله حسن یقین حاصل ایلیه که هو الله الکافی
والقادر علی ما یشاء • ودخی وقواق بر اغاجدر که • هندوستان
جزیره‌لرنده اولور • اول بر اغاجدر که آدم باشی کبی باشی وار کوزلری
وبورنی • وقولقلری وار قچن یل اسسه • بو دقلری اکیلور بالدرلرینه ایز
بریرینه دوقندقده همان وقواق وقواق آوازی قوپار • اسدی فرمایند جونا
کاه وزیدی یکی باد تیز • ازاره بیشه بر خاستی رستخیز •
سر شاخها سوی ساق امدی • وزان هر سوئی وقواق آمدی
ارض الدمادم • بونلرک شهری دخی نیل صوبی اوزرنده • دجله
متقاربدر • ودمادم • قومی سوداندر شرلوسیدر • انلرک اوزرینه
هر وقت عسکر کلوب قتال ایدرلر • واولادین اسیر ومالرین
یغما ایدرلر • وانلر بر مهمل طائفه‌در • وممالکتلرنده زرافه چوق اولور
وزرافه بر جانوردر • کتابک اشبو قسمنده • حیوانات ذکر اولنوردخی
بیان اولنور • ان شاء الله تعالی • ونیل صوبی ارض مصره انده متفرق اولور
وبر بلوکی زنج طرفنه ایشوب کیدر • دخی بحر محیطه واروب کیرور •
ارض الذهب • بو دخی ارض زنجه مجاوردر • مشرق طرفندن غایت واسع ایردر
آنونک طاغلرنده دمور معدنی واردر • اول یرک خلقی دموری
چقاروب هند یرلرینه دخی انده کلوب • وافر بها ایله صاتوب آلورلر اگرچه که
ولایت هندده • دخی دمور معدنی واردر • ولیکن بو اقلیمک دموری

ايو وصحيح درهنديلر بودمرى تكرار قالى ايدوب• صاف ايدرلر• بولار ايلر يلر•
كه غايت قاطع اولور• وبو شهر سقالة الذهب• دە قليجلر اشلنور كه هندى قليجيله
معادل اولور• وارض سقالەنك بجانبدەكە• تبرآنده چوق اولور هر
تبرك• وزنى ايكى مثقال اولور اوچ دخى اولور• بو جمله ايله خانونلرى قطعا
آلتون طاقينمزلرهب• باقر طاقينرلر• باقرى آلتون اوزرينه• ترجيح ايدولر• آلتون بيانى
وارض سقاله ارض وقواق ايله مجاور وملاصقدر ارض الحجاز حبشيه
مقابلدر بو ايكيسنك مابينى دريانك عرض درو آنوك مشهور شهرلرندن
مكة المشرفه زادها الله شرفا وتعظيما ولزوارها شوقا• وتكريما
قرآن عظيمده ام القرى ديو مذكوردر ابو الفرج حافظ رحمة الله عليه كتاب
كبحة التوار يخده ايدر بيت الحرام قصه سن• بيان ايلر ايدر يعنى اول
كعبه مكه حرمى در• واسلامك كعبه سى ومؤمنلرك قبله سيدر وحج اركان
دينك بريدر• وعلما رحمهم الله بيت الحرامك ابتداء بناسنده• ابتداء بناء مكه اختلاف
اختلاف ايتديلر بونده اوچ قول وار• بدرستى حق سبحانه وتعالى بر زمانده
آنى وضع ايلدى كه بركمسنه نك بناسى انده دكل ايكن وآدم نبى عليه السلام خلق
اولمزدن اول• ابو هريره• رضى الله عنه ايتدى كعبه صو اوزرنده خسف ايدى اولكى قول بودر كه
يعنى برقزيل دبجك ايدى اوزرنده• ايكى ملك يريوزنى يراتمزدن اول ايكى واردكه حق تعالى
بيك ييل الله تعالى حضرتلرى نه آنده تسبيح ايدرلردى ابن عباس رضى الله عنه
ايتدى وقتا كه• يرلر وكوكلر خلق اولمزدن اول عرش صو اوزرنده ايدى حق
تعالى بريل وير بدى صو اضطراب ايدوب حركت ايتدى پس بيت الله يرنده بردكلك

ظاهر

ظاهر اولدیکه کویا بر قبه ایدی • بس حق تعالی یری آنک آلتندن دوشیوب
اوزا ایتدی مجاهد ایتدی رحمه الله حق تعالی جل و علا یریوزندن بر نسنه یی
برادمزدن اول ایکی بیک یل اول کعبه نک یرین خلق ایلدی • و بونک قواعدی
یعنی تملی ارض سفلی ده • در کعب الاحبار ایتدی رحمه الله کعبه یریوزنده غثا ایدی
یریوزی خلق اولمزدن قرق بیل اول • و غثا سیل اوزرنده اولان حورجه
دیرلر ابن عباس رسول الله دن علیه السلام روایت ایدرکه • آدم نبی علیه السلام
دنیایه انمزدن اول کعبه جنت یاقوتلرندن بر یاقوت ایدی اول وقتکه
آدم علیه السلام جنتدن چقوب یریوزینه اندی حق تعالی
جل و علا حجر الاسودی آنوک اوزرینه ایندردی • بس آلوب اول یاقوته ضم
ایتدیکه انک ایله جنتده انس دوتمشدی • دخی آدم حج ایتدی • فرشته لر
ایتدیلر یا آدم بز بو بیتی • سندن اول ایکی بیک بیل حج ایتدک • بس آدم ایتدی یارب بو
بیتی معمور قیلبنم ذریتمدن • حق تعالی وحی ایلدوکه یا آدم بو بیتی معمور ایدرم
سنک ذریتکدن کم اسمی ابراهیمدر • ایکنجی قول بودرکه کعبه یی فرشته لر بنا
ایتدی جعفر باقر ایتدی وقتاکه ملائکه ایتدیلر اتجعل فیها من یفسد فیها
حق سبحانه و تعالی انلره غضب ایلدی بس بونلر عرش صغنوب کناهدن
قورتلمق دلدیلر و کعبه یی طواف ایدوب حق تعالی نک رضاسین تمنا ایتدیلر
بس حق انلردن راضی اولدی • و ایتدی بنم ایچون یریوزنده بر او بنا
ایدوک هر کیسه کم بن غضب اتمش اولام شو یلکه بو اوه کلوب صغنا آنی
عفو ایدم نته کم سز بنم عرشمه صغندوکوز • اوچنجی قول بدر رسنی آدم نبی علیه السلام

ایکنجی قول

اوجنجی قول

وقتا كه جنتدن چقدى حق تعالى اكا وحى ايلدى بنم ايچون بر او بنا ايله و
وآنوك چوره سين طواف ايله نته كم عرش چورسنده ملكلر طواف ايدر وكين
كورمش سين پس آدم بنا ايلدى ابو صالح عباسدن رضى الله عنه روايت ايدر
ايدر آدم عليه السلام كعبه يى بش طاغدن ياپدى لسان وطور سينا وجودى
وحرا وطور زيتا وهب بن منبه ايتدى آدم عليه السلام فوت اولجق اوغللرى طاش ايله وطپراغيله بيديلر طوفان نوح اولدقده يرندن
قوپروب يقدى مجاهد ايتدى صكره كعبه يرى اكمه حمل ايدى سيل
آنوك اوزرين اورتمدى مظلوم اولنلر وغصه لولر كلوب انده دعا ايدرلردى
دعالرى مقبول وغصه لرى زائل اولوردى قال الله تعالى واذ يرفع
ابرهيم القواعد من البيت واسمعيل الاية پس كعبه نك بناسى حضرت
ابرهيمه واسمعيله منسوب اولدى طوفاندن صكره كعبه يى بو اكسى بنا ايتدى
يعنى تمليخا اول بو ايكيسى اورمشدر عليهما السلام وتمام ايتدكدن صكره
ابرهيم واسمعيل واسحاق وابراهيمك خاتونى سارا واسمعيلك
اناسى هاجر بونلر امت محمددن عليه السلام هر كم كه كلوب بو بيتى
طواف ايدرسه يارب سن يارلغه ديو دعا ايتمش در حضرت ابرهيم امت محمدكه
پيرلرى ايچون واسمعيل اورته ياشلو اولانلر ايچون واسحاق يكيتلر ايچون
وسارا خاتونلر ايچون وهاجر جاريه لر ايچون هر بريسى دعا قلدقده آنلر
آمين ديمشلر در انوكيچون تشهدده اللهم صل على محمد وعلى آل محمد
وبارك على محمد وعلى آل محمد وارحم محمدا وعلى آل محمد كما صليت وسلمت وباركت وترحمت

وترحمت

وترحمت علی ابرهیم وعلی آل ابراهیم ربنا انك حمید مجید اقومق مسنون اولدی

مدینهٔ منوره در• رسول علیه السلام اسمنی طیبه قودی مکه دن•
هجرت ایتدوکی یردر و رسول اللهك مزاری شریفی و مرقدی منوری
آنده در• صحراده واقع اولمشدر• غایت اولو شهردر زمان قدیمده حصارینی
نور الدین شهید یاپمشدر• ولیکن غایت مندرس اولمش ایمش صکره سلطان الاسلام

والمسلمين قامع الكفرة والمتمردين سلطان ابن سلطان سليمان ابن سليم
خان. اعزه الله انصاره وضاعف اقداره. تاريخ بنوييتك طقوز يوز
قرق دردنده قلعه سين. تعمير وتجديد واطرفن تاكيد وتشييد ايليوب
وانده بر عالی عمارت بنا ايدوب جوار حضرت رسول الله اذن الجاه
فقرا وضعفاسنه كمال شفقت. وارمل وايتامنه تمام مرحمت ايدوب
صباح وراحده محتاجينه سفره چكلوب جيب اللهك يوزی صوينه
رعايتلر اولنوب. غداة عشاده دعاوثنالر قلنور تقبل الله خيراته
وضاعف حسناته نظم دام عمره الى يوم القيام.
مابدا الدنيا على هذا النظام ومدينه رسول اللهك حوالى واطرافى
اكثر نخلستانى ومزارع وبوستانلردر. خرماسی كمال حلاوتده وميوه
سی نهايت طراوتده در وآنك قربنده وادى العقيق ديرلر. بر قلعه
سی وار آنوك دخی چوره سی اكثر خرما اغاجلر. بيدر وو ادی
الصفرا ديرلر بود دخی كثرت خرمالر آراسته ومزارع. دلكشا ايله بيراسته در
بقيع كذلك وادى القرى. ديرلر ايكی طاغك اراسنده بر قلعه در طاشدن
اويلمش اولری. واروا اول نواحيه اثالب ديرلر ثمود انده مكان ايدنمش
ايمش الآن ثمودوك قبری آنده بللودر. ودومة الجندل ديرلر. بر ضرب جبار
در ولطيف قريه در. طاشدن ابولنمش محكم قلعه سی واردر. رفدك نام قلعه كه
رسول اللهه مخصوصدر صلى الله عليه وسلم وشعيب. بنى نوك عليه السلام متوى
اولان. مدين دخی آنده در ارنجد واسع مملكت دركثير الخيرات عظيم

ارنجد ضء

البركات

البركات اقليم دره مجاز ایله یمن مابیننده میاه جاریه. واشجار مثمره ایله
موصوفدر. الیمن ارض بربر ایله بسنج مقابلی دره ایکسنوك ما
بین دریادر. وشهر یمن وبحر قلزم ساحلنده درطرف غربیده واقع
اولمشدر وبعده. یابلاغین اورتسی برطاغدر که ایکیسنك مابینه حائل
اولمشدر عیندن دریایه وارنجه مسافهٔ بعیده در یمن بکلرندن بعضی بونك قوی
عدوسی بولنوب بونك انتقامنده وممالكنوك تخریبنه خیلی زمان تدبیر ایله ایدوب
عاقبت اول طاغی کلنك ایله نقب ایدوب. دریادن خلیج اقتدی ولیکن
چوق خلقی طاغتدی داخی دریا مستولی اولوب. دشمانی اولدوغی
ولایتی ونیجه باده شهرلری ابی حساب خلقی غرق ایدوب هلاك
ایدی کم وصفه کلمز شویله که نفسنده مستقل کرجکدن بر بحر ها بل
اولدی وآنوك مشهور شهرلرندن زبیده درکه اولو شهردر دیار
برکاتی مشهوردر برکوچك نهرك کنارنده. واقع اولمشدر ارض
حجازدن وحبشه دن بازرکانلرك مجمعی ومصر وعراقك مرجعی دره
وکلوب کندیلره جبایات کثیره سی وآروشب وروزی دائم الدهر
اون ایکیشر ساعت دررزیاده ونقصانه اولمز صنعا وداخی بر اولو شهردر
متصل ودریادن منفصل درخیراتی وافر وصنایع دماهرلردر هواسی
اعتدالده. وخاتونلری جمال ودلالده در وبلادیمنده زنان یوننده
اقدمی وقطر جهتندن بوندن اوسع وکثرة خلایق بوندن
مجمع یوقدر. وقصر عمدان انده درکه بر نهر صغیرك کنارنده واقع اولمشدر

بر طاغدن کلور و شمال صنعاده بر طاغ واردر که مدخیز دیرلر بوجه لکی
آلتمش میلدر و اول طاغده اقار صولر و اشجار و ثمار و مزارع کثیره
و عصفون و زعفران چوق اولور عدن بو بر لطیف و زیبا شهردر
انوکبی چون شهرت بولمشدر که زیرا ایکی دریانک اسکله سیدر هندک
و سندک کیلری اکا کلوب انواع اقمشه و اصناف امتعه کتوررلر ابریشم
و صفری و هندی قلبجلر و ابرلر و اهلیلجان یعنی هلیله و بلیله ادویه لرندن
و انواع عطردن و آوج و امو سدن و زیبا حله لردن و بر جنس ثیابدر که
اوتدن اشلنوب آتلس و حریر او زرنه ثمن دیجانی وارو و لباس ما کانه
اولان ساتری و زرینه افتخار ایدرمش و قلای و قرشون و انجو و قیمتلو
طاشلر و زباد عنبردن دخی زیبا و لطیف و قیمتلو نسنه لر کتورلر و آنوک جانب
شمالیسنده بر طاغ بیعه واردر که دریانک بر کناریدن ینه دریایه کلنجه لعلط
ایلمشدر و بر جانبدن ایکی قابوسی وار اندن کیروب ینه اول بر یسندن
و انوکله مسانس اورناسی رنج دیدکلری شهردر دریت کونلک یولدر
قهامه یمن ولایتنده بر قطعه درکه حجاز له یمن اورتاسیدر طاغلر در
بر برینه اولاشق در آنوک حتی مغربدن بحار قلزمه وارنجه در و مشرقدن
ینه بر برینه ملاصق طاغلردن وکذلک جنوبک شمالیسندن ارض تهامه عرب
قبیله لری دردخی ارض الرتس در و شهرلرینک اسمی دخی رس در آنده و
وآنوک شهرلرندن آیرلمشدر حضرموت که اول یمنوک شرقیسنده در
جاری اولان نهرک اسمیله مشهوردر و حضرموتک معروف شهرلرنده

سيل العرم

حق سبحانه وتعالى قرآن عظيمده ذكر ايلدى لقد كان لسبأ في مسكنهم
آية جنتان عن يمين وشمال الآية واول عظيم شهرده طوائف اهل
يمن انده اولورلر عمان اكا مارب ديو تسميه اولنور كه اول ولايت
بادشاهنك اسميله مذكوردر واول سد برشهرده دركه حق تعالى
عز شانه سيل العرم ارسال ايلدى بونك حكايتى بويله دركه برفالجى
عورت دوشنده كورديكه بربلوت بونلرك يرلرنى بوريب احاطه ايلدى
وكوك كورليب وبرق وصاعقه واقع اولوب هربنيه دوشدى جمله يابوت
خراب اتدى پس بو كشى سدمأربه واروب كورديكه برقرغا اياغيله
برطاشى دوندرركه اللى كشيده دوندرمزدى پس بونى كوريجك زياده خوف
ايدوب بلديكه البته اول يره بربلا نازل اولور پس دونب ارض مأربده
واقع اولان اسباب واملاكن جمله صاتوب عيالى ليله واهليله آخر ولايته
چقوب كتدى پس حق تعالى جرذى اول قومك اوزرينه ارسال ايلدى يعنى بر
بيوك كسكن دركه يريده لوك دلوك ايلر واول سدكه انلرك كله صويك
مابيننده ايدى يقوب دوردى وخلقين غرق ايلدى وسيل العرم يعنى قتى
يغمور يغوب وسيل كلوب اول سدى يقدى ويرلرين باصوب جمله سين
هلاك ايتدى واول سدكه لقمان الاكبر طاشله وقورشونله يابمشدى
بعضلر ايتدى بلقيس يابمشدر ومكه ايله طائف مابيننده ديشلر
واول سدك اوزنلوغى طولا وعرضا بر فرسنح ايدى
كندولرله صويك مابيننده حائل اولسون ديو ايتمشلردى

واول دیوارده صویه محتاج اولدقلری دکلو قپولر قومشلردی که اندن

صو الا اکثر وارض مارب یمنده التی ایلق یوللایدی بربرینه متصل عمارتلر

وبوستانلر ایدی وعرم درسنک یولی ایدی صاغنده وصولنده بوستانلر

وار ایدی هر بوستانک اوزنلغی یکرمی درت فرسخ ایدی وارض سبا ارض

جنتدن ایدی وجنت یلکلری انده اسردی وانک جمله ایکلطرندن بری

بو ایدی که انده یلان وعقرب وقرنجه وبت وپره وجکرکه وسوری سنک

وقاره سنک وقورد وکسکن اولمازدی واکنجی ایلوکی انده خسته لق

اولمزدی واوچنجی ایلوکی قچن اول یره برخسته کلسه حق تعالی

شفا ویردی انوکیچون انده جنت یلی اسردی دردنجی ایلوکی بر مریضه

دوا بولنمسه اول شهره کردوکی ساعتده خوش اولوردی بشنجی ایلوکی

انده اعمی وجذام وبرص واعرج واعور واحول واخرس ومجنون ودخی

بر زحمته مبتلا اولمش کمسنه یوغدی والتنجی ایلوکی قچن اطرافده

بلادده اول یره برمجنون اولمشی کتورسلر سبا مملکتنک هماندم حدینه

کلیدی وصویله غسل ایدرلردی الله تعالی شفا ویرردی والوف عتادیونیه

الفدن خلاص اولوردی یدنجی ایلوکی قچن اکن اکلسلر واکنلری حصاده

یتشسه وخرمنده جمع اتسلردی حق تعالی بر یل ویردیکی جبس صمادن

ایروب پاک ایلردی وسکزنجی ایلوکی بهارده ویایی ایلرنده کیدوکی لباسن

اوزرنه قیشین اولدوغی زمانده نسنه زیاده ایلمزلردی طقوزنجی ایلوکی حرارت

افتاب اولمازدی سایر شهرلرده اولدوغی کبی که کلکیه محتاج اولالر اونجی

ایلوکی

ایلوکی قچن برکشی بکر قزا وغلان الوب ولنسه هر بار که اکا وطی ایلسه
قزا وغلان بولوردی زهی دولت عظمی آوت برنجی ایلوکی قچن خاتونلری
وضع حمل ایتدکن انلردن نه صوکلوردی ونه وجعن مشاهده ایدرلردی
پس اول وقت انلره حق سبحانه وتعالی بر نوم حواله ایدردی که اویا ندقلرندن
صکره اوغلانی طوغمش وکوبکی کسلمش و نفاسدن ارنمش اولورلردی
وانلرده هرکز حیض اولمزدی دائما طاهر اوزره ایدیلر
وآوت اکنجی ایلوکی اوغلنجقلری بیودکجه اوزرنده اولان کوکلکی
داخی بیوردی داخی واسع اولوردی حق تعالی انلره بو نعمت طبیعتی
ویرمشدی وانلردن کندویه طاعت وعبادت طلب ایتمشدی واول قومه
مبعوث اولان اشعیا نبی علیه السلام انلره ایتدی الله تعالییه ایمان کتورب
نماز قلوک وصایم اولوک ومالکوزک زکوتن ویروک سوزیمی قبول ایتمیوب
دعوتنه انانمدیلر پس حق جل وعلی ایتدی بن انلره بو نعمت کبی نعمت
ویردم وبو رزق کبی دخی رزق ویردم دارقناده رتیکرزک رزقنی بیوب
تشکر ایدرک اکر بو نعمتک مقابله سنده شکر ایدرسکوز بن دخی نعمتی ورزقی
زیاده ایلیم اکر خود کفران بالنعمه اولورسکوز بدرستی بنم عذابم شدیددر
پس بونلر وقتا که حق تعالینک بو کلامن اشتدیلر حق تعالینک
امرندن اعراض ایتدیلر ومخالفت ایتدیلر پس لاجرم حق تعالی نعمتنی انلردن
تغییر ایتدی حتی ایدرلرکه عورتلری یمش دیو تشورمکه بوستانه
یکاوارسلر باشی ونزرینه سبدین قیوب اغاجلر ارسنده ایلکیی اکرب یورلردی

مطلب اشعیا م

کیروب دوندی وکندو یمشلی اغاجلرینه الن اوزتدیلر خاطرینه کلمز یمشلرین
سبدی طبطلو اولوردی بو جمله نعمتلری بلمیوب وشکر قلمیوب حق تعالی
امرندن اعراض وقوللقدن استکبار ایتدیلر پس حق تعالی اشعیا پیغامبره
وحی ایدوب ایتدی اول عاصی قومه ایت که بن انلره عذاب ایدرین وعذابلرینک
وقتی داخی یقلشدی وقتا که اشعیا علیه السلام بونلره کلیجک عذابی بلدیسه
بوستانلرینکا واروب صاغنده وصوللرنده اولان بوستانلرده کزدی
کوردیکه حق تعالی بونلرک بوستانلرینه فرادین وجرادین حواله قلمش
بونلرک هر برسی کلب دکلو وار ایدی بونلرک دشلری دمور طراقد شلرنه
بکزردی همانکه اشعیا علیه السلام بو بلالری کوردی انلره دونب ایتدی یا اهل
النعم بد رستی حق تعالی سزلرک اوزرینه کوزه عذاب مسلط ایلدی وبلا عظمی
حواله قلدی شهردن چقوب کوز کوزله کورک واندن عبرت الک داخی
الله تعالی یه رجوع ایدوب ایمان کتورک دیدی بونلر اصلا اعتبار ایتمدیلر
برشهرک چوره سنه دیوارین چکرز واول حصاره دموردن قاپولرلیه
چکرز پس نقدر دمورجیلر وار ایسه جمع ایتدیلر حتی ایدرلر یوزبیک دمورجی
حاضر ایتدیلر هر دمورجینک خدمتنده یوز ایشچی وار ایدی پس شهرک چوره سنه
دموردن وبقردن وقلعیدن دیوار بنا ایتدیلر ودیوارک عرضی اون ذراع
ایدی وبونلرک شهرنده برآقرصو وار ایدی پس حق تعالی بونلره برسیلاب
ویردی حتی بنالرین تمام ایتدیلر ولوازمن تکمیل قلدیلر وقتا که سیل تمام اولدی قپولرین
قپوب حکم ایتدیلر وشهرک ایچنه کیروب بنا ایتدکلرینه سوندیلر شاد اولدیلر داخی ایتدیلر

بونم

بتوم اوزرینه کیم قادر اولور وبوکا کیم ظفر بولور دیدیلر پس حق تعالی
جرادنی وفرادینی انلرک اوزرینه مسلط ایلدی همان که کیجه اولدی حق تعالی
جراد بنک وفراد بینک یوللرنده سیل العرم شهرلری اوزرینه ارسال ایلدی
بونلری صباح اولدقده جملهسن غرق ایلدی برنسنه قالمدی الا اودونلری
یلغون اغاجی وارک ایله سدرهدن جزئی قلدی نتکم حق تعالی بیورر
ذلک جزیناهم بما کفروا وهل نجازی الا الکفور یعنی بز انلره جزاسن ویردک
کافر اولدقلرندن اوترو بز جزاسن ویرمزز الا کافر اولنلره وشکری بلمیلره
ومملکت سبا الآن خرابدر وسلیمان نبی علیه السلام وبلقیسک قصرلری انده
ایدی بلقیس اول ولایتده پادشاهی ایدی صکره سلیمان علیه السلام خاتون
ایدندی که قصهسی مشهوردر وانده بر طاغ واردر اوزرینه گلسنه
چقمق غایت صعب اولدوغندن اوترو الا غایت زحمت ومشقتله چقار واول طاغک
اوزرنده چوق معمور کویلر ولطیف بوستانلر ویمشلر وخرمالر وار غایت
اوجوزدر واول طاغده عقیق طاشلری وجزع وغیری قیمتلو براق ولطیف
طاشلر اولور طاغله اوتلمسندن انجق آنی اهالی اولنلر بلور وآنی بلمکه نشانلر
وار اوحسنا اکا صیقل ویرر لطیف خوب ایدرلر الاحقاف ~~قومندن شهرلری~~ که
بو احقاف
حضرموت ایله عمان اراسیده متفرق کویلردر تابعیندن عبد الله بن قلابهدن
روایت اولنور که بر قاچمش دوهسن طلب ایتمکه چقمشلر ایدی عجبا دقم یمنک
صحراسنده یمی اوله یاخود ارض سبادهمی اوله دیو ارارکن ناگاه کلوب گوررکه بر اولو
شهر وآنوک اوزرنده عظیم حصار وار وچورهسنده هوا یوزنه چقمش شاهانه قصرلری وار

مطلب عبد الله بن قلابه

وقتاکه اکا یقین کلدی ظن ایلدیکه انده ساکن اولمش قوم وار دوه سندن خبر الوب دلدی
مکر بو ارض خالیه ایمش انسانلردن و حیواندن کمسه یوق بونی انده حیرت الدی
بونك خلقی عجبا نیجه اولدی دیو چوق زمان تفکر ایلدی نظم بودنیا
منزلی عبرت یریدر که هر بر کوشه سی حیرت یریدر بو دنیاده چو یوقدر استراحت
حضور اولمز ابد ضجرت یریدر راوی ایدر دوه دن انوب بغلدم و قلیجم بالین
ایلیوب اول شهره اچنه کردم انده حصارینه واردم کوردم که وقتاکه انی کوردم
بکا غایت تعجب کلدی و بونه اولادیو بکا دهشت ویردی از قلدیکه عقلم
کیدوب بیهوش اولدم بعد زمان ینه بر مقدار کندومه کلوب اول حصاره واروب
کوردم وسعتده بر شهر کبیدر ویو جه قصرلری وار وهر قصری زبرجددن و یاقوتدن
درکلری و زرنده بغلنمش وهر قصرده عالی غرفه لر وهر غرفه اقدانده بر غرفه
داخی وضع اولنمش و بو قصرلر التوندن و کمشدن کرجله بنا اولنمش ودولومه
یاقوتله وانواع زمرد لو زبرجد لو انجولیله مرصع اولمش وقبو قناتلری
داخی مرصع بزنمش و بو قصرلرك طرافی جمله شاهدانه انجولرله و بنادق مسکله
وعنبر اشهبله و زعفرانله دوشنمش وقتاکه بو عجایبی مشاهده ایلدم ینه ارقالدیکه
عقلوم کیدوب بیهوش اولا مخلوقدن کمسنه لی کورمدم پس ینه اول غرفه
لرك یوقاروسنه نظر ایلدم کوردم که اغاجلر انهارك کنارینه دوشنوب
و بو صولرانك صوقاقلرینه و چارشولرینه یاریب کیدر و بو اغاجلرك
بعضیسی میوه لی و بعضیسی دکل وار مقلرك ایکی طرفی کمشدن والتوندن کرجکلر
بایلنمش پس کندومه ایتدم سنك دکلدرکه دار آخرتده وعده اولنمش جنت
بو اولا

بو اولادن پس انجولردن وبنادق مسكدن كمكين اولدوغنى دكلوالوب
شهره كتوردم وبعضى كمسنيه بونى بلدوردم حتى بو خبر شايع اولوب
معاويه ابن ابو سفيانه يتشدى كه اول وقت شامده خليفه ايدى
پس صنعاده اولان عامله نامه يازديكه اول ارى اولان مصلحتى كوروب
ويروب بنى كندويه كوندره پس اولدخى قيدمى كوروب اكا واردوغمده
اشتد وكندو بندن بر بر خبر صوردى بنده خى على التفصيل خبر ويردوم
انا غيوب انكار ايتدى بنده خى انده الدوغم انجولردن چقاروب كوستردم
بر زمان لونى متغير اولمشيدى وبنادق عنبردن ومسكدن اولمغه
اودم بعضى بقية رايحه وار ايدى پس كعب الاحباره خبر كوندروب
دعوت ايلدى وقتاكه كلدى ايتدى يا كعب سنى بر مصلحت ايچون دعوت
ايلدم كه بر اضطراب ويرديم اولدم انوك علمى سنك قاتكده اولاسى
اولدى اول ذخى قضية بر بر حكايت ايلدى كعب الاحبار ايتدى يا امير
المؤمنين اول بيان اولان إِرَمَ ذَاتِ الْعِمَادِ در كه الَّتِي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا
فِي الْبِلَادِ در كه شداد بن عاد الاكبر آنى بنا ايتمشدر معاويه ايتدى
يا كعب آنوك قصه سندن خبر وير كعب ايتدى اولكى عادك ايكى اوغلى
وار ايدى برى شديد وبرى شداد برينوزنه اولدن بهلردن وباد غادن اهلى
زاحد باقى قالمدى اول ايكيسنك اطاعت امرينه داخل اولوب
مطيع ومنقاد اولديلر پس شديد فوت اولوب قرنداشى شداد يرينه
مستقلاً پادشاه اولدى وكتب قديمه قرائتنه غايت حريص ايدى هر بار كه

اوقودوقجی کتابلرده جنّت وصفنی کلسه و انده اولان قصورلردن و غرفلردن
واشجار و ثماردن و باقی اوصاف جمیله سندن که جنّتده وارد نفسی تقاضا
ایدردی که انک مثلنی دنیاده ایلیه پس کندو حدندن تجاوز ایدوب حق تعالی
اوزرینه عزّ شانه عظمت و استکبار ایتدی داخی ارم ذات العماد بناسنه
امر ایتدی و اول خصوصه یوز بیک نصب ایتدی هر بیرینک تحت یدنده بیک
قهرمانی وار ایدی دخی بونلره ایتدی وارک بر هواسی خوب و فضاسی مرغوب
صحراده بنم ایچون التونلردن و کمشلردن و زبرجدلردن و انواع یاقوتلردن و انجولردن
بر شهر بنا ایدرک انک درلکلری زبرجددن اوله و قصرلری یوجه اوله و اول
قصرلرک فوقنده حجرات اوله و اول قصرلرک التنده و صوقاقلرنده و یوللرنده
یمشلی اغاجلرینک انواعن دیکه سز و آنک تحتنده التونلردن و کمشلردن
کارزلر ایدوب ایچنده ارماقلر آقیده سز زیرا بن کتب قدیمه ده دار آخرتده
وعده اولنان جنّتک اوصافنی کوردم و اشتدم دیلرم که آنک مثلنی دنیاده
ایلیم پس خلقی ایتدیلر بو سن دیدوکک نسنه یه نیجه قادر اولورسک که
بزده اول دکلو زبرجد و انجو و یاقوت قنده وار دیو شدّاد ایتدی
اشبو دنیا ملکی جمله بنم الیمده در و بو یوزنده نه دکلو آدملر
واریسه امرمه مطیع و منقادلردر بونلر ایتدیلر نعم پس ایتدی
بورک ایمدی زبرجد و یواقیت و التون و کمش معدنلرینه وارک و
قازوب چقارک بر نسنه باقی قومک و دخی عالم خلقنک اللرنده
و تصرفنده و خزینه لرنده و خاتونلرینک اوزرلرنده التون و کمشدن

وانواع

وانواع جواهردن هر نه کم بولنمز جمله سن الوب برنسنه باقی قومیه سز
دیو بو بابده زیاده تهدید و تأکید ایلیوب واطراف عالمده نقدر پادشاه
واریسه بونلره نامه یازوب امر ایتدی که شهرلرده بو ذکر اولنان
نسنه لرك معادننی بولوب التوندن وکمشدن ولعل یاقوتدن واحجار
نفیسه دن قنده بولنورسه جمع ایده لر پس بو امر اولنان مهماتی
یکرمی ییلده جمع ایتدیلر وعلم هندسه ده کامل واهل حکمتده فاضل
اولنلری واطراف عالمده صنایعده ماهر اولنلری ونجار وبناتی
احضار ایدوب کتوردلر اندنصکره اطراف عالمه پراکنده اولوب
برآری قغازده وجهات اقطارده بو امر اولنان بنایه مناسب محل
اراديلر عاقبت ولایت صنعاده براولو صحراده عیاض وجبالردن
ووادی وتلالردن خالی بریر بولدیلر که صولری روان وارمقلری
فراوان هرخصوصی موجود ولطافت هواسی موجود وفضاسی واسع
جونه وهرجهاتی مرغوب اولیری بکنوب بیزه امر اولنان یر بو
اولمق کرکدر دیو جمله سی اتفاق ایلیوب اختیار ایتدیلر واول صحرایی
امر اولندوغی دکلو طول وعرضنك جوره سنه دیوار ایلیوب
سور ایتدیلر وکاریزله ارماقلری اقدروب مقداری اوزره اساس
وضع ایتدیلر واطراف عالمده اولان امرا دخی یواقیت واحجاردن
ولؤلؤی کباردن ولعل وجواهردن والتونله کمشدن دوه لر اوزرینه
یوکلدوب ودریادن گمیلر طولدوروب ارسال ایتدیلر وبو کابکوز

عود وصندل وعاج وساجکحسابه کلمزوقیاسه صیغمز نسنه لردن
احضار ایتدیلر وبونلر اول بناده اوچیوز ییل اقامت ایدوب آرام ایتمیوب
تمام چالشدیلر وشداد دخی طقوز یوز ییل عمر سوروب بوهوا ایله کفر وضلالته
روزکارین کچورمشدی وقتا که بنالری تمام ایدوب هر نسنه نی یرلو
یرنده ایتدیلر کلوب شداده بلدوردیلر پس شداد دینه امر ایتدیکه
وار روب اوزرنده بر عالی حصار رفیع المقدار بنا ایده لر وچون
یاننده بیک قصر بنا لر وهر کوشکده بر سنجاق دکلر اول قصرلرک
هر برنده بر وزیر اوتورلا پس بونلر کیدوب یکرمی ییل دخی چالشدیلر
وتمام اتدکدنصکره شدادا اوکنه کلوب حاضر اولدیلر وپادشاه
نجه امر ایتدیسه دولتنده جمله سی مراد اوزره حاضر اولدی دیدیلر
پس شداد بیک نفر وزیرنه وخاصلرنه وعسکرندن معتمد علیه
اولانلرینه وسائرلرینه امر ایتدی اول طرفه کوچمکه یراق ایده لر
وارم ذات العمادی کورمکه راغب وساعی اوله لر ودخی امر ایلدی که حرمنده
اولان خاتونلرنی وجاریه لرینی بله الوب کیده لر وبونلر یراقلنوب
ومصلحتلرین کورنجه یکرمی ییل دخی کچدی والحاصل بونلرک جمله مهمات
ولوازمی کورلدکدن صکره شداد بد فساد وصاحب عناد توابع وحشمیله
مسرور اولوب امید وصولنه وبلوغ مراده عزیمت ایدوب کیدرکن حتی کلدیلر
ارم ذات العمادک مابینی بر مرحله قالدقده قهار پادشاه عالم وخلاق بنی آدم
عز شانه وعظم برهانه امریله آنلرک اوزرینه واکا تابع اولانلر کفره وفجره سی
اوزرینه

اوزرینه دنیا کوکنده جبرائیل علیه السلام بر صیحه ایتدیکه طرفة العین ایچره اول
صوت عظیمله جمله‌سی هلاک ایتدی نه کیرمک ونه کورمک میسر اولدی
بعضیلر ایتدی شدادک هلاکنه باعث بودرکه اول وقتکه امر ایتدی یریوزنده
نقد التوندن وکمشدن وجواهر وقیمتلو نسنه واریسه کرک معادننده کرک خلقلرده یغلك
الوندی واوزرنده برحبه قومیوب جمله‌سن الالر دیو تنبیه وتأکید ایتمشدی
مکر بر اوغلانجق قالمش غنده بر درهم مقداری کمش حلقه واریدی شداد آنی
کوردکده ایتدی بن شویله تنبیه ایدوب یساغ ایتدم مکر کمشده والتونده
کمسه‌یه برحبه قومیه‌سز یا بونی نیچون المامشسز دیجک آدملری آنی داخی المغه
قصد ایتدیلر واوغلانجق ایتدی بونی بندن نیچون الورسز ایتدیلر پاشاهمز بویله
امر ایتمشدر البته الورز ۰ **مثنوی**

بو بنم کوشمدکی حلقه نوله ۰ کم انوکله امریکز حاصل اوله
دیدی حقدن ایلمزمیسز حذر ۰ قومدیکوز دنیا ایچره سیم وزر
بونی المقدن نه حاصل اولا مال ۰ دیشکز ارانسنه اولمز خلل
اشبو دکلودن نه حاصل اولیسر ۰ اومارم بو سیزه حائل اولیسر
دیدی بری آنی سویلتمه همان ۰ جبر ایله الغل آنی ویرمه امان
یاپشوبن حلقه‌سنه اوغلانک ۰ یرتدیلر قولاغین جبرا انونک
طوتدی اوغلان یوزنی کوکه نکا ۰ آه ایدوب دلدن دیدی یاربنا
یا الهی بونلرک ظلمی سکا ۰ جمله معلومدر اولکیدن صوکا
قوم حقم انلره ای ذوانتقام ۰ قدرتم یوق قدرتکه بن حقم الام

ایلدی بیك دردیله اه وفغان * قولاجوغندن اولوب قالدر روان
نه کناه ایتدم بولره بز بودم * طاقتم یوقدر حقم الام ندم
یاغیاث المستغیثین قیل کرم * بونیم حقم اولاردن آل بودم
اول دعایه هر ملك امین دیدی * ظلمنه شاهد اولوب غاوین دیدی
بد دعا ایتدی چونکه اول معصوم پاك * صیحه ایله اولری جمله سی هلاك
بر نفسده جمله سی مرد اولدیلر * بیره دوشوب بر کزین خرد اولدیلر
بد دعا تأثیر ایدوب مانند برق * ناره دوشوب قمو سی اولدی حرق
و بونلر هلاك اولدقدنصکره خدای تعالی عز شانه ارم ذات العماد طریقین
کتم ایلیوب سترا یلدی حتی شمدی دخی اول هیئات قدیم اوزرینه در
پس معاویه کعب الاحبارك بو خبرندن تعجب ایدوب ایتدی آدم اوغلانلرندن
هیچ بر احد اکا واصل اولمق وارمیدر ایتدی اصحاب محمددن علیه السلام
بر کمسیه اکا کیره که بوسنك یانکده اوتوران کمسنك صفتنده اوله
بلا شك ولا شبهة شعبی رحمه الله یعنی علماسنك برندن روایت
ایدرلر که وقتاکه شداد هلاك اولدی اوغلی شداد الاصغر یرینه پادشاه
اولوب مرایلدی اناسینی حضر موتده اولان مغاریه الترلر و دخی اول
مغاره ده بر چقور قازوب انده التوندن سریر اوزرنده قیوب التوندن ایلیك ایله
طوقنمش یتمش قات حله یه صاردیلر و باشی و جنده التوندن بر عظیم لوح قودی
واوزرینه بونی یازدی سریان دلنجه ترجمه سی بودر نظم
غره اولمه عبرت آل بوقدر جهانك لذتی * بن که شدادین عادم بویله ایتدم رحلتی

المنتی جمله یراهلی چو بندن دهشتی • بنده وارمی قوت وقدرت بوغیر تمسده
بوغوری بکا مقابل کم ایدیدی نخوتی • شرقله غربه تمام شاه اولمشیدم شویلکم
کورمدم هرکز وفاسن کوردم اما شرتی • سلطنت سوردم طقوز یوز بیل بو فانی دنیده
نفسمه تابع اولوب ایتدم فراوان شرتی • رتبه عصیان ایدوبن اولمدم اکا مطیع
ایردی بس صیحه هوادن ویرمدی هیچ مهلتی • اشبو مدت ایچره برکون ایتمدم انصاف هیچ
عیشله نوشم مبدل اولدی نیشه کی قتی • نفسمه اویوب مرادین ویردم اما غافلتت

امام ثعلبی ایتدی حضرموتدن بر کشی اول مغاریه کرمک واقع اولدی
ادنه بسطام دیرلردی وآنوك بر یولداشی واردی روایت ایدرلرکه بو ایکی
کشی ذکر اولنان مغاریه کیروب اول مغارنك صدرنده طاشدن یاپلمش
بر درج یعنی نردبان بولدیلر اول نردبان ایله بوز ایاق اشغا اندیلر ور نردبانك
هر بر قدمی آدم بوینجه ایدی بو نرده یقلم اولندی که اول زمانده آدمیلرنك
بو یکری غایت وزون ایمش اوله نردبانك نی کندو لرنه مناسب اتمشلر ایمش
واول مغارنك اسفلنده ارج وار واول ارج اوزنلکی یوز ذراع وعرضی
قرق ذراع ایدی ویوجه لکی دخی یوز ذراع ایدی وارجك صدرنده التوندن
بر سریر وانوك اوزرنده بر کشی یاتور بوتی غایت وزون شویلکه سرندن طولی
وعرضی ده کلو ایدی واوزرنده التوندن صرمایله طوقنمش حلّه لر وار وباشنده
التوندن تاج وارجواهرله مرصّع ایدی واوزرنده یازلمش ایدی پس بو کشی لوحی
الوب وقادراو لدقلری قدر انده بولنان قصبانده ذهبین یعنی التوندن
چبوق قلردن کوردیلر وارجك اسفلنده بر کرو آر نظر ایلیوب ایچنه

کرد یلر مکو بود ریا ساحلی یشوا ندن طشره چقوب انده برزا و تورد یلر
ناکاه بر بحی کلوب بونلری مراد لریله و لدقلری یره واصل قلدیلر اوکیشیلر
بو واصل نسنه اتفاقی واقع اولورغنده اشتدیلر تعجب تدیلر
بو شهرلر حدی بحار در که شمال طرفنده یعنی حقا فر معمور ولایته
وخلقی غایت چوق در وانده بر نوع پلنه اولور سکراندیر لر کیمی
زیاده ایتمز واکر بو یلنی بر برد اغه ویاخود بر غیری ظرفه قیوب داخی
اغزین محکم بغلسه لر و بو ظرفی دخی بر آخر قابه قویسه لر واول ولایتده
چقد قلری کبی بو پلنه اول قابلیجنده نابدید اولور قنده کتد وکی کمسه بلمز
و بو حکمت عجایبدندر وکوزل بوستانلری واومیوه لری فراوان الا
بو قدر وارکه دخان چوقدر واوکه برده بر قوربجغاز اولور دمقرادر
دیر لر بغن آدمی اصرسه اولا صردوغی یر آچلور واول یرلجنده قورت
حاصل اولور اول کشینک کوده سنده اول قوربجغازلر کزرلر یوررلر توت
اولنجه اندن خلاص اولمق محالدر وجبال عمانده یمونلر چوق اولور
انده اولان خلقه خیلی زیان ایدرلر چوق اولور که انلری دفع ایدمزلر
الا آلت حربله ویای واوق ایله وصبیان طاشیله وعمان بحرنده قیمتلو لولو
کبار چقار وبحر عمانده قیس جزیره سی دیرلر اوزنلغی اون ایکی میل در
وعرضی داخی ویلدر وبو جزیره نک صاحبی بلاد هندده اکثر زمانده
کمیلرله آدملر کوندروب ولایت ورینه واروب غزا ایدرلر وخلقنی اسیر ایدرلر
وحکایت اولنور که جزیره مذکوره قربنده بر اسکله وار دنیا بو نزره اولادن عجایبک

بریدر

حکایة طسم وجدیس وزرقاء یمامه قانونی

بریدر رود زیاده دخی انوك مثلی اولمز وبیوك کمیلری اولور شویله که برکسنه
طقوز یوز التی آدم صیغمق ممکندر و بو جزیره ده طوارلر و قیون وکچی جنسی چوق
اولور ویمشی اغاجلری نی پایان ومیوه سی فراوان وقیمتی رایکاندر
طسم ایله جدیس انوك بلده دندرلر بو ایکی قبیله یمامه ده مشهوردر زرقاء یمامه
دیدکلری عورتك شهریدر انوك حکایتی دیار عربده مشهور وقصه سی دیللرده
مذکوردر جدیس قبیله سی اندن زیاده در ولکن طسم قبیله سندن بر ملك طاغی
وجبار باغی وار ایدی غایت ظالمدی اول وقتکه جزیره عرابده پادشاه اولدی
اول ایکی قبیله یه طسم قبیله سندن برینی امیر دکشدی ادنه عملیق دیر لر
غایتنی دین ایدی حتی یساق اتمشدیکی جدیس قبیله سنده هرکم که قیز
چقاروب اره ویرملو اولسه اول قزی اکا کتورلر لردی بکارتی اول
زائل ایدردی اندن کوییکویه کتورلردی کمك نجانی وار دیکی قزی اکا التمدی
اوقوره ایدی بو طسم خلقی اکا معاون اولورلردی خلق انوك ظلمندن
عاجز قالمشلر ایدی نه اید جکن بلمزلردی بونك اوزرینه نیجه یللر کچدی بلاسنی
چکرلردی مکر جدیس طائفه سنك ایچنده برنامدار غیرتلو پهلوان وار ایدی
آدینه اسود بن عفان دیرلردی وانوك بر حسنی قز قرنداشی وار ایدی اسمنه
سعاد مبدعه دیرلردی بکر ایدی نظم اکا دیرلردی سعادی مبدعه
حسنی یرشدی کمال مرتبه ❁ کس ندیده مثل او اندر عرب
همچنان ما نندا و اندر خبر ❁ قامتی سرو و قیتنك قبله غا

صچلری واللیل یوزی والضحی ۰ هم صلهٔ حتری ایدی غایتده وتیز
کوده بو زینی کوریجک ایوردی تیز یوغیدی انوڭ نظیری اول زمان
هر کوره دیردی بو در حور جنان سویلسه دیرلر دوکردی حاصلی
منطقیله مات ایدردی وابلی کفر علما وعلمالرندن برنه اول قزی ویر
دیلوایدی وقتاکه بیلدی زفاف اولری قزی علیقه الوب کتدیلر پس اول
جبار ظالم بکارتین ازاله ایدوب عادت اوزره ارینه کوندردی
پس اول قیز اول ملعونك یانندن چقوب کتدوکده قانلی لباسیله بولشوب
اقرداری قزدخی باقوب کوردیلر جدیس قومنك اکابری امور ولیمه
خصوص مشاوره ایدردی زیرا اول ظالمك عادت باطله‌سی اوله
ایدی که چون اول قبیله نك قزلرینه بو قباحتی ایدیدی ایرتسی کوندن
ینه انلره قنوقلق تکلیف ایدردی اهانتلرینه فوق الحد مبالغه ایدردی
پس اول حالله قومندن بکاواروب ارالرینه کیردکی کبی کوکلکین
یقاسندن اتکنه وارنجه یرتدی چونکه بنی نامشروع چاك بوداخی حالیله
اولسون دیوب قارنن وکوکسن اچوب ر سوایلق حالن بونلره کشف
ایتدی دخی سرزنشلر قلوب **نظم** دینده وارمی جدیسدن هیچ اول
بونلرده اقبح بزه اولورمی عمل ۰ هیچ بوکا راضی اولورمی اول ب
نجه صبر ایدر بو ایشه نر اولان ۰ اولر دخی نفسنده هم محصن اولا لا
اشبو اشدن متی الا احسن اولا ۰ دا اخی اسود اوله قرندا شم بنم
عم اوغلی داخی یولداشم بنم ۰ یولداشنه بو قباحتلر اولا ۰
عم

اشکاره بو فضاحتلر اولا ٭ پس قرنداشی سودانی کوروب نجه اختیار
اولا اغلادی ونار غیرتله درونی طغلدی وکندو لباسن اوزرندن
چیقاروب قز قرنداشی اورتدی مکر وار روب کندو تنی هلاک ایدرین
دیدی وجماعت ایچنده بر قاچ سوز دخی سویلیوب عملیق نام ظالمک
قتلنه قرنداشنی تمام قیندیردی حالا انده اولان قوم جمله سین حالنی کورن
رسوایلغنی غایت بیحضور اولدیلر ولکن نه ایده جکلرین بیلمیوب سرکردان
قالمشلردی وغیرت ولاینده دخی کیده مزلردی مجبوس کبی اول ظالمک
الندن عاجز قالمشلردی پس قز قرنداشی دخی اول جماعت آراسنده
بو شعری اوقیوب وفریاد وفغان ایدوب سرزنش ایلدی نظم

راضی میسز قز لره اشبو غزا ٭ سیزه دکلمی حقیقت بو غزا
کثرت مردن زیاده اولیسز ٭ هر زمان اشبو بلاده اولاسز
قو دینمک بویله تمام رسوای اولا ٭ بو قباحت بیزه سیزه وای اولا
راضی اولورمی بو ایشه بر احد ٭ بیز کوزدن او لمیا بو کا مدد
ار اولنلره بو ایشده اولمز روا ٭ ار کوزده اولا دائم بو بلا
بیکوزده وارسه فخر نطاق ٭ اِنْ رَأَى هٰذَا غَيُورٌ لَا يُطَاق
کندوسینی جنسی حالا عد ایتمسون ٭ خانه ده تبتن دخی سدا ایتمسون
خانده نرکب اورنسون باشنه ٭ بار سوزکر و سورمه چکسن قاشنه
هم لباسی اولا مانند زنان ٭ مرد دعوی ایتمسون اول قلتبان
اغلیوب درد ایله اندی زار زار ٭ بزه دکلمی دیکی بو عار عار

نثر پس قیز بو وجهله طعن وتشنیع ایدیجك ارالرندن چقان
اکار وطورر دیدیلر قیزك سوزنی قزاروب وبونلردن استحیا ایدوب
واروب بر یرده طوردی بونلردن دخی اول یردن قالقوب آخر یرده
طوردیلر اسود ایدی ای قرنداشلر وای بولداشلر وعمّ اوغللری
بو ظالمی کورمسز نیجه ظلملر ایدر بو نیجه عارلنجق ایشلر ایدر خلقه بو ایتدوکی
ظلمی کَدِی سِجانَهَ أَیلمَنَّ فِکْرُ وکِزْ نَدَرْ بو ظلمه راضی اولوب قتلوسز قزلرکوزه
وقز قرنداشلرکوزه بو حقارتلری رَوَا کورُرسِنز بونلر ایندی یاسن
نه فکر ایدرسن ونیجه کوررسن دیدیلر ایندی بن دیدوکم اولورکه
بکا معاون اولاسز وهیچ مخالفت اتمیه سز وفکرکوزی جملةً بر کمسنه نك
رأیی اوزرینه مقرر قلوب اتفاقکزی برابلیه سز بو بلا دفع اولوب وانوك
قباحتندن قورتله سز ایتدیلر ایدی ول برکشی سن اول وبزدن سکا
هرکز مخالفت اولمسون دیدیلر ایندی ایدی دون وصغر وقویلریکوزی
کتوروب بو صحراده وافر بوغازلیه سز واتشلر یاقوب قزانلر قیندره سز
وخاتونلریکز دخی طعام بشورمکه مشغول اولالر وسیزده انچی لباسکوز
التنده قلجلریکوزی کتوروب حاضر ایلیه سز وبونلرك ضیافت ایدجك یرلری
هب قومِلِق ایدی وعملیق ظالمك عادت باطله سی بو ایدیکی بکارتن زائل
ایندوکی قزك ولیسی ضیافت مجلسنده اردِنرَه طورُرردی انلره مبالغه اهانت
ایدردی پس بونلر بو عهد وپیمانی مقرر ایتدیلر اسود دخی قلجیی عملیق اتوراجق یرده
قوملبخیم کزلدی وجدیس قومنه دخی ایندی سیزدخی بویله ایدك وعملیق مجلسنه کلوب

اوتوردقده

اوتوردقده هانکه طعام یمکه مشغول اولا تلجم الوب بیوننی اوروب ترنجی
اردندن طراق کمسنه لری بنی ایتدوکم کبی امان ویرمیه سز بونلر جمله سمعاً
وطاعةً دیدیلر پس عملیق علیه ما یستحق صباح اولدقده سکرانا کمال زینتله
ضیافته کلوب اوتوردقده کوردیکه بونده بر ترتیب وار که ایری بو وجهله کورمش
دکل ایدی پس اول سوده شکر ایدوب تمام بشاشت کوستردی وبله اولسه
عملیق قومندن بریسی طعامه الین اوزادوب ایتدی ذکر بنا طسم الاولی
دیوب سوزین تمام ایتمدین اسود بهادر قلیج چکوب عملیقک بوینینه
قلیج ایله اوردی که باشی اوکنه دوشدی وهر کمسه که انلردن ضیافته
حاضر اولوب اوتورمشدی بر یردن قتل اولنوب طعامه کلن قابلر
وپشکیرلر جمله قان ایله طولدی ایدیلر اول بر ساعت ایچنده طسم
قبیله سندن سکسن بیک ادمدن زیاده قتل اولندی طسمدن
بر کشی قلمدی الا مکر که اول ضیافته کلمامش اولا اندن صکره جد
جدیسیلر طسم قبیله سنده باقی قلانلره قلیج قیوب قیردیلر اولادین
اسیر ومال ورزقن یغما ایلدیلر انلردن بریسی قوتلوب یمن سلطانی
حسانه واروب بو حالی بلدردی واندن استغاثه ایتدی حسان
اولو پادشاه ایدی بویله ایتدکلرینه قاقیوب ولشکر چکوب یمامه
اوزرینه سکردم صلدی جدیس قبیله سنه اوج کون قلیجاق بر کشی حسانه
ایتدی بنم انده بر قیز قرنداشم وار ادی دنه زرقاء یمامه دیرلر کوزلری شویله
کورکندر که اوج کونلک یولدن بر روایتده بر فرسخ یردن برنسنه نی کورب

خبر ویرمك جائزدر نه ایدوكن جمله سیجن دیدی شمدی انده وار مغر
بودكلو منزل قلدی بیوردی بو لشكروكه اللرینه برر بوداقلو اغاج الوب
یوریسونلر كه قرقرنداشم انی كوروب لشكر ایدوكنی بلمیه انلر غافل ایكن
واره وز دیدی پس حسان بیوردی هركشی النه بیر اقلو ویداقلو برر
اغاج الوب وكلرینه دوتوب یوردیلر بو طرفده جدیس قومی احتیاط
ایدرلردی پس اول خاتون نرایدیلر بر یوكسك یره چقوب درت یكاباق
اوزره كسه كلوردمی پس یمامه بر یوكسك یره چقوب باقدی اوج كوندلك
یو لدن اول كشیلری كوردی ایتدی یمن طرفندن براولو جماعت كلیجه یوریردی
آدمه بكنز اوت صرف میشه درآدم كوزنزدیدی اول خلق انوك
سوزنه اعتماد ایتمدیلر یارنداسی ینه چقوب بقدی ایتدی اول اغاجلر
ینه یوریوب كلور وارد لرنجه بركشی كلور النده بربازه سكو كلوت
طوتر دیدی ویسی دخی نعلن اوكاررد یدی ایتدیلر سنه دكلدی غافل
اولدیلر یارنداسی حسان سرعت ایدوب یتشدی یمامه خلقنی اقردی
اركلنی قردی اناثنی اسیر ایلدی واسود همشیره سیله قاچوب طی
قبیله سنه واروب خلاص اولدیلر باقیسنی تیغ لدنیسه قتل ایلدی
ویرلرین یوردلرین یقوب ییقوب ویران ایلدی واول خاتوننوك كه
ادی یمامه و لقبی زن قاء الیمامه دیرلردی انی كتوردب ایتدی نه سبب دن
كوزلرك بویله كوره كلكدن ایتدی عمرمده بركیجه سوز سویله یا تدم انده نسر دیو بدی
حسان بیوردی كوزلرین چقاردیلر كوردیكه كوزینك سكرلری وطمارلری تا دماغنه دك

سورده زقوم

سورهدن قبقوع اولمتق بلدیلرکه انك کورجی بوبله کورهکن اولدی وغی سرندیب
خاصه سنده ایمش السند اولو اقلیم در هندك غربیسنده بحرك کنارنده واقع اولمشدر
ایکی بخشدر • بری بحرك یاننده در اکا آون دیرلر اهل اسلام بو قسمده غالبلردر
وآنوك مشهور شهرلرندن منصوره در طولی وعرضی بر میلدر •
خلقی بی نهایه ورزقی بی غایه در • وبین الناس متداول اقچه
لرینك وزنی بش درهم در • خرمادن وشکر قامشندن غیری
نسنه اولماز • بر نوع آلماسی واوردر اولدخی غایت اکشی غایت
اسی یردر منصوره دیدکلرینك سببی اولدرکه خلفاء بنی عباسدن
ابو جعفر المنصور دورت پاره شهر یاپشدر دورت ییلدن مقابله
دخی ایدرلرکه بو دورت پاره شهر خراب اولمز الا دنیا خراب
اولماسیله اولور • بری منصوره وبری بغداد وبری مصیصه شام •
ذکرینی قرنده در وبری رافقه ارض جزیره ده در الملتان
ویقال لها الملتان بلاد هندك مجاورلریدر • منصوره قدر نجه
بیت الذهب بو تسمیه اولنور • زیرا محمد بن یوسف الحجاج رضی الله عنه
براوایچنده قوع قنطار ذهب بولدی دخی وجیوندن وتوز بطمان بولدی
وآنوك براولو صنمی وار در هند وسند خلقی اکا کلوب
تعظیم ایدرلر • دخی آنك اطرافنده ولاوه ولایت خلقی اکا وارب
حج ایدرلر • آنده چوق مال صدقه ایدرلر واول صنم انواع جواهرله
تزئین ایدرلر • وآنوك خدمتکارلری وزعم ایدرلرکه ایکی یوز بیك بیلدن کرو اکا

عبادت ایدرلر. و او صنمك کوزلری قیمتلو ایکی جوهردن در که انك بهاسی
اولمز و قپوا وزرنده التوندن انواع جواهرله برنقش برتاج وار الهند
ارض واسع در و غایت اولو مملکتدر. برده و بحرده جنوبده و شمالده اتصالی
وار و انوك بری تبت ملکتی اوله شقده مهراج مملکتیدر و هند اهلنك عادتلری
قوق یاشنه وارنجه پادشاه اولمغه لایق اولمز و پادشاهلری ابدی خلقه
چیقوب کورنمز و ولایت هند ممالك کثیره در و انلر بعضنه المانکیر ولنکه دیرلر
ملك القنوج ارض واسعه در و مملکت عظیمه در و بونلرك بتلری وار اتادن
اوغللرینه میراث قالدی کوزعم ایدرلرکه. اولبته ایکی بیك ایکیوز ییللق در و پادشاهی عظیم عبادت ایدرلر
الملك کثیر الجود و کثیر العبودلر یعنی فیللری چوقدر انك قاتنده اولان فیلار چوقلغی ملوک
بر پادشاه قاتنده یوقدر. ایدرلر طویله سنده بیك فیل وار در انلوده بونی عدد فیل کاغد
کبی بیاضدر و اول فیلك بعضی بکورلی بش قریشی یوجه لکی وار و ایدرلر انك فیللرنده
بری اولدی بر دیش و رز ایتدیلر توقتطان چکدی و ممالك هنددن ملك قمار
بودخی اولو مملکت در و غایت واسعدر و عود قماری اکا نسبت اولنور و منهم
مملکت ضمور د بو ذکر اولندوغندن غیری اون ایکی مملکت وار در که هر بری بیان اتمك
کتاب تطویل اولور. تمت الجنوبیة ونشرع ان شاء الله فی ذکر الجهة الشمالیة
و بلادها مع عجایبها اقصای مغربدن اولطرفده واقع اولان
بلاد و اولی ارض الفرنجه در انلر امم عظیم در نهایتی یوقدر. غایت چوقدرلر
اندلس جزائرنك اکثری انلرك تصرفنده در انلو بحرده و مله جزائر عظیمه سی وار مشهوردر
جوبره. و صقلیه و قبرص و جزیرهء اقریطیش و کتمیل و جزیرهء خضرکبی

وبونلردن غیری چوق جزیره‌لری واردر واما صقلیه اول مدینه الکاملدر
مسافه‌لری انک تفصیلنده واوصاف مدایحنده ومملکتنک واکابرلرینک
قدرت وقوتلرنده اتفاق ایتمشلردر ۞ وبو جزیره‌نک یوز اوتوز پاره
شهروار قوادن وضیاع غیری وزمان اولده اهل اسلامک تصرفنده
ایمش علمادن انده نیچه اهل تصنیف وحکمادن نیچه صاحب تألیف کلمشدر
صکره افرنج غلبه ایدوب استیلا ایتمکله جبراً الدیلر اولوب حکایتی
طویلدر وار وانوک مشهور شهرلرندن بلرم بو انلرک یعنی فرنجک اولو
شهریدر ۞ ولشکرلرینک یتکات اخوری وعسکرلرینک طوراغی غرب جانبنده دریانک
ساحلنده‌در بناسی غایت لطیف ومحکمدر ایکی قات قلعه‌در ایکی بیلوکدر
اما قصبه‌سی اوچ دراورته قصبه‌سنده نیچه قصرلری عالی بنالری وحماملری
وخانلری وبلند منازلی ومعبدلری ۞ وچارشولری وادوات ایکیسنده
دخی عالی کوشکلر وبلند بنالر وحماملر وکاروان سرایلر وسوقاقلری واردر
وانوک برابولو جامعی واردرکه انده عجایب وغرایب صنعتلر واصناف
تصاویرله ونزا ونقلیا بیلشدرکه ۞ لسان انوک حسن بیانندن وکمال صنعتندن
عاجز وقاصردر ۞ والحاصل قرطبه جامعندن صکره بونک احسن والطف
لری وحصاری نیچه سویله شقه برشهردر هر جانبنده منظره‌سی ومقصوره‌سی
وار وانده بر قدیم شهروار خالصه دیکله مشهوردر پادشاهلری انده
ساکنلر هر جانبنده آقصولری واردر چشمه‌لری ولطیف بستانلری
وتفرجکاهلری وار وشهردن خارج برابر منجی وار وازنده ۞ چوق

دکونلوی وار . وآنوك شهرلرندن مسینی دربودخی عظیم شهردر . وطاغلرنده
براولو معدنی وار . دمور چقادرلر واندن سائر اقلیم الوب کیدرلر .
واندن بری شهری طبرمیردر . بودخی لطیف شهردر . کوشکلری
وتفرجکاهلری وافردر . واندن براولو طاغ واردر . طوره آیات دیلو
آلتوندن معدنی واردر . شهرلرندن بری طرمیندر . عظیم شهردر . اطراف
عالمدن بتون یحودلر برطایفه یه تجار اندن اکسك دکلدر . ودریا آنك
اطرافنی احاطه اتمشدر . یعنی کریحک انجوبر عمری واردر . غیری یولی یوقدر .
سرقوسه . بودخی اوجوزلوق یوندر . شهرلرك معروفی ومشهوریدر . دریای واسع واطرافی
واقطاری معموردر . ترابلس . بودخی قدیم شهردر . دریا آنی چپ چوره احاطه اتمشدر .
وانوك بوکوپروسی وار غایت یوکسکدر . واول دریانك قعرنده مرجان چقادرلر .
دریادینده اغاج کبی بتر دکیرمنی ومسجدی واردر . بناسی غایت لطیفدر . اوزنلیغی اوچیوز
ذراع وعرضی یکرمی ذراعدر . جزیره قبرس غایت بیوك جزیره در . اون اوچ کونلك
یولدر . واول جزیره ده چوق شهرلر ومعمور کویلر ومزرعه لر وانهار واشجار
واثمار نهایه یوقدر . وزاج قبرصده بیدکلری اندن کلور . سائر ولایتده
آنوك مثلی یوقدر . وقبوده وصغیر وسائر مواشی فرنکستان شهرلرنه
اولغایت عظیم شهردر اندلس جزیره سینه مجاوردر . فرنکستانه
دوه سی کبیدر . وپادشاهلری تك مقری ومحل مجمعی وامرلرندن
مراجعت مراجعت ایلدکلری یردر چوق خلقی واردر که حسابه کلمز وتیاسی
ارغونالقه . بو شهر اندلس شهرینك شمالیسنده واقع اولمشدر .

کتاب الله جلد دکلوردر فرنکستانده . نوبت اولنور آورنسه دردکی .

ارض الخالفه بو شهر اندلس شهرینك شمالیسنده واقع اولمشدر ارضی
واسعدر و بی نهایه خلقی واردر حسابه کلمز معمور کویلری وخلقت
طبیعتلری جهل و حماقت اوزرینه در و عادتلرندندر که پاك
لباس کیمزلر الا کیرلو و پاسلو کیرلر و لباسلری اقذر لرندن اسکیوب
چروسنجه ابدی یورلر و اجازتسوز بر برینك اوینه کرمك عادتلریدر
و دینلرنده غایت متهیلکردر اولئك كالانعام بل هم اضل مقتضاسنجه
باصدق طایفه در ارض الباشقرده بلاد الماذردر و بلاد الفرنج
ارضی واسعدر و چوق شهرلری و اولو معمور کویلری و بلادی
کثیره سی و جبال شاهقه سی و حصین قلعه سی وار و اجوزلق
و برکت اوزره در و بیت المال پادشاهلری محفوظدر و عورتلری
ارلردن میراث یورلر ارض الکسرح خلیج قسطنطینیه آلندوغی
یرك مجاوریدر شمال طرفنه اوزانوب کتمشدر و ارضی
واسعدر چوق شهرلری و وافر قصبه لری و جبال شاهقه سی
و قلاع معینه سی وار دیرلری غایت اوجوزلق و برکت اوزرینه در
و بیت المال بونلرك پادشاهی محفوظدر رجال و نسایه
اتلدن میراث ویرلر ارض الروس اقطار و اطرافی واسع اقلیمدر
دیاری چوقدر معمور شهرلری و کویلری و مزرعه لری و اشجار
ثماری بی نهایه در و اوجوزلغی و برکاتی و خیراتی بی غایه در
و اکثر ولایتی روم بحر قسطنطینیه جانبنه واقع اولمشدر بلادی

طرفنده اوتوز بغشدر . انوك برينه جزيره ديرلركه . بش پاره قلعه سی وار

ودر بغشنه عصاة ديرلر اوچ پاره حصاری وار وبرينه ارستوديرلر

اون قلعه سی وار . وبرينه . افيتق ديرلر درت حصاری وار وبرينه

خرستون ديرلر درت پاره قلعه سی وار وبرينه بقلاون ديرلر اونه

آلتی پاره حصاری وار . وبرينه حلدبه ديرلر التی پاره . حصاری وار

وبرينه قنادق ديرلر . وندبدك ديرلر اون سكز پاره حصاری وار

بو جمله يتمش التی حصاردر وبلاد رومك يوز عدد . جزيره سی

وار جمله سی دريا ايچنده در كليسی معموردر وارض رومك مشهوردر

شهرلرندن قسطنطنيه در مثلثة الشكلدر ايكی جانبی دريايه وبر

طرفی يره دركه باب الذهب . ديدكلری قاپولاندن در قسطنطنيه

آنك طولی طقوز ميلدر . ومحكم قلعه در يوجه لكی يكرمی ذراعدر

وبر ديواری انی احاطه ايلمشدر كه . فصيل ديرلر وآنك يوجه لكی اون ذراعدر

وزمان اولده معمور ايكی يوز عدد قاپوسی وايمش بيك قاپوسی باب

المصمت ديو بوروتولقلر مذهب ونقش ايمش اما آلان . اون سكز قاپوسی وار

ديديلر . واننده بر قصر واردركه دنيا عجايبنده بری اولدر . اول قصرك بر

التندن دهليز كبی . بر سقاقی واردر ايكی صفه سی راسنده يولی واردر بقوردر

عجايب صنعتلر بله انسان صورتنده ودرختلر وفيل ودير تچی جانورلر مستكلنده ايلمش

وبونك غيری انواع صورتلر چوقدر وبو قصر اشكال موضوعه نك اكثری واحسنی در

وآنوك چوراسنده ضروب عجايبی تنيللر وار عقللر حيران اولور وبونك غيری

غریب آنده بر مناره واردر که زمان اولده وستادلری انی دمور ایله قورشونله
بر عجیب وضع المشار ایچون یل اسسه درت جانبه میل ایلر و انده بقوردن
بر مناره واردر بیک پاره قیوسی بولنده و مادسنانه قریب بر مناره
دخی واردر حصار و برنجه قبلمشدر غایت محکم صنعتله ایلمشدر
استانبولی بنا ایدن قسطنطینک قبری انوک اوزرنده در و قبری
اوزرنده بقوردن برات صورتی وار قسطنطین شکلی اوزرنه بر شخص ایلمشدر
سواردر و اول بقوردن اتوک ایقلرینی قورشونله بر کدلمشدر و اول بقوردن الچی
آتی اوزرنده اولان صورتک صاغ الی هوایه قالقوب بر شقلرین ایچوب بلاد
اسلام طرفنه اشارت ایلر و صول النده بر طوب ده وتربوبله اولدوغی آکا
اشارتدر که جمیع دنیایی بر طوب کبی الومه کتوردم صولک اوجی الی بوش
کتدم دیمکدر و بو مناره ضربادن بر بحوت کونلک یولدن کورینور و بردن
بر کونلک یولدن و بعضلر ایدر انک الی بویله اولدوغی طلسمدر کندو اولکه
یوردن عدوی منع ایلر و بیاض حدودن بر مناره دخی واردر که یوقاروسنده
اشاغیه وارنجه جمله صورتلر و طوبوزانلری جمله بر باقردندر و ایدرلر کیم
انده بر طلسم واردر ایچون انک اوزرنه بر آدم چقسه سائر اقالیمک شهرلرینی
کوره بیلور و انده بر قنطره واردر یعنی بر کوکبلو واردر دنیا عجایبندن
بری بودر دیرلر و انک وسعتی حد وصفدن خارجدر و انی بر کمسنه وصف
ایتملو اولسه حد تکذیبه یتشور و انک اوزرنده نقوشلری شول کلور نسنه لر
اولور که حسابه کلمز و قیاسه صیغمز رومیة الکبری بودخی قسطنطنیه کبی وسعتده

طقوز ميلدر داولو شهردر وانك ايكى قات حصارى وار محكم طاشدن بنا
اولنمشدر بوجه لكى قوق ذراع در وعرضى اون بر ذراع در ايچرو حصارين
احاطه ايلمشدر وارتفاعى تمش ايكى ذراع در اما خارج حصارك عرضى
سكز ذراع در ديو جه لكى قوق ذراع در واننده صادو بر نجه دكلو وار دبو
دركلوك باشلرى دوكمه بقردر دبو شهرك اوزنا سندن بر ارماق كلور دبو نهرك
ايكى جانبى واشاغه سى جمله بقردن كوپرى كبى تخته لرده شمشدر وبو شهرك داخلنده
بر عظيم كنيسه واردر اوزنلكى اوچيوز ذراع در وارتفاعى دخى كذلك اوچيوز
ذراع در وكوشه لرى كليا صادو بقردن دوكلمشدر وچوره سى صادو بر نجه
قبالر نمشدر ودوتيه ده بيك ايكيوز كليسا واردر وچارشولرى جمله بياض مرمر
وكوك رخامله دوشنمشدر وبيك حمامى وبيك خانى واردر وبونده غيرى
بر كليسا واردر بيت المقدس هياتى اوزرنه ياپلمشدر وبر مذبح واردر كه
ظاهرى يشل زمرد لرمرصع در دبو مذبح اوز رندن آلتونلدن بر صورت وار
ذراع ارتفاعنده پچوق ذراع در واول صورتك كوزلرى قو يل ياقوتدر
دبو كنيسه نك يوزقپوسى واردر اون قاپوسنك اوستى آلتون تخته لر ايله
قبلمشدر باقيلرى صادو بر نجه دانك پادشاه لرنك بر قصرى واردر
بانه ديرلر براولو زيبا قصردر كه بو يونده سياحت ايدنلر اتفاق ايتمشلر كه
انك مثلى بنا اولنماشدر ودوتيه نك اوصافى محسناتى بياندن قاصردر
واطرافنده چوق شهرلر وار قتميد بودخى اولو شهردر بنا سى وكوزللكده دوتيه يه
بكوزر ايلر لكه اصحاب كهف شهريدر اما اصحاب كهف بر مغاره ايچنده در

ایچنده در بر کویدر عموریه یه دکین ما بینده بر یوجه طاغده در یوجه لکی
بیک ذراع در و اول طاغک طشره سنده نردبان کبی یولی وار انلو و ایچ
صرب یولدر و طاغک قله سنده بر مغاره وار در قپوسی بکز اول مغاره نام
تابوسنده‌ن اشغه اوچیوز آدم مقداری ایکلور و بعده بر روشنالغه
نهایت بولور بر قبه در درت کاره اوزرنده یاپلمشدر و طاش ایچنده قزلمشدر
دیو نلمش ایچه اولرو آدو بر بینک عتبه سی آدم بویینجه در و اوزرنده طا
شدن بر قپوسی وار اصحاب کهف رحمهم الله انک ایچنده در یدی کشیدر
اضطجاع ایدوب ایو مشلردر و بدنلری صبر یحوب ایله و کافور ایله طلا ولنمشلر
و ایاقلری اوجنده کلبلری کز خلقه اولوب یاتوب باشی قویروغنه کتورمش
و اوانی اینجوکزک بدنی هیچ بر محل درشتسی قلماش الا باشی و
شکولکری و اوکوز غه سی قلمش اندلس خلقی زعم ایدرلر که لوشه شهرنده
شهید اولانلردر دیرلر بعضی ثقات ایتدی اول اصحاب کهف وقوفی
تحقیق بن کوردم و اینجوکزلرین دخی مغاره ایچنده عمود نیله بقیه اراسنده
درتاریخ بنونیک بستیورا و نیجی کونی ایدی القرم الو شهردر وانک حصاری
و مساجد و خانلری و حماملری وار تاتار مملکتنک عرصه سیدر و انک
جوره سنده معمور ولایتی دار و غلری لحم و سمک و عسل و لبندر و
اولو بیتک بنالری اکثری اغچدندر و زمان سابقده اول شهرده طاعون
عظیم اولمش شویله که جنازه‌لرین دفن ایلمکه مجال اولمیوب بر اوایچنده قچ
آدم وار ایسه جمله سی قولیشلر کبی حجره ده متروک قلدیلر اولوب شکل هیاتی

اوزره قالمش • و لطیف کاشی مدرسه‌لر و جامعلر و خانلر خراب اولمش
بیت و ذکر اولنان مدارس • و جوامعک قپولری اوزره التون ایله
جورد خطله فلان خان و فلان کمسنه‌نک آثاریدر دیو یازلمش •
کویا بو یولده اولمش • و تاریخ سبع وتسعین یدی یوز التمش التی سنه‌سی
ماه ذی الحجه‌نک یکرمی طقوزنجی کوننده یوم الاربعا ایدی • تاتاردن یاغی
عسکرلر چقوب خلقین قیروب و مال و رزقین یغما قیلوب بر مرتبه‌ده خسارت
کبری و بلیه عظمی اولمشدرکه لسان ایله تقریر و بیان ایله تحریر اولنمق ممکن دکلدر
نتکیم حق تعالی حضرتی کلام قدیمنده ذکر ایدر • وَاِنْ مِنْ قَرْيَةٍ اِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا
قَبْلَ يَوْمِ الْقِيٰمَةِ اَوْ مُعَذِّبُوهَا عَذَابًا شَدِيدًا كَانَ ذٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا •
یعنی هیچ بر ؟ یوقدر الا که بز انلری هلاک ایدرز قیامت کونندن اول یا انلره قریه
قتی عذاب ایدرز او حکم لوح محفوظده یازلمشدر • تبدیل و تغییر اولنماز و اما
علی البحر النیطشی بلاد رومدن اولو شهرلردر • طرابزان و جوزیه و قپانیه
و قمانیه بالسود اکو بو بلادیکلرینک سببی بودرکه • زیرا انده بر طاغلک دره‌سی ایچنده
بر ارماق کیدر زلال ایله بکزر لطیف و بیاض صودر دینه انک بر سیاه تتون •
چیقار اما قمانیه البیضا که اکا مطلوقه دیرلر • و اما طرحا و دوسینه و لادرلسی
و تلسبین بونلر کلیسی اولو شهرلردر بلاد روم قواعدی اوزرینه و ادرلسی ایله
حضرلرادا اسننده بر اولو نهر واردرکه کمسنه بلمز نه غایتدر دایمی یشلدر •
اقاتوز کبی بیشلر اولور • قیشده بر لوغیل کبی طتلودر ارض الصقالیه ناحیه‌سی
شمالده بر واسع مملکتدر چوق شهرلری • و کویلری و مزرعه‌لری وار در و یاتلو

وبار ارض تاقبه ایله

بر دریادر اردر• صویی طاتلودر• غربی طرفندن شرقی جانبنه آقر دیو ایماق
دخی بلغار طرفندن کلور بونلرک دریاسنه طوزلو اولمز زیرا شمسدن بعید
در وصوبی مالح دکلدر اول دریا قرینده شهرلری وصربی حصارلری وار•
ارض الجنویة بو دخی واسعدر وچوق شهرلری وار در مملکتلری قسطنطنیه نک
غربیسنده واقع اولمشدر روم دریاسی قرنده وآنک مشهور شهرلرندن جنوه در
حساب کلمز• ارض البنادقه اقلیم عظیمدر وانک بیوک شهرنه تبدقیه دیرلر که •
ونددیک دخی روم دریاسنک خلیجی نهایت بولدیغی یردر• او خلیجک•
آدر نلغی یدی یوز میلدر شمال طرفندن جنوبه قریب بعددر اکلم جنوه ادرناسی قرده
سکز کونلک یولدر داما دریا ایله بونلرک مابینی اوزقدر ایکی ملکی لکنه زاده
در وزنلک حلشدن ولایه پادشاهلرینک مقری وسکونتی داسمی یایه در اندلس
شمالیسنده در وشهرلری کلیا ونددیک خلیجی طرفندن واقع اولمشدر• چوق
شهرلری ومعمور کویلری ولطیف ازهر وانجیرلری اولور ارض مرجان
بو دخی اولو واسع مملکتدر• وانده مرجان اولور وخلقی چوقدر واوزون
وطایفی قومدر قلبلری قاسی• وکیزلولری عاصی طایفه در شمال طرفنده تمامیت
اراقده اولورلر الباب والابواب ارض فرسنک شمالی طرفنده در
اقا بابی نوشیروان یاپمشدر• بحر خزر کنارنده در انده بوستانلر• ولطیف
میوه لر اولور• وبحر خزر اسکله سی در• وانده بر زنجیر
چکلمشدر دقیقسوز انده• تذکیرلر و زنجیقارلر فی الاقالیم•
النعوذة المجهولة اما الابواب بر طاغک بر قلوده لری در• نوازنج

تواریخ نقل ایلر بو طاغه جبل الفتح دیرلر و اول طاغده چوق حصارلر
وار بر نیجه باب صول و بر نیجه باب اللان دیرلر و بر نیجه باب الشابران و بر نیجه
باب اللادقه و بر نیجه باب سمجینی و بر نیجه صاحب السریر دیرلر و باب قبلان
شاه و باب کاریان و باب ایران شاه و باب لیان شاه و مذکور جبل فتح عظیم
طاغدر ابو الحسن البصری المسعودی شویله دیدی ایله دیکه اول طاغده اوچیوز
پاره شهر وار هر شهرک خلقینک دیلی بر آخر شهر خلقی بیلمز و بو جبل فتحده تمام ملک
کثیره وار مملکت شیروان شاه غایت واسع مملکتدر اقلیملر و معمور شهرلر
و کویلر و مزرعه‌لر وار و بی نهایه خلقی وار کافرلردر جبارلردر بر کیمسنه‌یه مطیع دکل
لردر و مملکت موقانیه و مملکت دواینه و بونک خلقی عالم خلقینک یرمزیکیدر
و مملکت طبرستان و مملکت جیدان و مملکت عتیق و مملکت زنکوان و مملکت
خیزج ایدرلر که بو مملکتک اون ایکی بیک قریه‌سی وار و مملکت اللان و مملکت
ابخاز و مملکت جرزیه و مملکت صنعا بونلر دخی طاغلر و جبارلردر بر کیمسنه‌یه
مطیع و منقاد دکللردر و مملکت الصناریه و مملکت شکی بونلر دخی منفرددر
یعنی انلردن منفصلدر اول طاغک آخرنده بقیه بر قومدر و مملکت الفه
التعالیک و مملکت کشک ایدرلر بو مملکتک اهلی کیبی شکلی لطیف
و هیأتی ظریف اولمز واشدلری دخی کلادر ادنلری فوق الحد لطافت
و صباحتله معروف و عورتلری کمال محاسنله موصوفلردر بونلر
لطافت یوزیندن انسانک اکملیدر و ملاحت یوزیندن انلرک اجملی
و مضاجعه جهتندن انلرک اطیبی و موافقت طرفندن انلرک احسنیدر

زائد الوصف لذتِ عظیمه • و محبت عمیمه که انلردن موجوددر سائر • اخلاق حسنه‌سی دخی عد و حد و محدوددرکه کمال حسنلر دینا عورتلرنده ممتازدر و جهله مستغنی و بی نیازلردر و اوللری یوز یاشینه وارسلر • نفسلرینده هنوز قوتی و قاعدهٔ تمام قدرتلری و خاتونلرینه جماع ایتدکلرینده بولدقلری لذت و صفادن تا جماعدن منفصل اولنجه دنیای بالکلیه فراموش ایدرلر و عورتلری هفتاد هشتاد ساله‌دور اولنجه • هنوز لطافت جماللری و ملاحت و صباحتلری کاکان درعنا و زیبا لکلی غنچه کبی خندان‌درلر و بایکرمی یاشنده بر دختر و یا خود بر روشن اختردر • یا فتاح یا رزاق فسبحان القادر الخلاق • نظم •

نکه خلق ایلمش خلاق عالم • نه خوش زیبا اولورمش انده آدم •
هوا سنده ایدر یا خود یرنده • دیشیسنده ایدر یا خود ارنده •
نه دن بونلرقتی محبوب اولبدر • نه ندر بویله هم مرغوب اولبدر •
نه زن اولمش بولانه وصف مرغوب • نصیب اولمش نه دن با شکل محبوب •
مصابیحله اول یر لو طلوبدر • نجوم‌له دیدک زین اولوبدر •
صنانس هر بری بد دایه بکزر • یه جنت ایچره‌کی حورایه بکزر •
نظر قلسک دییدک هر نکاره • شرف ویرمش جمالیله دیاره •
ذهی دولت اولان همسر ننه • ملک کیومش دسادر بسترینه •
بهی قادر زهی خلاق عالم • یرادر بویله زیبا جسم آدم •

بو مملکت سبع داخی و اسبع اقلیم در وچوق شهرلری وار و مملکت ارمده

دخی چوق عجایبلر • وبی نهایة غرایبلر وار اول جملەدن بری
بودرکە اول مملکتدە بر طاغ واردرکە • سمایلە هندادە ویاکوه
دماوندلە اقتران اتمشدر بونلرک ما بیننده ال ایا یوق کبی بر لطیف
صحرا و دلکشا فضا وار • مدوّری کویا یوز میل دکلو وار وبو صحرانک اورتاسی
قیاس ایکی میل وار اولا وبونک مدوّری یوز میل شدّن بنا اولنمش بر دیوار در
وقوی دخی تقریبا ایکی میل وار اولد • واطرافی مهیب المنظر • و مُحِلِّ خوف وخطردر
بر وجهلە آنک اشغاسینە انمک ممکن کل درکیجه اولدقده اطراف مختلفەدە
آتشلر کورینور • وکوندزدە اویلە زهانی اولدقدە خوب اندامر ولطیف الاجسام اولوب آدملر کورینور وبعید الفقرا ولمغین بوسق بنجالکی کبی یرملقلر •
کورینور دبوصولرک زهایتی قتدە وارب زهایت بولدغن کسە بلمزودرت ایقلولر
ذباب دکلو کوزکور و کسە بلمزکە بونلر بنی آدممیدر ویا غیری میدر دکونلری حقیقتن
وکیفیتن الله تعالیدن غیری کسە بلمز • بونلر خلقلە و طوندیلەمی مره یکجمشدر
وانلرک جهت معایشی ندر و بو ایرنک اوزرندە دایم الزمان • دومان ودخان
اکسک دکلدر • وبو دایرەنک اردندە بر بیوک خسفە دخی واردر ایکن درین
دکلدر ایچندە میمونلر واردر • وانده میمونلرک بر نوعی دخی وار انسان کبی
قصبات القامات ایکی ایاق اوزره یوریرلر لکن بدنلری میمون کبی قللودر
اما غایت فهیم و زکی ادلورلر • واول میمونلردن بری الە کیرسە آنولک یادشاه
ارمغان الوب کیدرلر ایکی کوزرنە تمام رعایتلر ایدوب انعاملر ایدرلر •

کوریا بلسطار ک حالتیدن ایولکی بر داره اولور خسفه ایک شو بالکلیه جوره ی

خاصه‌سندن اوتوردی قالقتی اولدیکم اول میمون پادشاهک باشی
اوجنده النده دائم بچاق طوتر • کیجه کوندز اول خدمتدن خالی دکلدی
و دخی پادشاهه شبهه‌لو طعام کتورسه‌لر • اول طعامدن بر زهر میمون اوکنه
قورلر اکر یرسه پادشاه دخی آنی طعامه صونر • اما شویله کیم میمون اول
طعامدن یمیه بیلورلر کیم اول طعام شبهه‌لودر • پادشاه دخی اول طعامی یمز
و بوکه مشابه لوآء هرسکده • لوبشقه نام قلعه قرینده • بر خسف واردر
مولانا حسن افندی که سابقا موستار قاضیسی ایدی و انلردن غیری کمسنه‌لر
دخی حکایت ایتدیلر که اول خسفه‌نک هوری قیاسا بر میلدر اولا
اوچ طرفی دیوار کبی یالین طاش و بر طرفی دی بولیشدر و بو خسفه‌نک
هورینه بر صو وار قعرینه بلکه‌ز • سیاه در هوری کیمسنه بلمز • و اکا یقین
کلوب دکمه کیمسنه نظر ایده‌مز • مکر انوک کنارینه اولان اغاجه الیله یاپشوب
نظر ایسه • بویله روایت ایدرلر • بر آهو اول خسفیه بر طریق ایله دو
شمش کیم بنه چقمغه امکان اولمامش • مکر انوک قرینده اولان قلعه
اهلیندن • بر قاچ کیمسنه‌لر شکاره چقمشلر اول یره کلیجک انلردن
بریسی اول خسفیه نظر ایدر اول آهویی کورر و اول ورطه‌دن آنی
خلاص ایلمکه نیت ایدر و بر اقدام ایدر • یولداشلرینه ایدر که کولی بکا
تعلق نه ایدک اولا که اول بیچاره‌یی بندن خلاص ایده‌لم • اتفاق خیلی
اوراغانلر جمع ایدوب و اچلرینی • بر برینه محکم ایدرلر اندن اول ایپک
اغاجه بر کیدرلر و بر اوجنی الندن اول ایرولنش یردن ییب ییب اشغه اینوب

اول آهویی • شهر بلا ایله اندن خلاص ایدوب آزاد ایدر ولیکن کندوسی
اول سیاه صو ایچنده مهیب جانورلر اوزرنده قللری وار توز قیغینه کوردکده
عظیم دهشت حاصل ایدوب اندن خسته لنوب بر ایکی کوندنصکره فوت اولور
الی رحمه الله تعالی واستسقا زماننده باد انه محتاج اولسه لر اول یروق
یردن طاشی الوالر اول قدر بر عظیم کوده ظاهر اولور شویله کیم رعد • •
صوتینه بکزر • دخی اول کیشی سرعت ایدوب مکاننه وارمدین ایله
یغمور یغار که عالمی بر ساعتده سیل ایدر • واول خسفه نوک سببی بویلو
زماننده انوک یوننده بر قلعه وارمش • بر کیشی ناموری ایله فعل منکر ایلمش •
اولدم قهار پادشاه عز شانه اول قلعه‌یی خسف ایدوب قطرانه بکزر •
دبندن اول سیاه صو ظاهر اولدی دیو روایت ایدرلر • وایدرلر مغرب بلادینک
مابیننده دربت نوعی قوم وار در انلرک بر سی غایت جنکجی قوتلولردر
وهر اتک بکلره ریشلری وار بونلر محکی و جعود و بختاك و ابو جوده
لر بولو در روایت ایدرلرکه • وقتا که بو شهرلر فتح اولدی قباد بیلقانی و برده
وسلا بتوی بنا ایتدی • ونوشیروان اوغلی سایر دخی کرم والباجی
والابوابی بو دربت باره شهری بیدی • وجبل فتح ابوابی اوزرنده
اوچیوز التمش قصر بنا ایتدی • ارض غورک قربنده در ارض الروم •
دو سوری لا یبق واسعة الاقطار • عامرة الدیار در لکن عمارتلری بر بیرندن
منفصلدر و شهرلرینک مابینی خیلی مسافه در • و غایت چوقلو خلقدر
و پادشاهلرندن برینه اطاعتلری یوق • و شراعیدن بر بینک اوزرنده در کلر

و مملکتلرنده آلتون معدنی غایت چوقدر شویله که بر غریب و یا بر مسافر بر لرنه
داخل اولسه امان ویرمیوب فی الحال قتل ایدرلر و آلتون چوقلغی شایع اولدغی
استمزلر و مملکتلرینک جوره سی طاغلردر و بو طاغلردن قراوان چشمه لر چیقوب
اقر و بو صولر جمع اولوب بطوهی دیکله معروف بر بیوک دکیز تولیدر
و اول طاغ اورتاسنده بر اولو طاغ واردر انده عولب کیشره یعنی طاغ بچیلدی
وار و بونده دخی انده بی نهایه در اول طاغک جوره سنده دیانوش نام ایرمق
چیقار و روس مملکتنک غربیسی راموش جزیره سیدر و بو جزیره ده قدیم
الزماندن برو چوق اغاجلر وار که جوره سی آدم قوللرینی اچوب قوجقلسه لر احاطه
ایده بیلمزدی و اول قومر اولرنده کوندز اولوانسلر بقارلر انکچون کنش ضیاسیه
ایلردن بعید اولدغندن اوتری و بو جزیره ده بر قوم وار که آدمیزاددن و
حشت ایدرلر آدمی کوربجک قچارلر و بو طایفه نک بشلری اموزلرینه ملصقدر
بیونلری یوقدر غایت بیوک بوغ ایچی اغاجلره اوبب کندولرینه و طوارلرینه صقناجق
تکات ایدنورلر اولری بو وجهلدر و بیچکلری بلوطدر و آنده بر جنس چیو ١٢
اولور که بر بوشیء بر لو غایت چوقدر روس دخی اوج طایفه در برینه کرکیانه و
برینه الملاوه و درلر و شهرلرینه طلوح برلر و بو طایفه سنه دخی ارزنجی برلر که شهرلرینک
اسمیله ذکر اولنور ارض الترکش اوزرینه زیاده عرضی بی نهایه مملکتدر تا
سد یأجوج و مأجوجه وارنجه طاینوردر اول مملکتک لطیف سنجاب و سمور کتورلر
و سنک و قبلان دریسی دخی کتوریرسیترلر ارض الخزر بو دخی ارض واسعه در
وحساب کلمز قیاسه صغمز خلقی وار و انده مشهور و معروف شهرلرندن سنه و جوق

دنبا شهر قدیم الزماندن غایت عظیم شهر ایمش و باغلری بی نهایه ایمش طائفه روس
کلوب کاه کاه استیلا ایتکین خراب اولمشدر و بو شهرک زیاده اعمالی صاحب
السریدرکه غایت اولو شهردر صاحب السریره دیمکلرینه وجه تسمیه بودرکه دنبا بو
شهرک پادشاهی التوندن مرصع بر سریر ایدی و انواع جواهر ایله مزین ایدی مندی
کورنلو حیوان اولورنیدی اول سریر بکوریله اشلنمش ایدی دقتا کدرم
خلیقی شهرلره مستولی اولدیه حالیا اول سریر بنه الآن انده باقیدر
آخر بره نقل اولنمدی اتل اولو شهردر معموردر اولونیک اکثری خرکاه اولندی یعنی
چادرلودر اولورلر طوارلیله و اسبابیله لطیف یرلره کوچرلر و بو شهر اوچ بخشدر
بلاد ترکه یوقارو جانبندن بر اولو نهر کلور نهر اتل دیرلر و بو ایراقدن
بر بولکی ایرلوب تغزغز لاینه کلوب دخی بنطس دریاسینه دوکیلور که اول دریا
روس دکزیدر قره دکیز دیرلر و بو نهر عظیمدن یتمش بش بخش ایرمقدن منشعب
اولور و اول نواحی بلادندن برنیک یاننده علو فنلو عکو یوقدر بلکه خزردن
غیری برطاس اوردن بش کونلک یولدر یعنی مملکتدر و بنوک خلقی خوکوچر
کچرلولولودر و برطاس ایرمانی تغزغز و لاینندن کلور و اول شهرک اوزرنده چوق
شهرلر و معمور کویلر وار و بلاد برطاسدن سیاه دلکو کورکلری کلور اکا برطاسی دیرلر
امام مسعودی ایتدی اول سیاه کورکلرین برینک قیمتی یوز دیناره اولور و ارض
خرزده برطانح وارد بارتو دیرلر جونبدن شمال طرفنه قندا اولمشدر و اول طاغده حصو
قریب واشلنمیی آسان ملتی دقلاری معدنی دار و بحر خزرک طرف شرقیسنده معموره
بوقدر ارض البلغار ارض واسعه در بلغاره درم شکر قیش زمانی اولدغنده سنه عقی

اوچ بیچق اولور • چونکه ایتدی انلرك ولایتندن بونی بن مشاهده ایتدم
اولیرده نهارك ساعت زمانیه سی درت وقت نماز قلاجق دکلودر هر نماز بربرینك
عقبنجه اولدخی قصه دکعتلرله • واقامت تسبیح ایله • بغیر تطویل ولا تعجیل و
بوندن معلوم اولدیکه اول طائفه یتسو نمازین قلمازلر ایمش • ذیرا
درت وقت نماز صلوة معروفه نهایت بولور همان اخشام نمازی قیلدقلری کبی
فجر طلوع ایدر ایله اولسه ومن لم یجد وقتا لم یجبا دیو متوندر •
بعضی کتوردکی بوکه اشارتدر دوقت بولنمیجق صلوة عشا ایله وتر قلنماز دیو
ولایتك معموره سی دور مملکتی ماه صقلدر وانلرك اعظمی دروشهرلرینك
اسمی بلغار در غایت عظیم شهردر شویلکه بونی وصف حدتکلیفیه کتور
انج
یعنی کسه ایناغز اولور ارض الغربة ارض الارکیس یادینك غربینده
اولندر ارض واسعه در شمال وشرق وغرب طرفندن معمور مملکتلدر • و
بنوك غایت صرب طاغلری وار اوزرنده حصارلری وار • ودرغاج یکلری
طاغدن برنهر کلور اول ایرماقدن چوق تیر بولنور و طاشلری بجنده
لاجورد دخی بولنور • ومیشه لرنده تیر اغلاقرشمش تیزده بولنور • ود کلولر
وار رنکی التون بکوز • بلکه پادشاهلری انلرك دریسندن لطیف کورك
ایدرلر واول ولایتدن خارجه مملکته چیقارمزلر • غایت پاقلوی
اولدیغی شویلکه اولدرلردن خفیه چیقارمقلرین طویسه لر کندوسن
قتل ومالن کرفت ایدرلر ارض الارکش بنوك قومی ترکدن برصنفدر
برلری یقین باتلری بویوك کوزلری کوچك بدنلری زیاده قللو طائفه در •

يرلري طولاً و عرضاً واقع مملكتدر دكزنك شرقيسنده واقع اولمشدر غايت او
جوزلقده مملكتدر طوارلري بي نهايه اولبن و علفلري چوق بي غايه در حتى بر كيشي بر قيوري
بر قيون بوغزلسه بيچك كسه بولنمز اكثريا كلري آت ايتيدر و ايچدكلري يونت سودي
اكه قمز ديرلر و بو مملكتوك طرف جنوبيسنده زهاب دكزيدر بيو جانك دكزده چوره سي
يوز التي ميلدر دصويي غايت يشلدر دقوقوسي ايتيدر و ليكن غايت طتلودر ذكرلو
دكلدر و او دكزده بر نوع بالق اولور بيوك دكلدر و الاجهدر شويله كه اوزرنده
هردرلو رنك وار يعني بو بالق صيادك دامنده دوشنسه في الحال الا جماع تقاضاسي
اولور آنكجي منتشر اولوب قايم اولور بو حال اندن زايل اولمز حتى اعضاسنه
فتور كلوب اول شوقدن طوزاغن الندن براغوب بالق دخي قورتلوب كيدر
ضبطه مجالي قالمز و اول ولايتك خلقي ايله زعم ايدرلر كه بر كيشي و بالقدن بيسه
عملدن قالمش توجهلر و غايت پيرلر انقاض بكارته قادر اولور و اول بالغك قو
خاصيتندن دبعضلر بو بالغي الدكتوريب دخي قوروب معجونه قاتارلر تقويتي
زياده اولور و بو دكيزك اورتاسنده جزيره كبي بر يوار در آنك اورتاسنده
بر قيو وار در كه قعري بلنمز شويله عميق در بو وجهله بر دزه صويي
يوق حكمت عجيبه كه دريا چوره سي احاطه ايتمش اوله بينه صويي اوليه و اول جزيره ده
بر نهر عظيم وار او چشمه دن كلوب جمع اولور و اول بلادك اهلي او نلنجه اوله
اول صويه وارورلر و بالغ اولمدق و نلنجقلرين اول صويه بتورب باياقلرله
بسن اول صويه كبورندهم مرضندن بو مرض عارض اولمز الا مزخ بعوت يجن اولدن
بر كيشي خسته اولسه فوت اولاجغين بلورلر بو نسنه الوم تجربه ايله معلوم اولمشدر

ديجي

وتجن برخستیه اولصودن ایچورسه لریدی کونده صکره ظاهر اولور و بر کیشی
اول صو بیله باشین یوسه اول یلك باشی غریسین کورمز و بو نهرك خاصیتی
خصوصنده کمالات واردر که حتی تجربه سنه ذکر ایدلر انده سکوت لازم
کلدی اما حق تعالینك عز شانه قدرت عظمه سی هر شیئه صالح و خارقه
و بو دکیزك شرقی طرفنده بر طاغ وار جبل حرا دیرلر غایت یوجه طاغدر بوجه
من الوجوه صعودی ممکن دکلدر زیرا یالمش دیواره بکزر شویله قائمدر و
اول طاغك اسفلنده بر بویوك قپو وار انوك ایچرو سنده بر واسع او
وار و اول اوده طاغك التنده ایچرو سنه یول واردر اندن طاشده
کسلمش نردبان وار اول طاغك یوقارو سنه وارر چقر بر شهره یتشور
نهایت بولور و بو طاغك باشنده اولان شهرك اورته یرنده بر اقار
چشمه وار انده ایچرلر و باقی صویله یاتقور لر نیته اول چشمه نك صوبی
اول شهرك دیواری دبنده وارر بر قیویه کیرور بر کمسه بلمز قنده کیدر و مستقری
قنده در و ارض اوکسك شمالنده بر طاغ وار در جبل مرغان دیرلر
اوزنلغی مشرقدن مغرب جانبنه کتمشدر اون سکز کونلك مرحله در و اول
طاغك اورته یرنده دکرمی بر یوجه قبه وار در و بنا انوك چاق دینده
برکه وار انی بونرمکه بر احد قادر اولمزینه انساندن و نه حیواندن
زیرا فی الحال غرق اولور غائب اولور و اول برکه نك مقابله سنده اول
طاغك اسفلنده بر مغاره وار که عظیم هیبتلو اواز اشیدیلور و بر وقت
بینه ساکن اولور هر بار که اول مغاره یه انسان یه حیوان تقدم ایتسه

ایرق کورنمز اولور غایب اولور ایدیلر بو مغاره دن بر قوی یل
چقوب بولدوغین بیلمز اچنه چکر کتاب العجایب صاحبی حکایت ایدر که
بو مغاره نك بعضی احوالن شویله ذکر ایتدیلر که حتی که اندن سکوت اولنمق
واحری در زیرا عقل قبول اتمز ولیکن بز شهادت ایدرز که الله تعالی جل وعلا
هر شیئه قادر در کما جاء فی القرآن العظیم انه علی کل شیء قدیر و
احاط بکل شیء علما ارض خزر ارض واسعه در انده نجفا دیرلر بر طاغ واردر
انده بقر معدنی واردر اهل صنعتدر که بیك نوعدن زیاده کسنه لر وادر هر نوع
نسنه ایشلنور واول یرك ذکر ایتدیکمز درلو درلو ثمنلو قیمتی طاشلر اکثری
ارض خرجین بودر تقریرم متصل درجین دریاسی یانندن مشرقدن شماله
اتصالی واردر ارض واسعه در صولری چوقدر وغایت اجوزلق یردر وحین
سرحدندن اکا بر نهر عظیم کلور واول صویك اوزرنده دکرمنلر واردر وانده
هر نوع بالقلر اولور وسطرندن دیرلر بر جنس بالق اولور که غایت مقوی درلر شول کم
صقنقور اول خاصیتده اکا مقاوم ومعادل اولمز وانك قلچجی بو قبه وانده
قرهبه یاقوت جزیره سی وآرواندن زهرناك وقتال ایلانلر اولور واول جزیره نك جبه جرب
طاغ قوشاتمشدر که اوزرینه غایت زحمتله چقلور واول جزیره یه اول ایلانلردن
کمسنه واریمز واول جزیره ده یاقوت طاشلری اولور لیس اول ناحیه خلقی انوك تحصیلنده
حیله ایدرلر یعنی طوار بوغازلیوب چونکه ایکی اسحاق اکبر پاره پاره ایدوب واول
اول پاره لرین یوکسك یردن اتارلر بواندن پاره لری واریر یاقوت پاره لرینه طقنوب
یاپشور قالور لیس اول یرده بویك قوشلر واردر اول پاره لرین قپارلر

بریره قونب بیمکه باشلدقلری یری کوزدب رادلر مقدرا ولدوغی دکلو پاره
لرین بولورلر وبو طائفه اولولرین آتشه یقارلر ارض کیماك ارض تغزغزك شمالنده
واقع اولمشدر امم عظیمه در ویرلری واسعدر معمور کویلری ولطیف یرلری
وآرغاینا جوزلق یردر وعظیم صحرا وبیابانلری وار ومحکم قلعه‌سی وار وصولری
تیزدر وکیما کیسه دریاسی جوش کلدکده انك ساحلنده تبر بولنور اول قوم
تبری جمع ایدوب زیبقله ملغمه ایدرلر وذوب ایدوب صغیر تره کیذ وکرلر
لطیف ملبس اولور وکیما کیسه پادشاهی بو تبردن حاصل اولانك عشرین
الور یاقیسین صاحبنه ویرور وکیما کیسه طلقی حریرلو کیه‌لر وآفتابه طپارلر
ارض خلخیه ارض واسعه در ومحکم قلعه‌سی وار بر بوجه طاغ باشنده
واقع اولمشدر وبر صو اول قلعه‌نك درت طرفندن قوشاتمشدر واتلرخو قلق
طائفه دکر حسابه کلمز ارض خرخیزیه بلاد تبتك شمالنده در وبلاد تغزغزك
غربیسیدر طولا وعرضا مملکت واسعه در واندن طائفه ترکدن
امم عظیمه واردر واولو شهرلرنه خاقان دیرلر غایت محکم قلعه‌سی وار اول
قلعه‌نك دموردن اون ایکی قپوسی واردر ارض منسك طولا وعرضا
اون ایکی کونلك یولدر خلقی شویله اوزانوب کیتمشدر کوردملری ولباس
کیمزلر شویله عریان یوردلر بهائم صفتنده بر قومدر صولری دخی راکده کبیذ
جرکین وخلقی حرجین وهواسی وخیم ویرلری جحیم در ارض خرابه نك غربیسنده
ویرلرین اکثر یاجوج وماجوج خراب ایتمشدر زماننده اولدیکی نظم
ایچنه بر کیشی اولورسه سالك مصرع عجب اولمز اکر اولورسه هالك

وخامت اوزره دردایم هواسی ولا تلقوا بایدیکم فی التهالکه
دکل خالی وبادی اول قالبم ٭ دوشورمه کندوزکی فی المعاطب
اولورسه طاشلری لعل جواهر ٭ ترابی کرا ولا جمله سبایک
صقین ایمه توطن انده قرداش ٭ اولورسه یولداشک انده ملایک

ارض یاجوج وماجوج

شو طاغ کیم انلری احاطه ایلمشدر
ادنه قراد دیرلر بر طاغدر کیم جمیع جهانی قایم در بر حدکا سعود
ایلر مرود ائم الزمان اولطاغك اوستنده قار اکسک دکلدر عقیق ایله
جدید بولوشور دائم الدهر کیتمک یوقدر بحر ظلماتدن معموره نك آخرینه دکین
واقع اولمش بنی آدم اول جبالك زیر وسنه جمعه امکان یوقدر اول
طاغك وراسین کورمك استین زحمتی اختیار ایدوب نایل اولوزولیکن
کروندمك فتی مشکلدر بکیدن بیری سالم رجوع ایتمز روایت ایدرلر که
برکشی اول طاغك اوزرینه هزار زحمت ومشقت ایله چیقمش وبیله یلدیغنی
اندکدن خبر ویردیکه اول طاغك ادرندن بیوك بیداه نلر کوردم وبعضی
برنده زیاده آتشلر وارایدی اما اصلین بلمدم کینه ددر ایدرلر یاجوج و
ماجوج طایفه سی ایکی بلمحت معغد قرندا اشلر ایمش بوایکسندن توالد
وتناسل اولماغله بر حده یتشدی که بونلردن یوز بولك در ولنلردن
بریسی اولمزتا کندوصلبندن جنك وسلاحه قادر بیك نفر کورمینجه
وبونلر اوج صنف در بونلرك بر صنفی غایتله بویلو اوزون لردر شویلکه
قامتلری یوز یکرمی ذراعدر و بر صنفك دخی کذلك طولی وعرضی بر ایدی

بکجی

یکرمی زراع قامتلری وار و بو صنف شویله قتلو لولردر بونلره طاغ و دمور
مانع اولمز اغجلری کوکیله یرندن قوپرمغه قادرلردر و بر صنفك قامتلری
بر زراعدر و قولقلری بیوکدر برین التنه دوشور و بریسیله اورتنور
بونلرك قوفلی و کرخنزری و کر وحشی جانورلردن هر قنقسی بولورسه
طوتوب یرلر و بونلرك درنقلری برنجی قوشلرك و یا سباعك پنجه‌سی کبیدر
وانلرك دیشلری سباعك ازوسی کبیدر برنسنه یدکلری وقت قوتلریدکلری
سسدن اددیکدن ایشدلور آج قوردکلری یاره لد ونجی کبی حتی اولنور و
بونلری غایتله استلدرتا وزره دریعنی دکرمجی دروا قرلرندن قیللری غیب
کبیدر و لونلری آق و قزلدر و سوزلری صیقلو کبیدر وارالرنده زنا فاحشدر
شهرلری غیلو اغاجلودر و صولری چوق وطوارلری بی نهایتدر اجوز لوددر اسکندر
ذو القرنین انلره واصل اولمدین بونلرك احوالن کورنلر و بیلنلر کلوب خبر
ویردیلر بس بونلرك پنجه یرلرین خراب ایدوب خالی قلدیلر وعباد اللهدن
نیجه اولو کسنه لری هلاك ایلدیلر قرینك اولان امم انلرك فسادندن
و شقاوتلرندن رنجیده اولوب قبایل کثیره اسکندره کلوب شکایت ایتدیلر
و کندولرله انلرك اورتاسنده سد قوی و حاجز کلی التماس قلدیلر بس اسکندر
بونلرك اراسنه سد چکوب بونلر سددن خارج قلدیلر و مملکتلری بونلرك
فسادندن آمین اولدیلر و بو سددن خارج قلان اقالیم بونلردر المرجحیه
والبیند والمرخیرنه والتعزعزیه والکمیاکیه والحاخانیه والاروکش والترکس والحنا
والجلیخ والغزوا البلغار بونلردن غیری امم عظیمه وار در کره ذکر اولنسه

بغیر فائدة کتاب تطویل اولور پس اول مفسدلرك سدینی که یأجوج سدی دیرلر سدك
عرضی اللی زراعدر ویردی یوقاریی ارتفاعی ایکیوز ذراع واوزنلوغی بر فرسخ
درکه اوچ میلدر بعضلر ایتدی سدك مابینی یوز فرسخدر بو امر بعیددر اولکی
قول اصحدر حکایت اولنور که خلفاء بنی عباسدن امیر المؤمنین الواثق بالله بر گیجه
واقعه ده کوردی که سد یقلوب یأجوج خروج اتمش پس بو واقعه دن عظیم خوف ایدوب
سلیمانی ترجمانی دعوت ایتدی که چوق دلی بلوردی حتی ایدرلر قرق دل بیلوردی
پس بونی سد جانبنه کوندرمك دلدی تا کو سدی معاینه کوروب صحیح خبر کتوره
واول سدك کیفیتنی الندن وصنعتندن وجمیع نسنه سندن کلوب بلدوره پس
سلیمان ترجمان دخی یراق کوروب کتدی ایکی یلده آیدن صکره کلوب
خبر ویردیکه خلیفه جانبندن صاحب السریره واصل اولوب امیر المؤمنین
مکتوبن کوریجك تعظیم وتبجیل وتکریم ایتدی وکثیر وانوکله دلیللر کوندروب
سد طرفنه واروب کیدروب ومرحت ولایتنك حدینه کروب بر اوزون
اوزاق یره کتدلر که رایحه سی چرکین اوده کونلك یول ایمش بو ارض تمامی
قطع ایدرکن کندولره بر قوقوسی خوب بر ترکیب ایله کتورمشلردی که آه کاه
قوقولرلردی که اول چرکین رایحه دماغلرینه وقلبلرینه ضرر ویرمکدن
ایچون ایدرلرمش پس بونلر اول بدرایحه لو یرلری کچوب بر خراب یرلره
واردلر که نبات وحیوان ونوع انساندن بر نسنه یوق پس برآی مقداری
بو ارض خالیه ده کیدوب عاقبت صو قربنده طاغ اوزرنده بر قلعه یه چقدی
واول قلعه نك خلقی عربی وفارسی تکلم ایدرلر وانوك یاننده

اولو

براولو شهر وار پادشاهلرینك اسمنه خاقان اتكشدیرلر ایمش اول پادشاه
بزم حالمزدن سؤال ایلدی بز دخی خبر ویردك كه اهل اسلامك خلیفه‌سی
امیر المؤمنین بزی كوندردی كه معاینا سدی كورمك ایچون وانك صفاتن
نیجه كورمسك خلیفه‌یه خبر ویره‌وز پس خاقان ایشدوب بوكا تعجب
ایتدی وسوزومزه یوللو عجیلدی امیر المؤمنین نه كمسه در و قنغی ولا
یتك خلیفه‌سیدر و اقطار ارضك قنغی جانبنده اولور بز دخی بیان
ایتدك پس خلیفه بزی خوش كوروب تعظیم و تكریم ایتدی كد نصكره بزمله دلیلر
قوشدی و سدی دخی بیزدن ایكی نیج برایمش چونكه كتدك بر بیوك
طاغك اورتاسنده بر عظیم قپویه ایرشدك كه عرضی یوز اللی ذراعدر و اول
قپونك ایكی طرفنده اولان سوملری وار هر عضاده‌نك كه عرضی اللی ذراع و اول
قاپونك ارتفاعی یوز اللی ذراع در وانك اوزرنده بر عالی قبه وار و اول
قبه فوقنده دموردن ایكی شرفه وار هر شرفه‌نك [illegible] وجلیر بنی یونز كیبی
سوری ایتمشلر و بر بیه قاوشمش و اول قاپونك ایكی قنادی وار و هر مصراعك
عرضی اللی ذراع و قالكلغی بش ذراعدر قاپونك قناتلری طاغك برابرنده
كیدوب دوزندله مستوی اولمش و قاپو اوزرنده دموردن بر عظیم
كلید اورلمش اوزنلوغی یدی ذراع در و قالكلغی بر بوچق ذراعدر
و قاپونك دزه‌سی بش ذراعدر كلیددن بش ذراع زیاده ایدی و مفتاحی
اول دزه‌ده اصلمش ایدی اوزنلوغی بر بچوق ذراع وار و مفتاحك اون
ایكی سنی وار ایدی و قاپوسنك عتبه‌ء سفلی‌سی اون ذراع یردن یوكسك

ایدی واوزنلغی یوز ذراغ ایدی وعضآسنك ملتندن ایکی اوجی دمور ایجنده
باتورلمش ایدی وبوذ ارعده دیدیکومز قرار رشاشبله در وبو قلعه نك اسنی
هر جمعه کونی عظیم جمعیتله اول قبویه کلوب التوندن مزبانلری وار بعضی دمور
یوز دغانلر که قبویه اوررلر شویله کیم کم کوم اوتروبوده قی قابو اردینده یأجوج
ومأجوج ایشدرلر وبیلورلر کم قابونك حافظلری وحارسلری وار وبونلر
قابوی دقاینده وکنده قولقلرین قابویه یکنورلر اوررلر بسی جو نلر دخی قابو
اردندن رعد آوازی کبی برعظیم کوملدی وکورلدو ایشدورلر وبوسدك
قوبنده برجچره وار اوزنلغی اون ذراع وعرضی دخی کذلك وبوندن غیری
قابونك ایکی جانبنده ایکی حصار وار هر برینك اوزنلغی یوز ذراع وار بوایکی
حصار اوزرسنده صوی طتلو برچشمه وار بر ایکی قلعه نك برنده اسکندر
اولسدی بنا اندکده الآن نجادن واسباب لوازمدن باقی قلان دمور
چولملکلر ودمورده فرقه لو بجی نهایه یغلمش طورور وبو چولملکلر کیردن
بوکسکرك کرسیلر اوزرنده قوبلمش وهر چولملکك بیوکلوکی صابونجیلر که
قزانی کبی کلو واردی وعمل دن قلمش دمورکر بوجیلردن بجی نهایه یغلمش
وبر برینه یا پشمش بر اوزرنده قالمش بیورهر کرمبوج اوزنلغی برذراع
وقالکلغی ایکی قارشیدر وعرضی بجوذ راعدر واول قابویه وقابو اوزرنده
اولان کلید وحلقه کویا اوستادالندن بوکون چقمشدر اصلا و با صلمش
وتغیر اولمامش استادانی دهن حکمتله ایله یا غلمشدر که قیامته دك
هرکز پاصلنمز وتغیر کلمز سلیمان ترجمان ایدر انلردن سوآل ایلدم بونلرده

تمت بخیر

هیچ برنی کوردوکرنجی آتلو ایدی بر وقتده بونلرك برقاج کمسنه سی قاپو اوزنده
اولان شرفه لر اوزرینه چقمش لر ایدی ناگاه بر قوی یل اسوب بونلردن اوچ
کمسنه یی بو جانبه براقدی و آنلرك ضعفی بربیان ایلدلرنه که یوقاروده
ذکر ایتدك پس سلیمان ترجمان بونلرك صفاتنی واحوال لرینی ایشدوکی اوزره
بالتمام کتابه یازوب امیر المؤمنین الواثق بالله جانبنه رجوع ایتدوکده
بونلر کلدوکی وداع اولنوب کتدی کلدوکده بر بر بیان ایتدی **وبعضی علما ایتدی**
یاجوج وماجوج ازدهالر ایله دزقلنورلر بر یرده ازدها ظاهر اولسه حق سبحانه
وتعالی امر ایدوب بر بلوت کلوب بو ازدهایی بر یوزندن قالدروب دخی هوایه چقارر
شویله که آدم کوزندن کورنمز اولور یاجوج وماجوج مملکتنه براغور
بونلر دخی غدا ایدینورلر هر یل یاز زمانی اولدقده ازدهالری بویله ایدرلر
غیری موسمده اولمز شویله که زمانلرده غدالری اکلنوب ازدر اولنمه جمع اولوب
استسقایه چقارلر بنی آدم یغمور طلبنه استسقایه چقدقلری کبی پس حق
سبحانه وتعالی مخلوقاتنك رزقنی ویرمکده رزاق وکیلدر تضرعلرین قبول
ورزقلرین عطا ایدیجیدر محروم اتمز **کتاب العجایب صاحبی ایتدی**
یاجوج وماجوج شهرنده بر نهر وار مشهوردر آنی قعرنی کسب بلمز غایت عمیقدر
بونلرك اراسنده جنك اولدقده اسیر اتدکلرنی بو کسك یردن کتوروب اول
صویه آتارلر پس اول صوبك ایکی جانبی غایت صرب وبو کسك یالچین طاشلردر اول
طاشلرده بر بیحد خیلی مغاره لر وار دراندن عظیم قوشلر بوایدینمشلردر پس اول
صویه آتدقلری کسه لری صویه دوشورمدین و بره طوقنمدین بروازایدوب قباردلر

دخی مکانلری ولد وغی مغاره یه الدوب یرلر ور وابت ایدرلر انلرک
بعضی وادیلرنده عظیم آتشلر ینار وانک حکمتن الله دن غیری کیمسه
بلمز کرندر وبونلرک ماوراسنده نسنه یوقدر الا بحر محیط والله اعلم

بونده صکره بحارک وخلیجلرک وجزیرهلرک وانلرده واقع اولان
عجایبک وحق تعالی عجایب وغرایبدن خلق ایتدوکی غرایبک ذکرینه
شروع ایده رز ان شاء الله تعالی وبحسن توفیقه

فصل فی المحیط وعجایبه شویله

بلکل کیم بحر محیط بحر اعظمدر شویله کیم سایر بحارک ماده سیدر یعنی
اصلیدر کرک متصل کرک منفصل اولسون ایله اولسه بحر اعظمک
ساحلی یوقدر وقعرینی دخی الله تعالادن غیری کیمسه بلمز وشول دکیزلرکه
بر یوزنده در ایکی خلیجدر یعنی ایکی ارقدر یعنی بحر محیطدن النمشدر ابلیس
علیه اللعنه نوک عرشی بحر محیطده در وبحر اعظمده شهرلرکه واوه درکه
صو اوزرینده بنی کبی کاه یوقارو کاه اشغا یوردرلر وبو شهرلرکه دخی لر
اولور واوزرندن ربع خرابک مقابله سنده انده قلعه لر وقصرلر وار
بونلر دریا یوزنده کاه ظاهر اولور وکاه غایب اولور وانده ایچه عجایب
صورتلر وغرایب اشکاللر کورینور بتس صولجنه با نوب غایب اولورلر
وانده اوچ صنم واردرکه ابرهه ذو المنار الحیری وضع ایلمشدر دنیا
یوزنده دراوک بری بیلدن الیله اشارت ایدرکه کیجایله بو محله کلان کمسنه
ایلرویه یول یوقدر واکنجی صنم قزیلدرکه اتکندو نفسنه خطاب ایدرکه

دکزی

بر کشی کیسله بو بره کلسه بوندن دونسون ایلرویه کچسون دیر او حجی صنم
بیاض دکانه ایله اشارت ایدر بو یردن ایلرویه تجاوز ایدن هلاک
اولور و بو صنمک صدرنده مشکله یازلمش که بونی ابرهه ذو المنار وضع
ایلمشدر افتابه طبنلر اکا یقین اولسون ایجون و بو بحرده مرجان اغاجی
بتر یرده ابنجلر کبی و بو دریاده جزایر مسکونه و خالیه دن شولقدر
واردر که الله تعالی دن غیری کمسه بیلمز ابو الریحان خوارزمی ایتدی
شول محیط که مغربده و اندلس بلاده دینک ساحلی در اکا بحر مظلم دیرلر کمسه اکا
سلوک ایدمز انجق انک کنارنه یقین یرلردن کچوب کیدرلر که اندن
بر خلیج ایریلوب چقار اکا بنطلش دیرلر و طرابوزن خلیجی دیلور که قرم
دریاسی دیرلر قسطنطینه قلعه سی بوغازندن کچوب اندن وارور بحر
شامه قویلور شهر انده ارض مقالیه شمالنه تجانبنه ممتد اولور و اندن
بر خلیج چیقوب مقالیه شمالنه ممتد اولور که ونذیک انک نهایتنده در
و مجن دیار اسلام شهرلرینک یقین یرلرینه واصل اولوبنه اندن
مشرق طرفنه دونب کیدر اما مشرق ساحلی ایله ارض ترک ما بینی جبال
مجهوله و خراب غیر مسکونه در شیه بحر محیط دن خلیج لرک اولوسی ایریلور که
اکا خلیج فارس دیرلر و بو خلیج اعظم هر مملکتک و هو اقلیمک برابرنده ذکر
اولنور که چه دریا یردر و لیکن نه اقلیمک مقابله سند واقع اولدیسه انو کله
یاد اولنور پس امدی بو خلیجک اوکچی ولایت چین مقابلینده اکا بحر چین
دیرلر اندن بحر تبت دیرلر ارض تبته محاذی اولدوغندن اوترو اندن بحر هند

دیرلر اکا برابر اولدوغندن اوتر وبحر سند اندن بحر فارس دیرلر بو بحر
مذکورک اصلندن ایکی اولو خلیج دخی چقار انوک برینه بحر مکران وخورستان
وعبادان که خلیج شرقینک شمالیسیدر واکنجیسنه بحر زنج وحبشه وسفالة
الذهب والسیرو القلزم وبلاد سودان درحتی بلاد مصره وعبادانه
یعنی خلیج شرقینک جملة جزایر عامره دن وخرابه دن وجزایر مسکونه دن
ومعطله دن حساب واعداد دن الله تعالی دن غیری کمسه بیلمز اولیا ولنهر
البحر الثانی بحری علی حدة وعلی الترتیب بابنده ذکر ایلسه وز ذکرک انشاء الله تعالی
بو خلیج شرقیدن که اول بحر جابیدر وبحر تبت وبحر هند وبحر سند بو قاروده
ذکر اولندی وخی اوزره انوک ایچون که بو خلیجک اول جابیدر اندن صکره تبت
اندن سند دیار یمن جنوبسنده در اندن طولکابه هندیه نهایت
بولور که انوک مسافه بونندن اوزلغی بحر محیطک شرقیسندن باب
مندبه کلنجه که عربده در درت بیک فرسخ در دینه بو بحر خیدن خلیج اخضر
منشعب اولور که اول بحر فارسدر وابله ومکران وکرمان درحتی عبادانه
وابلیسه دک منتهی اولور اندن جنوب طرفنه دونوب بلاد بحرین ویمامه جانبنه
بجوب عمانه وارض السحره ویمنه متصل اولوب وارد بحر هنده اولشور دیو
بحرک طولی درت یوز فرسخدر و بو جابی ذکر اندن قلزم خلیجی منشعب
اولور و بونک مبدائی مقدما ذکر اولندی بار هند وبندن در حا لیا ذکر
ایند وکمز بحر هنده نهایت بولور وجز بوک جهت شمالیسنه ازاجق کجرا اندن عرکسیه
اولاشب تهامه وحجاز ومدینه وایله وما رایه وارد اندن مدینه قلزمه

والبحر الرابع

وآرب نهایت بولور وانوکله منسوب اولنور نیا اندن طرف جنوبه دونب
صعید ولایتنه وملك جونه وعیدابه وسواکن جزیره سنه دك وزیلعه
وبحر مجه بلادندن حبشه مملکتنه دك کیدر دخی بحر هنده وارور
اولشور وبو دکیزك اوزنلوغی بیك درت یوز میلدر **البحر الثانی**
که اول خلیج غربی درکه بحر محیطك غربیسندن النمشدرکه بوکا بحر مظلم دخی
دیرلرکه اول عرب وشام وبلاد روملك دکزیدر وانوك مبدای اقلیم
رابعه دندر اندن اکا بحر الزقاق دیرلر زیرا اول زقاقك ارالغی اون سکز میلدر
پس مشرق طرفنه کجوب بلاد بربره داخل قضای غرب شماله دخی [illegible] اندن
غرب اوسطه دخی ارض افریقیه وادی رمله یه وارض برقه وارض لوقیا
ومراقیا واسکندریه وارض فلسطین شماله دخی سایر بلاد شامك
ساحلنه دخی اوجه سوریه یه دك نهایت بولور دکر وبو بحرك آخری اندن
بنه اندن مغرب جانبنه دونب [illegible] وارب خلیج نبد قیدیه جنوب ارض عجاد
صقلیه اندن صقلیبه یه اندن رومیه بلادینه وبلاد سوتیه وبیرفوسه واربو
سبته ساحلی فرهنده کجر اندن مغرب طرفنه باردقده ساحلنه کجوب اندن یونان
طاغلری جانبنه دونب اندلس جنوبینك شرقینه کجر ایتدا اندن وکجره
وارور وبو بحرك اوزنلوغی بیك یوز التمش التی فرسخدر دخی بو بحر شمالیدن
ایکی خلیج چقار برینی بنادقه تسیه خلیجی درلر وبونك ابتداسی بلاد رومدن
بلودیه وبلاد دفوك شرقیسندن اردنتن شهری یانندن اندن شمال طرفنه کجوب وار
کلوب نهایت بولور اندن شرق طرفنه دونوب دخی جرواسیه دی اوزره دن

قسطنطنیه اولشور دخی طبانغ ینه شمال دندر
و مجری [illegible] متصل اولور دردانل خلیج

ولماسيه واردر بحر شامي ميه اولاشور بحر بنطش ابتداسي اولدوغي يره دك

نهايت بولور وبو دريانك اوزنلغي بيك بوز ميل در بلغلجه بونك ميداني

بحر شاميدن در وبونك عرضي بر بوغاز در كه مابيني اوق ايرشجك يرده در

وادوب قسطنطنيه ده مستقبل اولور بس اول محلده دريانك عرضي التي

ميل در اندن شمال طرفنه كچوب بنطش درياسنه قاوشور اول بنطش ديدوكمز

قره دكيزدر كه معروفدر اندن طربزون سواحلنه وارض لازيه يه واربنجه

خليجك اوجا انده نهايت بولور بنا اندن دوتيب روس بلادنه ومرجان ارضنه

متصل اولور بوشويله كيدر واردوب قسطنطنيه خليجي اغزنه منتهي اولور وشور

بنه ~~مغند~~ وبنه شرقيسنه كچوب ابتداسي اولان موضعه وارر قاوشور وارض ترك انونك

ساحلي مابيني ارض مهوله وجبال مجهوله در ونبطش درياسنه بحر قرم دخي ديرلر

ابتداسندن انتهاسنه دك بيك اوجيوز ميل در والله اعلم بمقاديره وبحر

الخزر والديلم كه اول بحر خزر در كه كنددن غيري بر دكز دخي بحار مذكوره نك هيچ بريله

اتصالي يوقدر انونك بحنده انهار كثيره ومياه كبيره كيرور ودائم الجريان جدول

وعيون اقار چوقلغندن كه ذكر ايلدي بو بحر الخزر بعيد القعر وشديد الموج در حتى ايديرلر

انونك بحنده بر طاش القا ايلسه لر ابدا معلوم اولمز الا كه ارض سفلى دن كچوب جانب

بحر محيطه اولشور و بر النيده بحر بنطشه يعني قاره دكيزه يولي وار در ديو

قاوشور وبو دريانك مغرب طرفندن ازربيجان بلادي اولشور وجهت جنوبندن

بلاد طبرستانه اولشور ومشرق جانبندن ارض غزيه وشمال طرفندن ارض

خزره متصل در وبو دريانك طولي بيك ميل در وعرضي بر جانب ناحيه سندن

بحر

نهرابلیه ذلك التی بوزمیل در وبو دکیزك هر برنده خراثۆلجنها به واُمم بغایه
وارد رکه حسابه کلمز وقیاسه صغمز حتی عقیده الله تعالی دن غیری کمسه بلمز
ولیکن بز آنی بیان ایده لم که ناسك علمی اکا ایرشمش ولاوخلقك بعضی
کورمش ولا بعون الله تعالی الموفق والمستعان **فصل فی بحر الظلمة وهو**
البحر المحیط الغربی وبو دریایه نظم دیرلر انونکچون خوف بی شمار دروا ویرنا سنده
کتمك غایتده شوار در مخلوق انساندن برکمسنه قادر دکلدر که انوك اورته
یرنده کیده بله ولیکن کنارنده کیده بلور اول دخی خوف ایله زیرا انوك موجی
جبال شاهقه وتلال فایقه کبی در ظلمتی شدید در رایحه سی غایت غریبه در وجنده
مؤذی جانورلرك نهایتی یوقدر انسانه وکمیه حواله اولوجیدر وبو دریانك
ماوراسنده نه اولدوغین الله تعالی دن غیری کمسه بلمز وحقیقت وزره
نه انسانك اکا وقوفی یوقدر وبو دریانك ساحلنده غیراشهب دیدکلری
غایت بوسی بولنور وغیری بریوك بالق در که غیری انوك اوتچه دنتکر کتابك
اشعالنده منافع بحارده کلسه کرك وانوك کنارنده حجر یهب الکروز
شفاف بیاض طاشدر برکمسه انی کندوده کوترسه خلق انوك اکا کمال تعظیم
وتکریم ایدرلر وسلاطین وملوك یاننه وارسه حاجتی روا اولور وسوزنده
ضبط ایدرلر ودشمانلری نیك دلی آنك او زرینه بغلو اوله وبوندن غیری
ساحلنده انواع رنك طاشلر اله کیرور آنك ساحلنده ولان ولا یتلر خلقی
انوك قیمتنده تحاسد ایدرلر یعنی بنده اولا ن طاش سنوك طاشکدن
خوبدر وقیمتلودر دیو جنك ایدرلر ومیراثلرینه دخی داخل اولور وعظیم

خاصیتن ذکر ایدرلر و بو دریاده معمور و خراب جزیره لرك حسابن الله تعالیدن
غیری کمسه بیلمز و طایفهٔ تجارانوك بعضی جزیره لرندن که کمی ییری جزیره یه سند
واصل اولمشدر اولر آنی بونلردن ذکر اولنور جزیرهٔ [illegible] ایکی جزیره در
خالدات دیرلر انده طاشدن ایکی صنم یاپلمشدر هر صنمك اوزنلغی یوز ذراع در
و بنه هر صنمك اوزرنده بقردن بر صورت واردر الیله اردنه اشارت
ایلرکه بوندن رجوع ایت که بوندن ماورا سنك نسنه یوقدر و بو ایکی صنمی
تبابعه دن ذو المنار الحمیری وضع ایلمشدر که ذو القرنین در قرآن عظیمده
ذکر اولنان ذو القرنین دکلدر جزیرهٔ [illegible] بونده داخی محکم بنا اولنمش بر صنم واردر
انك اوزرنه چقمق ممکن دکلدر بونی دخی ذو القرنین مذکور بنا ایلمشدر و
و بو جزیره ده انی وضع ایدن استاد اندن فوت اولدی و انوك قبری بیاض
مرمرله و رنك آمیز زجاجله غایت خوب یاپلمشدر که کورنلر حیران اولور
و بو جزیره ده مهیب و قوی قبیح جانورلر واردر که آنی استماع ایدن هر کز اعتماد
اتمز اندن سکوت اولی و احری در جزیرهٔ [illegible] بو دخی اولو جزیره در خلقی
خلقی عورتلر کبی در ولیکن دیشلرینك ازولری اوزون در اغزندن
طشره طورور و کوزلری برق خاطف کبی و ایاقلری یانمش اغاج کبی سیاه در
و سوزلری فهم اولنمز و انلرك یاننده ارلری و عورتلری بللو دکلدر الا
ذکر فرجله و لباسلری اغاج یپراغی کبی در و دریاده اولان جانورلری
اولوب بر لر غدالری بودر جزیرهٔ [illegible] واسع جزیره در انوك ایچنده بوطه طاغلر
وار و اول طاغك سقفنده بعنده اکلو خلقی واردر بویلری مصقل الری اوزرو

جزیره

دیرلر بینه ایتی و بوزلری بیضی و قولاقلری بیوك بیجاکلری نباتات یردن قوپا
روب یرلر انوکله یجوبرلر وصوی طتلو بر کچرك ادها قلری وار جزیرة الغور
طولی وعرضی واسع جزیره در اوتی ونباتاتی چوقدر وعیش اغاجلری وار و اوقدر
ومیوه سی منکاثره در جزیرة التنین اژدرها جزیره سی دیمکله معروفدر
غایت جزیره در اشجار و انهار وشماری بی نهایه در و انك بر شهری وار
انده بر عظیم اژدرها ظاهر اولمشدی اسکندر قبل ایدی ازقلدی که جزیره
خلقی ایدر هلاك اولالر و اول جزیره ده ساکن اولان اکر انسان واکر حیوان ایدر
اسکندره کلوب فریاد ایتدلر انوك حکایت بویله در که اسکندر اول جزیره یه
بقایش یکلیجك اندن شکایت ایتدلر بر وقردی بر اژدها ظاهر اولدی طوله جزیری
واوغلنجقلر و قزی و هرنه که بولدیسه کلیًا تلف ایلدی وخلقك بولرینی کسدی
و بیز انوك شرندن هرکون خوفلو زرهده یوز و انوك چاره سین بلمزز و یرورز
تو بوب آخر ولایته دخی گیتمکه قدر تموز یوقدر دیدیلر و انوك ایچون هرکون
ایکی بیوك آوکوز حاضر ایلر زغداسی اولدر بو اوکوزلری بر یرده شویله قورز
سیاه بولوت کبی کلوب یودار دخی وارب کیدر کوزلری دو ادبر قناطیف کبی
بیلدورر واغزندن و بورنندن تونلر چقاریس اسکندر بونی ایشدوب جزیره
واردقده امرایلدی ایکی اوکوز کتوردب بوغازلیوب دریلرین یوزوب
زفت و کبریت و زرنیخ کبریج و نفت و زیبق طولدردب واولد دریلر ایچنده بر
قاپاج اوجلری سوری چنکال لر دخی قودی و بونی الدوب اژدرك مکان
معهودنده قودیلر بس اژدرها ایرته سی کلوب عادتی اوزره اوکوزلری

ایدوب اولدیلری یونَدی دخی کیتدی اویله اولسه انوک ایچنده اولان
آخر آوناریه طوتشوب غایتدن اضطراب ویروب اولدمو دجنکال لسر
دخی ایچنده یورکین دلوب وزیبق دخی کوده سنه سرایت ایدوب هلاک
اولدی پس خلق ایرته سی کون منتظر اولدیلر که نیه چقه کله کلیمک واروب
کوردیلر که اولمش یتور کوروتک کوری کبی اغزن اچمش پس اول جزیره خلقی
شکرلر ایدیلر و غایت سوندیلر و اسکندرک فکری صوابی بکنوب حق تعالی
عظیم شکرلر ایدیلر و اسکندره هدایای عجیبه و تحفه غریبه کتوردیلر اول
جمله دن بری بودر که معراج دیرلر بر عجیب جانور کتوردیلر صورتده
طوشانه بکزر رنکی صاری و باشنده بر سیاه بوینوزی وارده کلو بر عجب
جانورلر و حیوانات وحشی وار ایسه انی کورنجه جمله سی اندن قاچارلر
بونلرک برنیسی اکا مقاومت ایده مزلر جزیرة تلهات بیوک جزیره در
چوق خلقی وار ولیکن یوزلری حیواناته بکزر دریایه طالوب واپ
بحریدن خزینه بولورسه چیقاروب یورلر جزیرة الاخوین الساحرین
یعنی ایکی ساحر قرداش جزیره سیدر بونک آدی شرهام واول برینک آدی ...رم
ایدی انلر بو جزیره ده اولورلردی کلوب کیدن بازرکانلرک یوللرینی
اوررلر چوق زیان ایدرلردی پس حق تعالی بونلری بر صالح عابدک
دعاسیله طاش ایلدی دریانک ایچنده دکلوب دورزلر بونلر کیتدکدن
صکره جزیره معمور اولدی و یوللر اچلوب بازرکانلر کلوب کیدر اولدیلر
جزیرة الطیور ایدرلر اول جزیره ده بر نوع قوشلر اولور قزیل شکلنده

بوزیلری قزیل و بنجه لری وار دکز جانوزلرین شکار ایدوب واول جزیره ده
انجیر بیترمش انی یمك شهردلو نسنه لره نافعدر خولنجی حکایت ایدر فرنك
پادشاهلرندن برینه بو طورلك خبرین ویردیلر بس اول جزیره یه کمیله آدملر
کوندردی که اول یمشدن واول قوشدن الیوب کتوره لر زیرا اول
قوشلرك قانی واودی وسائر اعضاسنوك منافعی وخواصین بلوردی
بس اول میوه دن وقوشلردن اله کتوردیلر ولیکن کمیلری کلور کن جمله
سی دریاده شکست اولدی ایچنده اولان خلقی دخی هلاك اولدی لر نسنه
کتوره مدیلر جزیرة السال عظیم واسع جزیره در طولی اون بش کونلك
وعرضا اون کونلك یولدر وبو جزیره ده عظیم اوچ شهر وار در جمله سی
معمور دریا زرکانلری انده وار در طوار وقیون وقیمتلو طاشلر اولورلر
وخلقی غایت شریر ومفسد در شقی طائفه در حتی بونلرك اکثری
فانی اولدی انلردن از کمسه قالمشدر بس بلد روم انلره مستولی اولوب
یرلرین اللرندن آلوب کندولر ساکن اولدیلر جزیرة لاقه بو دخی
اولو جزیره در وبو جزیره ده عود اغاجی شول کلو چوقدر که سائر دولتلر
اودون اغاجی نیجه ایسه اویله در ولیکن انده عود اغاجنك رایحه سی
واعتباری یوقدر تا اول یردن چقاروب آخر ولایته کتمینجه رایحه ویرمز
اول زمانده معمور ایدی ولیکن شمدی خرابدر وانده اولو یلانلر چوقدر
انلرك کثرتیله اول یرلر خراب اولمشدر جزیرة نوتیه بو جزیره ده اغاجلر
واقار صولر وار ولیکن خالیدر واول دیارده مختلف الاشکال

قورقنج صورتلو منظری چرکین بیوك حیوانلر وار روایت ایدرلر اول
دیارده غایت عظیم بالق اولور کی باشی غایت بیوك طاغ کبی بر مدتدن
صکره قوپرغین چکر وایدرلر باشیله قویروغی ما بیننده درت آیلق
یول دیدیلر فسبحان القادر الخلاق بحر الساین وجزایری وما فیها من العجایب
بو دریانك بر قاچ اسمی وار در بحر الصیف و بحر الهرکند و بحر صنجی بو چین
دکزی بحر محیطه متصل در تیز و قطر قنده بر یوزنده بو نده اولود کز قورقولو در
مکر بحر محیط کثیر الامواج شدید الاضطراب غایت عمیق در و بو دریایه
زیاده و نقصان اولور و بو دریا ساکن اولدوغنه استدلال ایدرلر که
اق قوشلر دریا یوزنده جمع اولسون چوپ چوب و ذر رنده یمورطه لایوب
یاوروسین چیقارمغه باشلر و بو قوشجغزلر دائم بویله ایدرلر اول
ولایت خلقنوك بو نسنه معلوملریدر اما دریانك هیجانن بو ندن
استدلال ایدرلر که بر کون اول دریاده اولان بالقلر جمله صو یوزینه
کلور دخی دریایه کیرمکدن خوف ایدرلر و بو دریاده دریتیم یتشور بغو
چقار در کی بهاده قیمت اولمز و بو دریانك ایچنده شو لقدر جزایر
وار در که عددن و حسابن الله تعالی دن غیری کیمسه بلمز الا انلرك
بعضسنه بادز کانلر وارمغین مشهور اولمشدر روایت ایدرلر
بو دریاده اوچ ایکی بیك جزیره وار در که خلق اندە ساکن اولمشلر در
و اندن غیری اوچیوز جزیره وار در که انده نیجه بکلر و اولولر اولور
دریانك بعضی جزیره سنده النون بتر و حق تعالینك غرشانه حکمتی بو در که

جمیع

بعضی نسخه ده زیاده اولور بعضی نسخه ده اکسك اولور

جزیرۀ ... بعض جزایرنده آلتون اولور ونحو دیانك نبانات اولدوغی کبی سنه جزیرۀ
زرنج غایت بیوك جزیره‌ایدی شمال طرفنده چین حدودینك آخرنده وبلاد هندك
اقصی‌سنده در معمور جزیره‌در واوجون لوق دخی اوسی بو قدر بازرکانلر
اول جزیره‌یه عزم اتدکلرنده ما کولاتدن ومشروباتدن قطعا نسنه کتورمزلر
زیرا یوللرنده هر نسنه رایکاندر وهر منزلده مهمان‌خانه‌سی واردر وبو جزیره
طولا وعرضا یوز فرسخ واردر محمد بن زکریا ایتدی بو جزیره‌نك بکلسنه
مهراج دیرلر بونك جبایتی وحبوب تیمش آلتون صاتلور وهر بطنی آلتون دخی
بیش بو تقدیرجه هر کون یوز یکرمی بش بیك مثقال آلتون حاصل اولور بعضی
زماننده دخی زیاده اولور واول جزیره‌نك پادشاهی آلتوندن کرپجلر ایدوب
نخیره یا بحنه القا ایدر آنلرك خزینه‌سی بو وجهله درکسنه آلوروبه
اوغورلر ففیه ایتدی بو جزیره‌نك قومی آدم اوغلاننه مشابه در
ولیکن خلقلری مغایر وسوزلری مخالف سویلدکلری کلنمزوانده اغاجلر
وار آنلرك خلقی اغجدن اغاجه قوش کبی اوچرلر بو عجب حکمت و ... دیرلر
واول جزیره‌ده بر نوع وحشی کدیلر اولور قزیل واق الاجاسی اولور
واتی اکشی اولور وآنده بر جانور وار زباد دیرلر کدییه بکزر وآنلرك
تویسو قلرنده غایت اعلی غالیه مسك اولور ایکی اوچ آیده متولد اولور
چیقادیرلر وانده بر طاغ وار نصاب درلر مشهوردر غایت بیوك
یلانلری اولور شویله که فیللی یوداردخی وار وبر بیوك اغاجه صاریلور
فیلك کمکلری پاره پاره اولور شویله که قعقعه‌سی ایراق یرده ایشیدیلور

واول طاغده صوصغری کبی میمونلر اولور وبعضی قیون دکلو وبو میمونلرک بعضی
کاغد کبی بیاض در وبعضنک ارقه سی بیاض وقرنی سیاه در وبونک
عکسنجه دخی اولور وبعضی کلیًا سیاه اولور واول جزیره ده قونلو وصایی
ویشیل طودیلر چوق اولور وخلقله سویلیشورلر هر دیلکه ایشده لر امّا
ایدرلر وانده انسان صورتنده خلق وار کمی بیاض وکمی سیاه وبعضی صادو
ویشیل دیرلر وایچرلر وسویلرلر ولیکن سوزلری اکلمز وبونلرک قناتلری
وار اوچارلر سبحان الله القادر الخلاق ابن عمر حکایت ایدر کم جزایر
ریحک بعضنده اولدم وانده قزیل واق وسیاه وصادو کوک رنک چوق
کل کوردم ونیجه نوع دخی وار ایدی پس بر دستمال ایچنه بر کوک
رنک کل اوردن وافر قویدم وقاکر کتورمک استدم شویی کوردم کم
بو دستمال ایچنده بر آتش بیدا اولوب جمع اولنان کللری جملةً یاقدی
ولیکن دستمالی یانمدی بو کاینات تعجب اتدم وبیر اول قومدن بو حالی
سوال اتدم ایتدیلر بو کللرک خاصه سی ومنافع غریبه سی وار در فاما
طشره چقارمسی ممکن دکلدر وبو جزیره ده کافور اغاجی اولور غایت
بیوک اغاج اولور شویله که یوز نفر آدم سایه سنده طورمق جایزدر وبو جزیره ده
بر قوم اولور مخزومیتن دیمکله معروف در بونلرین دلوب اول دلوکده
خلقه سی وار اول خلقه یه بر زنجیر اوجین کجورمشلر در قچان بونلرک
اوزرینه بر دشمان کلسه بو طایفه سلاح حلنوب دشمانه قرشو واردقلرنده
هر آدم بو طایفنک زنجیرینه یا بشوب دشمانه بونلری ایلدرلر اکر

مابینلری

مابینلری صلح اولورسه بونلری امساك ایدرلر والا محاربه ومجادله
مقرر اولورسه زنجیرلرین بیونلرندن دولایوب دشمانه قرشو صالیویرلر
بونلر بر کرزدن دشمانه امان ویرمیوب فی الحال پایمال ایدرلر ومقابله یه
کلنلری طوپ توپ ارسلانلر کبی پاره پاره ایدوب یرلره بونلره قرشو کسه طور
ماز غایت دلاور کسنه لردر جزیره رامنی طولا وعرضا بیوك جزیره در
هواسی لطیف وخلقی ظریف وتوابی خوش بوی ومعمور شهرلری وکویلری
وار وبو جزیره نك اوزونلغی یدی فرسخ دد ابن فقیه ایدر بو جزیره ده
عجایب چوقدر وبری بودرکه ارلری وعورتلری جمله سی عریان یوررلر
بدنلرینك اوزرنده اوزون قیللری واردرکه عیبلرین ستر ایدر و
بیچملری میوه در وخلقدن وحشت ایدوب کوللر ایچنده یتن اغاجلر
واتور مانه واروب کزلنورلر بویلری قصه در هر برینك قاشی دورت
قارشدر وقیللری قزیلدر بونلره کسنه یتشمك ممکن دکلدر غایت
بوکرکلردر وبو جزیره نك ساحلنده بر طایفه اولورکه دریاده یوزوب
سکردوب کمی یتشورلر وعنبر کتوروب دمورله استبدال ایدرلر ودموری
اغزلرینه آلوب یوزوب جزیره لرندن یکا دونوب کیدرلر کسنه یلکه بوده
نقل ایدرلر جیهانی حکایت ایلدی بو جزیره ده کرکسلر وبیکلری جانورلر اولور
حالره بکزر غایت قوتلودر وباشی اوزرنده اکری بوینوزی واردر انك منافعی
چوقدر پادشاهلر ایچون اول بوینوزدن بچق صاپی ایدوب دخی طعام اوزرنه
قویوب طوتررلر اکر طعامده زهر اولورسه اول بوینوزدن دمکه باشلر ایدی

معلوم اولور كه اول طعام شبهه لودر وانول بو بنوزي قيمتلو قوشا قلر
ايدرملو شويله كه بو قوشاق درت بيك دنياده دخي زياده يردكو وبو قوشقلر
اكثر چين شهرلونده اشلنور وبو كوكلدن ديدوكمز حيوانك بويني دوه كبي در
وبو جزيره ده صوصغولري اولور ولكن قويرقلري يوق ودخي اول
جزيره ده كافور وبقم وخيزرانك كوكي واراولور وخيزرانك كوكي بالاي
صوقدر وعنبر عظيم نافعدر وانده عطرك انواعي وار ومعادن كثيره دخي
وار اشلنور. جزيرة الرخ بو جزيره انكله معروفدر ومشهوردر ورخ عظيم
الخلقه مهول الهيبه بر قوشدر چين جزيره لونده اولور حتى حافظ الجوزي
ايدرلوكه بر قنادنيك اوزنلغي اون بيك قولاج در بوني حافظ الجوزي كتابنده
ذكر ايلدي ايدر مغرب ديارنده بر كشي چين سفرينا ايدوب جلي زمانده
عجايبين كورب حكايت ايدرلردي وكندو ايله دخي ديدوكمز قوشك يوردي
وبو قوشك قصبه سي واريدي حالا كه اول يورد وهنوز يمرده ايكن
دخي وجوده كلمشلريدي اول قصبه بجه قربه صو الوردي ناسي بوكا عجايبات
تعجب ايدرلردي وبو كشي بر چوق سياست اتدوكندن اوتو عبد الرحمن
دبولويدي عجايب حكايتلو ايدردي ايدر چين درياسنده بو دفعه كيدركن
موج بو عظيم جزيره يه بر اقدي بس كمي ده اولان خلق طشره كلوب اوردت
وصو المجون بر اكمك اولمشلردي وبونلرك شالبه وابب وقرهلوي وار ايدي
وبونلر جزيره ده سير ايدركن ايراق يرده اشلو ويلابرادبرآق يوقه كوردلر
ارتفاعده بون زراع دكلو وار ايدي بونه اولا ديواندن ينكا واروب نوبر

مکر اول رخ دیدکلری قوشك یوره سی ایمش بس آنی کمی بالته ایله و کیمی طاش
ایله دوکه دوکه پاره لیوب بحنده یوردوسی بر دفه کبی ایدی وقنادینك بر یلیسنه
یاپشوب جکدکلرنده دینلرن چیقوب قنادندن آیرلدی که هنوز اول
یلرینك خلقتی کمال بولمامشدی بونلرده خی اول یولرینك اتندن بر مقدار
کسوب آلدیلر و دینلرینك دینده اولان قصبه کسدیلرده خی کندیلره بقاملرینه
کلوب اول آتی پشوروب ییدیلردن آق صقاللی پیرلر وار ایدی وقتاکه صباح
اولدی کوردیلر که پیرلرك صقاللری سیاه اولمش وقوتلری یوزه کلمش
آندن صکره صقاللری هرکز آغرمدی و بعضیلر ایدر قیناری یتلری
آتی براغاجله تارشدرمشلر ایدیکه اول اغاجه شجر الشباب یعنی یکیلك
اغاجی دیرلر ایدی سقاللری سیاه اولدوغی ندن ایمش وقتاکه کون طوغدی
خلق دخی کلی بحنده ایدیلر قوی دوزکاراله کیلری کیدرکن ناکاه رخ
کلوب یوروه سی سکنشته و یوروسی اولمش کوریجك بونلردن
ایکلیوب هوا یوزنده عظیم سحاب کبی ظاهر اولوب وایقلرینك بحیه سنده
ایکی بیوك طاش وار ایدی وقتاکه کمی برابرینه کلدی هوادن طاشلری بونلرك
اوزرینه صالیویردی ایله اول کمی غایت سریع کیدروکی اجلدن طاش نزولیله
سبقت ایلدی داشی خی ایوب دریاید دوشدی شویله کم بر عظیم کورلدی واقع
اولدی سلامتله خلاص اولدوغنه حق تعالی یه شکر کدرك ایتدوکت جزیرة الرود
اول جزیره مرصولوا ورمانلو یوردر و بو جزیره ده چوق میمونلر وار و بونلرك
نماری وارکا مطیع ومنقادلودر اصلا مخالفتلری یوقدر بتلوبن یونلری اوورنده

لو بودیلو بونلرك اراسنده عدالتله حکم ایدر بر بینه ظلم ایتدرمزلر اذنده کیمسنه یه
ملکه اولدقلری یره وارسه صحیح بولوب یوزین یره سورلر وطاشله اوروب
رجم ایدوب انواع علتلر ایله اولدردکلر اول جزیره اهلی حیله ایدوب انلری شکار
ایدرلر و نخر زیاده بهایه صاتارلر واهالیسی انلری رغبت ایدوب قول الورلر
انلر دخی عبد مملوك کبی خدمت ایدوب حفظ وحراستده غایت کی اوردد
اول سببدن رغبت واعتبار ایدرلر جزيرة البنيان معمور بیوك شهری وار
و قوی غایت شجیع ودلاورلودر وضرب وحرب اشنا بیلد وانلرك عادتلری بودر
ایچلرنده بریسی اولمك دلسه واروب دلوك باش کتورمینجه اقرو ویرملر شویله که
واروب اون باش کتورسه اوچ قیز الور وبالجمله نه کلو باش کتورسه اول کلو عورت
آلور پس بونلرك اراسنده شجیع ودلاور العلیه عزیز ومکرم اولوب ناعم خوب
ایدرلر و هیبتلو کورینور واول جزیره ده بقم اغاجی وخیزران وشکر قمشی
اولورکه وصفه کلمز وحلاوتده مانند اولمز وغایت لذیذ صولری وانواع
میوه سی اولور جزيرة الواق الواق اول جزیره در و بو جزیره حددن زیاده آلتون
اولور حتی کلابلرینك زنجیرلری وطوارلرینك یولارلری جمله آلتوندندر
وعالی قصرلو ولطیف اولر و زیبا بنالر غایت محکم وحکمت اوزرینه یاپلو واول
جزیره ده بر قوم اولور بدنلری عریان یوزلری بیاض و زیبا اندام اولورلر
اغاجلر اراسنه واورمان ایچنه کیرلر و خلقی شکار ایدوب یرلر واول جزیره ده
بر اغاج اولور یوز ذراع مقداری اوزون اولور قلقان کبی زنکاری یپراغی
اولور و کوزلری و قولقلری وار قچان یل اسسه بو اکلری دکلوب اندن

بر

ابنوس برینه دوقنور هان وافواق آوازی قویدر وبو جزیره‌نك ماوراسی در

جزیرة البنات در بو جزیره‌نك توبی بویی اوزون وکوزلری دلاور ویوزلری خوب

طائفه در ولیکن سیاهلردر ساچلری بربرینه قرشمشلردر وایاقلری دخی درازدر

نازنیندر فاما ردیء الاخلاق وسوء الاعراف قومدرکه کندولری جوکین جوخ بلوری

جوکین کسنه‌لردر وبو جزیره رنجه مبتلادر وبو جزیره‌یه کسنه کیملو اولسه

یلدز ایله گیدرلر وبو دریانك یدی یوز معمور جزیره‌لری واردر وبو جزیره‌ده

آلتون بی حد وبی قیاس وبو جزیره‌نك پادشاهی ~~جزیره‌ده رتبه داده~~

بر مهره دیرلر اوزرنده آلتون ایله دوقونمش حله‌سی وار ایاغنده آلتوندن

بشمغی ومرجان ایله اشلنمش باشمغی وار وبو جزیره‌ده کندودن غیری آلتون

باشمق کیمسه کیمز ایدی یساق ایتمشدر کیمسه آلتون باشمق کیدوکن کورسه امان

ویرمیوب اولدورر ویاخود ایاغنی کسرلر بر بوکیملو اولسه قوللری ولشکری ایله

کندوسی فیله سوار اولوب خوب روی وخوش بوی جاریه‌لر ایله وطبل

ونفیرله کیدر وبو ملکلر اولدوغی جزیره‌یه ابنویه دیرلر وبو جزیره اهلی صنعتلرنده

غایت حاذق وماهرلردر ~~وجوللاه‌لری بکی انکیله بریاردن قورلر~~

وکنجلك تخته‌لردن بیوك کمیلر یاپارلر واغاجدن اولوبیدلر صو اوزرنده

کمی بیی یوزر باتمزجولقی بویله نقل ایتدی واما عیسی بن مبارك السیرافی بویله

حکایت ایتدی اول ملکه اولدوغی جزیره‌یه بن واردم واول ملکه‌یی کوردم

بر آلتون سریر اوزرنده عریان اولوب اوتورر باشنده آلتون تاج واوکنده

درت بیك قیز وغلان جاریه‌لر صف بغلمشی طورلردی آنلرك کویا پریدر

وبونلرک چوغی مذهبی اوزرینه در باشلری آچوق یوردلر باشلری اوزرینه
نسنه قومزلر بوچادیرلرک. هر برینک باشلرنده ساچلرینه داقلمش اغاجدن قلمه
منکل وزینت طاقلری وار وبعضی نک باشنده بو طراق وکیمنده ایکی وکیمنده اوچ
دردر وبعضنده آلتی یدی طراق وکیمنده اون دخی اولور وبو ملکه نوک چوغی
جبایانی یعنی چوق کلور حاصلی وار فقرا ومساکینه انعام واحسان ایدرلر
وزینتلری ودغدغی یعنی آق بوغچه‌لر دریادن چقاریرسی وخوردهسی اولور
وبوغچه‌نی آلوب خزینه‌لرنده حفظ ایدرلر وبو جزیره‌ده براولو اغاج وار
اوزنلغی یوز زراع مقداری اولور وانوک میوه‌سی هان عورت صورتی گبی
اولور بدنی وکوزلری والی وایاغی ساچلری وفرجی وار صورتده خوب
ومنظرلری مرغوب درپوک طغارجوغه بکزر غلافی ایچنده‌ندر جمله
چقوب دال اغاجوک بوداقلری اوزرینه ساچلرندن آصلوب کنتی طقنوب
بل اسندکه واق واق دیو آواز ایدر وچاغرشیر بونلر اول اغاجدن بیچق
دوشوب اولور وبو جزیره‌نک اهلی بونلرک آوازلرینی فهم ایدرلر
وآندن فال دوتوب [illegible] کتاب حواله ده ایدر بو اغاجلرده حاصل اولان
عورتلر ایچنده قد وقامتده وکمال صباحتده وملاحتده بعضلری اولور که
ساچلری اوزون وصورتلری لحسن وطوللری [بیرنلری] بو مشتق [illegible] وبینلرغلب
رایحه‌سی لطیف اولور چان اغاجدن یره دوشسه‌لر بر کون یا دخی بر یا
صاغ اولورلر وانلری یره دوشدکن اصلدوغی بیردن ساچین کسوب
اولجزیره قومی انلره جماع ایتمک واقع اولور وانلردن بر لذت عظیمه بولورکه

[illegible]

دنیاده اولان عورتلرده بولنمز ودخی هرکز اولمز وبو جزیره نك طبرانجی غایت پاکدر
ورایحه سی خوبدر واول جزیره نك اقارصولری وار شکردن طاتلودر قدر وبو جزیره ده
بیغ آدمدن جوق فیللر اولور وفیل الرؤك بعضلرك بویی اون ذراع اولور وطیورك
انواعی بولنور واول جزیره نك ماوراسین الله تعالی دن غیری کسه بلمز وبو جزیره نك
بعضدن قطران بکزر سیاه سیل کلوب دریایه کیردوکی یرده بالقلری یاقوب
~~جمله سی صوبکنا وزرینه کلور قجان دریده اقان صویه قرشنوب بالقلری~~
برز زمان عظیم سیل کلوب قجان دریده اقان صویه قرشنقده بالقلری
هلاك اتمیشدر شویله که صوبك کنارنده بی حد وبی قیاس بالقلر دوکلشدر برنجه
کون طیور وجانورلره غدا اولورلر الحکمة لله وتقدس **جزیرهٔ قالوص**
بو جزیره خلقی وحشی لردر آدمی طوتوب یرلر بونلرك نه پادشاهلری ونه
دینلری واردر یکلری موزوز وبار جبل بعی هندستان قوزی وشکوفه سنی
اولور وبو جزیره ده بر طاغ وار طپراغی یومشق پارهبه بکزر اکثری تتردر
آتشه براقسك التون جقار **جزیرة الموجه** عظیم جزیره در ونیجه بکلری
وار وخلقی یامن وبعضی صاروشین وقولقلری یرتقدر جبنی اهلی کبی انلرك دکرنن
چقان آتلره بنرلر واول جزیره ده مسك جانوری وزباد بعنی کدیه بکزر بر جانوردر
قولتقلرنده غالیه مسك حاصل اولور وعورتلری اجمل النسا واحسن للقاددر
نظم آنلرك خاتونلری غایتده زیبا | لباسی جمله زربفت ودیبا
اولور منظرلری غایتده محبوب | هم اخلاقی دخی مطلوب ومرغوب
یوزی چهره سه تابانه بکزر | دبنك خاصکی سلطانه بکزر

یورسه هر بری سرو روانند / صناسین هر بری شاه جهانند
لطافتده دیبك جسمه جانند / ظرافتده قمو ورد جناندر
نظرله جان ودل لر صید ایدرلر / کمند زلفینی آتوب قید ایدرلر
اولارك جسمی اولور هر سروتر / کلشدر حقه کبی هم مصور
بولارك موضعی اولمز مشقق / اولور لذتده صانکه شهد مروق
بولارك لذتی اولمز بیساده / مکر حورا ده اولورسه زیاده
بوبی اوزون آیاغ اوزن اولورلر / سو دینوب ساحلی یره برابر
کوکی جاب اتمز بولار هیچ / یوزنده زلفی اولمش پیچ بر پیچ
یوزی آچوق یورر زلفی پریشان / بر شموع ابر ایچنده ماه تابان
اولارك طبعی اولور هم ملایم / بولورسك ذوقنه اولغل ملازم

جزیرة السحاب

بر اولو جزیره در ایکیچون جزیرة السحاب دیولر زیرا بو جزیره نك اوزرنده دائما بر آق بلوت طورور هوا بوزلدقده
کتدکده بو سحاب ایچنده ایچنده جك براوروندن ظاهر اولور کمیلر اوزرینه
کلیجك بر قتی یل قوپر حتی دریایه اولشور دریا هان ساعت قبارر وجولمك کبی جوش
کلوب اضطراب ایدر اکر کمی به مقابل اولورسه فی الحال یوداراز نا بدید اولور و بو جزیرده
طبراق دیه جکلر وارایکن آنوك طبراغینی آتشه قوبه لور صافی کمش اولوب آقار
سبیکه اولور سبحان الله القادر لحکمته

جزیرة سعلا

غایت بیوك جزیره در قنطوری دیرلر
اوسعی و عمارتی جهانده اعظمی در و بونك عرضی شرقدن مغربه چکلمشدر و اول
جزیره نك اولوی و کوشکلری جمله اغاجدندر و صو اوزرنده بر دکرمنی اوتلو

دور ابد

دور ایدر و اول جزیره ده لطیف رایحه لو لسنه لر واردر موز و برنج و نارجیل بعض
هندستان قوزی و شکر قامشی چوقدر و انده التون معدنی و اق فیللر و کرکدن
دیدکلری جانور اولور و بونک پادشاهنک شوکت عظیمه سی و موکب جسیمی وار
چوق عسکره قدرتی وار و عجیب فیللر و لطیف آتلری وار دینلور جزیرة القمر
طولاً و عرضاً بیوک جزیره در اوزونلغی مشرقدن درت آیلق یولدر و پادشاهلری و البدیع
شهرلری کلان دیرلر غایت بوللق و اوجوزلق یرلردر اشجار و ثماری و عیون و انهاری
و غیاضی یعنی اورمانلری پیسته سی و نارجیلی و شکر قامشی واردر و بو جزیره ده
نوع لطیف ثیاب ایشلرلر که دنیاده نظیری اولمز حریر و دیباجک اصلا لطافتی و قیمتی
یوقدر و انده بر نوع منقش حریر ایشلنور که لطافتندن کوزلر قماشور عقللر
حیران قالور پادشاهلری انی حریر بساط اوزرینه دوشرلر و اغاجلرک ایچینی اویب
آنی بیک پاره کمیلر ایدرلر هر کمینک اوزونلغی ذراع شاشی ایله اللمشی ذراعدر انکی یوز
مقاتلی اولور و بو جنس کمیلره انده سفینات دیرلر
بعضیلر حکایت ایدرلر که انده اغاجدن برسینی کوردم که اوزرنده یوز آدم طعام
یرلردی ~~بیلیا~~ سدور ایدی و بو شهر پادشاهنک خدمتنده اهل وظایفدن کمسه لر
~~کمسه کوردم دیو~~ مخنثلر عورتلری کبی ثیاب فاخره کیرلر و عورتلر کبی
کیزورلر دوزرلر و بونلره تقیبانه دیرلر و رجالی عورتلر کبی تزوج ایدرلر
کبی اولیجق ازواجنه کلورلر کسه معارضه ایتمز جزیرة السعالیه
اول جزیره در غایت چرکین خلقی و چرکین خلقلی قوم در صورتلری
قبیح و سیرتلری غلیظ طائفه در دیلرکه بونلر نه قومدر بعضی طایفه زعم

ایلدیکه بونلر شیاطیندر انسله جنّدن متولّد اولمشدر بغل دمرین
الترینه کیورلر کاردین ورنه یورلر جزیرة التسع بو جزیره قومنک کلاب
کبی آغزی دیشلری وار لکن بدنلری انسان کبی پادشاهلری و بکلری وار
اطاعت ایدرلر مخالفتلری یوقدر جزیرة اطوارف بیوک جزیره در و آنده
میمونلر واردر بعضی جارد کلو اولورلر و کوکسلی دیدکلری
جانور آنده چوقدر ایدر اسکندر کمیلرله آنده وارد قده آنک فرزندی
بو جزیره یه ایرشنجه آنده بر طائفه وار ایدی بونلری انسان و یوزلری برنجی
جانور کبی وقتا که آکا یقین کلدی کوزلرندن غائب اولدیلر نه کیتدکلرین
کمسه بیلمدی جزیرة النساء اول جزیره ده اولرنده ایری رجال
جمله سی دیشیدر آنده بر نوع یل اسر اندن حامله اولوب بچه طوغرلر
بعضیلر ایتدی اول جزیره نک بر یرنده آغاج اولور اول آغاجک
یمشندن یرلر حامله اولورلر فسبحان الله العظیم ذکور ایله مقارنت
اولمدین توالد و تناسل اولدوغی امر عجیب و فعل غریب در انّ
ذلك على الله يسير وانه على كل شئ قدير و اول جزیره ده
عروق خیزران کبی آلتون اولور و طبراغی جمله آلتوندر و لیکن
آنده اولان عورتلرک آکا التفاتی یوقدر روایت اولنور که
سوف لکی ایله برکشی اول جزیره یه واقع اولدی عورتلر آنی الدیلر
اسندلر پس بر عورت آکا مرحمت ایدوب کیزلدی دفی ای کمسه
کوریدن بر تخته اوزرینه بندروب دریایه صالیوردی

بو

موج دریا بونی حرکت ایدوب بلاد مین کنارلرندن بر شهره براقدی پس اول
کشی چقوب پادشاهنه بولشدقده جزیرة النساء وانده کوردوکی آلتونی
وکثرتنی خبر ویردی پس پادشاه برکمی دونادوب ولوازمین کوروب بنجه
آدملر ایله برکشی بر قوشوب ویبردی پس انلر دریاده بنجه ایام کون یوردیلر
قطعا بر نسنه یه راست کلمدیلر آخر نومید اولوب بینه دوندیلر جزیره سرندیب
عظیم جزیره در وانده بر داغ واردر آدم علیه السلام بر بو زمینه هبوط
ایتدکده آنوک اوزرینه نزول ایتمشدر اول طاغه راهبون دیرلر آلتون
اول طاغ اوزرنده آدم نبینک علیه السلام مبارک قدمندن اثری وار
داول قدم اثرینک اوزرنده نور بلدردر که کوزلر قماشور واول
طاغک اسفلنده قیمتلو نفیس طاشلر بولنور واول بحردن دتیتیم
انجولر چقار وانده چقان انجو و یاقوت وسنباذج والماس ولوز
ولطیف رایحه لو نسنه لرک انواعی اندن آلوب آخر ولایته داشینور
وبراکی آتق یولدن باغچه لر ومسنه اراسنده شویله کیدرلر وبو
جزیره پادشاهینک بر صفی صنمی وار آلتوندن جواهرلر ترصیع اولنمشدر والطاف
بکلرینک یاننده بنوک مانندی بولنمز زیرا جواهرک هر نوعی آنوک
جبابننده اولور وچقاردقلری جواهرک خمسینی اکا ایلدوب تسلیم
ایدرلر عراق عجمدن وفارسدن دخی چقاردوب تجارت ایدرلر که
بوجزایرده آق قبه لر ومسکنلر وار دریودن آدم کوزنه کورنور
[illegible] کلیجک ایراق اولور حتی اندن مایوس اولوب کیدرلر وبونلرک

عجایبندن بری بودرکه بحر بو دریانوك موجی زیاده اولسه دریاده سیاه
بدنلو یکسه‌لر ظاهر اولورلر اوزنلغی بر ذراعدر کویا حبشی اولادیدر بعضیلر
اوزرینه زحمت چکمدین آسان وجهله چقاردلر ولیکن کیسه‌یه دجیو اتمزلر
بونلرك ظهوری ریح عاصف خروجنه دلالت ایدر دانلره خبر بیلورلر و حکایت
اولندیکه اول دریاده نوردن اوچار قوشلر واردر برکمسه آکا نظر ایلمکه قادر
دکلدر انوکیچون که کورەنك کوزی قماشور قرص کنشی کبی نیره لنور دخی بو نوع
قوشلر قچان یقارو قالقسلر یل ساکن اولوب دریانوك موجی دخی دفع اولور
و بو حال سلامته دلیلدر دآندن اول قوشلر نا بدید اولورکسه بیلنکه فتنه کیدرلر
و نجه اولورلر فسبحان الله القادر الخلاق و بو دریانك بعض عجایبندن بری دخی
بودرکه اول دریاده بر قوش وار حوشنه دیرلر کوکرجندن بیوکدر بو قوشی
قچان اوچسه بر غیری قوشده دخی انك اردنجه اوچار اکا کوسدیرلر آغزین اچار
اوسارکه حوشنه ترسلیوب اغزنه دوشه دخی آنی غذا ایدینه وانوك بوندن
غیری قوتی یوقدر وحوشنه کیجه ایله ترسلمز الا کوندز اوچارکن بوندن دخی
آنك عجایبندن دریاده مسك جانوری اولور هردم وقت معلومده در
دریادن چقاریبنی آنی اوتلیوب بوغزلرلر وانك کوبکندن مسك بولنور و مسکیچو
انواعینك ایوسیدر ولیکن برنده و شهرنده رایحه‌سی اولمز تا اول مملکتك
سرحدندن کچمینجه رایحه ویرمزلر آنکا اوراق یره آلوب کتسه‌لر رایحه‌سی
قوی اولور بر دخی اول جزیره‌ده بر دابه واردر ملکات دیرلر چوق
ومختلف یوزلری واردر دیشلری وار ومقوسی و بو جمله ایله قادر

وار

وار دکیز جانورلرینی شکار ایدوب بز و بو جانوری اولیوب دخی خبر ایله بزینت
ایدوب پادشاهلری سیره چقدقلری زمانده تماشا ایچون اوکنجه ید دلو واول
دریاده بر بالق وارکه بشی یوز ذراعدن زیاده در و توافق خبرینه
بولنور قچن قناتلرینی اچسه بیوک طاغ کبی در کمی خلقی آندن زیاده خوف ایدرلر
بس آنی کوردکده حیقروب چاغورلر و طبل و نقیر چالدلو حتی اول آوازه دن
اورکوب قچوب کیدر و بیوک قپلو بغه لر اولور که قوتی ذراع مقداری اولور
هربری بیک یورده یورد لر و آنک ارقاسنده اولان کموک دبل ناخن در
بین خلق انك ارقاسنده اولان قابین سوب حناقلر بیته قوللنورلر و بیوک تکنه لر
کوریشمه ایدرلر لیا سلوین و کوکلکلرین آنك اچنده بیشفارلر و بر بالق دخی
وارکه سیلان دیرلر دریادن قره یه ده ایکی کون شویله یاتور حتی
اولنجه طوردا مانجی جولکه قویسه لر اکو جولك اغزی اوزلو اولور حتی دورر
اکرجوق اولورسه جولکدن اوچر کیدر کبی لنور و قنده کیدر و کیمسه بلمز
و بو دریاده سرطان عظیم یعنی ینکج اولور غایت بیوك قلقان دکلو اولور
صودن چقدقده سرعتله حرکت ایدر ولیکن صودن چقیجق بر مقدار
اکلنور فی الحال طاش اولور و بر بالق دخی واردر که لاطم دیرلر یوزی
خنزیره بکزر و ارقاسنده یول لر بونده اولور بر طبقه ات و بر طبقه
شحمدر و اول بر خلق آنی بزلر آنی غایت لذیذ اولدوغندن اوتور و اول
دریاده بیول بلا نلر واردر حیقوب فیلی بولیجق یوداردر فی کذو سبنه
اغاجه و یاخود بر بیوك طاشه صاروب یوداردر فی قرنی ایچنده فیلك

کمکالرین کتور کتور قرارشویله که چاقودوسی اداقدن اشدلور وآنده بوبالق
اولور هبسیو دیرلو باشندن کوکسنه قلقان کبی درجون کوزلوی وار
هرطرفه باقوب کورر باقی کوده سی یلان کبی در اوتوز ذراع مقداری
وار وچوق ایاقلری دخی وار وکوکسنده توبروغنک اوجنه وارنجه بچقی کبی
دشلری وار هر دیشی برقریش دکلو در بولاد دمور کبی کسکی به دوقنسه ایکی پاره
ایدر بوبالغه قریش دیرلو دریادن بوننه سوزی وزبان کار جانوربوقدر
کیجیلو آندن زیاده خوف ایدرلر وفی هذا البحر ایضا الدر دوری یعنی بودریاده
کرداب وارد رقچی آنوک ایچنه کیدوشسه آندن نجات بولمز بعض تجار
حکایت ایلدیلر که بودریایه سفرایلمش ایدک بزمله تجاردن بر بیوک
طایفه وار ایدی کیدرکن اتفاق بر قوی دوزکار چقوب زیاده قرتینه
اولدی ~~مقصودمزی~~ کمی بر دندوروب کرداب ایچنه دوشوردی
وکمینک رئیسی برائی بیر کیشی ایدی ولیکن بریا سنده غایت حاذق استاد
ایدی وکندوسیله کیده وافر ایلر کتور مشدی وکمی ایچنده اولان
خلق اکا دایما ایدرلر ایدی که بو ایلری نیدرسن اکر بازرکانلر اولسه آجاره ویرسن
خیلی فایده اولوردی وکرداب ایچنه دوشمدین هرکز رئیس آنی صوار دی کمی
قرشوده هیچ نسنه کورمیشه ایدرلودی یوق نسنه کورمزدی دیرلودی
دایما بو ایمی رئیس بویله سؤال ایدردی حتی بر وقت کمیده اولان
خلق ایتدیلر صو یوزنده سیاه قوشلر کورودیلر کلری کبی رئیس
هایدن چاغروب فریاد ایتدی دخی یوزینه طپانچه اورمغه باشلدی

حكايت غريبه

واسیدی والله هلاک اولدق بیزه چاره و درمان یوقدر بیز آنوک
سببین صوردق ایدی ان شا الله بر لحظه دن صکره معاینه کوردیز
دیدی ایکی ساعت مقداری الا که کردابه دوشدک شول نسنه
که بز ابراقدن سیاه توشلر ظن ایدردک اول کردابه دوشمش کمیلر ایمش
خلق ایچنده هب قرلمش بیس بیحیر اولدق وخلاصی اولمقدن امید مز کسیلدک
وحیاتمزدن ال یودق رئیس اعمی ایدی جمله مز هلاک اولدق بونلر ایدی
یا بیزه بوندن خلاصی اولمغه چاره و درمان وارمیدر دیو ایتدی
جمله مز هلاک اولدق رئیس ایتدی بن حیله ایدرم بر شول شطله اکر ما ایلکوزدکر
نصیبی بکا ویرر سکوز دیدی جمله سی طوعا ورغبة ایتدیلر الوزمن
حیات یکدر بو شرطه راضی اولدق همان بر درمان ایله دیدیلر رئیس
ایکی بیوک شیشه چقاروب ویردی ایچلری طبطلو شیو وغن ایدی
واسیدی بونلری دریانک ایچنه صارقدلک آلوب صارقدیلر بیس بو شیشه
توک چوزشنه بی حد وبی قیاس بالقلر جمع اولدی حسابن الله تعالی
دن غیری کمسه بلمز شیخ رئیس امر ایلدی اول کردابه دوشمش کمیلرده
اولان سپتلری چقاروب هر برن بر ایپ ایله یغلیوب دریایه اتدک
واول ایپلرک بر اوجنی کمیه بغلدی بس فی الحال اول بالقلر اول سپتلری
بوتدیلر بعده رئیس امر ایلدی نه دکلو کوجکز وار ایسه چاغروک
وطبل ونقاره وصنج وایکی تخته بر برینه اورک دیدی بیز دخی بیروک
تیبی ایتدک همانه اول بالقلر که ایپلرک اوجی بوغازلرنده ایدی بو فریاد و

تقعقعه دن اوركوب قجدلرهان شونی کوردك كه کمی یریندن حرکت ایدوب

بر جانبه تیوب کتدی بزی کردابدن چقاردی بعده رئیس چاغروب ایدی

ایلرولك اوچین کسوك بیزدی کسدك الله تعالینك فضلیله هلاکدن

خلاص اولدق پس رئیس ایتدی سیز مقدم ایلری کوردکده ملامت ایدردکوز

شیمدی کوردکوزمی اول سیزلرك خلاصکوزه سبب اولدی پس الله تعالی

حضرتنه عظیم شکرلر ایتدك و رئیس دخی ایشك عاقبتنی فکر ایدوب نجاتمزه

باعث اولدوغنه تحسینلر ایتدك دریای بحر هند که بحارك اعظمی و خیری

یونندن اوسعی و خطرجه‌سندن اکثری و بحر محیطه آنك اتصالی کیفیتنه

بر احدك علمی یوقدر بوکا کندو وسعتندن اوتری و بو بحر هنده دیو و کونه

بحر غربی کبی دکلدر زیرا بحر غربینك بحر محیطه اتصالی ظاهردر اما بو بحر

قلزمدر هنددن ایکی خلیج منشعب اولور غایت بیوك بحر فارسدر آندن

صکره بحر قلزمدر دریای مذکورك شمال جانبنه کیدن خلیج بحر فارسدر و جنوب

طرفنه کیدن خلیج بحر زنجدر آنی فقیه ایتدی بحر فارسده بحر هندده الفدن

و بحر هندده چوق جزیره وارحتی ایدرلرکه یکرمی بیکدن زیاده جزیره واردر و اول

جزیره‌ده شول دکلو امم مختلفه واردرکه الله تعالیدن غیری بلمسه بلمز اما تعمدك

خواجه‌لره خلق کاه ایرشوب کورمش ولا اقل من القلیل در آدمی انك جزیرلرنده

بری جزیره کله دراولو جزیره در و آنك اشجار و انهاری بر نوع ثماری و توکه

برلو ملك بن حسنانه الهندی انده ساکن اولور و اول جزیره ده قلاوی معدنی واردر

اغاجی واردرکه سکوت اغاجنه بکزر بیوك اغاج اولور شوله که سایه‌سی

یوز آدم کولکلمك ممکندر وخیزران آنده غایت چوقدر وبو جزیره ده شول عجایب واردر که آنی وصف ایدن حدّ تکذیبه وارد جزیره باب اولو جزیره آنده موز ونارجیل وبرنج وشکر قامشی نوك غایت اعلاسی وار وعود اغاجی دخی اولور واول جزیره ده بر قوم ساکن اولور که یوزلری کوکسلرنده وبدنلری سایر خلق کبی واول جزیره ده بر عظیم طاغ وار کیجه ولیجه اولو آتش کورینور اون بش فرسخ یرندن کمسه اکا کلمکه قادر اولمز شویله که یقین کلمك ستسه یانوب هلاك اولور واول شهر پادشاهنك اسمی نجاریه در آلتون حلّه کیر وباشنده آلتون تاج ویاقوت انواع جواهرله بزنمشدر ودرهم ودنانیرك اوزرنده کندو صورتی نقش اتشدرر وپادشاهلری بت پرستدر وصلاتلری غنا والحاندر دف وتصفیق یعنی ال ایاسنی بر برینه اورمقدر وکوزل خوب قزلر وجاریه لو جمیع اولوب انواع اشلو یله اوینارلر واول بتّه وکنده رقص ودرلر واول جزیره ده اولان عورتلرینك کوزل محبوبه قیزی اولسه آنی لطیف فاخر لباسلر ایله والتون جواهرله زین ایدوب اول کنیسه یه اول بته تصدّق ایدوب خدمت ایچون اول قیزی وقفایلر ورقص احوالن بلن کمسنه ایله تعلیم ایچون تسلیم ایدرلر اول قیز رقصك انواع صنعتی اکا تعلیم ایلر وجزیره پادشاهنك بوندن غیری چوق جزیره یه مالکدر اول جمله دن بری جزیره غورج وجزیره وسلاهط جزیره فاما جزیره هرکج ده بر واسع خسفه واردر دوری اون میلدر آنك قعرینی کمسه بلمز وآنك قرارنه دخی کیمسنه وقوفی یوقدر وبو خسفه دنیانوك عجایبندندر

اما جزیره سلاهط دن مندل وسنبل وکافور کتوردر

سیاحلر روایت ایدرلر کم کافور اولدوغی جزیره ده بر طایفه وار در
ادمی شکار ایدیجک برلر وقچوغنی آلورلر تحفه دیو باشلرینی کسدوکدن صکره کاسه
دیرلر بس بوندن بو قوم کافوری اول قچوغه قویارلر ولطف رایحه لو
ننسه لوی بله قویب اولونه کندولرینک بانلرینه اصافورلر فی اکالطبادلو
وقچن براینه عزیمت ایدوب وارمغه قصد اتسه لر اول قچوغه
سجده ایدرلر و اکا حاجتن عرض ایدرلر بس آنلره خبر ویریلور
واولنیت اتدکلری ایش خیر میدر و یا شر میدر و بو جزیره ده چشمه
وار در بردن قیناد و ینه اکابقین برده دلوکه کیرر بس اول صویردن
یقار و آتلدوغی وقت اول قطره لر کدیره دوشرهمان اول ساعت طاش
اولور ولیکن اول قطره لر کیجه ده سیاه اولور وکوندزده بیاض اولور
و بو جزیره نک نهایتنده بر خسفه دخی وار در بر کارکی مدور و در بیاسدور
آندن کیجه اولیجق آتش چقار و علو یوز ذراع مقداری هوایه قلقار و کوندز
اول خسفه دن دخان چقار جزیره برطابیل جزایر زابجدن بو بر قریه در آنده
بر طایفه اولور که یوزلری قلقان کبی و قبللری ات قویروغی کبی در عقا
نیودن قرنبلرآنده چوق اولور و کرکدن دیدکلری جانور دخی وار بجالی
طایفه سی دخی بو جزیره یه کلوب قونسه لر عادتلری بودر کتوردکلری
و قماشلری دریا کنارنده بقین بقین قویب بنه کمیلرینه کیدرلر قچن صباح
اولسه قودقلری متاع و قماشلرینه کلوب کوررلر هر قماشک و هر متاعک
برابرنده بر مقدار قرنفل قونلمشدر بولورلر اگر قماش صاحبی ول بیعه راضی اولورسه

قرنفلی الوب دونوب کمی یه کیدرلر اکر راضی اولمجق اولورسه ایکیسین بله
انده قویوب کیدرلر ایکنجی کون کورورلرکه قرنفلی بر مقدار زیاده اتمشلر اکر کیمی
راضی اولورسه قرنفلی الوب کیدر و الا راضی اولمزسه اوچنجی صباح
کورورلرکه بر مقدار دخی زیاده ایلمشلر بو اوصلوب اوزره راضی اولنجه
زیاده ایدرلر بعضی تجار حکایت ایتدی بازرکانلردن بریسی اول جزیره‌یه
سزا اولوب اول قرنفلی کتورن طایفه‌یی کوردرکه صاروشین ومتاصوزلو
قولقلری دلنمش اوزرنده عورت صاچی کبی قللری وار وقتاکه بو کشی
انلری کوردی ایسه کوزلرندن غائب اولدیلر اندن صکره تاجرلر اول جزیره‌یه
چوق زمان کلوب کتدیلر ایرق انلره قرنفل کتورمدیلر سببن بلدیلر که کندو
لره کوردکلرندن ایمش بعده نیجه یلدن صکره ینه کتورمکه باشلادیلر عادت قدیمه
لری اوزره اولدیلر وبو قرنفل خاصیتی شویلدرکه قچن انی آدم تازه ایکن
ییسه هرکز بیر اولمز وهرم یتشمز اکر یوز یاشنه کیررسه دخی
وبو قومک لباسی لوف دیدکلری یشیل اغیدر لوف یلان بصدو
غی دیدکلری اوتدر دیدکلری انک میشیدر وبالق دخی یرلر و
هندستان قوزی دخی اولورز اولدانجی غدالریدر واول جزیره‌ده طا
طاغلر وار اوزرنده کیجه اول طاغلرده طبل صنوج وبرق یعنی بوری صوتی
کلور وخوش لطیف دودک وارلمق آوازی کلور وبو که بکرز عجیب آوازلو
اشدیلور ایدرلر بو حال اول جزیره‌ده محسوسدر بعضلر ایتدی غیری یرنده در
انشا الله محلنده ذکر ایدرز جزیره قصیر عالی جزیره در بلوردکن بیاض وتسقاف

کمی ایله دریاده ایراق یردن کورینور وقتی کمی خلقی کورسه‌لر بونده سلامتله
بشارت ویررلر زنجدن بر طائفه روایت ایدرلر که غایت یوجه قصردن
ولیکن ایچنده نه وار ایدوکین کیمسنه بیلمز حکایت اولنور که بعض پادشاهلردن
بو جزیره‌یه واصل اولدی وکندو توابعیله وخاصلریله واروب کوردی وقتا که
اکا یقین کلدیلر بونلری بر پستلق شویله دوتدی که مفصل‌لرینده اصلا قوت
قلمدی وغایت اویقو غلبه ایلدی بونلردن بعضی بو حالتی کوریجک خوف
ایدوب تیزجک دونوب کیرو کمیه کرمک استعجال ایتدی قورتلدی وشونلر که
دکلدی عجله ایلمدیلر هلاک اولدیلر روایت ایدرلر ذو القرنین اصحابندن
بر جزیره‌ده [illegible] کوردیلر که انده بر قوم وار باشلری کلب وآغزلرندن طشره
چقمش آزودیشلری وار وچوق بکیت اولان خلقیله مقابله ومحاربه
ایدرلر وبو جزیره‌ده بر نور ساطع کوردیلر مکر بو نور اول قصردن ایمش
پس ذو القرنین اول قصرده بکا واریم استدی که کوره بهرام فیلسوف هندی
انی منع ایلدی وایتدی ای ملک الزمان بونده وارکل بدرستی کیم که
اول قصره وارسه اوزرینه اویقو غلبه ایدر بدنی اویشور واعضاسنه فتور
کلور که اندن چقمغه قادر اولمزه کمی اول حالله هلاک اولور کیدر دی
بهرام مذکور ذکر ایلدیکه اول جزیره‌ده بر اغچ وار قچن انک یمشندن یسه‌لر
اویقو وپستلکی وبدنده اویوشمقلغی زائل اولور بو یمشک خاصیتی انک
طلسمی کیدرر وقچان کیجه اولسه اول قصرک شرفلرنده چراغ کبی بر نور
ظاهر اولور صباحه دکین ضیا ویرر وقچن کوندز اولسه بو نور نسنه کورنمز

کورنمز اولور جزیرة الورد قاضی ایاض رحمه الله کتاب شفاده ایدر
قزل کول اوزرنده قدرت الالهیه ایله بیاض لطیف خط ایله لا اله
الا الله محمد رسول الله یازلمش الجزائر الثالث تحفة الغرائب صاحبی
ایدر بو اوج جزیره‌دن بربرینه یقندر بربری اخشام اولدقده صباحه دکین برق
دوشمنک یاننده وقیشن اکسک دکلدر و ایکنجی جزیره ارتیدک قتی یللر
اسر و اوچنجی جزیره‌ده صباحه دکین یغمور یغر دائم الزمان و نجه دخی
بو حال اوزره‌دن و بر جزیره واردر انک خلقنک بدنلری آدم باشلری
دواب کبی دریایه طالوب نه بولرسه یرلر جزیرة صیدون الساحل
صیدون بر ساحر پادشاه ایدی و بو جزیره طولاً و اصنابر ایلق
یولدز وانده چوق عجائب واردر اول عجائبدن اول ملوث
جزیره‌نک اورتاسنده بر عظیم قصر وار بویوک دیرکلر اوزرنده ملون
مرمردر و آنک مجلسی التوندر و جواهر نفیسه ایله مرصعدر
شویلکه جمله اول جزیره‌یه ضیا ویردی و ایدرلر بو ملک صیدون سحرده
ماهر ایدی جن آکا مطیع اولمش ایدی معزیه قریب اعمال اشلردی بعضی
جنین حضرت سلیمانه احوالن اعلام ایلدی پس سلیمان علیه السلام
اوزرینه عسکر ایله واروب کندویی طوتوب قتل ایلدی و شهرینی
خراب ایلدی و بر جماعت اسیر ایلدی و اما عجائب هذا البحر فکثیره یعنی
بو دریانک عجائبندن بعضیدر اول دریاده بر نوع بالق چوق جزیره
نسله حفظه واروب عجلوی اوزرینه جعوب یمشلرین آغزی ایله صوروب برلر
سواحلنه

اندن سرخوش کبی دوشر خلق دخی انی طوترلر ومنها سمکة خضراء یعنی
اولدر ریاده بر یشل بالق واردر باشی یلان باشنه بکزر بر کیسه انک اتن ییه
نجه کونلر کوکلی طعام ارزو اتمز وانک عجایبندن بری بودر که مدور بر بالق
اولور کرمایی دریلرار قاسندن التی ذراع اندر کلر واردر بو قاروسنه قایم اولوب
طورر دریاده بر بالق کامقاویم اولمز اول عمود ایله انی هلاک ایدر
وبر بالق دخی واردر بابه دیرلر یوز ذراع اوزونلوغی اولور وار قاسنده صدف
کبی محکم نسنه سی وار قچن کمیه اوغرسه وروب ایکی پاره ایدر واتی چلمک
ایچنده بشر بسلر جمله یاغ اولور واول نواحی طایفسی اول یاغله کمیلری
یاغلولر غیری یاغ یرینه انی استعمال ایدرلر وبر بالق دخی وار عمک دیرلر
ایکی قنادی وار هواده قنادلرین اچار بینه دوشر دخی کمی وزرینه
حمله ایدر طورر کمی خلقی قچان بو بالغی کورسه لر طبل وتخته لری بربرینه
اوروب چاغرلر بس بو آوازدن اورکوب قچوب کیدر فصل
فی بحر فارس وما فیه من الجزائر والعجائب بو فصل بحر فارسی
وانک ایچنده جزایردن وعجایبدن اولان بلدور و بو بحر
فارسه بحر اخضر دیرلر بو هند اعظم بحریندن بر شعبه در و بو بحر
مبارکدر کثیر الخیرات وغزیر البرکاتدر سلامتی دایم در وانک
اوزرنده سایر دریایه نسبت قلیل الحیاندر ابو عبد الله صیتی
ایتدی حق سبحانه وتعالی بحر فارسی خیرات کثیره ایله وبرکات
غزیره ایله وفایدهٔ عجیبه ایله وطرف غریبه ایله مخصوص قلمشدر

بحر فارس وما فیه من الجزایر والعجایب

صبر ایلدم بو زمان دخی کچدی کیجه یکم بینه آشقا بقدم مکودریا کنارنه کلنوز
دخی او کات نظر ایلدم کوردم کو یلر و عمارتلر و اغاجلر شاد اولوب کیدمک
اومیدنی کسمشکن بو کز کتدی وم کلدم الله تعالینک عون عنایتی یتشوب یوقش
دخی بیره یقین اوجعابشلری الله شکر ایلیوب هماندم کنزنی برخرمنه صاح
یعنی ادوزرینه صالیوردم چون تماصقلری اصلابر یرمه خطا کلدی اولک
کوی طوقی بنی کوریجک چوره یانه اشوب تعجب ایدلر و اهو ادما فی البلادی
صوروب بنده خی اولکدیر آخرینه سرکذشتی اندره بیان ایلدم انلر دخی بنی اکیو ب
تعظیمله اولرینه الوب کتدلر و وقتی محی فالمبادلهٔ بیلوب بنی خوش کوروب
اطعام احسان ایدلر و بکلری دخی کورکبی رعایت و حمایت ایدوب و اقوام اهالی
ایلدی و بو بنجه کون انکله بلداولدم تا شوکادکین که بو کوزدریا کنادنه سیعه
چقدم ناکاه کوردم که کوردایدن خلاص اولن یارانلر کیله کلوب اسکله ادنز
چقدلر و قتا که انلر دخی بنی کوردلر شاد اولوب سکوردوب یانمه کلدیلر بونلر
نجه دوشدیلر دیو حالمدن سؤال ایلدلر بنده اخی بو حکایتی انلره بیان ایلدم
غایت تعجب ایلدلر و انلر کله و فطمنه کلدم شرط ایتدکلرمنی زیاده دخی ال
ویروب رعایت ایلدلر سالما غانما عودتمه و او غلنجفلومه کلدم الحمد لله الذی
نجانا من المهالک والنوائب واوصل الی وطننا بعد الشدة والمصائب فصل
فی بحر القلزم وجزایره وما به وما بها من العجایب
یعنی قلزم دکیزنده وجزایرنده واقع اولان عجایبی بیان ایدر بو قلزم
دکزی هند دکیزندن بر شعبه در بلاد بر بر و حبشه نک جنوبیسی ده واقعدر

مکث بحر القلزم وجزایره وما به وما بها من العجایب

شرق جانبی ساحلنده بلاد مغربدر و ساحل غربیسنده بلاد یمندر و قلزم شهری
خلیجی درکه کعبه قربنده جده نام یردن بضع فرسخ طوری و سویسه کلنجه برنا یری
بولنشدر و قلزم دیدکلری ساحل خلیجده بر شهردر آدیدر و فرعون اوله زیاده
غرق اولنشدر بحر مظلم دخی بودر باطنا و ظاهرا اولدریاده اصلا خیر یقدر
و بو عرده چوق جزیره‌لر واردر • اکثری خرابدر معموره دکلدر و انلره
جزایر ندر جزائر تازات در ایلنا نام شهره یقندر و اندن بو قوم اولوب
بنی اجنف ابو دیرلر انلرکه ترکی و بربری وار یعنی مولدر حیث
و معاشلری بالوقدر و اولرنده ایچه چوق طتلو صولری یوقدر و دوارلری
اسکی کمی تختدلوندندر صولی ایراق یردن طاشرلر و کمی ایله کلوب کیدرت
قوم دن اتمک دکوزلر و انلرکه قتنده بر طوغ واردر صفحنده بر تولتوق کمی
اکری یوز دارجین کا یلا طوقتنه اکی بوک اولور دخی کمی برا یکیدر مقابله
سنده طوقنور دخی بو ایکی بغازک ادرنا سنده یل توزیع اولور پس
ایکی درهدن مخالف یل چقوب کمی یی دوریب غرق ایلر غالبا اولمکانه
کیجر اکوی لیام دیرلر غایت مخالف یردر و ددشو ادمحلدر کمی آنده
سلامت ایله واقع اولمق اذ واقع اولور کمی ایله جده یه کیدرکن ینبوع‌دن
بو تاریخ و ابشو کتاب ترجمه ایدن خادم العلما محمود الفقیر کثیر التقصیر
ایدر سنه ثمان و ثلثین و تسعمائه ساحل بحر قلزمدن قصبه ...
طور ن جدة نام موضعه متوجه اولدیغمزده اکوی لیامت دیدکلری
موضعه کلنجه مخالف روزکار واقع اولدی و لیکن والا...

بو تاریخک مترجمنک اسمی محمود در

سنة ...

سره الله مستجاب الدعوة اولياء كرامدن محمد غازي نام عالم و فاضل
و مرشد كامل وار ايدي بي شك اول عزيزك و صاحب تميزك دعاسي
سببيله اول دريادن خلاص اولوب مسرور اولديلر كه بكي چلبيا و عسو
و ليكن برد صكره سلانيك قربنده يكيجه نام قصبه‌دن مير اوغلي حبيب چلبي
نام متمول كمسنه‌نك كميسي اول محله ورطه‌يه كلجك جميع خلقي غرق اولوب
آخر كندوسي بر قاج كمسنه‌يله دير باده بر طاقيه اوزرنده قالوب خلاص اولدي
صكره جده‌يه كلجك غواص عربلر اجاره‌يله واروب اول محلده اسبابن و مال
و متاعن بيقصور چيقارديلر و بو ورطه‌نك وقوعنه سبب بو ايدي كه محمد غازي
يولداشلري ايله محروسه مصردن طوزنارلر اسكله‌يه كتوره‌جك بونلري كندو
كمسنه ادخال ايدوب يينه بالآخره بر تاجر بازركانك زياده جلب و
نفعنه طمع ايدوب اول عزيزي يولداشلري ايله كميدن چيقاروب ول تاجري
كمي‌يه قويدي اول عزيز دخي دريا كنارنده چقوب مغموم و حيران و زار
و سركردان احوالندن عاجز و قاصر قالوب يلرويه كتمكه آخر كمي يوق
بونلرك بو حالته و عجزنه واقف اولدم و اروب جده اميني اولان محمد چلبي
خدمتلرنه سويلدم و بونلرك احوال عجزن بيان ايلدم الله تعالى انلردن
راضي اولسون بسر جان و دلدن رغبت كوستروب اول عزيزي يولداشلريله
كميسي ايچنه آلوب قبول قلدي كميده يار و همدم و كجه‌يه و كونده مصاحب
وهم قدم ايديلر مصاحبتلريله تمام مشرف اولدم جزيرة الجا كه اول بر
واديه در كه اخباري بخشش ايدوب دجاله ايرشدرن تميم داري رضي الله

مطلب احوال تميم داري رضي

اصحاب رسول الله دن ایدی بر کیجه کلدوطاندن یتورکی جنلر قیوب الوب کتمشلر
ایدی دچوق زمان غائب اولوب نیجه عجایبلر کورمشدی مشهور حکایت
طویلدر اول ایتدی که بیله بو جزیره ایدک بو مخالف قوی دوزکار
چقوب بزی بر جزیره یه براقدی انده بر حیوان کوردک اندن عظیم
وحشت ایتدک واکا ایتدک سن کمسن ایتدی جساسه دیرلر بنی ایتدک
امدی بزه خبر ویر ایتدی اکر خبر استرسکز بو یرده وار یکونکه انده بر کشی
واردر بزم سنتوقدر پس اولیره واردق وانی کوردک بزه ایتدی بوندن نجه و امل اولدی
بندلنی بر خبر ویردیم ایتدی بحیره طبریه نجه در ایتدم اولور اوزنا سنده تینا زا
نخلات عمان نیجه در ایتدم اولور اهلی خرماسین دیوشورر ایتدی عین زغر نجه در ایتدم
خلق اندن ایچرلر ایتدی اگر غور اولسه بن بو بنددن نجات دبو قیددن خلاص
اولکو جمیع یرلری و دره لری و دیه لری ایاغم البته اوردم الا مکه ایله مدینه
دکل بعضلر زعم ایلدیکی بن صیاد در که مکه ده اولوردی هر نه
اولسه رسول الله سویلردی هیچ انکار اتمزدی سعید اوغلی ایتدی بن
ابن صیاد له مکه ده مصاحبت ایلدم بکا ایتدی نه عجب طایفه یه یتشم که
بنی دجال زعم ایدرلر پیغمبر علیه السلام دیدیکی اول دجال یهود دن بن
اسلامه کلیم دخی رسول الله بیوردیکه اندن نسنه طغمز بن خود طوغدی
اولادم دخی الله تعالی دجال اوزرینه مکه و مدینه منوره یی حرام
ایتمشدر بن خود مدینه منوره ده طغدوم و مکه شرفیه واروب حج ایلدم
اندنصکره رسول الله آخر سوزنده ایتدی الله ایچون بن انی الان بلورم مرکه

مقام جنتده انده صکره ایندی یا جانئه جنتدن سنک رزقک کلسه کرک
ولیکن جنتده کلن رزقک اوزرینه دنیادن بر نسنه اختیار ایله
ناکاه بو اثناده بر ساالقم اوزم کلدیکه اوچ لون وار بر لونی انجو کبی بیاض
وبری زبرجد کبی یشل وبری یاقوت احمر کبی قزل ایسه اول ملک اکا
ایندی بو جنت قروغیدر پس جانئه نی الوب کلدیکن کوردی بر الما
اغاجی التنده بر ییر اوتورمش بی ایکله مونست ایلیوب دفع وحشت
ایندی بیر ایندی یا جانئه بو المادن یمزمیسن جانئه ایندی بنمله جنت
طعامی وار بن سنک المانکی یمکدن مستغنی بنم احتیاجم یوقدر بیر
ایندی کرچکسین یا جانئه بن دخی بلوردم اول سلقم جنتدندر وانی
سکا کتوردن کمسنه دخی بلوردم اول بنم قرداشمدر بو المادخی جنتدندر
بو وجهله بیر ایندی اکا سو یلمکدن جانئه اول وار ایملکدن زائل اولمدی
حتی جانئه ناچار المادن الوب یدی وهمان کم المانی اصردی هادم
اول ملکی کوردی قرشوسنده بر ماغن اصر وایدر یا جانئه اولدوغی
بلورمسین که کیمدر ایندی یوق والله العظیم اول سنک اتک آدم
علیه السلام جنتدن چیقرن ابلیس وصاحب مکر وتلبیسدر اکر
اول سلقمله قناعت ایلسات غلام فائت ایدردکا کردنیا خلقی اولبر
سلقمدن بیه لردی دنیا اخر اولنجه دوکنمه ییدی اما اول فرصت فوت اولدی
جانب حقدن سکا مقدر بو ایمش بوندنصکره سنک معهودک ومطلوب مقصودک
مکانکه عود ندر پس جانئه بو حاله کریان وایدوکنه پشیمان اولوب کندی

حتی وار دوردیلر مصره داخل و مقام ثانیلرینه واصل اولدیلر کوردیلر که
نسنه لردن خلقه خبر ویردی وایشیدنلر حکایت قالوردی تجنیس
ایدرلر اول باغ و باغچه لر و بستانلر در ایکی قرداش ارالرنده تقسیم اولنمشلر ایدی
انزیب بن مصراوغللری ایدی اول ایکی قرداشك بری مؤمن و بری کافر
ایدی پس مؤمن مالین خیراته انفاق ایتدی اتالرندن سکز بیك دینار
میراث قالمشلردی و باغ و بستاندن و باغچه دن حصه سن قرداشی کافره
صاتمش ایدی اول دخی باغ و بستان و باغچه حصه سن معمور ایلدی و باغچه لر
اراسینه طتلو صوار قدبا حیا ایتدی پس مؤمن قرداشی بر وقت اکا
عرض احتیاج ایدبشنه دلدی قرداشی انی منع ایدب ویرمدی
وانك اوزرینه ماللیه افتخار ایدب ایدردی انا اكثر منك مالا و
اعز نفرا قرداشی دخی اکا ایدردی بن سنی الله تعالی یه شکر ایدیجی
کورمزین و امیدم بودر که یقین زمانده تعلق ایتدیكك باغ و باغچه دن
ایرله بن ایدی بویسن سویلدکك سوزی قلا غیم المازن باغ و
باغچه نیده اولوردیدی مؤمن قرداشی انك اوزرینه بد دعا ایتدی نیتیوکه یکیم المغه قادر در
اولنجیت تلبیس بر کیجه کلوب جمله سین غرق ایلدی کان لم یکن ایلدی بو
ایکیسنك حکایتی قران عظیمده سوره کهفده بیان اولنمشدر قوله تعالی
واضرب لهم مثلا رجلین جعلنا لاحدهما جنتین من اعناب وحففناهما
بنخل وجعلنا بینهما زرعا الی قوله خیر ثوابا وخیر عقبا وتلبیسك یوزندن نیجه حق واردر
ایلدیلر او لجبره الی آی طتلو اولورو التی آی اجطوزلو اولوردایم الدهر بو

غزه نشانه قدر تیله قلبق و بنیه بو شهرده بر بحیره وار دیر یعنی کچرك
دریادیکلر بعضی سنه ده آنده بر نوع بالق ظاهر اولدیکه
کمکلرینک بری شعله ویرر دیکه الدن طوتسك موم کبی ضیا
ویردی اول بر کلخلقی اولرنده موم یاقمزلردی اکر یاغیله
بر معکی یاغلسك روشن چراغ ویردی حکایه دیدکر بر کشینك بر غنه
بو یاغدن بولشمش ایدی الینی اونیکه یوارنه سوریجك دیوارده
اول یاغك اثری قالدی بنه اندن دیوارده وردی موم کبی ضیا
ویردی اندن صکره اول نوع بالق کسلدی ابرق ظهور اتمدی
نهر الرمل اسی صوکبی آقار فقط بلاد مغربك اقصاسنده طوریدن
آقوکسلمز بر کمسنه اکا کرسه هلاك اولورلر ایدیلر ذو القرنین دیار
مغربه وارد قده انی کوردی ونظر ایلیوب کوردیکه صوکبی آقوحلقنی
بعضنه امر ایلدیکه اندن کچه لر کچدیلر ایرقده وغدیلر هلاك اولدیلر
پس ذو القرنین اول یرده مناره کبی صارو بریکدن برشخص نصب اتدی
واساسن محکم ایدوب اوزرنده یزدکی بنك ماوراسنده معمور یوقدر
بوندن اوته بر کمسنه کچسون محل مهالکدر فصل فی عجایب العیون والآبار
عین در بیجان تحفه الغرایب صاحبی ایتدی کریج قالبنی دوزدلر چنانچه
محکم ایدرلر و بو چشمنك صوینه اول قالبی اچنه طولدررلر بر ساعت
مقداری طوریجق اول صو قالب اچنده محکم طاش اولور انکله
نه دلرلرسه یاپارلر عین فی القزوین یعنی قزوین کوبنه

مطلب عجایب العیون والآبار

یقین بر چشمه واردر اذربجان دیرلر آدم اول صودن
اچسه اسهال ایدر و بر ادم بو صودن اون رطل ایچمک ممکن
دیرلر بر خفیف اولدوغیچون و بو صویی خارج ولایته الوب کیدنلر
خاصه‌سی باطل اولور عین باذخانی تحفة الغرائب صاحبی ایتدی دمغان
قربنده بر قریه واردر اکا عین باذخانی دیرلر ایچی بو قریه اهالی ییل
استسه‌لر حیض خرقه‌سنی الوب اول صویه اترلر همان دم ییل حرکت
ایدر و اول صودن بر کیسه بر جرعه اچسه قرن طوملکی شیشر و اول
صویی آخر یره التسه‌لر طاشر اولر عین ایلانستان تحفة الغرائب صاحبی
ایتدی ایلانستان بر کویدر جرجان‌ده اسفرائن اراسنده اندن بر صو وار
ینبوع دیرلر چوق صودر خلق اندن فائده‌لنورلر و بعض اوقاتده بر آری
مقداری کسلودلر اقر پس اول یرده اولان خلقک اری و عورتی
زینتله و اجمل هیئاتیله اللرینده دفلر و صنجلر و چارپاره‌لر و انواع
ملاهی ایله اول صوباشنده رقص ایدرلر اوینارلر و هنوز اینلردوغندن
اول صو کرو اقوب اقمغه باشلر عین بامیان تحفة الغرائب صاحبی ایتدی ارض
بامیانده بر چشمه واردر یردن قینر کورلدیسی وار قوقوسی اندن
کبریت رایحه‌سی کلور بر کیسنک بدننده اویوز و یا کچیک و یا چبان
اولسه اول صو ایله یونسه کبی خلاص اولور و اول صویی بر ظرفه
قویوب اغزین محکم اتسه‌لر بر کون طورسه غلظیر اق کبی اولور و اتشه تقریب
التسه‌لر یا کلکنو شعله ویرر عین جاج تحفة الغرائب صاحبی ایتدی جاج قربنده

برعقبه یعنی بر بقوش وار انك اوزرنده برچشمه وار سماده بلوت
اولمادوغی کونلرده اول چشمه دن بر قطره صو کوزغز واکر هوا بلوط
اولورسه طپطولو صو اولور وبامیان وبامیان ناحیه سنده اولن
طاغلرده چشمه لر وار ایچنه مردار نسنه براقسلر ابداً قبول اتمز وایچنه
نجاست القا اتسلر همان دم صو حرکت ایدوب قینار و یقوری القوب
صحرایه القا ایدر آدمی اکر یتشورسه امان ویرمیوب غرق ایدر عین غریب
شام دیارنده توبقین دکز کنارنده برچشمه در بیت المقدس ایله انك
مابینی ایکی کونلك یولدر زغر دیو لوط پیغمبرك علیه السلام قزینك آدیدر
بو اول چشمه در که جساسه و دجال کتوررلر ایدی واول صوبك تیوزن کسمه
اولماسی اشراط ساعتندندر عین سیاسنك تحفة الغرائب صاحبی ایدر
ولایت جرجانده بر یر وار سیاسنك دیرلر انده بردیه اوزرنده برچشمه
واردر صوبی طتلودر خلق انی الوب ایچرلر اول چشمه نك یولنده بر قوراجق
ایچوغز اولوردر اول برك خلقی انی بلورلر ایچون برکیشی اول صوبی الوب
کلدکده اول قوربجقدن وقته اولکیده کی صو زهر کبی آجی اولوردی اول
صوبی دوکوب بردخی الور ماد املکی اول قوربجقدن با غیلنده صوبی
زهر اولوردی اندن صاله فنری خیر الاوقات منو بره دربش وقت نمازك
اوللرینه اقارینه کسلور وانقاسینه مقداری خلق آبدست الجق زمانی
دکلو اقار اندن کسلور و بو کتابی ترجمه ایدن فقیر محمود خواجه الخطیب ابده
بو صونك احوالن بزه برکمسنه حکایت اتدی بربازاردن توشلوق زمانینه

رادیق واردر محله‌ده ولدغی صو اول تصدیقنه تفرج باراله بحره ی

طاش ایکی دره کل بجنک بر منشه قرنده انک بیدر کوفر کاف بر دیرلر

کورسک تبسک قولوطو کسدکن صودر بر دکلو اولجی اوقربرلوا اراسنده

ایله صحیح نقل عنز وار بکز بوکا دخی قرنده قوجاینه و کلودر کوردیکه

صولر مشهور درانده اراسنده اصفهان ایله شیراز عین شیرین روایت ایدیلر

برلرن اسنه زبان مملکته جکرکه جوق برولاینه درجین عجایبندن واردنیا

صوی اولنلر کیدر الوب ولاینه اولان جکرکه الوب اجنه برکف صوی بو

اولان اولنلر یقرلر وارده دکزلر . ییر کدنلر الوب صوی اول لر کیدر الوب

ال قوشلری صغرجق زماننده بعد بس کرک بالحمق کروسنه جقینجه سنورنده

آیاسی کدنلرک الوب صوی لر کیدر بحجه لر منزل المنزل اولورلر تابع صویه

اولجی بر اولان جکرکه اول واردی لرتا ایدر پرواز کبی بولت سیاه دن اوزر

قولوزق جکرکه وارندن قوشلری صغرجق کلن لر اصر سیاه بر کسک صوی

اوارلرید دنبولری اولور ولاینک اول کلدکن قوشلری صغرجق اندی روایت بعضلر

اولورلار مشغول تمویه جرلربودر دلیب غیر الحال فی دیلرلرسه ده پرده هر لرنده بجره

مراغه عین تبریز باشلر قرمغه جکرکی بیتسوب دخی بو رسی بجنک مدت سهل

تبریز و للذو صوق صوی برینک قنا وار بردن جشمه ایکی درانده قریه لرنده

اللی تویی ایتدی صاحبی الغرائب تحفة عین بالغه راعدر بردر مابنی ایکسنک واجی اسی

جچه قوتن کلری دد سنجل طوخ یا ال وقره وارجق برجشم بر سنده دیه طاع بر ههن

اول لر ایلدر بندر لرینه ارقه صوی اول آنی کلوب دیلری بو ولسه ضعیف اولوب

صو ايچنه آتی با تورب كتنه قرشو قرلر بس انك بوكلری ويرشی
يعنی بوتلری جمله دوكلورينه يكيدن بوتلری بتر قوجالغی وضعی
كلدكوتی وتازلكی عودت ايدر عين غرناطه اندلسی ايدر غرناطه ديار
عربده بر مشهور شهردر واندن بركنيسه وار اول كنيسه قرينده بر چشمه
وار وانك يانينده بر زيتون اغاجی وار ييلده بر معين كونده خلايق
اندن وارد لر ايچون اول كونده اولسه كنش دغدوغی كبی اول چشمه نك
صوی قينمغه باشلر اندن اول زيتون اغاجی چچكلنوب زيتونی دخی هماندم
منعقد اولوب بيور و سياه اولور اول كونده كمالن بلوب دوشورلر
چشمه نك صويندن هر كسنك حصه سی وار اول زيتونی الوب حفظ ايدرلر
واول صوينك و زيتونك منافع عظيمه سی وار خسته لره دوا مبتلالره
شفادر عين غزنه غزنه شهری قربنده بر چشمه وار در ايچون فاذورات
اول چشمه يه بر افسلر فی الحال هوا متغير اولور و عظيم بلالر اسرو قار و بوزلر
وطلولر و يغمورلر يغار شويله كيم طوفان عظيم ظاهر اولور بو حال اوزرينه فالور
تا اول نجاستی اندن چيقرمينجه ساكن اولمز سلطان محمود بن سبكتكين
السبكتكينی تغمده الله برحمته وقتاكه غزنينی فتح اتمك دلدی غزنه اهلی اول
چشمه يه فاذورات براغلردی هما ندم عظيم بلالر ظاهر اولوب باد و يغمور و قار و طولو
وطلولر يغزودی ناچار عسكر يله دونوب كيردی واول حصارك جنكندن فراغت
ايلدی بس كيجه لردن بر كيجه ده سلطان محمود غازی عسكريله اوزرلرينه كيدن
نماز طوروب باری تعالی يه جان و دلدن دعا و زاری قلوب اتدی يا رب الارباب

ومستهل الصعاب اگربنم قصدم بو قلوبك فتحدن حصولی دنیا ایسه‌یدی قصدم اننی
دفع ایله وناصیتم قبضهٔ قدرتکده‌در سن حیزده ننده واگربنم نیتم ثواب وآخرت
وتقویت دین وشوکت شرع مبین ایسه بو شهرك فتحنه هدایت ایله سنك کلن
مجاهد ایدن مسلمانلری سن رحمت ایله دیوب یوزین طبراقه اوزرینه قیوب
وکوزلرندن یاش اقدب زیاده تضرع ایلدی اول حالده ایکن سجده‌سندن اتقوب
واردی واقعه‌سنده برکشی کلوب لطیف کلامله وشیرین جوابله دیدی کیم یا آل
سبکتکین اکرمدکه یتشمکدلرسك عسکرك صوینی حفظ ایدوب صوینی کاه تحفظ
ایلسونلر تحقیق غزنه‌یی فتح ایدرسن بس سعیك مشکور وفعلك مبرور
ونامك دنیاده مذکور اولور اندن عسکره علامت دنیا منده فتح اولوب اول
یوربنده غزنه‌یی فتح ایتدلر عین فرات ارضروم قربنده دربرکسنه‌نك صوی
ایله بهار زمانلرنده غسل ایلسه اول یلده جمیع امراضدن بری اولور عین نهاوند
تحفة الغرائب صاحبی ایدر نهاوند قرینده برطاغده برچشمه وار اول دردن
کبی باپه یاپه تمشلردر وبرکشینك صویه احتیاجی اولسه نادلاسین ویاخود
بستانن صورمق دلسه اول عینك طرفنه کیدربا اولدربه واروب یوجه اوازیله
چاغربایدر که بنم صویه احتیاجم واردیواندن اول کشنی ایاغ صوی
یا ترب دخی دونب بوستاننه بهاکیده صودخی ردد بحد تابع اولوب کلدکه فتحکم
صو مصلحتی تمام اولسه دونب اول دربه واروب ایدرکه مصلحتم تمام اولدی
یدم بستانم تمام اولدی واجرم فائت لذی دیوایا غبله برکزیرا اوزر صو
دخی همان کسلور بو صویك احوالی دائم بویله‌در اول مملکت خلقنك عادتی

دخی

دخی بو یلدن بین بونسنه اعجب عجایبدن واغرب غرایبدندر فسبحان
الله القادر اللطیف لمصالح العباد الضعیف عین موصل یعنی انن
بر چشمه واردر خاصیتی بو عاملکه خلقه ظلم وحیف ایلسه نی
اول چشمه اولدغی یره الدرلر واکا اول چشمه دن ایچوردرلر اوگنجی
گون همان مردار اولور وانک قربنده بر چشمه دخی واردر هرکه اول
چشمه دن ایچه زهر اکا کار قلمیه فسبحان الله بو دخی حکمت عجیبه در
اول ایکی صونک بریسی زهر وبریسی تریاک اولا والله قادر علی ما یشا
عین ماردین انن بر چشمه واردر اوتوز یلده بر کرّه مناره کبی بر عمود
ظاهر اولور آینک آخر وقتنده کل طورر همانکه گنش غروب ایدن اول اغاج
دخی بنه ایچنه یره غائب اولور بنه اوتوز یل اولدغی وقتده بنه ظهور ایدر
روایت ایدرلر بکاردن بریسی اول اغاج ظهور ایتدکن دمور زنجیل ایله
محکم بند ایدی بوجمله یله اول اغاج غروب ایده ماننده زنجیرین اوزوب
باتدی تا که بنه اوتوز یلدنصکره چقدقده کوردیلرکه اول زنجیر باتنجی
اوزرنده طورر شمدی دخی اول اوزرنده بو دخی امر عجیب وفعل غریبدر
عین بوزد غربی کوزلر روایت ایدرلر مازنده طاشدن اویلمش بر حوض واردر
ولیکن ایچنده صو یوق اما ییلک بر وقتنده بر کوننده اول حوضک ایچی طولو
صو اولور خلایق اوشبا اول صویی مابینلرنده تقسیم ایدوب خسته لرینه ویروب
شفا بولورلر عین تریمد جیحون کنارنده بر چشمه واردر آنک یاننده جوقی اولر
وار واکا چشمه سردیرلر وانن بر مسجد دخی واردر خلایق اول چشمه ده غسل ایدرلر

ایدوب بدنین یودلرانده مسجد واردر نماز قلورلر و اول چشمه‌یه مرجون ما

بینی اون ذراع یردر **عین وانقلو** انده برچشمه واردر بر کمسنه اول صو

لباسینی یا کوکلکینی و یا دلبندینی یوسه اکر صودن تیز چیقمسه رنده

رین اولر ولیکن کاغذ کبی بیاض ایدر **وجیحون قربنده** برچشمه وار ایاز

زمانلرنده اسی اولور و بو چشمه‌نك صوینی انجق کبی صاف اولور و قیش

زمانی کاسه چیحون صوق اولوب بوزلنور و بو چشمه ایله اسی اولرکه

کویا صیحه قینمشیدر یلك زمانلرنده بری برینه مخالف و احوالری متغایر

اولوا لحکم لله تعالی و تقدس **فصل عجایب الابار دهی جمیع بیر بابل کوز**

~~دهی جمیع بیر~~ طرابلوس قربنده ~~بر کمسنه~~ اول صودن هر کمسنه ایجسه احمق

اولور حتی اول صو یله مثل اغشلردر احمق اولان کمسنه‌یه

بر قیو واردر بیر کنود دیرلر

خطابا یدوبن ایدرلرکه بیر کنوددن می صو ایجمشسن دیو ·ع

ایدرلر **بیر دیرجبل عراق** انده بر قیو واردر غایت عمیقدر

شویله که انك قعرین کورمز قچن بر عورت اول قیونك اوکنه کلوب

اگرلسه و طابوره چالسه اولقیودن اگرلمق اوازی کلور

بیر بابل اعمش ایدی مجاهد عجایب نسنه‌لر اشتمك و کلمك

سوردی و بر عجیب نسنه‌یی اشته انی کورمکه اغبا و لوردی

وبن بابله ایدم و حجاج دخی انده ایدی مجاهد بولشوب صوق دیکه

بونه ندا سترسك مجاهد ایدی چالوتك باشنی و هاروتله

ماروتك اولدوغی یری کورمك دلرین پس حجاج اعیان

[illegible]

برنی کتوردب امر ایلدی واتیدی وار دیوری بنوکاه هاروته
ماروتا اولدقی مکانی بوکا کوسترکه کورسون پس بو ایکیسی
کدب بر یره کلدیلرکه بر یصی طاش واردی قالدردب بر سردابه
بکوردیر بر ظاهر اولدی یهودی ایندی کل بحمله اشغا ائن تا که
انلری کورسین ولیکن حق ادین صاقین ذکر اغه مجاهد ایتدی
یهودی اول یرك اشغاسنه ایتدی بند اخی انده کیدن کیدن وار دق تاکه
هاروته ماروته وار روب ایکیسنه نظر ایتدم ایکی عظیم طاغ بکرزلردی
باشلری اشغه اصلمش لریدی و بونلرنك دزلرنده دك دمور وار ایدی
وقتاکه مجاهد بو حال اوزره انلری کوردی الله تعالی حضرتنه ذکره
اغده تأخیر اتمکه نفسنه قادر اولمدی سبحان الله العظیم دیدی همان
دم بونلر سویله اضطرابه دوشدیلر از قالدیکه اوزرنده اولان دمورلری
پاره لیه لر مجاهد له یهودی بونی کورنجك تجوب طاشره کلدیلر یهودی
ایدی سکا دیمدمی الله تعالی اسمین انلرك یاننده یاد اغه از
قلدیکه انلرك هیبتندن هلاك اولاوز اهل تفسیردن بر نیچه ایتدی
برکیشی سحر اتمك دیلدی ارض بابله وار روب اوزرلرینه کردی
پس بونلری اول حال اوزره کورنجك بی اختیار لا اله الا الله
دیدی بونلر غایت اضطراب ایتدیلر بعده ایتدیلر قنده نسین ایتدی بنی
آدمدن بینده صوردیلر کیمك امتندن سین ایتدی امت محمدن ایتدیلر محمد
بعث اولندی می ایتدی نعم پس بونلر غایت مسرور اولدیلر اول کیشی بونلره

ایدی سبب ندرکه بویله مسرور اولدکوز ایدیلر برم قورقوم دخی کوکه
خلاصمز زمانی یقین اولدی بدر رسنی محمد اخر زمان پیغامبر بیله
قیامتده دخی یقیندر ایدر بکا ایدیلر سن بوننه نیه کلدککا ایدی سحر اوکرنمک
دیلرین ایدیلر الله دن قورق وکافر اولمه صقین دیدیلر ایدی البته
اوکرنمک استرین اوچ دفعه انی بو طلبدن منع ایدیلر کوردیلرکه ممکن اولور
منع اولنمدی ایدیلرکه یوری بو تنوره بول ایت داوی ایدر بو کیشی وارب
بول ایدیجک اول تنوردن بر نور چقدی تا وار وب کوکه صعود ایتدی عقبنجه
بر سیاه دخان ایندی دخی انی کردی ایدیلر بول ایدکی ایدی ایتدم
ایدیلر نه کوردک اولدخی کوردکلرین خبر ویردی بر ایستی شول نورکی سندن
چقدی اول ایمان نوریدر و اول بری ایدی شول دخان که بوغاز کردی اول
کوزلکی در ایدیلر یوری امدی تحقیق سحری اوکرندک ولیکن کافر اولدک
بوندن معلوم اولدیکه کافر اولمینجه سحر اوکرنمز ایمش و سحر ایدن اولر عسر
ذکرا اولندیکه بر عورت عایشه رضی الله عنها و عن ابیها اغلیوکلوردی رسول الله
حضرتن استرایدی بولمدی عایشه رضی الله عنها اول عورته ایتدی
نه اغلرسن و پیغامبردن نه استرسن ایدی اول ندر ایدی ارم
بنی تکفیر ایتدی و چوق زمان غایب اولدی پس بکا بر عورت کلوب
ایتدی ارکلدکیندن لرمسین ایده نعم دیلرم ایدی سکا بر نسنه تعلیم ایدرکم
عمل ایله ایتدم خوش اوله پس بو عورت غایب اولدی شونی کوردمکه
عشا وقتنده ایکی سیاه قوچ کتوردی پس بر نیه بنن و بر نه اول بندی ازلجق کتدک

اکلمدیلر

آکلمدین هاروته وماروته کیردک عورت آنلرک برنده ایدی بو عورت دیرکه
سحر اوکرندن اول ایدی الله دن خوف ایله کافر اولمیه یوری کیت دیدی کیتمدم
البته اوکرنمک استرین دیدم بنی منع ایتدیلر البته اوکرنورم دیدم انلر
دخی ایتدیلر وار امدی بو تنوره بول ایله بس وار بو تنورکه اوزرنه طوردم
الله تعالینك قورقوسی یتشدی بول ایتمدم دونوب بونلره کلدم ایتدیلر
ایتدکمی ایتدم دیدم دیتدیلر نه کوردک ایتدم نسنه کورمدم ایتدیلر معلوم اولدیکه
بول اتمامشسن یوری ایله دیدیلر بس کیتدم ولیکن جمله بدنم اوپردی
اما ایلدم بس هماندم شونی کوردم که برجبه کیمش اتلو بندن چقوب کوکدن
یکا صعود ایتدی بس واروب بونلره خبر ویردم ایتدیلر اولسنك
ایمانك ایدی قلبکدن چقدی یوری امدی تحقیق سحری اوکرندک بس بن
اول عورتك یانندن چقوب کیتدکده و بکا بر بغدای ویردیلر بونی اک دیدیلر بن دخی
اکدم بیتدی ایتدیلر اکل راسندن اول بغدایی اوبندخی اوندم ایتدیلر اسدی وار
ذکر ایتدك وکتب بندی اوکندم ایتدیلر بیشوردم والله بوندن صکره نسنه ایلمدم
بیر بدر مکه ایله مدینه اورتسنده در رسول بو ده که بدر غزاسی کفار قریش ایله محاربه
ایله اولمشدی انلردن برجماعتی قیوبه اتدی اولمش در صحابه دن بعضیکا
ایلدی اول مخالدم کچرکن جرکین صورتلو برشخصی کوردی قیودن چقب قجاردو اکن
ازدنجه برکشی انی قوار الندن اوتدن برقمچی وار اوزرینه چاغروانی
اوردی و قیونجه قویدی بو کیسنك احوالن معاینا مشاهد ایلدم
بیر برهوت حضرموت قربنده در رسول علیه السلام بدرسی کافرلرك.

ومنافقلرك جانلرى اول قيوده دركه عاد قومنك قلوبده در بر خالى صحراده

واقع اولمشدر واول قيونك اچنده در امير المؤمنين على كرم الله وجهه دن روايتدركه الله حق

تعالى حضرتنه بقعه لرك بر اقرغى و چركينى دخى برهوت قيوسيدر اول قيونك

صويى سياه ومتعفن در يعنى قوقمشدر كافرلرك جانلرى اندهدر كلوب

جمع اولور اصمعى اهل حضرموتدن بر كشيدن روايت ايلديكه كافرلرك اعياننك

بريسى فوت اولدى وقتاكه اول كيجه اولدى برهوت واديسنه اغزدم

دماغمه بر چركين رايحه كلديكه خلاف عادت اوزره ايدى پس بلدمكه

مرد اولان كافرك روحين اول قيويه ايلتديلر نيه بعضى روايتلر ايلديكه

برهوت واديسنده يا ادم اوزره كيجه صباحه دك اشتدم يا دومه يا دومه ديو

چاغردى پس بونى بر اهل علمه سويلدم ديدمكه دومه ديديكى اول

قيوده ارواح كفارك تعذيبنه مؤكل اولان فرشته نك اسميدر بئر قضاعه

مدينه مشرفه ده در روايتلر وارديركه رسول الله صلى الله عليه وسلم قضاعه

قيوسنه كلوب تغاسننى ابدستلرى باقى قلان صويى قيويه دوكدى

واول قيونك اچنده اغزى يا دينى اتدى وصوسنى اچدى طوزلى ايدى

صكره طتلو اولدى ورسول الله عليه السلام زماننده بر كمسنه خسته اولسه امر

ايدردى اول قضاعه قيوسى صويى ايله يوسونلر قجن اول صو ايله يوسلركوبا

بندن خلاص اولوردى كمال صحتلر بولوردى اسما بنت ابو بكر رضى الله عنها ايتدى

قضاعه قيوسينك صويى ايله خسته اولنلرى يوردم اوچ كونه دك خوش

اولوردى مبارك قيودر بئر ذروان بو دخى مدينه ده در رسول الله صلى الله عليه وسلم

بوكوز

بر کون خسته اولدی و بونک سببی بودر کیم یهودیلردن بر اوغلان
رسول الله خدمتنه یدردی یهودیلر دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم
مکر و سحر ایلمک ایچون فرصت اردردی حتی مبارک باشی طراقلرندن بر
قلنی آلوب یهودیلره ویردی انلر دخی رسول حضرتنه سحر ایتدیلر پس رسول الله
صلی الله علیه وسلم بر نیجه کون خسته اولدی بر کون یاتورکن بین النوم والیقظه
ایکن کوردی که ایکی ملک کلوب بری باشی و بری آیاغی اوجندن اوتوردیلر
اول ملک که باشی اوجنده ایدی اول برینه بونک خستهلغی ندندر
اولبری دیدی سحردر قسطّی ایتدی کیم سحر ایلدی لبید بن اعصم یهودی ایتدی
اول سحر قانده در ایتدی دروان قیوسنده بر طاش آلتنده در بونلر کلدیلر
صکره رسول الله صلی الله وسلم فی الحال اویندی و بونلرک سوزلرنی
اذعان ایتمشدی علی یی و عماری و صحابه دن بر نیجه جماعتله کوندردی اول
قیویه وارو بصونی جمله چکدیلر حتی دیبنده اولان طاشی قلدردیلر
واول سحری بولوب چیقاردیلر اول بر عقده دوکمشدی اندر اول عقده لری
بر بر چوزدیلر حل ایتدیلر هماندم رسول حضرتنک علیه السلام مرضی زایل
اولوب شفا بولدی باغندن خلاص اولدی اندن حق تعالی جل وعلی
معوذتینی انزال ایلدی که اون بر آیتدر اول کلماتی اوزرینه اوقوب حل اولدی
بس ایمدی سحره دفعنه معوذتین تجربه ایتدی اولمز صباح واخشام
کزاوقیه لرهر کز سحر کار قلمیه   وقتاکه ابرهیم الخلیل علیه السلام
اوغلی اسمعیل و اناسی هاجری کعبه یرندن قودی دخی دوندی توارخین حکایه

حاجر ابراهیم علیه السلام ایتدی حق تعالی سکا امر ایتدیمی که بزی بو ایسسز و
صوسز یرده قیوب کیده سن ایتدی نعم حاجر ایتدی حسبنا الله بو سوزی
بز ضایع اولمازز پس اوغلی یاننده توکل ایدوب طوردی و کندی یاننده
ایچن بر مقدار صو کتورمشدی دوکندی و اسمعیل علیه السلام صوسز لغنه
دفع اتمدی بیا اولوب طوره مدین یالکزدی پس حاجر یا چاره اولیا و اوغلی اسمعیلی قویوب صفایه
ومروه یه چقدی شاید بر کمسنه دن مدد ایریشه و یاخود صو چقر بولا هیچ بر
نسنه ظهور ایتمدی بولمدغندن غایت بیحضور اولوب اغلمغه باشلدی چون
مروه دن دعا ایتدی اولا که حق تعالی یا عمودیا غدر بصو اوله پس صفادن
مروه یه انن دخی دعا ایتدی بو حالده ایکن سباع اوازین ایشتدی اوغلنن
یکا سرعتله کلوب کوردی که اسمعیل یا [illegible] ایاغیله یری دبیب اسیعدن
واوکجه سی النندن یردن صو قینار وقتا که حاجر صوی کوردی همان
طپراغیله صویک چوره یانن احاطه ایدوب قوید قریکه اقاکده اگر حاجر
بویله اغسیدی ماء جاری اولوردی انتنزکه رسول علیه السلام
بیوردی الله تعالی ام اسمعیله رحمت ایلسون زمزم صوین حال اوزره
قومش اولمسیدی اقرچشمه اولوردی اکا زمزم دیدکلرینک سببی
حکمتی بودرکه حاجر انوک چوزسن طپراغله طوتر ایکن زمزم دردی
سو یان دلنجه دوز دیمکدر اول سببدن زمزم دیلدی و رسول علیه السلام بیوردیکه
ماء زمزم لما شرب له یعنی زمزم صوی ایچمک ایچوندر پس هر دردلودر
وهر مرضه دوا و شفادر بو رساله ترجمه ایدن فقیر بر تقصیر اعنی

بسم الرحیم

البدر الدين الخطيب ايدر بو حديث شريفى اوزره نيت ايدوب شفا
بولدم واول بودر كه هجرت نبينك عليه السلام سنه ثمان وثلاثين
وتسعمائه‌ده يار الله سفر حجاز ميسر اولوب وارد قدن بدنم كليًا
حرارتدن اوپوز وچبانلر ايله اول حالده كوزلرم استعاذه ايدرلردى
بر نيجه كون جدده ضعيف اولوب ياتدم واول مرضدن مورث بكا ضعيف
اولمشدم وغايت اسى زمانلر ايدى كعبه‌يه كلوب ياغمه‌جه حالم بو عيدى
انكيچون كه ياغدن صاغ يرم بو عيدى بر كون غايت اضطرابمدن كعبه
سقاغندن مرحوم سلطان قيتباى مدرسه‌سى برابرينه كلمشدم ايدم نوكرده
ايدم مكه موسم حج اولدقده بو حالده احرام كيمكه وصاحب عذر اولوب
عرفاته ومواضع شريفه حالم نيجه اولوردى بو فكرده ايدردم ناكاه اولحالده
اثكين بركستى قولاغمه سويلدى بحضور اولمكه عادتى قبولدر كمال ضعفدن
قادر اولدمكه باشمى چوبرب جماله نظر ايدن بلم كوريمكه نه جنسدندر
جواغندر عربيدر عجميدر وبالجمله كورمك ميسر دكل اعتقاد ولكن بو حديث
خاطرمده محفوظ ايدى هماندم زمزم قربندن اول نيتله اوزرينه وارب غسل
ايتدم والله العظيم اول هفتده شفا بولدم شويلكه بر نوجمله اسقامدن
صحت بولدى الحمد لله تعالى على لطفه وكرمه محمد بن احمد المحمدانى رحمه الله ابتدى
زمزم قيونسنك نهايتى اشغاسنده وارجه فوق ذراع عمق تلشند نبكن بن زرده
فاتح عين وآربرى دكناسنده برابونده وبرى ابى قبيس وصفا مقابله‌سنده
وبرى دخى مروه جانبندن كلوب قيتنا رانزن صكن هجرت نبى عليه السلام

ایکیوز یکرمی درت مجی یلدن صوبی غایت آز اولوب محمد بن ضحاک رحمه الله طقوز
ذراع دخی قازدی آیله اولسه صوبی زیاده اولدی الیوم قیونک
درینلکی قرق طقوز ذراعدر واول کمسنه که انک برینی حریله دوشدی
عباسیلردن ابی جعفر منصوردر مسعودی حکایت ایلدی ملوک فرس شویله زعم
ایدرلرکه انلرک جد بزرگواری خلیل علیه السلام ایمشدر وانلر بیت الله
حج ایدرلردی وطواف قیلورلردی جدلرینی تعظیما وبیت اللهه تشریفا وملوک
فرسدن آخر حج ایدن اردشیر بن بابکدر کعبه طواف ایدوب زمزم اوزرنده
زمزمه یعنی اوازغنا ایتدی وزمزمه انلرک غاز قلدقلرندن قوتلریدر بئر اریس
مدینه شریفه دردر روایت اولنور اول قیوده جنتدن برعین وار رسول الله
صلی الله علیه وسلم اول قیونک ایچنه ایشدی بئر المطریه مصر قیولرینک برندر
شجر بلسان انکله در واول قیودن صوارلر وخاصیتی قیوده ندر دیرلرکه بونی
دکلدر ذکر اولندی عیسی علیه السلام اول قیوصویله غسل ایلدیکه شجر
بلسان انده بتر واول بئرک چورهسی برمیلدر ودائرهسی دیواردر بلسان
دنیاده بو یرده بتمز واول کویده اولور ایچون البئر المعظمه
بین العظایمدر عکله مشهوردر قاهرده دکن مخلوق یاتندر روایت درکه
بو قیو حضرت موسی علیه السلام اناسندندر حکایت اولندی حاجیلردن
برفقیر کمسنهنک طاسی زمزم قیوسنه دوشمش ایدی واول طاسنک اوزرنده
اول فقیرک آدی یازلمش ایدی فقیر دخی مصره قافلهسیله قاهرهیه کلمسیدی
قواسینی قیویه صالوب چقاردقده طاس عینیله اول قیودن چقه کلدی حاجیلردن

برحاجی

پس اول كيجه مغاره يه كيرور شرط بو ايله دركه اول كشينك اتاسى واناسى اولمش
كرك پس اول كيجه مغارده ياتب اويور تجق صباح اولنجه اولمامش ايسه تدبير بونلرك
اولمش بولور وسحرى تمام اوكرنمش اولور خود بدن مهملده قالمه نوده نوبجى
اولور پس مرادى حاصل اولمز وسحره واصل اولمز اما مرادى حاصل اولور
مغارده جقدقده اوچ كون دك صبر ايده كيمسه كلمات ايله بونلر ايلچى غايت ايدجك
اولور سحرده مماهر اولور وجبل الحيات ارض تركستانده ذراندن ايكى بر وارد
بر كمسه انلره نظر ايلسه في الحال بوركجيك اولور دوشوب اولور ولكن اوندن ايلر
مذكور طاغلرنك اولرى بيلمزلر جبل نهاوندده قريندده غايت بيوك طاغدر
ارتفاعى جهتندن بلاد زه برابر دركه مسعود بن مهلهل ايتدى بوطاغده قله
ياز وقيش قار اكسك دكلدر واندكى وزرنده جمعه كيمسه قادر دكلدر وچلاوق
زعم ايدرلر سليمان نبى عليه السلام صحيحدر بنده جنس ايليلر بوطاغك اوزرنده
وارر ٢ جمعيد يالدن نصفنه وار ديمز اولده هوا زمشقتله ومخاطره نفس ايله ديدى
بن بوطاغك نصفندك جقدم ولكن مشقت شديده ايله دخى ظن ايدرم كه
بر احد نه وارد وعم بره وارمش ولا وتن نندم كبى تحيمه سن كوردم
وجوه رسنده كبرت منجما ولوب يانور فجن وزرنه كتس بر بوى طوقنسه انش اولور
دخى ولنا جه اهلندن ايشتدم ايدرلر فجن قرنجه لر اول طاغده دائم حبوب
جمع ايتسه لر خلو تجربه ايتمشلردر اول يل قحط اولور وهم فجن كيم نحور وطمان
اولمه وناسك مصلحته مانع اولور ضرر ايتدكچى سودين آتسين اوزرند وكرنهام
ولنيا غيبجنده نحور وطمان محو اولور بندخى بونى تجربه ايلدم صحيح بولدم

صحیح بولیدم واما بوطاغك فردوسنده شویله که فارکیدب قلهسی منکشف
اولا اولیره بر عظیم فتنه واقع ولابجه زمان مرور ایدرکیم نا گاه فتنه اول
منکشف اولان جانبنده اولور عنبری طرفده اولان محمد بن ابراهیم بن الضراب ایله
بنم والدم اولکرمیته اولدوغی یری بیلورده بس حمرده بر صابی اوزری
کیجه ایدردی وکرمیته اولدوغی جنبه اولمغرفهیی صوقدی هماندم دیرکیجه
مومکبی ایدی قصدنه واصل اولمدی اول ناحیه اهلی ایله ردمر کیجه انده
کردکی کبی ایر ولیکن خراساندن بر اهل تدبیر کسنه کلیب وکندو ایله قولی اوزره
دموردن کیجهلر کتورمش ایدی وبونلری ادویه حکمله طلا ایلمشدی پس
بو وسیله اول جنته کبریت احمر جفا ردی ملوك خراساندن معاذ ابن ذی
محمد بن ابراهیم حکایت ایتدی موسی بن خضر بجی شهرنده والی ایدی تا که امیر
المؤمنین مامون خلیفهدن کتابه کلوب امر ایتمش که اول جبلده محبوس
اولان شخصلری کوروب انلرك خبرین بکا بلدورهسن دیمش پس اول طاغك
اتککنده بر زکیدك ونیجه ایام انده اقامت ایتدك واول طاغك اوزرینه چقمغه دلیل
بولمدق وتا کیم بزه عالی همت لطیف صورتلو بر پیر کسنه کلدی انكله سؤال ایتدك
وخلیفهنك امرینه بلدردك ایتدی بو طاغه چقمغه بونذیر یول بو قدر اکر
بو مصلحتك صحتنی عیانا بلمك استرسکوز بن سیزه ومقصدکوزه دلیل اولاین
دیدی پس امین موسی اول پیرك سوزن استحسان ایتدی بزم اولکوزه میر
عزه همراه اولوب طاغك باشنه صعود ایتدی بز دخی انك عقبنجه بله کیتدك
بس کیدرك بر یر یرده جورغوردی وبو یرجی فارزك دیدی فرزکس

بویله

بر بیوك چقور قازلدی ناگاه طاشدن اویولمش بر اوطه ظاهر اولدی و انده
بر عظیم شخصك صورتنی كوروندی كه دیه سندن مطوّق ایله كاه كاه و دورلر
هیچ آرام ایلمزلر بس اولبیری غریزه بوندن سؤال ایتدلر ایتدی بو راسب ضحاك
مجوس اولدوغی یرك طلسمدر قیدلر بوشانوب خلاص اولمسن ایچون ایشلردر
اندن صكره شیخی غریزه امر ایلدی كه صقنك بو طلسمه اصلا تعرض
ایتمیه سز و بیوك اولدوغی اوزره زیاده نسنه دخی ایتمه سز بیز دخی خوش
دیوب شیخك سوزین قبول ایتدك اندن صكره بردن زنجیرلر و اوزرینه
نردبانلر آسلدی دیدیكی جمله حاضر ایدی و بر كتوردك بس بونلری
بر برینه ایله محكم بغلدی و نردبانلرك اشغاسن دمرلدی و اوزرینه
زنجیرلر ایله باغلیوب محكم ایتدی دخی ~~بو نردبانلرك اشغاسن دمرلدی و اوز~~
بو نردبان ایله یوز زراع مقداری یقاروجق و نردبانك اوجی نهایت
بولدوغی یرده بز بری قازدی ناگاه دموردن بر قپو ظاهر اولدی و اول
قپونك اوزرینده غایت بیوك مسمارلر دوقنمشدی و اول مسمارلرك
باشی آلتون ایلمشدی بس اول قپونك عتبه سنه ایرشدك و اول قپونك عتبه
سنك فارسی عبارتله برسنه یازلمشدی كویا هنوز شمدی كتابت اولنمشدر
نه سكنمش و نه تغیر و نه مندرس اولمشدی و اول كتابت اذهان
نابنده تعلمشدی و اول كتابت محوای كلامندن بیان ایدر سویلردی
كه بیوك یدی قپوسی وار دموردن و هر قپو اوزرینده دردر كلید
وار در قپولرینك عضاده لری اوزرینده یازلمشدی كه بو اوله

حیوان مفسد کرزندانیدر وانک نهایتنه واحد توعیض ایتوب بو کلیدره
برضربا برشد رمسوبلی بدبه ستی تحیکم بو اقفال فتح اولاشو یله که اول اقفالک
بری فتح اوله و لوربه بو بلاده برآفت سماوی نازل ولوب هجوم ایتمک مقرردر
دفع اولماسی ابدی ممکن دکلدر امین موسی ایندی امیر المومنین
دن امر ولنجی بر نسنه نوعض ایتمزین بونلک احوالنی وکذر صکره خلیفه
اعلام ایدیجک خلیفه دن دخی جواب شویله کلدیکه اول بیتی حالی اوزره
قویه سن امین موسی دخی ترک ایلدی کندی جبـل الزیتون دمشقده
بر فرسخ یرده در بعضی مفسرین ذکر ایلدیکه حق تعالینک بو قولنده
الله اعلم مراد بو در که واوینا هما الی ربوة ذات قرار ومعین که اول ربوه طاغدر
قلعه سندن بو شانلر واشجار و ریاض وار وانک اوزره سنده بر خوب
زیبا مسجد وار در جانبی ریاحین در ومشتمل ولسدره و بو اشجار و ریاض
و بساتین جمله سی سایبانلر وقتاکر کوزاتام نهری اقتمودلسه لو اول طاغک
بولنده ارقوری کلنی یری در لوب التسندن ذکر اولین ایرماغی ایندرلو واود
طاغک بوقاروسنده نهر یرینده برلی برصو وار در یقا روده اساغه
اینر مشهوردر و دخی اول طاغده بر کهرلی مغاره وار در خلقیک زعم
ایدرلر که عیسی علیه السلام وجوده اند کلمشدر قوریخی ایتدی بو مسجدی بن
کوردم بر کوچک اولیجی بر بیوک طاش وار ایدی صندوقچه سی دکلو
ایدی اول طاشک اوزرینده خیردلو تک وار ایدی رمانک نصفندکی
اولسدی بوشقک اوزره سی نعادوسیدن برخ راغ کلو اجلدی واستمعی

تبر

بنون ایدی شقی اشغینه وارمامشدی و دمشق خلقنك بوطاغ حقنده
اقاویل کثیره سی وار ذکر ایدرلر فوائعنا ولندی جبل رضوا اعراعه ابن لا صبع
ایتدی اول جبل مدینه یه نیچه دن یدی مرحله دور بو جبل طاغدر اوزرنده
اغاج اولمز مکر اشغیسنده جمله سنکستاندر خلیج احمر کنارنده ینبوع
نام قصبه ده ایکسی اوزرنه حواله اولمشدر طور اسکی سندن جدیه کیدرکن
حاجیلرك یولی اوزرنده در و اول قصبه نك لطیف لذیذ صوبی و اودنی
حاجیلر[ie] وار ایکن صولا بولر و اول طاغك اوادیلری درقلری
چوقدر ابر اقدن نشیل کورنور و بو جبل رضوادن ایلکو طاشنی کسوب
اصلاح ایدرلر و هر مملکتنه الوب کیدرلر طایفه کیسانیه شویله زعم ایلدیکه
محمد بن حنیفه رضی الله عنه حیاتده در و اول طاغده اولان بر مغاره
ایچنده رسلته فندایك ارسلندن مقیمدر بو ایکی سباع الی حفظ ایدرلر
وانك یانینده ایکی چشمه جاریدر برندن صو و برندن عسل اقر   اول مزبور محمد بن حنیفه
بوم معاویه کبیر و دغابیا ولدقده صکره ظهور ایدوب جمیع دنیایی
عدالله طولدره جغنه کبو حور و ظلمله طولمشدی سید الحمیری دخی بومذا   هب
اوزره در نم کوه رضوادن روایت ایتدیلر بو عجب بسنه حکایت ایدرلر

دیدیلر بو دهر حنیفه مذهبی   کیسه ظهور ایده یده مطلبی
خیفقسر اخر زماننده عدل ایچون   داخی خلقك اراسنده فضل ایچون
ظلمله طولمش ایکن اشبو جهان   سر بسر دوی زمین اسمان
کیم محمد بن حنیفه اول امام   اشبو طاغده دیدیلر طوتمش مقام

کیدر و ظلمی جهاندن اول امام　　عدل ایله طولدی بنای نیك نام
نه کیم ظلم ایله طولمشدی زمین　　عدل ایله معمور ایدی اول امین
منتظرلردر خدانك عدلنه　　ظالمك اوله سببی هم قتلنه
عالم ایچره طولدی غایت ظلم و حیف　　ظلمی هیچ نسنه کیدرمز الا سیف
حاو ظلم طوتدی مشرقی بو زمین　　دکلمز بو سنك بر حق سوزین
ظلمه وسعت ویردیلر اشبو زمان　　ترك ایدیلر کاوله دار الامان
دفع ظلمه قاضیلر قادر دکل　　داخی بکلر اولادی بوکا ناصر دکل
نیجه ناصر کندو زیرا ظلم ایدر　　قاضی کیمسه کندوسیه حکم ایدر
مملکت بوز ویردیلر بن ننگ　　حقوقی کیمسه وزرانك سببی
قاضی تابع اولمیسه سوزنه　　افترا ایدرلر آنك اوزنه
قاضی عیسانی اشیدنك ندر　　مسجد سجاده قتل ایتدیلر
قول حقدر ثابت ایدر ولکن　　کیمسه دیمز دی انکیجی مرسنی
اهل علمیدی نظیری بوغدی　　هم نفاق شدت کثرتی جوعدی
هرکه آنك قتلنه اولدی سبب　　یری طامو بولدی اشد بولهب
جنت و دیداردن محروم اوله　　یوزی قاره و دخی منهزم اوله
جهنم نار جحیمدر اول پلید　　بولداشی هامان فرعون و یزید
کیتدی مرحوم رحمة الله علیه　　قاتلنه لعنة الله علیه
شویله عدالتده حسابن ای اخی　　چونکه ظلما قتل اولندی کلمی
دوشدی ظلما لفظی بیس تاریخ اکا　　تیغ ظلمن چکدی چون تیغ اکا

ظلم ظالم اولدی تاریخ ذکر   ایلدی افتا انی اول اهل شر
دار اسلامه مدد بو ظلم اولمش دکل   کیمسلر بو حجتی اتمش دکل
برایدی بانده حین ایله کذا   اشبو بوزده شرعی ایلردی ادا
قتلنه اولدی سبب اعدای دین   انی قتل ایتدی ایکی یوز اول لعین
اولدی احوالی رعایانک زبون   بونلره بو ایتمدی هیچ ناصر و دون
نار ظلمی کیمسه اطفا ایتمدی   تولبی مظلومک اصغا ایتمدی
کیمسه یه انجه وارسه باباسی   باتلوبدن ... ثنی اولوردن خرباسی
هر نه دکلو وارسه جرمک ای کیشی   قاضی عفو ایدر اولوردی مهر تشی
داخی بک اولان اولیس خنده دو   کورسه التونی دیمی کیب السرو
یا انینا الویس رغایت ایدر   اکاهر بوز دن حمایت ایدیه
ارتشا یا بن اکی ستا ایشلر   هم طمع دستنی دخی ردایتیلر
عالمک حالی بولوردی انتظام   اولمسیدی رشوت ایله التزام
لیک اهل حق اولان کور مردوا   ظالمک امراضنه قلمز دوا
اعدلوا امرینه ایلن امتثال   بونلره اوز کره دخی وار نی احتمال
دین حقده رأفت ایتمز کیمسه   راه حقده غیری قیمز نسنه یه
دمدن هر کیمسه ایدر احیای دین   رحمة الله علیهم اجمعین

جبل الرقیم قرآن عظیمده مذکور اولان بو دیور طلغنک آدیدر بعضلر ایتدی بو بر قریه در که اصحاب کهف اندن در اوض دیمده مصیص قربنده طرسوس دیدکلری یردر عبادة بن صامت رضی الله عنه

حکایت ایلدی ابتدی ابو بکر الصدیق رضی الله عنه بنی
روم ملکنه کوندردی تا که آنی دین اسلامه دعوت ایدهم دیو کیدوب
بلاد رومه داخل اولدم کیدرکن ناکاه بیزه بر طاغ لایح اولدی
اهل کهفه دیکله مشهوردر تا که وارب بریره واصل اولدق و
اصحاب کهفک مقامندن سؤال ایتدوک بس انلر بر طاغک اوده یننده
بزی طورغتدیلر و انده بر نسنه جک ویروب ایتدک سیزلردن
تمنا ایدرز انلری بیزه کوستره بز بیز بریره واروب کیردلر بز دخی
اردلرینجه کیردک انک دموردن بر قپوسی واردی آچب ایچرو کیردلر
طاغ ایچنده بر اوه قزلتدی انده اون اوچ کشی کوردک کیمی یانی و کیمی
ارقه سی اوزرنه یتمشلر ایدی کویا که اویومشلردی انلرک هر برنده توز
رنکنده جبه لری و کسوه لری واردی بونلرکه بورنمشلردی بلیمدم بونلرک
ثیابی صوفدن میدر یا غیریدن میدر و کیکوده دیبا کبی برک و قاتی ایدی
و او جبه لرین الیموز ایله یوقلدق غایت صوق دوقوندغندن صوف کبی
خشلدردی و ایاقلرنده بلدرلرینک نصفنه کلنجه ادکلری واردی نعلین
لری خرماد ایدی ادکلری غایت خوب دیکلمش ایدی و اوکلرینک دریسی
غایت یومشق ایدی شویله که مثلی کورلمش دکل ایدی عباده بن صامت
ایتدی بس انلردن بر نیک یوزن اچوب کوردم یوزلری نورلو ولونلری
صافی ایدی و کوکجک حال اوزره یتمشلردی صیاتلرنده اولدغی کبی کویا
دیریلردی بونلرک بعضی تازه یکت و بعضی پیر ایدی و کیمی رومویده بعضنک

ساجلري اوزلمش وياخود قتيل لنمش ايدي وبعضنك بر برينه مضموم
ايدي وبونلر اهل اسلام وضعي وهيأتي اوزره ايدلر وبونلرك انجنده بري
قلجيله يوزينه اورلمش ايدي كويا اول كون اولمشدر دخي بونلرك حالندن
سؤال ايتدوك ايتدلر يلده بر كز اوزلرينه كيررلر وبوناحيه اهلي جمع اولوب
بونلرك اوزرلرينده اولان لباسلرندن كه توزلرين كيدررلر وطرنقلرن
كسوب وبيقلرين الورلر اول هيأتلري اوزره قويوب كيدرلر بس اندن
كيرو سؤال ايتدوك بونلر كملردر بلورميسز ونه مدتدن برو بونلر بونده در
ايتدلر طو تواريخ كتابلرنده ملوك طوائف زماننده بونلر بر قاج
يكيتلردي بر شهرده اولورلردي اول شهر خلقي كافرلر ايدي بر پادشاهلري
واردي يونانيلردن ايدي تكريلق دعوسين ايدردي اول شهرك خلقي
اكا تكري بوزد برلردي انلرك اول وقت پيغمبرلري دخي يوغيدي
بونسنه عيسى زماننده اولدي ايدي اصحاب كهف التي يكيتلردي هر
بري اولوزادهلر ايدي مكسلميان دبرلردي وبري يمليخا وبري مرطونس
بونلر تقيا نوسك صاغ طرفنده طورلردي وبونوس وسارنوس
ودادونوس بونلر صول طرفنده دورلردي ومصلحتين بونلركله
مشاوره ايدردي وكشفيطوطش چوبان ايدي وقطمير كلبي ايدي اكر
پس حق تعالى بونلره هدايت ويردي وكندو وحدانيتني الهام طريقله
كوكللرينه برقدي كه حق تعالى حضرتين برلديلر اخلاص ايله مسلمان اولدلر

بونلرك بو جنبي تقیانوسه یتشدی پس انلری كوردو و ایتدی بونجه
مخلوقات كه واردر تكری بوزدر بو بكا طپرلر اشتدوم سبز بندن غیری
بر تكری یه طپرسز اول تكری بكوز كیمدر كه اكا طپرسز حق تعالی انلرك كوكللرینه
قوت ویردی تقیانوسه هیچ قورقمدیلر دیدیلر كیم بز لمدیلر طوغرو
سویلدیلر ایتدیلر بز مرالله موز یرلری و كوكلری یرادن الله در كه بزاكا طپرز
غیریه تكری دیمز اكر دیسوز دخی باطل سوبلمش اولورز ایتدیلر اشو
بزم قوملر موز دلیللری و حجتلری یوغكن اللهی قودلر غیری كسه
معبود ایدندیلر نفسلرینه ظلم ایلدیلر جهانده انلردن ارتوق ظالم كیم
اوله الله تعالی حقنده یلان سویلیه و بهتان ایلیه اكه شریك اثبات
ایلیه دیدیلر تقیانوس بو خبری كیم اشتدی كرچه غایت قیتی دیلدیكه
دبلده اما صبر ایلدیكه انلری خلقه ~~ازدیلر دیو بلیردی~~ تاكه ظلمیله اولدردی
دیمیلر تقیانوسك بر قاضیسی واردی او لدخی یونانیلردن ایدی اما
اسلام شرایطی اوزره ایدی اما اسلامن آشكاره ایدمزایدی تقیانوسن كا
ایتدی بویله سویلنیلرك حقنده نه مصلحت كوررسن بونلری نه وجهله
اولدرمك كركدیدی قاضی ایتدی اولوزاده لر و بك اوغللریدر
بونلری بی تكلف اولدرمك اولمز بوكیجه بونلره امان ویركه فكر
ایتسونلر و كوكللریله دانشلر شاید كه اینصافه كله لر حقی بیله لر دیدی
تقیانوس انلره نصیحت ایلدی كندو قاتندن كیرمك بویله سویلمك بوكیجه
سیزه مهلت اولسون دیدی شاید عقلكوز باشكزه كله و انلری اوب تقیلتوزر

حزن

قندن الوب کتدیلر بر اوده حبس ایتدیلر اول کیجه انلر دانشدیلر که بو
ظالم بزی اولدرسه دیکرلک اولدرکه تجاوز دیوب چقدیلر دون
ایچنده قچوب کتدیلر چونکه شهردن چیقوب کتدیلر شهره یقین بر یرده
بر طاغ واردی اکا یقلشوب یرده بر لردی اکا یوز طوتوب کتدیلر کیدرکن
بر چوبانه بولشدیلر آدنه دینور دیرلردی ایتدی بو طاغده
هیچ بر یرلو مسکن بر آدم کیزلنور دیجک بر قاچ کون کلنمز
دیدکلر چوبان ایتدی سز نه کشیلرسز ونه سوچکز وار درکه قچار
سز دیدی ایتدیلر بز بو شهرلودنز بنده نز غریبیز بر دین دونلرز انکچون
پادشاه بزی اولدرمک استدی اندن قچارز دیدیلر چوبان ایتدی
سزک دینکوز نه در دیدیلر تنکریکوز کیمدر دیدی ایتدیلر بزم یری
وکوکی یرادن الله طیارز تنکریموز اولدر دیدیلر چوبان ایتدی بنده اخی
اللهی بر بلدوم و اکا ایمان کتوردم سزکله بیله اولایم دیدی ایتدیلر نولا
پس ایتدی بو طاغده عجب مغاره وار اغزی دار ایچروسی بغایتده واسع
در بر نیجه چوبانلر صوقده قیونلرینی اکا صوقارز و بر بوجاغنده
ده بز یاتورز دیدی و قیونلری قوب انلرکله کتدی و انک بر اسیچکری
کوپکی واردی آدینه قطمیر دیرلردی اول دخی بیله اویدی ایتدیلر اتکی
قوکستون شاید اوره غوغا ایلیه دیدی چوبان آنی قودی نقدر
جهد ایتدی چاره اولمدی که دونه آخر حق تعالی اول ایته دل ویردی
غکوز فصیح دلیله سویلدی و ایتدی بنی نیچون قوارسز بنده اخی اولنر طلبند
تمزیه طیبیز و دینکزه کیردم دیدی بونلر انلر که بو علامتی کوردلر

و بو حالتی مشاهده ایدنلر صدق اخلاص ایله اعتقادلری زیاده
اولدی یوله دوشوب کیتدلر تا که اول مغاره یه یتدلر ایچرو کیردو
کوردلر کیم غایت کلک بنوب اویودلر اول ایتچوغز دخی بونلری ایکی اوک
ایاغنی اوزتدی دخی باشنی ایکی ایاغنک اوستنه قودی نتکیم قرآنده بیوردی
الآیة وکلبهم باسط ذراعیه بالوصید هما نکیم اویقویه واردلر
حق تعالی جانلرن قبض ایلدی اول دلربارنداسی بجذتلرین بلوب تقیانوسه
بلدردلر بس هر طرفه آدم صالوب تمام برای قتدر ادلر انلر مغاره ده
اوچیوز طقوز ییل قالدلر حق تعالی انلرک اوزرینه بر ملک موکل قلدی
بدنلری چوریسون دیو هر کون برر یانینه دوندردی نته کیم قرآنده
بیوردی ونقلبهم ذات الیمین وذات الشمال بو اوچیوز طقوز ییل
ایچنده تقیانوس اولدی و لوکلا بتغراب ولدی و بونلری الذین
کیدوب رومیلرالنه دوشدی انلردن اول کشی کیم سلطان اولدی
اول یلده عیسی م دنیایه کلدی انجیلده انلرک اصحاب کهف قصه سنی بیان ایدی
روم علماسی انلرک کلمسنه منتظرلردی چونکه مدت تمام اولدی حق تعالی
ایدی ماکه خلانوا اولو دیرلدوکین کوربیا متفوبینه شبهه ایته لر بر کون
اوله نمازی وقتنده مکسلمینا دیرلی اولدی و بولداشلرینه طورکه دیو جا غردی
جمله سی اویقودن اویانوب کیبی طوردوکلدیلر اول ایتچوکز دخی دیرلی اولدی
مکسلمینا ایتدی عجبا نه قدر اویودق ونه دکلو اکلندک اولاد یدلر ایتدیلر
بر کون ویاخود بر کون اکلندک اولاد یدلر و براستیله صند کرکه دوکندی
کون سحر وقتنده مغارده یاتدلر بو کون اویله ده اویودلر صندلرینی

کوده لرنیك آغرلغندن شبهه یه دوشوب ایتدلر ربکم اعلم بما لبثتم
الله بلور رکیم بو مغاره ده نه قدر اکلندك دیدی قرنلری آجقدی طعام طلب ی
طعام اشتدی بر تقیانوسی فلوری چیقروب یملیخا النه ویردلر که
شهردن طعام کتوره سز و بولنمه ذخیره ایدنلر ایتدلر کون طوغنجه بو ندم
طورالم اندن صکره چقوب کیدلم دیدلر یملیخا فلوری الوب شهره کلدی
شهرك اولرین و بازارلرین بلدی اوت هیچ آدملرندن کمسه بلمدی فتی
عجبلدی ایتدی دونندن برو شهرك آدمیسی بردرلو دکی اولمش فی الجمله
بر اتمکچی دکاننه واردی فلوری ویردی ایتدی بنم اتمك ویجك
ویردیدی اتمکچی فلوریه باقدی ایتدی بو فلوری قنده بولدك یملیخا
ایتدی بو بنم پادشاهمزك فلوریسیدر اتمکچی ایتدی بو تقیانوسکدر
سنده بو برآدمیسی دکلسن یانکده کنج بولمشسن دیدی یملیخا
ایتدی بن بو شهردن دون کتدوم بو فلوری تقیانوسك کندوفلور بسدر
دیدی بو اتمکچی براو بکی کیشی ایش تقیانوسی استمش ایدی بو پادشا
که سز درسز هر کز غربه اشمش دکلم دیدی یملیخا ایتدی نره پادشا هکوز
نیچه دین دوترکیه طیار اتمکچی ایتدی عیسی دیننی طوتار والله
طیار دیدی بونلر بو سوزده ایکن بونلرك خبری عوام تولغنه د کدی
یملیخایی الوب پادشاهه الندی پادشاه چونکیم آنلرك خبرین اشتدی بلدیکه
بونلر اصحاب کهفدرکه عیسی اثرجه انجیلده انلرك کلجکندن خبر
ویرمشدی پس عالملرینه بلدردی کلدلر یملیخایی سوزه چکدیلر .

یملیخا ایتدی بز بو شهردن دون پادشاه (کتدک) تقیانوس ایدی بز دینوز
قورقوسندن بری اولدی دیو قورقدک قچدوق فلان مغارده
اویودق بو کون نظر ایلدک بن شمدی کلدم انلر ایله کیجون آزق و بیجک الم
کیجه دک الٔتونی انندن عجب کبی بو زدیبی اول عالملر بلدیلر کیم بولر
اصحاب کهفدرکه عیسی ع م انجیلده خبر ویرمشدی یملیخایه ایتدیلر
ای یکت بشارت اولسونکه تقیانوس زمانی کچوب اولنهایتدن بو زمانک
اوچیوز طقوز یوز یلدر دیدیلر حق تعالی عیسی پیغامبری کوندرمشدی
انجیله سیزک قصه‌کوزی بیان ایتمشدر بز اللهه طپرز مسلمانلرز
عیسی شریعتنی طوترز سیزک کلمکوزه منتظر ایدک سیز مغارده تمام
اوچیوز طقوز ییل دور(مشسز) دیدیلر اندن ایتدیلر شمدی بو الداشلرک
قنده در ایتدی فلان مغارده در بس پادشاه آتلنوب شهر خلقیله
آتلنوب چقوب کتدیلر یملیخا اوکلرنجه مغاردن یکا کتدیلر یقین
کلیجک یملیخا ایتدی شمدی اول یارنلرمک بو فنلردن خبری یوقدر
تقیانوسی هنوز دیری صانورلر بو غلبه‌یی اشیدیجک کندولرنی
طوتمغه کلور صانورلر بکا دستور ویروب وارب انلره بو حالی
بلدریزدیبی پادشاه بلدیرنجه نوله دیو دستور ویردی یملیخا
کلوب بو حالی انلره بلدردی تقیانوس اولدوکنی و عیسی کلدوکنی
و بر بر بیان ایلدی انلر دخی اشدوب تکری تعالینک برکلنه شکر ایلدیلر
اندن اکثرتب اتدن ذلیلرکه ینه روحلرین قبض ایلیه حق تعالی

دعاکرمن قبول قیلوب روح طربنی قبض ایلدی پادشاه خلیفله کیجه‌کن
بو امیدله طوره‌لر ایلردن کمسه طشره چقه چقمدی پس کیجه اننده
بیدلر نیلیخا طعام پادشاه ایندی بر کوز شعاریه کیروب بینه خبر
کتورن دیدی کمسه جرأت ایدوب ایچرو کیرمدی آخر پادشاه اقدام ایدوب یجك
کیروب کوردلر جمله سی جمعقه واصل اولمشلر اندن اول مغاره قیو
بر مسجد بیدلر و بر طاشه انلرك احوالن و قصلرینی تمام یزدلر وانی
زماننده اولدکن جمله شرح ایلدلر و بو اصحاب کهف یدی اولدوغنه
کمسه خلاف ایتمه مشلردر قرآنده دخی سبعة وثامنهم کلبهم سنده
دیوب سبعه‌دن زیاده دنلمدی زیرا که یدی کسنه اولدکاری علوم در
ورسول الله دن دخی مرویدر که اصحاب کهف یدیدر بر روایتده
عیسی م آخر زمانده یر یوزینه نزول ایتدکده بونلر انوك اصحا
بندن اولالر تتکیم بنو نجی زماننده حواریون انك اعوانی انصاری
ایدلر جن ناس تحفة الغرایب صاحبی ایتدی ارض تانك انلر
تورکدن بر طایفه در ترکستان شهرلرنده التون وکومش غایتده قدز
چوقدر شویلکه التون وکومش پاره‌لری بعض وقتده قوین باشی دکلو
اولکون ایچنده قوت اولور اما کیجرك پاره‌لرندن السه تنه اولمز
اندن قانده لنور و قرزن کوز مز و بویوك پاره‌لرندن آلوب اونه
کتورسه کندوسی و اهل بیتی بر بردن مرده اولورلر الا اسکر بولدن
کتوردکن نادم اولوب یینه مکانینه الوب قویه اما بو قدروار که

بعضلر دخی دکلدن اولدلر انلر خطوی ذکر اولانلر نعوبدن
التوت پاره لرینده طوع الیحب السه الن کتابا غث ومام

مسافر وغریب اولبیوك پاره لردن الورسه ضرر واقع اولمز
رعایةً للمسافرین والغرباء المحتاجین جبل سیلان غایت بوجه طاغدر
اول طاغده ایوان کبی بر مغاره وار بیك بیك آدم ایچنه کیروب کنزلنمك
قابلدر وبو مغاره نك نهایتنده اولان دیوارك یوزینه بر بریندن ابرو
درت قطعه طاش ظهور ایتمشدر عورت محمه بکزر اول محمه لردن
اوچندن صو طملر ودیکری اندرك بری یابسدر آندن نسنه طملمز
اول ناحیه اهالی اینه زعم ایدرلرکه بر کافر کلوب اول برسمه یی اغزنه
الوب صورر وغنزی اوترو کسلمش وقورومشدر وبونك آشغی
بر حوضدر لذیذ صویی وار وطول مکث ایله هیچ تغیر کلمشدر واول
مغاره نك قپوسنده ایکی لولو وار خلق برندن کیررلر وبرندن چیقارلر و
دخی زعم ایدرلرکه برکسنه نك ~~اوغلانی اولمسه کمانی ایرشاو البداول~~ — یاننده دلیل اولمسه ع
مغاره ده صقیفه تاردکلدر بوحال دلیل کرکدر قیزوینی ایلدیر کسنه یی
کوردم اول مغاره کرزم ایرق جقمدی نابدید اولدی هلاك اولدی کیتدی
جبل سیلان آذربایجان اولاردبیل شهرینه یقین در دنیا طاغلرینك
اعلاسیدر رسول علیه السلام بیوردی قد افلح سوزینده فسبحان الله حین تمسون
وحین تصبحون وکذلك تخرجون قولنه وانجه هرصباح نمازینك عقبنجه اوقسه
حق تعالی اول کشیه سیلان طاغی اوزرینه یغمدیجق عدد بجه ثواب یازار ایدی
یا رسول الله سیلان طاغی قنده در بیوردی ارمنیه وآذربایجانده دریطاغدر
اول طاغك اوزرینده جنت چشمه لرندن بر چشمه وار وانبیادن بریسنك ایچنده قبری
وار وایچ طاغ مدانلیسی ایبنی اول طاغك اوزرینده بر عظیم چشمه صویی قردر صوقلدر
وعسلدن لذیذدر لذت تنده ایچلن کوناشکرا ایلدفوشمتده زرینه بو طاغك

بجند

ایچنده بر صو ... دخی چیقار • شوبله ایمشدر ایچنده بر ده طوتسه لر فی الحال
بیشر خلق اکا خسته اولدقلرندن وار دلر زیاده نافعدر • و بو طاغوک
حضیضنده بی نهایت اشجار • و مرعی و ازهار وار در که وصفی ممکن دکلدر
• و بر نوع اوت وار انسان و حیوان یسه لر فی الحال اولور هیچ امان
ویرمز و درمان بولنمز • قزوینی ایتدی بن انی کوردم و مشاهده ایتدم اکر
حیوان و دواب اوله دخی یقین کلسه لر همانده اورکب فجار کیدرلر منهزم
اولمش عسکر قچغونی کبی • و اول طاغک اتکنده بر شهر وار قاضی سنه عبد الرحمن
دیرلر بو اوتک حالندن سؤال ایلدم • ایتدی اولوتی جنیلر حفظ ایدرلر
و اول قریه ده بر مسجد وار بنا اولنور دکن درکاه ایچون بیوک طاشلر حاجت
اولمش و قتا که صباح اولمش کورسلر مسجد وک قاپوسنده طاشدن
یونلمش لطیف صنعتله اصلاح اولنمش دیرکلر حاضر کلمش طورر فسبحان الله
القادر بو نه حکمت اوله **جبل الثانی** حلب اعمالنده در بنجه شهرلره و کوئلره
و قلاع و حصونه مشتملدر • و اکثرا اسمی غلبیه و در زیته در سماق بندکی
یردر لطیف خوش مکاندر کثیر الخیراتن یردر **جبل السم** جبهانی
ایتدی جین خلقی اولدیرده بر طاغدن بر طاغی باشینه وادیجه اوزرن
کوپر و اتمشلردر • تبّت ولایتنه کیدجه بولده در بر کسنه اول
کوپرودن کچسه • همانده نفسی دوتلور و بورکی آنتز اولور ودلی
آغزلنور وانده ن بجون خلقت الکثری هلاک اولور و تبت اهلی اول
طاغه جبل السم دیرلر **جبل الثب** ارض یمنده در بر طاغ باشنده در

[illegible]

قینایوب آق کیدر. دخی شب اولور شب یمنی دیدکلری اولدر جبل
الصبور تحفة الغرایب صاحبی ایتدی ارض کرمانده بر طاغ واردر
بو کسنه ایدر بو طاشک اصلی یاخود اول طاشی او آتسه اول طاشلر اورتاسنده
قائم اولمش انسان صورتن کورر یا قاعد یا مضطجع کورر البته و اکر اول
بعضکره
طاشی محکم صحو ایدوب صو ایچنه براغوب حل ایتسه بر مقدار طوردقده
دیبنه چوکر بینه اول دبنه چوکن ایچنده صورت و هیئات کورنور بو کسنه
عجایبدندر جبل الصفا اول بطحاء مکه ده در و صفا اوزرینه نظر
ایدن کسنه حجر الاسودی مقابله سنده کورر. ایدرلر صفا بر کشینک اسمیدر
و مروه بر عورت آدیدر. کعبه ده زنا ایلدیلر. حق سبحانه و تعالی مسخ ایلدی
طاش اولدیلر. هر طاش اوستنده قونلدی انلرک اسمی ایله ناس دخی اعتبار
ایتدیلر و حدیثده واردر اولمشدر. اشراط ساعتدن اولان دابة الارض
صفادن چیقار. ابو قبیس طاغنک صخنده در. ابن عباس رضی الله عنه یوجه
کیدرکن اول مکانه وارد قده عصاسیله حجر صفایی اوروب ایدردی دابة بنم
عصام ضربن اشدر. جبل صقلیة روم دریاسنک ایچنده در کیم مغرب
دکزیدر. بو جه طاغدر اوچ کونلک یولدن کورینور. اول طاغده اشجار
کثیره بی نهایة. و فندق و صنوبری غایتده در. و ارز درلر بر آغاجک
که بو یرلرده اولماز. صنوبر نوعندندر. یوز ذراع مقداری قالمق اولور
و اول طاغک قله سنده دلوکلردن کوندز دخان و کیجه آتش چیقار — دلوکلر وار اوله
چوق اولور که اول آتش صو کبی آقار اوزرینه کچدوکی نسنه یی یاقر

بقادر • ویانده دخی هماندم خبث الحدید ایلر• خبث الحدید
اول نسنه‌در که دمورجیلر اوجاقلرندن چیقار دیو بیان اترلر• و
اول طاغک قله‌سنده غایت ارتفاعندن یاز و قیش قار اکسک دکلدر•
و روم اهلی زعم ایدرلر کیم طایفهٔ حکما انده اولان عجایبی کورمکه رغبت ایدوب
وارلرکه اول طاغک اوزرینده هم قار و هم آتش اوله بونلرک اجتماعی
بیله میسردر واروب تماشا ایدرلر• والتون اول طاغده بی نهایه‌دردر و
روم اهلی که جزیرة الذهب دیرلر التون چوق اولدیغندندر• جبل
الطاهر مصرده‌در تحفة الغرائب صاحبی ایتدی اول طاغده بر کنیسه وار
انده بر حوض اتمشلر اول طاغدن بر طاتلو صو کلوب اول حوضده جمع
اولور دیکن اول حوضک اطرافی صو بله طولسه خلق کلوب اول صویه کیررلر
مرضلرندن خلاص اولورلر اما قچان اول حوضه بجنه آدم ویا خود حایضه عورت
کیرسه صو هماندم کسلوب آقمز اولور تا کیم اول حوض بجنده اولن صو جمله کیدز
و حوض پاک صو بیله یومینجه اندن صکره آقمغه باشلر سبحان الله• جبل طبرست
تحفة الغرائب صاحبی ایتدی اول طاغده بر نوع اوت بتر جومایک
دیرلر بر کسنه اول اوتی کولرکن قوپرسه آخر عمرینده الکه کلمک واقع
اولور اگر اغلرکن قوپرسه اغلمق اکا غالب اولور و رقص و سماع
ایدرکن قوپاررسه رقص اکا غلبه ایدر و بالجمله هر نه حالده قوپردیسه
اول حالت اوزرینه اولور عجب حکمت‌در• جبل الطیر مصردن
یوقاروده صعید ولایتنده نیل اوزرینه حواله اولمش بر طاغدر•

بنی خصیب نام شهره مقابلدر . انده آثار غریبه و اطوار عجیبه واردر كه
سائر اقلیمده انك مثلی كورلمیوب كلمشدر . الآن اشبو زماننده دخی باقیدر
مسافرلر واروب سیر ایدرلر واول جمله عجایبدن بری بودر كیم قچان بهار
فصلنك آخری اولسه بلولكه بزكوننده اول یرده چوق الاجه قوشلر كلور
بوینلرنده سیاه طوقلری وار . وقناتلرینك وجهی سیاه وصوتلری یوغوندر
اول قوشلره طیر البقیر دیرلر ایكیوب بوغق اوتلر واوازلر ایله اول اطرافی
طوتارلر پس بو قوشلر اول طاغك بر یرینه واروب قونارلر ودیونلردك
ایچندن بری وجوب اول طاغك غایت یوكسك بر مخصوص مكاننه منقاریله
اورارلر اگر اول قوشلردن برسینك منقاری اول مكان مخصوصه تعلق
اتدیسه قلانی قوشلر هان حركت وطیراندن بر اكنه اولورلر اوق اول یرده
قرار اتمزلر طاغلوب كیدرلر . واول منقارین تعلق ایدن قوش اول مكانه
بربیله آصلمش طورر اولور قالور . انی چوروب دوشرینه یوبر معلوم
قوشلر جمع اولوب عادت اوزره اول عملی بیله بوكز ایدرلر . مصر خلقندن
بونی مشاهده ایدنلرك بیچه سی خبر ویردی . بو قضیه عجیبه اول یارده شهرده
والی یو مناهض معروف ومذكوره در . وبعض سنده كوردیلر كه اول قوشلردن
بری منقاریله تعلق ایدجك اضطراب ایدوب عاقبت كندو سنی اول یردن
اشغا صالیورر . سائر قوشلر آنی كورجك چوره زین الوب هر بری منقاریله
آنی دوكه دوكه بینه مكان معهوده سینه كوتوروب منقارندن آصلمینجه اندن
فراغت اتمزلر ضرباً وجبراً اول قوشه بواشی ایتیرزلر اما شو یله كه بو جمله قوشلردن

بوی انده تقلوق ایدوب قالدیسه قوپوب کیدرلر . بو عجب عجایبدندر که انسانلر
دکلدر بو نه حکمت اولا طلسم میدر کسنک وقوفی و اطلاعی یوقدر فسبحان الله
القادر الخلاق الا له الامر والخلق والامر تبارک الله رب العالمین جبل
طور سینا شام ایله مدین آراسنده در اول طاغدر که حضرت ع م حضرت موسی
باری تعالی عز شانه حضرتلریله مناجات ایلدیکیچون موسی ع م مناجاته
کیدر اولسه یر بولت نازل اولوردی . داخی اول بولت ایچنه کیروب هو .
ذو الجلال والاکرام ایله تکلم ایدوب اول جبلدر که عز و جل و علی تجلی ایلدی کده
پاره پاره اولدی و موسی ع م دلیجه بیهوش اولوب دوشدی و بو طاغلک
طاشنی او اشک اوزرنه ایچنده دائما عوسج اغاجینک صورتی کورینور .
عوسج اغاجی غایت دکنلو اغاجدر دریا کنارنده اولور مغیلان دیرلر . اوزن
دکنلری اولور و یهودیلر عوسج اغاجینه بو اجلدن غایت تعظیم ایدرلر و عوسجه
ایکیچون شهر الیهود دیرلر جبل طور هرون بیت المقدسک وذرینه حوالیه
اولمشدر و بوکا ایکیچون طور هارون درلر زیرا موسی ع م بنی اسرائیل بو طاغه
طبدقتن صکره رب العزت مناجات اتمکه توجه ایتدکده هارون ایتدی بنی
بیله الوب کت که سن کیتدکدنصکره بنی اسرائیل ایچنده بن امیر اولمزین . شاید سن
صکره بر او احداث ایلیه لر . بن داخی اول امر منکره راضی اولمیوب بکا غضب ایدرسن
دیدیکی بیر موسی ع م داخی قوندا ایتیچه هرونی کندو ایله الوب کیتدی . و قضا که
بونلر یولده بعض کیتدیلر . کوردیلرکه یول کنارنده ایکی کسه بر مقبره قزرلر
بونلوده فی انده کلیجک بو ز طور دیلر دخی ایتدیلر کیم بو قبر کیمک ایچو نندر .

اولدیلکی کسنه ایتدی بر کیشی ایچون ندر که اوزنلقتدر و هیأتده بوکه بکزر و هرونه
اشارت ایتدیلر اول ایلکی کیشی هرون ایدی زیرا چقمون بونک ایچن اون تاکه
قیاس ایده و کیم معلوم اوله دیجک هماندم هرون لباس اوزرندن جیقرب قتح
ایدی دخی یانی اوزرینه یاتدی همان دم حق سبحانه و تعالی روحن قبض ایتدی بنه
دخی هرون اوزرینه قپاندی موسی دخی هرونک لباس الوب اغلیور قلوب ملحزون دیدی
پس بنی اسرائیل بونی کوریجک قرنداشنک قتل ایتدک دیو موسی یه تهمت اتدیلر و افترا
قلدیلر موسی دخی بونلرک تهمت افترالرین اشدیجک حق تعالی حضرتینه دعا ایتدی یارب
سکا معلومدرکه بن هارونی قتل ایتمدم بونلر بکا افترا ایدرلر • قتل نفس ایتدک
دیرلر سن بو احوالی انلره کوستر و بنی افترادن قورتر دیدی حق تعالی بو طاغ
باشنده بنی اسرائیله هارونی بر تابوت ایچنده کوستردی • کوریجک تسلی بولدیلر
و تهمتدن وازکلدیلر جبل فرغانه تحفة الغرائب صاحبی ایتدی بو طاغده بنا
تاتدن بر نوع اوت بتر صورتده انسانه بکزر ارککلو دیشیلو اولور و اول
بعض اوقاتن بر برینه و یرمش دخی یاپشمش و بعض بر برینه یوزن و یرمش
بولنور و بو نوعی الفت و محبتده غایت مشهوردر و ارقالری بر برینه ملاصق
اولن بغض و عداوتده مجربدر دیرلر و انی اقسوندچیقاررلر و طبیب کتابلرنده
بوکه ببرو ج الصنم دیرلر و عربجه لفاح دیرلر انی کتوردن کسنه نی اختیاد میل
و محبت قوپار و انلر سچون ایده بیسه لوماؤه ادتورر غایت مقویدر و بو
اوتی یوردن حیله ایله چیقاررلر و براوزون ایپ ایله برکاییک بر اوجن که بغلرلر و بر
اوجن دخی بر کلبک بوینه بند ایدرلر دخی کلبه جیقردرلر و اوب

ادکوردیلر کلب چکنه دکی کبی دل اوت یرندن اوزیلور چیقار • دبوندن
براواز ظاهر اولور کلب گبی فی الحال دوشر اولور • و بو حبش اوت غیری
یوجه طاغلرده بولنمق ممکن دکل در • و اکثر کتّابلر بوکه ماننده ایدرلر • بودر
دیو کذب ایدرلر • صحیحنک قللری فیللری یکتادر • و اولکه جفتدر
بر قیلی ایکی قات ایلیوب آنک ایجنه باتورمشلر تجربه ایدوب چکمک ممکن
ایدکی بلنور اولور **جبل قاسیون** دمشق اوزرینه حواله
اولمشدر • و انده آثار انبیا • و معابد صلحا وار • عظیم زیارت کاهدر
و انده دعا مقبولدر • و انده بر مغاره واردر • مغارة الدم دیرلر آنده
یا انده ایدرلر کیم قابیل هابیلی انده قتل ایتدی • و انده بر طاش واردر
اول طاشیله اولدرمشدر • و انده بر مغاره دخی واردر مغارة الجوع دیرلر
روایت ایدرلر انبیادن قرق کمسه اول مغاره ده قوت اولمشدر و شام
اکا شمدی قرقلر مقامی دیرلر زیارتکاهدر و محل قبول حاجاتدر
• **جبل الهند** تحفة الغرایب صاحبی ایتدی هندده بر طاغ واردر
اوزرنده ایکی رصاص صورتی وار • بو ایکسونک اغزندن صو چیقار
روایت ایدرلر ایکی قریه اورتاسنده صودن اوترو خصومت واقع
اولمشدر بو صولر ایروجه ایدی اول ایکی کویه مخصوص اولوب اقایش
اتفاق بولدی خلق وارب رصاصلرک اغزین شکست ایدرلر • اولکیم صو بزم قریه
موزه اوتوجق اقا • انک سببیله کویز معمور اولادیشلر • صوهاندن منقطع اولوب
کسلمز کوی دخی خراب اولوب • خلق آخر ولایته براکنده اولمشلردر • •

وَعَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ مقتضاسنجه ازطمع چوق زمان

ایلمش و ایشلرینه نادر اولمشلر • ولیکن بعد الخراب لایعود الصواب •••

واما اول برارصلان حالی اوزره اولغین کویلری معمور اولمش • جبل الاقلیم

قزوین کویلرندن بر کوینه قریبدر • قزوینی اید ی بکا خبر ایتدی اول

طاغ اوزرینه چیقان کشه ایتدی اول طاغده اختلاف اجناس اوزره هرحیوان

صورتی وار • انواع اشکال اوزره آدملر صورتی وار که حسابه وکتابه کلمز

جمله سی طاش اولمشلر وانده چوبان دخی قیونلری یانده عصاسینه طیانوب

قیونلری ایله طاش اولمشلر و بر عورت دخی اینکن صغارکن اینکیله طاش

اولمشلر و بری دخی عورت ایله جماع ایدرکن ایکسی بیله طاش اولمشلر • و بر عورت

دخی اوغلنجوغن تجاغنه الوب امزدرکن اوغلنجوغیله طاش اولمشلر • سبحان

القادر علی ما یشاء • جبل العسل • ولایت سندده مولتان

قربنده بر طاغدر انده چوق عسل وار • اول قدر وارکه آدم دکلو مجرب

اکر انده بال آلسه لر اکسلمیه • و هر اغاج که اول عسل اول اغاجلره یقین اوله

اول اغاجلرک یپراقلری و میوه لری جمله عسل کبی طتلو اولور • وانده لذیذ صو

ترشح ایدر • بو حال اول یره مخصوصدر غیری یرده اولماز و بونسنه غایت

عجیبدر • روایت ایدرلر بو لشکرلری ایله غزایه کیدرکن بو یره کلدکده بولدی

شکرلرندن بر کسی ایتدی اشبو نسنه برقو وار دراچنده واقربالار دکیلر

پس اول قتویه وار دق • و بیر مزی اینکله اول

قتویه صارقدردق • واول عسلدن بر سطل طولدردق

اورغنه

اورغانلر اوغلنله یوقارو چقلر دکز کبی هایی دشمان کلدیکی بو
اوروب ایدوب شعله قالدردیلر • اول اضطرابدن اسنده عجله ایله آتمزه
بنمکه مشغول اولدق • و بولداشمز سکینی چیقارمغه اوندن واول
دردمند قیو ایچنده قالدی • برقاچ کوندن صکره اول یره کلیجک
یولداشمزی دار بکورلمه نیجه اولدی • اولکه جانیله بولاوز دیدک
کوردوک که صاغ و سالم در • پس اورغان صارقدوب طیشره چیقاردوق
ولی نظر ایدوب کوردکلرکه • بونک جمله بدنی بالو کبی صافی اولمش ایدی پس
اکه سؤال ایلدوک انده حالک نیجه ایدی • آج اولدقمده عسل افطار ایدردم
و صوسز اولدقمده عسل ییردم • اچلغم و صوسزلغم آنکله دفع ایدردم دیدی •
و هزاران تشبیه ایلچو نوردم • و صبر ایدردم • و بنده چقمغه امید طوتاردم

فصل فی ذکر الاحجار وخواصها ومعرفة منافعها الحجر الابیض

بجن بو طاشی بیلکوره سوریلک اکر انده تحنکی بیاض اولورسه بو ایشه یرامز
فایده سی یوقدر اکر صاری و چیقارسه آنی کتورن کسنه هر نه مرادی و مقصودی
واریسه روا اوله • و نه درلو خبر ویررسه دیدیکی کبی اولور • و اکر تحنکی
قزل اولور ایسه • هرکیم انی کتوررسه هرنسنه سی قایم و برقرار اوله • و اکر
تحنکی اغبر اولورسه • هرنسنه قولای اولور • و اکر یشیل چیقارسه انی بوستانده
و یا خود اکین اولدقلری یره • و یا خود باغچه • و یا بیتک اولدوغی یره ده ••
اصا قوتسه آفاتدن امین اوله • و اکر سیاه چیقرسه • سموم قاتله دن
فایده اولا • یعنی اکر یلان صوقسه اوزرینه سوره و اینجه غوش اولا ••

فصل الاحجار وخواصها

الاحمر ... الازرق

الحجر الاحمر اكر بونی قانی طاشنه سورسلر اكر محكی بیاض اولورسه
كتورن كمسنه نوك حاجتی روا اوله ∴ اكر سیاه اولور ایسه انی كتورن
كمسنه هر نه دلرسه ظفر بوله ۰ اكر توز رنكلو چیقرسه
دیا صاری اولورسه انی كتوردن كیشی خلق قاتنده عزیز و حرمتلو
و مكرم اوله ۰ اكر یاشل اولور ایسه كتورن كمسنه یه سلاح
كار قلمیه الحجر النفسجی اكر بونی قانی طاشنه سورسلر اكر محكی
بیاض اولورسه ۰ كتورن كمسنه غصه دن بری اوله ۰ اكر سیاه اولورسه
واردی و مقصودی بره اولمیه فائده سزدر ۰ اكر صاری چیقرسه دیلدیكی
مراد حاصل اوله ۰ دخی زیاده اوله ۰ اكر بونی بر قویویه برآقسالر دیا بر چشمه یه
و سلسالر صویی آز اوله ۰ اكر محكی قزیل اولورسه ۰ كتورن كمسنه خیردن
ایراق اوله ۰ اكر یاشل اولورسه ۰ دیلدیكی كیشینك نیتنه انكله سرمه
چكسه اكا محبت ایده اكر ار اكر عورت الحجر الاخضر اكر بو طاشی بلكوسنه
یا خود قتی طاشه سورسلر ۰ اكر محكی بیاض اولورسه ۰ انی كتورن كمسنه
چوق خیرلر و بركتلر كوره ۰ اكر سیاه چیقرسه اول دخی خاصیتده
انك عینیدر ۰ اكر صاری اولورسه هر درده دوا اوله خستیه شفادر ۰
اكر قزیل اولورسه كتورن كمسنه اولولردن دائم عطالر و رعایتلر كوره ۰
اكر مغبر اولورسه ۰ انی كتورن كمسنه الن هر نه درلو مرضه اورسه ۰ واسما
اللهدن بر نسنه ذكر ایلسه الله تعالی فضلیله شفا بوله الحجر الاسود
۰ قچان بونی طاشه سورسلر اكر محكی بیاض اولورسه ۰ جمیع سموم قاتللردن

فایده اولا ایچورسه‌لر اكر سیاه اولور ایسه كوترنك عقلی آرته و فكری كوچك
اوله و حاجتلری روا اوله و بكلر و پادشاهلر قتنده سوزی مقبول اوله و
اكر یشل اولور ایسه كوترن كشیه الا تجربه كار قلیه الحجر الاغبر توز رنكنده
بر طاشدر محكی بیاض اولور ایسه انی كوترن كیشی خلقدن هر نه دلرسه
حاصل اوله اكر یشل اولور ایسه كوترن كشیه كمسه سوزده و خصومتده غلبه ایتمیه
اكر سیاه اولور ایسه كوترن كمسه دیلرده كی كیشینك آدین یاد ایدوب یاودود
اسمی ادتله اوقورسه قنده كیدرسه اندن نكسلمیه الحجر الحمانی غایت قزل
بر طاشدر قتی قزده سیاه نقطه‌لری واردر بلاد هندده اولور اول سیاه
نقطه‌لرین اندن كیدرسه‌لر اندن محو ایدوب كیشه طرح ایتسه‌لر خالص الوان
ایدر الحجر الخطاف قرلنقچ یواسنده بولنور ایكی طاشدر بری آق و بری
قزیلدر آق طاشی كوترن صرع و حمیدن خلاص اوله و قزیل طاشی قلبه تقویت
ویرر و آدملر بوركنه و خوفی و جزعی كیدر بهادر ایدر الحجر الزعی دكون
طاشدر استخی طاشدن بر پاره حامله عورت كتورسه اوغلان دوشرمكدن خلاص
اوله حجر صونو قرلنقچ یواسنده طاش بولنور انك محكی برقانی كی
اولان آدمه ایچورسه‌لر خوش اوله و انی اله كتورمكه حیله بودر كه آنك
یورلرین زعفران ایله سوره‌لر اندن ینه یواسینه قویه‌لر كلیجك یورلرین صاردو
كوزلری برقان اولمش صنورلر دخی دوچوب اول طاشی یواسینه كتورلر
پس طالبه‌لر الور حفظ ایدر الحجر القمر ارض مصرده اولور بر كیشی
بو طاشی النده طوتسه كوكلی بولنور شویله كه بوركنده اولمی جمله طنره

کوترولکو اللدن قوزیسنه توصه توصه هلاک اولور حجر المطر بر نوع طاشدر ترکستانده اولور قچن صو ایچنه قوسلر هوا یوزی بولتلنور قار یغمور دطولولر واقع اولور مادامکه صو ایچنده دره بویله اولور وحاجیلردن بری حکایت ایلدی که اول ولایتدن بر قچ کسنه بر ملة طریق حجه بله ایدیلر اتفاق بر یرده قوندق غایت ایسی کون ایدی دیقین برده صو یوغدی همان اول کسنه لردن برسی بر طاش چیقاروب چناغ ایچنده صو قویدی و اول طاشی ایچنه براغوب برنسنه اوقدی دهوا یوزینه الیله اشارت ایلیوب اوقوردی همانذم شونی کوردکیم هوا یوزی بولت اولوب بو نلوک اوزرینه بر وافر یغمور اتدیکه چوره لوننده سللر طاهر اولدی سیراب اولدیلر و غیری یرده اولمادی اندن طاشی صودن چیقاروب صقلدی الحجر الجید بو بوک بلانلرک باشی او جنجه زرنیخ یعنی باشنده بر طاش بولنور کچیرک فندق قدر کلور اولور بلاف صوقان کشینک بوینینه طقسر لر فایده ایلر و نزیفی دعسر البولی کیدرر دفکری قوی ایدر ومصروع آدم بو نیه اصاقوسه لر منفعت ایدر الحجر السیخ سیاه طاشدر غایت یومشقدر هنددن کلور بزاده یلیدا ماسی دارزدر تیز اودفا اولور آدمک کوزی ضعیف اولسه دایم اکر بقسه فایده ایدر دکیندوده کنودسه بولمز کوزدن امین اولد دانی سحق ایدوب کوزه چکسلر کوز نورین ارتدره جلا ویره دباشنده کتورسه باش اغرسندن امین اوله حجر السنبادج بونی محکم سحق ایدوب دیشلره سورسلر جلا ویره وجیانلر اوزرینه اکسلر هوش ایدر حجر الالماس نوشادر کونلنده بر طاشدر صافی نکه دخی اولور دمور اوزرینه قیوب مطرقه ایله اورسلر

بجر

ایچنه غوص ایدر شکست اولمز دقوز شویله اودر سلر اولوز سبحان الله العظیم
بولنمز مقتضای عقله مخالفدر و اکر الماسی بیك پاره ایتسه لر هر پاره سی اوچ کو
شلو اولور و انك بر پاره سن مثقب اوجنه برکیدوب محکم طاشلری انکله دلرلر یاقوت
و لعل و سیلان طاشلری کبی و اکر الماسی کچی قانته قویب آتشه ورسه لر توسلر
ایچنده ادیرکیدر بو دخی حکمت عجیبه در و الماس طاشنی ستم قاتلدر حجر الجزع
بو دخی بر نوع طاشدر نجه درلو اولور دیرلر کیشی انی کتورسه غم و غصه و
حزن و ملالت کیدر و انکله حاجت طلبنه وارسه لر رد اولمیه اغلان بو ینینه طقتسلر
اغلاغی اولدر و جزعی و فزعی زیاده اولدر و لسانی ثقیل اوله و انی سحق
ایدوب بر کمسنه یه ایچورسه لر ادیقوسی از اولا و اکر بو طاشی بر جماعت اراسنه
توسلر فتنه و جنگ و خصومت و عداوت واقع اوله انك هرکز نفعی یقدر
ضرر محضدر الا که حامله عورت بو ینینه اصا توسلر ولادتی آسان اولور د
حجر البحر بو سیاه طاشدر خفیف و خشیندر دریاده بولنور
کسنه کتورسه غرقدن امین اولا چولك ایچنه توسلر ایدی قینه
مایه قلاوز اغی بو بیله در الحجر التفاحة تا دوق توساغنده
بولنان طاشدر مصروعه بو ینینه بغلاسلر اول زحمتدن بری اوله د
ادم باشنه کتورسه جماعی قوی اوله و یادر کوزدن امین اوله و او غلبجقلرك
باشلری التنده توسلر ایقوده قورقمیه حجر البهت
غایت شفاف و براق طاشدر لطیف [illegible] ماسی و ادا کا
مقناطیس الانسان دیرلر اکا باقن ادمی سرور و جود و کلمك و شادلق

غلبه ایلر و برکیشی یانینه کتورسه حاجتی روا اوله **حجر المقناطیس** بو
طاشک ابوسی سیاه اولیدر و دخی قزللغه مایل اولور هند دریاسینک
ساحلنده بولنور و بلاد ترکستانده دخی بولنور و تیقی کمی که دریاده اولسه شو
یلکه اولا دریانوک مقناطیسی اولا کیمنک دمورلری فی الحال یرنده نجیقوب
داری طاشه یپشورب قلور بو اجلدن هند دریاسنده اولن کیمیلرک دموری ولنما
جمله سی اغاجلرایله دیکلوب و بربرینه چاتلوب قلفت لنمشدر و لنکوری
دخی قوشوندندر و اکثریا کیملری ایله هرکیجه دریادینده دلو کلوطاشلر بوکوب
نغلرکد دهر صباح کیتملو اولدقده غواصلری دریایه طالوب ایلری یرندن
چوزرلر دخی کیدرلر هرکیجه دهر صباح خیلی احرده حالتری بودر و
مقناطیس طاشنی سرمساغه سورسلر خاصه سی باطل اولور و دموری
جذب ایتمز و عورت اغلان طوتمز کن النده طوتسه اسانلقیله طوغوره و ایاغنه
بغلسه بوردمکن قوی اولا ایاق اغریسندن دیرحمتندن امین اوله **حجر
الساموري** برطاشدر جمیع طاشلری اسانلقیله کسر سلیمان نبی
علیه السلام وقتاکه بیت المقدس بناسنه مباشرت ایتدکه دیولر طاش
کسرکن اول طاشلرک اوازندن و قعقعه سندن خلایقه تمام مرتبه اضطراب
وصداع دیرچک کلوب سلیمان نبی علیه السلامه شکایت ایتدیلر سلیمان نبی
علیه السلام دخی بیولرم ایتدی هیچ برنسنه بلورمسز که طاشلر کسله اما انلر صوت
کلیه انلرک بعضی ایتدیلر نعم یا نبی الله بر طاش وار سامور دیرلر لیکن
قنده اولدوغن بلمز دیدیلر سلیمان نبی علیه السلام ایتدی البته بنی

بولمقدن بو حیله ایدوک پس آصف بن برخیا که غایت ایلدیکه کنف ونولک
عالم عامل و فاضل وزیر ایدی • اول ایتدی قرتال لک یووالرین بولوب دشن
(عقابکه)
بودمدین وصرّ کتورسدن کتورلرینه دیدی • پس اول یووه‌یی بر بیوک
غلیظ صرچه ایچنه قویوب ینه مکانینه من غیر تغییر ولا تبدیل قودیلر • پس
قرتال یواسینه کلن کبی بونی کوردی • یبنجه سبیله اورددیکه یوینه قالدوره
املس ولغیت قادر اولمدی چوق جهد ایتدی ظفر بولمادی • ناچار
اولب هان اول کون غایب اولدی ایکنجی کون اولیجق ایاغنده بر طاش کتوروب
اوزرینه براقدی ههاندم جام پاره لندی ایکی شق اولدی بو احوالی سلیمان نبی عم
بلدردیلر پس عقابی احضار ایدوب سؤال ایتدیکه بو طاشی قندن کتوردک • عقاب
ایتدی یا نبی الله مغربده بر طاغ وار در ساموردیرلر اندن کتوردم دیدی
پس سلیمان نبی علیه السلام عقابله بر دیو بیله کوندردیکه ساموری طاغندن طاغ
کبی بر طاش کتوردیلر طاشلری اندکله کسمکه مشغول اولدیلر • طاشلرک صیت صداسی
کسلدی خلق دلتنگی ساکن اولوب صداعلری دفع اولدی حضور ایتدیلر سلیمان
نبی عم چوق دعالر و تحسینلر ایتدیلر • ایمدی فکر ایله عقل نه شریف جوهر ایمش
که بو نوک کبی امور خفیه نوک وصولینه وسیله اولوب بنی آدم مرادلکله مقاصدنه
ظفر بولور ایمش • وَالعَقلُ اَنَّهُ جَوهَرٌ یُدرَکُ بِهِ الغَایِبَاتُ بِالوَسَایِطِ
وَالمَحسُوسَاتُ بِالمُشَاهَدَةِ وَیُحکَمُ بِهِ حَقَایِقُ الاَشیَاءِ وَلِلّٰهِ دَرُّهُ

وَالاَحجَارُ الصُّلبِیَةُ ذَوَاتُ الجَوَاهِرِ المُثَمَّنَةِ الیَاقُوتُ

املس طوز و کاغذ
نسخه صحیحه املس کاغد
اولور

باقی غایت محکم طاشدر بیوسق غایت قوتدر ذرتین درصافیدر یعنی
جثه ده اذ وبهاده زیاده در و بنجه درلو اولور آق وصارو ویشل
وکوک وقرمزی اولور قزل اولنه یاقوت بهرمانی ورمانی دیرلر وکا آتش
اثر ایتمز دهینتی ازلغیندن اوترو ودخی رطوبتی غلیظ اولدیغندن اوترو
صوق داخی کا عمل ایتمز صلابتندن اوترو بلکه لطافتی وحسن بهجتی مزدد
ایا ییلدخوب واستعمال اولنمغله محبوب ومرغوب اولور وعزیز الوجود دبیت
الخلایق موج ددر وصارو یاقوت سایرندن آتشه صابوردر وآنک
یاشلی صلابت آتشه قتلانمز ولیکن بونلرک هر قنقیسین بر کمسنه کتورسه
طاعون شرندن امین اوله اگر طاعون خلق عالمی احاطه ایتدیسه دخی
بونلرک قاشینی کتورسه اولولر دیکلر قاتنده مقبول القول وبهیج المنظر اولور
الدر اللؤلؤ بحرهند ده وفارسده حاصل اولور و دریاده سیما حتی
ایدنلر شویله زعم ایلدیلر که صدفه اولمز الا شول دریاده اولورکه اکا طتلو صو
کلوب قویشقجان بهار زمانی کلسه ودریاده زیاده یللر اسسه امواج دریا
مرتفع اولورلر ودریا مضطرب اولور داورته بهار آیی که اکا نیسان دیرلر
بونک اوتوز بکزنجی کونی بلچق دریانک دبنده نه دکلو صدف وارایسه دریا یوزینه
کلورلر و انلرک اول وقتده اغزی وقعقعه سی اولور و هر صدفک اورتاسنده
کچیرک بر قوربغاز وار وصدفک ایکی یاننده اولن قابی کاقسه کبی
در و حصاره بکزر که انکله دشمنندن کوندرین حفظ ایدر وانک عدوسی
سرطان بحریدر چوق اولورکیم صدفی اغزین یعنی ایکی جانبنده اولن قابیغی

تابش اجاد • هوا ایله متنسم اولمغون بس اولجینه سرطان فرصت بولب
قصاجیقی آنک اداسینه صو قار دخی آنی یمکه بشلر دخی اذا اولورکیم صدفك
قنلرن آجق اولدغن کورر • اراسینه بوالق بر طاش براغور صدفك انطباقنه
مانع اولور • یعنی قناتلری بربرینه قپاتمز • بربو ص جمله اکه ظفر بولب
یی دخی هلاك ایلر بس نیسانك اون سکزنجی کون اولیجق دریاده بنکه • بر
صدف قالمز که ذات الدر واللؤلؤ جنسن اولا الا که دریا یوزینه هب
دوکلو رکلورلر واغزلرین اچارلر • شویله که دریا یوزی اولکون اپجوکبی
آق اولور انلر نصکره حق سبحانه وتعالی عز شانه کال لطفندن قم بحاردن
اجواف اصداف قطرات نیسان اویدنه مانند سایله وبلوغ امید امل •
اولوب رحمت باراننی برجی قطرات مراد ایدنوب کلدکلرنه خایبا عودت
ایتمیوب البته یوم معلومده قطرات نیسا نیله بونلری علی ما قدره الله تعالی
شاداب سیراب ایدوب مقتضی الآمال ینه قعر دریایه راجع اولور • و
لیکن بعض سنه نك وقت معهودنه سینه قطرات نیسان انزال اولنوب
اتسام اصداف امید موصول بلوغه میسر اولمیجق جامه طالبا وآدخائبا
اولدقلرن انسان بی انصافلك معصیتی شومندن بلوب مایوس وخایب
اولدقلرن هیچ فکر ایدرمسن که شآمت انسان برّه بحره سبب خسران و
معایش حیواناته تمام نقصان دیورمش دیرا تو ذلسطره سبب مانع قوی
متعیت بنی آدمدر • بس نقص ثمار • وقلت انهار • وجذب ذرع • و
یبس ضرع قحط امطاردن اولدی • ونباتات اولمیجق حیوانانه ضرر •

ایرشدکی کلیتاً انسان بی انصافک شآمتندندر وجسر ظهر قیان
البحر والبحر زبر اجواف اصداف قطرات انساندن خالی اولیجق غواصلر دخی
انقطاع بحردن محروم اولدقلری ظاهردر ثم جعلنا الیکم منا ولیکن
حق سبحانه وتعالی کمال لطفندن دفینه معهوده ده و یوم موعوده باران
رحمتنی ارسال و قطرات نیسانی انزال ایتدکده سحاب عظیم کوکدن بحار
مسکوب احسان ایدرکه میسر اولدقجه قدر اجواف اصدافه داخل و نازل اولدقده
هر صدفک جوفنده علی ما قدره الله تعالی بعض صدفده قطره واحده
و بعضسنده قطرتین و کمنده قطرات بعضسنده یکرمی اوتوز و کمسنده یوزدنجی
زیاده اولوردانده صکره اطباق اصداف بر برینه منضم و ملتحم اولوب
قعر دریایه نزول و اسفللرینه وصول بولیجق اول صدف ایچنده اولان
قود تجغازها بر حلاله اولور پس صدفه قعر دریایه ملاصق
اولور اغاج کوکی کبی اندن عرق ظاهر اولوب بتر بویله اولدقجه
ایچون درکه دریا یوزنی حرکت کتورمیه و ایچنده اخذ ایده وکی قطرات
فاسد اولمیه پس صدف بویله محکم صقلوب بولونور تا که آب دریا ایچنه کروب
ایچو صادرمیه و اصدافده مکنون اولنی لؤلؤنک افضلی و اقوی یکیا اولنده
بعده ایکیسی اندن اوچی نچم و نچم هر نه دکلو آز اولسه اول کلو ایری اولور
و قیمتی زیاده اولور و نه دکلو چوق اولسه خرده اولور و قیمتی اکسک
اولور و بر قطره دن مکنون اولان اول در یتیم دراکا قیمت اولمز پس
صدف اول وقت اوچ درلو نظره دونر اول حیوانه پچان که قطره

صدف ایچنده شمس اولقور تحفاز اولور اول وقت صدف جحریه
طورینده دونانده اوتوقور دریایه ایندر بوعود طبیعت حجردر بو آنك
ایکنجی طوریدر اما اوچنجی طوره که اول نباتی طوریدر دخی اینده قرار ایدر
داغاج کبی طمرلر اوزره دردر ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ومدة حملی در
ایچنده منعقد اولوب کامل بولدیغی وقت معلومدر وموسمنده غواصلر
انده جمع اولورلر ودریادن چیقردقلری وقت طائفهٔ تجار وبازرکانلر انده
جمله حاضر اولورلر • کلدك ایمدی نیساندن آدن سکزنجی کوننده واقع اولان یغمور
شویلکه قراده دوشر هر ییلده البته واقع اولور • پس اول ییلده طوغان یلانلر
یوردلری یرلرچنده قرنی ایچنده اوزرینه صدف دریاده یاتدوغی کبی بر
اولیلان یوردلری اول کونده اغز اچارلر • صدف اچدیغی کبی • پس یغمور
قطره‌لری یلانلر اغزینه دوشدوکی کبی اغزن یوموب یرلرچنه کیدر • تجانکه
دریاده صدفلك حملی تمام اولسه داخی ایچنده کامل بولسه • یلانلرك اغزینه
دوشن قطره دخی زهر قاتل دستم هلاهل اولور • پس ایمدی نظر ایله دیرت
الایکیسنك طبیعتده بر اغزینه دوشن صو طبیعتده بر • و لیکن ظرف مختلف
والقدرة صالحة لكل شيء • وقد قيل في هذا المعنى نظم

ای الاحسان عند الحر دينا : وفي جوف الافاعي سار سما •
لقطر الماء في الاصداف در : وعند الذل منقصة وذما •

ترجمه ابوکشیلره احسان اولور دین • ولی ناکسلره ایتك اولور ذم •
صدفده آب نیسان چون اولور در • افاعی اغزینه دوشسه اولور سم •

البلخش بر قانی طاشدر یاقوت کبی شفافدر جمیع احوالنده و نفعنده
یاقوت ایله برابردر الدهنج زبرجد کبی یشل طاشدر بقرصعه بنده
مکنون اولور و چوق نوعی اولور آنلر عجیبندندر هر لطیف اولسه
اولدخی لطیف و صافی اولور هر بولانق اولسه اولدخی ایله اولور بودخی
عجیبدر دخی آنک محکی ایچورسلر زهر کبی تأثیر ایدر و زهر ایچن آدمه آدمه
ایچورسلر دفع ایدر و ییلانک صوقان یره سورسلر فایده ایدر و آنک
محکی بواصره اوزرینه طلا اتسلر کیدره و خفقانه نافعدر و بر کیشی آنی کیذوه
جماعی قوی اولا الزبرجد یاشل طاشدر یشل یاقوته بکزر بونک نه
قوتی ونه فعلی ونه قیمتی وار شکلی خوب اما فایده‌سی یوقدر الزمرد
بودخی یشل طاشدر زهر ایچن کیشینک ادویه سنه قتالر فایده ایدر
کوزده بیاض اولسه آنک کحلنه کیدرر و خاتونلردن نزیفی قطع ایدر
و اغزنده طوتسه صوسزلغی کسر و یورکده حرارت اولسه کیدرر و آنک بر نوعی
دخی اولور ذبابی دیرلر خاصیتی بودر آنی کورن کسنه سیکک قونمز و
بر جنسی دخی اولور که ییلان اکا نظر اتسه کوزلرندن یاش آقر حجر الباهت آق
طاشدر غایت شفافدر و کورک یلده اصی واردر و انسانک مقناطیسی
دراد آنی کورنلر اوزرینه کولمک و شادلق غلبه ایدر و بر کسنینک یا
حاجتی یاننده اولسه جمیع حاجتی روا اوله و دشمنلرینک دیللری باغلو اولور ایکنجی نوع
اکا حجر البهت دیرلر حجر الفیروزج بر یشل خوب طاشدر خراساندن
کلور دهنج کبیدر صفوتده هوا ایله صافی اولور بولانق اولسه بولانق اولور

انى ن كحل ايدوب كوزه قويسه لر فايده وليكن كوزه قاشنده كوتورسلر
بلغم هيچ ناقص ايدر اما كوزت غنايه وجلبه مال سبب در جعفر صادق
رضى الله عنه ايدر بركيشى نك خاتمنده پيروزه اولسه فقير اولميه **المرجان**
دريا اغاجى كبى بتر مرجان تكليس اتسه لر يعنى عقد ايدر انك بياضى
دقرنلى اولور سياه دخى اولور انى كحل اتسه لر قوى اولور كوزدن اقنتى
بازكسر **العقيق** معروفدر بركشنه نك يوزكى عقيق اولسه خصومت
وقتنده غضبى ساكن اولور وتعجب محلنده ضحك دفع ايدر وانى غايت محكم
سحق ايدوب ديشه سورسه لر و سنون ايدوب جلا ويره و يرانر زاجيق
كيدره و ديشلر دبندن اقن قانى كسه و ديشلرى محكم ايده و خفقانه
ايو فايده در رسول حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديلر كشنه عقيق يوزك
كوترسه غمدن و بركت و سروردن خالى اولميه **الكهربا**
صارى طاشدر قوتلقه مايلدر و بعضى ايدر جوزدر دمى اغاجينك
يسى يعنى صمغيدر انى كوترسه لر برقانك امينى ولالر و دملرغ واقر
حيض قانى اقسه فايده ايدر و حامله عورت كوترسه اوغلان دو
شرعيه **البلور** اق طاشدر صرچه دن شفافدر وانى محكم دره الوب
كنيزه ايلد بكلسور و اندن طعام يك يورك حرارتن كيدرر و انوك بر
نوعى اولور توردنكنده در ديتى اغزن ادم كوترسه فى الحال اغزسين ساكن
ايده **الزجاج** معروفدر بكلرى جيقول ايدر و انى يايب سحق ايتسه لر
ديشلره سورسه لر بياض ايده و كوزه اق دوشسه كحل ايدوب قويسه لر كيدره

اللازورد بتورر قیل سورهلر قرابتمز روب قوشدر یاغلو دزبنق
کوك رنکلو طاشدر آنی سحق ایدوب غایت یمشق ایدوب یکاوقشلر سلر
کوز قاغزینه فایده ایدر وبو رکده کتورسلر خلایق نظرنده اولو اولا • و سکل
اوزرینه سورسه وکتورسه لرکیلدر • و ماحو یاصاجی کتورسه فایده
کورر • واما غیر ذلك من المعادن حجر الیشم ••
بو کی حجر الغالیه بر کیشی آنی کتورسه • بر کسنه اکد علید ایلیه خصوصا حیبك
یوزنده وخصومتده واکر اغزنده طوتسه صوسزلغی • ساکن ایدر بوندن
اوتورو اولولر و اکابرلر آنی قوشاقلرینه و سلاحلرینه طوتارلر التوتیا
طاشدر نیل وبیاض • و صاروسی حجی اولور بلاد هند سواحلینده
بولنور ایوسی آق وخفیف وطیار اولندر • بعده صاروسی درلر
صکره قیق در درقیق اولاندر • طبیعتده بارد و یابس در کوزك
طمرلرینه وطبقاتلرینه فضلاتك نفوذن منع ایدر وکوزده اولان دموعی
دفع ایدر وکوزك یاشین کسر و بدنده قوللنق سیقکین در الاثمد
بو دخی سیاه طاشدر اندن کحل ایدرلر انوك ایوسی اصفهاندن کلور
طبیعتده بارد و یابسدر انك کحلی کوزه نافعدر وکوزك طمرلرینه قوی ایدر
وکوزدن نیجه آفتلری واغرلری منع ایدر • خصوصا بیو کیشلرك وقاری
خاتونلرك اکر کحل ایچه بر رسك قوتیسلر • غایتده نافع اوله واعضانك
بربری یاشحه لنسه اوزرینه ایچ یاغیله طلا اتسه لر فایده ایدر • رعافی
ونزیفی منع ایدر رسول حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم سرمه لرك خیرلوسی •

الملح بقول بورده ولياح وقيل او جلاویرور کوزه اغشه
حاد یابس درجه عقوبتاری فع ایدر ویوغزدایله انی خلط ایدوب
یوزه طلا ایتسه لر یوزک لونن خوب ایدر تمام جلا ویرور وغلیظ
خلطلری و بلغمی ویسوده اخامی اریدر وجراحتلرده اولان لحم
زائدی کیدرور ولونی کوکجک ایدر اکر کتان تخیلر و تشدید بیوت
صوفن وعجی بیرع اوردسه لر ابقا ایده وبلغمدن اولان کجیکه وابوزه و
نقرزیسه طور وغسل کتاده ایدر وجرب ایش اتلرین محکم قیلور و معده ده
اولان اوجاع باردی منع ایدر ولکن کوزه ودماغه ضرری وار ورسول
حضرت علیه السلام ایتدی یا علی طعامیکی طوزله ابتدا ایله که یتمش درلو مرض
شفادر و دردره دوادر **فصـــل في النباتات والفواكه**
وخواصها اعلم وفقنا الله واياكم جميعًا حق سبحانه وتعالی کندن
صنعت عجیبه سینه وقدرت غریبه سینه تفکر قیلوب عبرتله لحق ده بیرمه وسینه
توفیق اوزانی یلسون ییه سبب عقول عقلا وفحول اذکیا نباتاتک وتنوعه
وعجایبنه وخواص فوائدینه ومضرت ومنافعنه قاصر ومتحیر در ینجه
اولمسون حالا که بن اونک اشکال مختلفه سینه وتباین الوانه و
اوراقینک صور عجیبه سنه واطوار غریبه سنه وازهارینک
انواع دوابحتن مشاهده ایدر بن ودیحکارینک اقسامنه نظر

۷ وسرکه ایله قادشدرب اورسلر عظیم فایده ایدر
ونهی اجارو طبیعی م

ایدوسینی مثلا قرنفل و وردی و ارغوانی • وسوسنی و شقایقی •
و خیری و عنابی • و عقیقی و دمودی • ولیکن بونلرک جملسی قرنفلقده •
بر برایله مشترکدر والتی بعضکره نظر ایله بونلرک بعضنی بعضنه مخالفلردر • تکرر
ورایحه ده جمله مشترک اولمش قدرینه • دمیوه لرینک بر برینه مخالفلقلری
نیجه طتلو و کیمی اجی کیمی اکشی کیمی بیخوش • و بونلرک انواع چچکلری
ویپراقلری والوانی و طعمی و اطوار و اوضاع عندن بر برینه مخالف بعضی مدور
و بعضی اوزون و کیمی بیوک و کیمی کوچک • و بونلرک بعضی اول و سیده
اولوب کمال بولدغی و کیمی صکره و کیمی قیش • زمانلرنده متعاقبا و متوالیا
ادراک اولوری حق سبحانه و تعالی حضرتلرینک • عزشانه انسانه و حیوانه
انعام غیر متناهیسیدر • و بونلرک خاصیتلری بر برینه متشابه او
لمدوغی هر برنده برخاصه و هر برنده بر فایده قومشدر مثلا بو فنلک
حکمتنی حقیقتنی کسه بلمز خدادن غیری آنی که انسان ایدوکی بسته
بلور دریادن بر قطره سیحر نته که شیخ سعدی علیه الرحمه بیورمشدر •

آچ کوزک حیرت ایلر بو جهان • فلحذر بل هم اضل دن ای جوان
ماخلقنا قولنی کوش ایلکل • اشبو سری کوربن جوش ایلکل
عاقله کون مکان جمله سبق • دیده بینا ایله آیتانه بق
عبرت الوبندن صقین اولمه خموش • شکرک احوالنی قلمه بکوش
اهل تفسیرک سوزنی قیل قبول • همدخی قول اصحاب رسول
قول بطلانه صقین میل ایلمه • جنت ایکن بیر وکجو بل ایلمه

قول بطلانه صقين قيل ايلمه ❊ جنت ايكن يروكي ويل ايلمه
بودر در شا بندم سكا اي نيك بخت ❊ منزلك اعلا ده ايكن قلمه تحت

مسعود ايدى بدر ينى آدم عليه السلام وقتاكه چقدى ❊ كندو بيله اون نوع ميوه فداانزيني بيله چيقاردي اول قدانلرده اصناف ميوه وديعه ايدى حق سبحانه وتعالى حكمتيله مكنون ايدى اول اون نوعدن اوتنينك قابى وار ❊ بري جوز ❊ وبادام ❊ وفستق ❊ وفندق ❊ وكستانه ❊ وصنوبر ❊ وانار ❊ وترنج ❊ وموز ❊ وخشخاش ❊ واونينك دخى قابى يوق اما ميوه سينك چكردكى وار ❊ خرما ❊ وزيتون ❊ ومشمش ❊ وشفتالو ❊ واروك ❊ وعناب ❊ وسنجد ❊ ودرانق ❊ وزوغروركه الوج ديرلو وبيره واونينك نه قابى ونه چكردكى وار ❊ الما ❊ وامرود ❊ وايوه ❊ وانجير ❊ واوزم ❊ وليمون ❊ وخربوز ❊ وقاون ❊ وخرنوب ❊ وخيار ❊ نظر ايله بو جملنك اطوار واوضاعى ولذت طعمى بر برينه مخالف ومغايردر نظم

جملسى انسان ايچون مبذول در ❊ عالم ايچره آدمه مبذول در ❊

ودخى استونعمت عظمايه ❊ والطاف كبرايه نظر ايليوب تأمل وكمال توجه ايله ❊ تعقل ايله كه اشو ذكر اولنان ميوه لرك بعضى غرس اولدقده شويله كه بر عارضه مهلكه يتى اولميه آدم عمرنجه مدت مديد نابت وثابت اولور دهر بيلده انواع ميوه مبذول اولدغى اولو نعمت دكلمدر ❊ اما بنى آدمدن نيچه طائفه واردركه بو ذكر اولنان ميوه لرك اسمين دخى اشتمش دكلدر فكيف كه معاينا كورمش وتناول اتمش اوله بن بو

نعمت جزیله مقابله سنده عدم شکر کفران بالنعمة قیلدندر الحذر ثم الحذر
من قلة الشکر والغیر • ودخی دوستلر عزیزدن فتح الله نام اهل علم رحمة الله
حکایت ایلدی ولایت اناطولیده ممالکتی اولان سینوب قربنده ولان
قریه خلقی اثناء مصاحبتده عجبا بز مزده امرود جنسندن قاچ نوع وار در
اولا دیو بحث ایتشلر اتفاق فرق درت نوع امرود عد ایتشلر بنه بو جمله
ایله روم ایلنده بر جنس امرود کوردی • ایندی بو امرود ولایتمزده
یوقدر بن بونی هیچ کورمدم دیدی • کلدیکی نظر ایله امرود بودکلو
نوع اولیجق سایر میوه لردانخی نیجه نوع اولمق جایزدر • الحمد لله علی نعمه
الکثیرة ونشکره علی الآیة العزیزة **النخل** خرمادر اول اغاج که بر یوزنده
بتدی خرمادر • مبارك اغاج در • • هر مملکتده اولماز پیغامبر
علیه السلام بیوردی • عمة کوز خرمایه اکرام ایلکوز عمه دیو بنجون
تسمیه اولندی دیرا آدم نبی علیه السلام طیراقدن خلق اولندقده • بر
مقدار بالچق زیاده کلدی پس حق تعالی خرمایی اندن یراتدی استقامت
یوندن ایکیون انسانه مشابهدر طول القد له وذکوری اناثندن ممتاز
اولدغیله ولقاح ایله مخصوص اولدغندن اوترو • لقاح اکا دیرلر خرما
چچکلندکده ارککه خرمانک چچکنی الوب دیشیک چچکی اچنه قیوب بغلرلر
بو یله اتمیجک خرما عقد اولمز بنکله انسان وحیوان دیشیله مقارنت
ومقاربت اولمیجق اوغلان وجوده کلمز وحیوانده دخی نتاج حاصل
اولمز وارککه خرما چچکنی رایحه سی منی رایحه سی کبیدر وچچکلندکده

غلاف ایچنده ظهور ایدر . شول میشمه که اوغلان آنی قارننده ایکن
ایچنده اولور وخرمانوك دیرسین قلیچ ایله قوپارسه انسانوك
بشنی کسیجك اولور پس انسانه هر خصوصده مشابهت تامه سی و نماسی
عامه سی واردر وخرمانوك جارنه اوت بیتشه هلاك اولور وخرمانك
جاری انسانك سکوکی ایچنده ایلك کیجه در وآنوك اوزرنده ادم صاچی
کبی لیف اولور وبچق خرما اغاجینك ارکلکی یشی بنه یقین ولسه خرماسی
چوق اولور انوکیچون که آنوك مجاورتیله انس طوتر وبچق خرما اغاجینك
ارکلکی یشلرینك اراسنده اولسه یل اسدکجه هوا ایله نسیم اولوب القاح ایدر
ارا اولورکه ارکلك خرمادن ایراق اولوب ایرو دوشمك ایله خرما ویرمز
اولور انوك فراقندن عقیم اولور ودائم طتلو صو ایله صوارسلك تغیر بولور
اما طوزلو صو ایله صوارسلر یاخود دیبلرینه طوز برقسلر عیشی خوب اولور
ودخی خرما ایله انسانک امراض حاصل اولور اول مرضلر وکبی غم درر
وانوك علاجی بندن ایکی ذراع مقداری کسرلر اندن صکره دمور ایله
احاطه ایلیوب قاللر بو ایله ایدیجك غم وغصه سی زائل اولوب در
وبر مرض دخی عشق دراندن نشانی اولدرکه یاننده بر خرما اریسه اکا میل
ایلر پس انوك کبی خرمانوك یمشی خفیف اولور وکندوسی انجلور واریق اولور
وانوك علاجی بودرکه میل ایدوکی معشوق خرما ایله کندوسی بر ایله طو
لیندورهلر یاخود انوك اوزرینه دیشی خرمانوك یردالینی اصارلر
یاخود چیجکندن الوب اوزرینه قورلر اندن صکره ایلروکلوب اولور ط

وبر دخی مرضی یمش ویرممکدر • انك علاجی دخی بودر كه بر بالته الوب
اكه یقین واردن دخی انده بركیتی یه ایده سن كه سنكله بله اولین بو خرما اغاجی
كسمك دلرین اول دبكه بیچون كسرسین • سن دخی دیه سنكه یمش ویرسز اولدی
اولدیجی ایده كه كسمكه بو ییل یمش ویرر • ینه سن ایده سنكه یوق البته البته
كسرین • دخی اوچ دفعه بالته نوك دوكدوسیله اوردلر اول بیرسی دخی
بالته سن دوته اورمغه قومیه • وایده كه الله تعالی اورمه وكسمه محقق
بو ییل یمش ویرر • صبر ایله كسمكده عجله ایلمه كه بن كفیل اولدم شو ییله
كه بو ییل یمش ویریجك اولورسه • نهایتی كسه سن پس اول ییل بحر
حال چوق یمش ویرر • ولطیف اولور وبو قضیه مشهوردر ومجربدر
بعضی یمش ویرمز اغاجلرده دخی تجربه اولندی • اول ییل زیاده میوه ویردی
ولیكن سمیوعیددر بونجه قتش آینك اوزیاسنده مولود عیسی نوك كیجه سنده
ایدرلر • وبر مرضی دخی یمش دوكمكدر • وآنوك علاجی قورشندن بر
قوشق طوق ایدرلر دخی انكله قوشادرلر • اندن صكره یمش دوكمز
اولور ودخی بكوز اغاجندن بر قاچ قازقلر ایدوب اول اغاجوك
چوره سنه قققالر وآنك اوزنجیند ندز • بخن برخرمانك چكردكین جمع ایدب
ستفرق بیك یره دكسلر • انده برخرماسی بر برینه مشابه اولمسه كرك بو دخی
خرما اغاجی انسانه تمام مشابهتی اولدغینه دلیلدر نتكم بیك آدم بر یره
كلسه اصلا بر برینه بكوزر آدم بولنمز هر برینك صورتی وشكلی مغایردر
ومخالفدر • سبحان الله الخالق الحكیم • كتاب الفلاحه صاحبی ایدر

اندن برآز طورسه قويوب ایچنه کی قاترسدوکی جکردکین خرمانك چقن •
چیقارب اول جکردکلري اکسك جمله سی ارکلك اولور اکوصو ایچنده قويب
سکز کون دورسه دخی چیقروب اکسك اولخرمانك بتری قیزل اولور اکوبولر
بقرم بایتورسك بو یخه کون طورسه اندن چیقروب کونشه قويبکو قوتنك
وینه بایتورسك برقج کون دورسه بیزه چیقاروب تورسك اوچ کره توپله
اسنك اندن اول جکردکلري اکسك اغاجی ایکی کیدر بویخه اولور غایت
بلغند اغاج اولور اکوبسر احمر جکردکی اولوب • صارو سیله قورشدروب •
دخی اکسك جمله سینك بسری صارو اولور بینه بواسلوب اوزره عکس
ابتسك عکسی اولور وخرما جکردکینك اوزن اولان اکسك اودن اولور
مدور اولان اکسك مدور اولور • واني اکلده اسلوب بودرکي جکردکلري
قابین طرفینی بردنی ایكا المذکورك حکایت اولندی بشلرك بعض خرما
انجینك برد الیی هدیه کوندردلردی اول برد الك اوزرنده ایکی نوع بسر
واردی بیری قزیل وبیری صارو • وروایت ایدرلر کیم بغداده بر خرما اولدی
هر آبنده بریمش وبردی هر بیل بوبله ایدی • و مصرده ابن خشاب بوستاننده
بر خرما اغاجی واردی صلقملرینك هر بیری نصفی قزیل ونصفی صارو ایدی
یعنی یقارو سی قزیل واشغه سی صارو ایدی • و بر غیري صلقمنك •
عکسنجه ایدی یعنی یوقار سی صارو و اشغه سی قزیل ایدی و دخی حکایت
اولندی معقل نهري قربنده بر خرما وار ایدی هر بیل ایکی •

• • • • • • • • دفعه • • • • • • •

دفعه خرما ویردي وملوك رومك بعضندن عمر ابن خطابه رضي الله
تعالى عنه وعن جميع الصحابة نامه یازوب ایجنده ایتمش که تحقیق بکا خبر
ایرشدیکه سن اولدغك شهرده بر اغاج اولورمش که بیتی حمار قولغی کبی
ایکن اولورمش اندن صکره ایرلوردیرلش انجو دن دخی کوکجك در اندن
کیدرك یشیل اولور زمرده بکرز بعده قزاروب لعل کبی اولور اندن
صارر التون پاره لری کبی وصارو یاقوت پاره لری کبی اولور
نضج یعنی کمال بولوب لذیذ فالوذج کبی اولور بعده تاب افتابله قوروب
دخی ابد نورسز حق تعالى اول اغاجی خیرین وبرکتین زیاده ایلسون
ایمدی رسولم ویردکی خبر صحیح ایسه مقرر اول اغاجك جنتده بتمسی
اندن عمر حضرتی رضی الله عنه روم پادشاهنه نامه یازوب جواب
ویردیکه رسولکك خبر ویردکی صحیح وکرچکدر وبو سویلدکك اغاج در
که عیسی پیغمبر علیه السلام انوك التنده طوغمشدر ووجوده
کلدوکی وقت ایتدی انی عبد الله فلا تدع مع الله الها واحدا یعنی تو الله ك
قولیم اللهی قویوب بر الهه دخی چاغرمه یعنی شریك قلمه وخالد
ابن صفوان خرمایی وصف ایلیوب دیدیکه هی الراسخات فی الوحل
یعنی بطریق الاستحکام یرده ثابت وراسخ اولمش نخلیدر المطعمات فی المحل
یعنی یسوء ویر چیکردر یعنی منقطع اولوب بیرك اوتلری
قورودیغی زمانده یعنور لر اولسون اولمسون بهر حال ایله مطعاتدن
الملحمات فی الفحل یعنی حامله اولوجیلردر یعنی خرما نولدکورندن

چچك الوب انك چچكى اراسنه توب براغلر بنجه ميوه حاصل اولمز

ننه كيم عرب ايدر الجحب النخل يعنى خرما حامله اولدى وايركك خرمانك

چچكى بعينه همان منى رايحه سنده بكزر پس ايدى حكمت ازليه بوليه

در كه بونى تجربه ايله استعمال ايلرلركه اول عمله تلقيح وتابير ديرلر

ديرلر مشارق حديثلرنده وارد اولمشدر كه تلقيح احوالن رسول حضرت

صلى الله عليه وسلم مشاوره ايتدكلرنده تلقيح ايده لوم مى بيوردیكه لازم

دكلدر پس اول يلده خرما ايمش وبرمدى عقيم اولدى ايله اولسه

رسوله كلوب ايتديلر يا رسول الله بو يل امركوز اوزره تلقيح اتمدك

خرمالر بوزميوه ويرمدى بيورديكه دينا كوز مصلحتنده سيز

بندن اعلم بز بن سيزك آخرتكوز احو البجون كلوب ربورن ديدى

الممالنتهد النحل دخى معينه لردر يعنى ديار غربده شهد آز اولور

ولكن خرما چوقدر خرما لذتى حلوده آنك قايم مقامى اولمش ايدى

اول سببدن شهد نخله معينه لردر محل ضرورتده آنك بدلى اولور و

ليكن قرآن عظيمده عسل حقنده واوحى ربك الى النحل ان اتخذى من الجبال بيوتا

الى قوله تعالى يخرج من بطونها شراب مختلف الوانه فيه شفاء للناس

دیو كلمشدر پس اكا بو شرف يتركه حق تعالى غرشاننده اكا وحى

ايدوب ثنا ايتمش اولا وآنك حقنده شفاء للناس ديو بيوريله

ودخى رسول صلى الله تعالى عليه وسلم بيورمشدر العسل شفاء من كل داء و

القرآن شفاء لما فى الصدور فعليكم بالشفائين القرآن والعسل وبيغامبر

صلی الله علیه وسلم بیوردی مثل المؤمن کالنحلة یاکل طیبا ویضع طیبا

ابن الاثیر ایدی مؤمنله نحل اری یاسنده وجه مماثلت بودر که اروک

صنعتده مهارتی وزکاوتی و قلت اذاسی وحقارتی یعنی اهل تزم اولد وغدن

دنیر اومؤمنک اوصاف حمیده سندن صاحب الحیا اولمقدر و دخی اهل

نفع وقناعت در وکوندز صایم وکیجه قایم اولدیغی در حیوان صفت

وبهایم طبع اولوب کیجه دن صباحدک یتیه دواب کبی یاتیه و قلت

اکل وشربله نفسینی معتاد ایلمک کرک یکفی لابن آدم لقیمات یقمن صلبه

فحواسیله عمل ایدوب بهایم وار هرنسنه که طبیعتی آرزو ایده سمکن

اولدیغی دکلو احتلو بر هیتره لازم ولابد در ان الله لا یحب اکول نوم شروب

جعظری جواظ قبیلندن اولان کسنه لر حقنده صادق البیان

قرآن عظیمده وفرقان کریمده والذین کفروا یتمتعون ویاکلون کما تاکل

الانعام والنار مثوی لهم وبالجمله انسانک صفات محمودسندن

دکلدر کتاب تبیانده ایدر حضرت امیر المؤمنین عمر ابن الخطاب

رضی الله عنه طعام یدکده طقوز لقمه دن زیاده بیمزدی طبیعت

جوابنه سوز یخیا طقسان لقمه ایله اکتفا ایدرسن اولا و قناعت قیلمیه

اولا بیت اکر تن بسلرسک فیل اولاسن وکرجان بسلرسک جبریل اولاسن

بونی دیین نه خوش دیمش اشته کل جوزاشدو لا اکه کوره اتش اکل

هزاران رحمة الله قایلینه نضیب اولا عنایت فاعلینه

قیصر معاویه نامه کوندروب سؤال اتمش که اول نه نسنه در که حیّ

اندن وملائكه دن اولمه ودخي حق تعالى وحي اتمش اولا• معاويه بو جوابده عاجز قالوب ايتدي اجزاه الله• صكره امير المؤمنين علي ابن ابي طالب رضي الله عنه بونسنه دن سؤال ايلدي جواب ويرديكه اول نخلدركه حق جل وعلى واوحي ربك الى النحل ديو قرآن عظيمده ذكر ايتدي• ابدع خالد بن صفوان خالد بن نخل وصف ايتدوكينك بقيه كلامنه كلام دخي ايتدي علافا واوساطا قوامروا لقماطر• يعني اول خرما اغاجي بوداغندن بيوك سبدلر وقفصلر ايدر• ويبراغندن زنبيللر ومروحه لر اشلرلر وليفندن كفه وليف وايپلر اشلرلر ثم تنشق قضبان لجين و عسجد اندنصكره منشق اولور يعني ظهور ايدوب ايريلور دكمش والتون داللرين چيقار كالنذر المنقد يعني خرمانك كاله كلدكن تشبيه ايدر• بغلمش التون يانه لري كبيدر ثم تصير وادغصنا احمر بعد ان كانت في لونه اندنصكره كوني زبرجد زنكنده ايكن تدريجله كماله بولديغي ذهب احمر كبي اولور• اول وقت لكا رطب دنيلور• زيرا خرمانك اول طلوعي اندن صوكره سينه بلح ديرلر اندن سيناب اندن بسر اندن زهو اندن موكت اندن مجزع اندن رطب دنيلور ومن خواص النخلة يعني اكر خرمانك يبراغي چينه لر مساقه وخمر قوخوسن اغزدن كيدره النارجيل جوز هندكه هندستان قوزيدرلر• ايوسي تازه سيدر• وبياض اولاندر طبيعتده حاره يابسدر• باه ارتورر• وقوت جماعي زياده ايدر• وتقطير البوله فايده سي وار• واتوك اسكي يغي بواسيره نافع در طلا ايده لر واكر

الزبرجد

مطلب
نارجيل جوز هندي

اِنجسه لو آدمك ابجنده اولان قراد وتازه سنوك سدي غايت
طتلو ولذيذ در وانوك ليفنده ن كيمي ايلرين ايدرلر ومصالحي ناس ايچون
لازم در **الاجاص** اروك وكراس بو ايكيسي قره اشلردر • مشمشله شفتالو
كبي • اجاص دخي ايكي نوع در بريسي ادويه ايچنه قويلر وآنده كچيرك
در طبيبلر اكا اماسكنه ديرلر • ملين در قرا صيادخي ايكي نوع در برينه
برقوق ديرلر لذيذ وخوب در ورنكي طتلو قدر • اما اول بريسي سياه وكيتي در
كتاب الفلاحه صاحبي ايدر كه دلرسك بو ايكسنوك چكودكلري اصلا اوليه
كر كدركه بونلرك فدانلرين دكمه اولدغي وقت ديلرين بوقار وسنه
وادبجه ايكي شق يارەسن وفدانلرك اورتاسنده اولان اوزنلركه چيقا
اول اوزن ايليك مشابه سنده در انذن ينه بونلري بر برينه ضم ايدوب بينه
ايلكيلر باغلري نه ايسه بغليوب دخي بصل عنصل برله اني بيره ديك پس بونلر
ميوه ويردكده چكردكي اولميه • رماني دخي بويله ايديجك چكردكي اولمز **عناب**
آيده بري بوستانيسي اولور • واغجلري دكنلودر • وقچن انولره دنبده قوز
اغاجن ايتك بني جوق اولور • وعناب حرارت برودت اورتاسنده
ورطوبتله يبوست ماييننده معتدل در دم غليظي صافي ايدر • كوكوسه
واويكنه فايده لودر • وقاني حبس ايدر • وانك مطبوخي بارد ورطب در
معده ده بغرسقلرده حدت صقلدوا اولسه • وطرندن اكسرك اولسه دفع
ايدر وخشونت صدري كيدەرر • وبوغازنده اوكسرك دن جرلدوسي
اولسه دفع ايدر • ولكن انده بلغم متولد اولور عسير الهضم وقليل الغذادر •

مطلب الاجاص يعني امليه ارمودي

مطلب عناب

الزيتون

مطلب
زيتون

الزيتون ايكي نوعدر برّي و بوستانيسي اولور برّي اولان سياه در
واغاجي مبارك در بقاع شريفه در واماكن طاهرده وبلاد خارده بتر هر
يرده حاصل اولمز رسول الله صلى الله عليه وسلم بيوردي بدرستي آدم عليه السلام
بدننده بر خستهلق واقع اولدي آنك دواسين وعلاجين بلمدي
پس حق تعالى يه شكايت ايلدي همانذم بيلك حضرت جبرئيل ع م زيتون
اغاجن ايندردي وامر ايتدي ديكل و يمشي صيقوب ياغني چيقاره لر و
ايدي انك ياغي هر درده درماندر وهر زحمته شفادر وايدلر زيتون
اغاجي طويل العمردر ومديد الزمان ثابتدر • حتى اوچ بيك يل يشار
ديرلر ومزاجي خرما كيبي صوسزلغه قتلنور صبر ايدر واغاجنك ويانغنك
دخاني اولمز وجيّد آدم انك يمشي دوشرسه فاسد اولور يبرانجه دوكلور
ويمشي ازاولور • وسنجي دركه سنه ده چوق دكلر توز چوق اولدغندن
اوير • زيرا توز قالقوب زيتون اغاجي اوزرينه دوشجك ياغي
زياده اولور • ونضجي لطيف اولور وزيتون اغاجينك چوره سنده
بلوط اغاجندن ميخلر قاقسلر قوي اولوب يمشي زياده ويرر وزيتون
اغاجنك كوكندن يلان اور متنك بوينينه اصا قوشلر • اول ساعتده
خلاص اولور • ويبراغن الوب دوكوب صوين چيقارسلر يلان صقدغي
يره صوقسلر سورسلر زهرناك سراينن منع ايدر ودخي ايچش آدملر اول
صودن ايچورسلر في الحال زهرك سرايتن دفع ايدر • وانوك يشل يبراغن
محكم قيناد وب ديندري اول صو يله مضمضه اتسه لر اغرسين دفع ايليه

و بیراغی و یاخود یشنی عسلله قینادسه لر • بنمش و چورمش دیشه اوداسلر
زحتمو و چیقاره و بیراغی یقوب و کوکلی سحق ایدوب کوزه چکسلر توتیا
عملن ایلیه انک بدلی اولور وزیتون اغاجینک صمغی بواسیره طلا اتسلر
فایده ایده وانک بیراغی صویله قینادوب اول صویله اتمک یوغروب •
سجانه ویرسه لر اول ساعتده جمله سی قربلور • وزیتون برتینک صمغی
اوبوره وعرکوبه سورسلر و نیمش دیش ایچنه قویسلر فایده ایده ادویهٔ
قتاله دندر و طوزلجه زیتون معدیی ایدر • و لیکن اویکنه ضرری وار
وزیتونک سیاهی اویقوسزلق کتورر و صداع حاصل ایدر و سودوی خلطلر
حاصل اولور و سرکه مضرتنک یاروسن کسر ایدوب کیدرر رسول الله صلی
الله علیه وسلم بیورر زیت سوک اوردیکونه اولسون بدنیکی اول صفراوی
کیدرر و بلغمی دفع ایدر و سکرلری محکم قیلور و عثیانی منع ایدر و صودنی
کوچکدر قلور و نفسی حوش ایلر و غصه کیدرر • سعامبر صلی الله علیه وسلم
بیورر زیتی اکل ایدک و انکله یاغلنک که یاغی شجرهٔ مبارکه دندر
وطبیعتنده حار رطبدر وجع مفاصله وعرق نسایه موافقدر و ادیه و
اردیه صویله قارشدروب ایچسلر اسهال ایدر واسجی صویله ایچسلر قصدره
وزیتون برتینک یاغی صداعه ودیشلری قناد وغنه نافعدر و قجان
انکله مضمضه اتسلر متحرک اسکلر دیشلری محکم ایدر و جکرده کین یانوب
اغزان دیشه دتسو استسلر فایده ایده و جکر مرضلرندن غایت اوایدر
التمر هندی اركدن لطیفدر و رطوبت یونیدن اقلدر انک ابوسی

مطلب
دمر هندی

ثاره

تارخ او لا یدر • طبیعتده یاردو دو یابسدر • و صفرایی و سودانی اسهل
اید و صفرانك حدتن منع ایدوب سویندرر عطشی و قوصغی دفع ایدر
استه لوده و غصه لولره نافع در و لیکن کوکس مرضلرینه و سعالی اولنلره
مطلب اِكْدَه
ضرر ایدر • العبیرا اکده اغاجی در جمله اغاجلردن صویه صبر ایدیجیدر صوبر
و بوت اغاجی کبی چچکین قوتلینه جماع آرزوسن کیدرر شول مرتبه ده که
حیاو شرمی براغوب اختیار میل ایدرجق دیار عجم شهرلرندن برنده
اکده اغاجی چوق اولورمش چچکی زمانینده انوك رایحهٔ رطبیه سندن
اول شهرك عورتلری آشفته حال اولوب و مست و بی قرار اولورمش اول
زماننده رایحه سی دفع اولنجه خاتونلرین حبس ایدرلرایمش ابداً طشره چقماز
اولورلرایمش و بو کتابده بویله نقل اولنمش کوردم • و دخی انوك عیشی سکر
مطلب شفتالو
دالونك
منع ایدر و قوصغی دفع ایدر و سلس البوله نافع در • الخوخ شفتالو درزردالو
چوق
قرداشیدر و جمیع امورده اکا مشابه در • لیکن زردالو اغاجی اندن ارتوق
یشار زیرا شفتالو اغاجی اغاجدن بیل ایش ویرر • غایت ایستی لو اوزاطله
صوقابرانی هلاك ایدوب قرودر • بو دخی ایکی نوع در اشعری و زهری
دیرلر کتاب الفلاحه صاحبی ایدر بیجان شفتالو اغاجندن بر فدان
البت آدم سدکی ایچنده یدی کون یاتوروب طورورسه اندن سکوت اغاجینك
برد الیق دلوب و لشفتالو فدانن انك ایچندن کچورسلر و اولدقلوکی
اوکات بالجقله سد ایتسك و یدی کوندنصکره سکوت دالینی و شفتالو فدا
ننك اشعسین قطع ایتسك بدرسیق اول شفتالو ملحم اولبمش ویردکه

چکردکی اولماز و اکر یمشی درلو درلو رنکده اولدوغن استرسک چکردکن شق ایدوب ایچنه مسحوق زنجفره قویسک غایت قرمزی اولور • اکر زعفران قوسک غایت صاری اولور • و اکر زنکار قوسک غایت یشل اولور و اکر لاجورد قوسک کوک اولور چوبت قویسک کبود اوله رنکده اولور اسفیداج قویسک بیاض اولور اندن صکره چکردکینی بربرینه موافق ضم ایلسک و برابیلکه صاروب یره دکسک اول چکردکه که نه درلو رنک کیردیسه یمشی اول رنکده اولور • اغاجینک کانونده اوتلدن اچوب و کوکی بورغیله دلوب انک ایچندن شکر قامشک دالندن یرچوب ایدوب بچورسک بعده ستوبله قوسک بش کون طورسه اندن صکره صورسک یمشی غایت طتلو اولا • و چکردکینک ایچی دخی لذیذ اوله وخاصیه شفتالو ایپراغی سحق اولنوب نوره دن صکره لیموز صویله و شیر و غنله قرشدروب دخی قاسغه سورسلر رایحه سن کیدره و انک یپراغنده و کوبکی کوبکده او زرنیه قوسلر قادرن ایچنده اولان قورتلری • و صوالجانلری قیره چیقاره • و انوک عصاره سندن قولغه بر قطره قویسه قولاق ایچنده اولان قورتلری قیره • و شفتالو طبیعتده بدر بارد و رطب در • باه ارتورر • و مزاجی بارد کیشلره برامزد ضرر ایدر • و طعامه اشتها ویرر • و معدیی اکشی ایتمز و زردالونک خلافنجه در • •

المشمش زردالو اغاجدر • فسادی معده ده غایت تیز در کیچ بوزور اما ثابت اولیجق زمانی ازدار دوبلو اولور کتاب الفلاحه • صاحب ایدر برکسنه بو اغاجک بیوک اولدوغن استرسه یمشی زیاده اولدقده میوه نیک

مطلب زردالو

اوتلی اولیجق سیلکمک کرک اوزرنده یتشین قومیه • اما مکری قوی و لا بود اقلری
اوزرنده ازلیجق قویه وجمیع احوالده شفتالویه یکزر شفتالو بوده ذکر ایتدکرز
حمله بیجه لودر لو زیانت و یرمکده بودخی همان انوک عینیدر • اکر زردالوی
جکرده کسوز اولدغیچون استرسک اغاجین ساقنه دک کورچی قلبنه یعنی
یوزکینه وارنجه کسوب اولیره بلوط اغاجندن برجوی قاق پس اول اغاج
جکرده کسوز یتش ویررو بادامی زردالویه آشلمک طعمندن و حلاوتندن
کسب ایدوب طتلو اولور اما آتده خاصیتی • انس ابن مالک رضی الله عنه •
دخی حضرت رسولدن صلی الله علیه وسلم نقل ایدر حق تعالی عز شانه
انبیادن بریسی قومنه وبردی اول قومک بیراملری کونی ایدی ایلوه
وارب دینه دعوت ایلدی بونلر ایتدیلر اکر سن تحقیق پیغمبر ایسک دعا
ایله بو توک بو قورو اغجدن لباسمز رنکنده بر خرما چیقاروب بتوره و
انلرک لباسلری کلیتا زعفران رنکنده ایدی تا که بزدخی سکه اینانوب ایمان
کتوره وز و سنی حق رسول بیله وز پس بکی ابدست الوب ایکی رکعت رب العزته
عز شانه دعا و ثنا ایلدی • همان دم اول قورو اغاج یشاروب یاپراق قلندی
وصارو زردالو یتش ویردی • پس انلردن هر تنقیسی اعتقاد صحیح ایله ایمان
کتوردسه اولر زردالودن یدی • وجکرده کین طتلو بولدی و هر تنقیسی کم
مؤمن اولیوب شک اوزرینه یدی جکرده کین آجی بولدی انوک بیراغین حسنه
لردیش اغزین کیدره مشمش طبیعتده بارد و رطبدر انک تازه سی منفعتلو
و اسهال و تیترجک متولد اولور • و معده یی صوودر و طعامی فساد ایدر • و آنک

قزوین صویه اصلدوب استالویه ایچورسلر فایده کوره . وانك
چکردکی صویه اصلدوب ایچسه لر قلبه صفا غثیان ویروب افساد معده
ایدر و چوچکندن حیض اچیجی و انغونك چوق منفعتی وار . حکایت اولنورکه
بر طبیب حکیم بر کیشی یه اوغرادیکه ترزه الو اغاجن دکردی . ایتدی نیلرسن
ایتدی بر علتلویم که هم سنکچون و هم بنم ایچون اولا . طبیب ایتدی اول
نه در . ایتدی بن میوه سیله و یفاسیله فایده لنم . سن دخی آنی بنی کیشه
تیمار ایله فایده لنه سین دیدی حکیم کولب ایدد دیدی . التفاح چوق صنف
در طتلو و اکشی و اجی و میخوش . و مازو کبی ککره اولور . و بعضنك طعمی
ولذتی یوقدر دیرلر […] اولور که وصفه قابل دکلدر . والمانك
بو نوعلری بوستانیسی و […] در روایت ایدیلر اصطخرده که الکا بایل
دیرلر بر نوع الما اولور انوك نصفی طتلو و نصفی اکشی اولور و دخی
المالی اناره اشلیه لر قزل و غایت لذیذ اولور . و شفتالو دینه آدم سیدر کرك
دوکسه لر غایت قزل اولور . و الما التنده قزل کلدکسه لر الماسی قزل
اولور و الما اغاجی قچان چیچکین دوکسه دینه خمر دوکلر غایت قزل
خوب اولور و الما اغاجینك دینه عورت سدوکن دوکسه لر قورودی
وادیسه قریله . و سائر امراضدن بری اولاو یمش اغاجینك دیبنده یاخود
چورهسنده بیان صوغانی دکسه لر قورتلو اولمیه و قزل الما اوزرینه بیاض خط
یزیق دیلسك دخی الماسی یشل ایکن مرکبله لا اله الا الله یاخود نه دلرسك
. انده نقش مرکب بریتی . بر بعده اول الما قزارنجه قوشیله طورسون . اول یازو بری بیاض و غایت .

مطلب الما

لطیف و عجیب اولا یاخود خط برنه کاغذدن نقش و یاخود تصویر ایلیه

یا یشدرسك اندن الما قزاردقده صكره نقش اولان کاغذی کیدرسك اول نقش

اولان یرلری بیاض وخوب نقش اولا اکر میوه سی ازاولسه وچکلین دوکسه یاخود

یشرانجی دوکلسه قلاوی صحیفه سین اوزرینه اصاسین سویله که اول قلاوی یارمیی

برده که کمکه بر قادش قله چن عیش ظاهراولسه واصلاح کلسه اول صحیفه کیدرسن سیوه سی

مطلب خواص اجزاء الما

چوق اولا دوکلمیه خاصیته الما یاپراغینوك عصاره سین زهر اجن آدمه یاخود یلانك

و عقرب صوقمش کسیه یچی سویله ایچورسلر هر کز تأثیر اعتیه ویلان و عقرب صوقدوغی یره رحمت ویرمیه والمایچکین تقولق دماغه تقویت ویرر والمانك ایوسی

شامیدر اندن اصفهانی در ولیکن روم ایلینده لطیف الما اولور که پادشاهلر بیلنجه بو کلر

داشیو بایلدورلر ودیار اناطولیده کذلک انواعی وار دور والکشی الما بار دور

غلیظ در معده یه ضرر ویرر و نسیان کتورر ظاهرا انوك هیچ نفعی یوقدر

ولیکن انوك طتلوسی حرارتله برودت برینه معتدلدر یعنی ورالجیی قلبه

تقویت ویرر ومعیده ضعیف اولسه قوت کتورر و کموما نه نافعدر اما آبر کیندن

لوکمه معده یه ضرر ویرر وایسکه غیبه لر والمای چوق یمك یرامز دن سکرلرده

وجع حاصل اولور وبرلرسك المالی چوق زمانه صقلیه سین سویله طونی هیچ

ضرر و کالمیه و چوروميه هر المای توقیر اغیله صاپر براچنه کومك کرك

یاخود عیشق طپراغ ویا قوم اچنه قیوب صقلیه سین ابداچو رومك

مطلب امرود

یوقدر امرود درکه انواعی غایت چوق در حتی چوار منزده

اهل علمدن فتح الله دیرلردی رحمة الله حکایت ایلدیکه اناطولیده برمیزده

سيتاب قربنده ترق درت نوع امرود وارد و بو جمله يله بونده روم ايلنده

بعض جنس امرود كوردكم بو نوع امرود يرومو زده يوقدر ديدي

فسبحان القادر العظيم القادر الخلاق حق تعالى جل وعلا كمال حكمتنه

وقدرتنه نظر ايدوب تأمل ايله كه بو دكلو انواع واجناس اولوب

دخى هر برينوك لذتى بر برينه مغاير وطورده مخالف اولا الحمد لله

على نعمائه والشكر على نعماء الائه وامرود اغاجنوك كوكى غايت درين كيدر

حتى ير التنه واروب صويه يتيشور ساير اغاجلروك بويله دكلدور

كتاب الفلاحه صاحبى ايدر بر كمسنه چنار اغجندن و بادام اغجندن

برابر الوب امرود اغاجى التنده بونلرى ياقسه اول امرود وقتنده

اتل ايتمش ويره وبر كشى امرودى الخير اغاجنه اشلسه لر يعنى طتلو اولور

ورقيق البشره اولور يعنى قابى غايت نازك اولور وسريع التهضم يعنى

تيز كوينور وامرود اغاجنوك اوزدكن صغراو ديله صواسه لر يعنى

قورتلو اولور وانوك جچكين قوقلمق دماغه تقويت ويرور وامرودك

ايوسى رائحه سى خوب واپدار وقابى نازك وغايت مدور اولا نلرا تماما

طبيعتده بارده و يابسدر وغدا جهتندن ميسلرندن بو زياده دور وخصوصا

طتلو اولا ملينى دور وامرودك اكشيسى غايت قابض دور معده يى قوى

ايدر وعطشى كسر وصفراى تسكين ايدر الا بو قدر واكثر يكه قولنج كتوردر

پيركنيلوه ضرر لودر طعامدن صكره يسه لر بخارى باشه چقارمه

وچكر دكى قاريه ووردنلوين قرار السفرجل ايوه نجه نوع دور

مطلب
ايوه

طتلوسى

طلوسی واکثیسی ومیخوشی وکلرسی اولور نفسنده حیات و دتلی اولور
کتاب الفلاحه صاحبی ایدر ایوکی بحثده اطوار مختلفیه مشابه اتمك دلیسك
بو اغاجدن دلدوکك طور واسلوب اوزرینه برلسنه یله کرك مدور
مربع مسدس مثمن یاخود بورزغان رسمنده وبالجمله هرنجه
ونه درلو دلوسك اولا بحده برقالب دوزب دخی بو قالب اوزرینه
محکم یوغرلمش بالچقله قپلیسین که جمیع اطرافن احاطه ایده اندن صکره
بزه توبه سین طورسون تاکه یا لجق قالبا وزرنده برمقدار یقور مقه
قریب اوله اندن صکره بو بالچغی نجاغله ایکی شق ایلیوب قالبندن ایره سی
وبو بالچقکه ایکی پاره دن دال اوزرنده اولان ابو جوز دکلو اولا
بونوکله قپلیسین ایو بو بالچقدن ظرف اجنده قالا وینه بو بالچغی بربرلیه
طشردن قپلیوب بغلیسین دخی ایو نلك دالن دخی ایپله اوستی یا شته
بو محکم دالی بغلیسین که یرندن طوره اشغا اینوب صارقیده واغ
اولب دوشمیه واول دالی شکست اتمیه بس چیقان ایو کمال
ایرشه اول اجی حل ایروب اوزرنده اولان ظرفن کیدره سین
کوره سین ایو اول هیئات اوزره ستکون اولمش اولا خلاف عادته
مخالف وقیاس عقله مغایر برشکل اولا هرقنغی اکابره ایلتسك
برغریب تحفه ولطیف هدیه اولورکه کمسه لدکوره سیه
وایو نلك بسیراغن یا قوب انوك دمادتنن برنافع کحل اولورکه بدل کحل اصفهانی
اولور واغاجن دخی یاقوب کولندن برمفید کحل اولورکه کوزك

انواع امراضنه فائده ایدر ولیکن غایت محکم سحق ایدوب الجخ وسیق
واله دن کچورمك کرك وچیکین تقولوق دماغه تقویت ویرمکده
وتفتیح قلب ایتمکده خاصه عجیبه سی وار وایوه نك برده چوق
نفعی وار ولیکن تفلن یمیه لر جیکرکن اغزده قالور تغییل دیرلر
یحیی بن طلحه اناسندن حکایت ایلرکه ابا بکر رسول حضرتی
صلی الله علیه وسلمه وار دم ایدی مبارك الینده ایوه وار
ایدی بکا ویردی ایتدی آل بونی یمکده ایستی اول قلبی
احیا ایتمکه وشاد قیلور فضیل بن عیاض رضی الله عنهما روایت ایلدیکه
رسول حضرتی صلی الله علیه وسلم بر ایوه بی اوادب جعفر بن
ابی طالبه ویردی وایتدی که بلدکستی اول لوینی صافی ایدر
واوج ایکی اوغلان حامله اولان عورت یرسه اوغلانك صورتی
کوکجك وفهیم وذکی اولور لجنکه بر طائفه ایکی جهاد لخندن کلوب
ایتدیلر یا رسول الله اوغلانجقلرمز چرکین اولدی بلمزوز نه دندر
حضرت رسول علیه السلام ایتدی خاتونلره کوزه ایوه ویرت آیلق حامله ایکن
ایوه یدورك دیدی وایوه نك امر عجیبنده بجا غله کسنك تابس اولور اما
سویلیا لوکله اوالسك ابدا اولور وایوالطبیعتنده بارد ویابسدر
لونی خوب وخلقی مستعو ایلر وکوکلی شاد قلور وبوللی درایدر
وغیانی دفع ایدر وعطشی کیدرر ومعده یی قوی ایلر وتزیعی
حبس ایدر ووالجسی دماغه وقلبه تقویت ویرور وایوه یی غسیلکه

قابلغه

تابنشه لر عسر بولنه زياده فايده سى وار والى چوق يك قولنج كتورر ويورك

اغريدر وميوه لرى چرودر يعنى ميوه لر اراسنده قورت لر نيزرن مبادره

جملسى عبث ايدر وايواچى چوفه زمان صقلمور دلسك يشاده اراسنده

بجعفر

ويا خود صمان اراسنده قوسلر جوق زمان طوره. التين الجنير دركتاب

مطلب
الجنير

الفلاحه صاحبى ايدر الجنيرى دكمك استسك فدانن طوزلو صواجنه

قيوب بركون طوره اندن صكره غرس ايده كك وقت طبراغنى

تانبب التنه صغر تزه كبى قورى طبراغله اورته بدرستجيكى

غايت طتلو اولور وزياده بيور والى زيتون صويله صوارسك

يمشنى دوكميه والجنيرك امر عجيبه ندر قجان قوش

انى بر غناك يرده ياخود ديوار اوزرنده يسه اول يرده ثابت اولب

كوك صالوب باغ اولور اما بو عجيبدن عجيبدركه محروسه بورساده

اولو جامع مناره سنوكه شره وشبى د بندن كلى اراسنده الجنير اغاجى

بتمش هر بيل يمشنى اولور جامع مز بورك مؤذنى ميوه سنى جمع ايدر

جمع ايدر الان موجود وباقيدر ديدكر وسقونيانك بر

بوآغيى الجنيه دالنه اشلسه لر ساير ميوه اشلندوغى كبى

اشه لر اما انك جنسى بورجنوك التى وبايدى وباسكز ده جنسنه

كلدكده اشه والجنير اغاجنك جوره سين بركره دورايدوب

طولا شه دخى عقبنجه فى الحال اشلسه وويره شدت اشه يعنى بغلسه

شويله كم ملتحم اولب ميوه ويره جك ايكى دانه الجنيرين وياخود

براجنیرین براده ایسه برشربت ومعجون الجنیرین واغاجی ایشی
صوسلر بوسه لرهلاك اولر وبرگمنه یی زیتل صوقسه کما اکا
نرکجه بو دیرلر الجنیر اغاجین صویه اصلدب اول صودن الجوسلر واغا جیلر
اصردوغی یره سورسه لر وبوینه اصاقوسلر نافع اولا والجنیر اغاجنوك
سودی یلان وعقرب صوقدوغی یره طمزرسلر سائر اعضانه زهر
سرایت اعتیه وانوك اغاجین یقوب جولمك ده قنینسکر سیزجك بشه والجنیر
اغاجنوك کلین پستانلره صاجسلر قورتلری قیرلر والجنیر یپراغین
بینه کندو خام الجنیرله دوکوب قدوزك اصردوغی یره اوورسلر فایده ایره
وییراغنوك عصاره سین وشم اثاوین کیده رروشدرسول التررنه واعضانه
اکنه یله وجوت ایله ا تذکلرنه دیرلر وعرب طائفه سنوك اولری وعورتلری
اکثر عادت ایدنشلردر یوزلرنه والترنه وایقلرنه انواع نقشلر
نقش ایدرلر رسول حضرة صلی الله علیه وسلم بیورمشدر که لعن الله
الواشمة والمستوشمة یعنی بوفعل قبیحی ایدرنه وانذقرنه دخی لعنت اتمشدر
ودادالحسربده براسبرقاجسه اکا بوفعلی زجرا یدرلر برکتره دخی امات
ایلیجك معلوم اولسونکه بوفلانك قاچقولی در دیو طوتارلر ابن عباس
رضی الله عنهما روایت دکه حق سبحانه وتعالی بو شجر ایله قرآن
عظیمده قسم اتمشدر انوکجونکه جنت میوه سنه بکزر قابی وار ونه
جکردکی اول دخی لقمه قدر بخه در وانوك ایوسی بیاضه مائل اولاندر
اصنه صاروسی بعده سیاهی غایت ایوسنه وزبری دیرلر والجنیر طبیعتده

خارج طبیعتده

حار رطب در سایر میوه‌لردن غذالی‌نندن ایودر نفوذی بواسیره
نافعدر ونقرسه دخی کذلک وفاسد اولمش لونی اصلاح ایدر
وکوکس مرضلرینه موافقدر وصوسوزلغی کسر کر طوزلو بلغمدن اولمش اوله
واستسقایی منع ایدر وعقرب صوقدوغنه فائده ایدر. وانجیر
حوماتنه مانندر اگر انجیرک اون دانه‌سین قوز اجیله یسلر عظیم فائده‌سی
وار بادام ایله یرسه فائده‌سی دخی زیاده در وانجیری صو ایله قاینادوب
انکله غرغره اتسه خناقی تحلیل ایدوب کیدرر وانجیرک ایوسنده یدی
دانه‌سین اون درهم سنامکی ایله برچوملکه قویلر واوزرنه صو قویوب انجیر
حل اولنجه قیندرلر اندن بر بزدن سوزه‌لر ایچمک اکر قبض اولمش ادمه ایچورسلر
~~اول وقت دفع ایدر~~ خلاص اولور غایت مفیددر آسان شربت در ایچنه
... نک دردینه درمان اولمشدر غایت مجربدر غافل اولمیه‌لر. کوک
وانجیرک سودینی جبان اوزرنه سوزرسلر بتن دشلر وسکل اوزرنه طلا
اتسه‌لر قلع ایدر وجواحتلرده لحم زائد اوزرنده اورسلر کیدرر [illegible]
وانجیری اتکله بسلن بدننه بت اوشر وانوک اغاجنه یاقسه سوری سکلرک
قاچب کیدر ... ازوم چیوغینی ابجارلر اگر ... ومیوه‌سی بشلر شرفی در
وانک دکمه‌سنده خلق ایچون عنایت عظیمه وار اندن نکه اوزومک خاصیتی
چوقدر بلمدیکی انوک غریبی احوالنده کتابلر تصنیف اتمشلردر واوزملک
ایوسی دوالی در انوکیچون که تعملی ... اقل وزحمت جهتنده اخف در
دمیوه یورندن اکثری وشیرین طرفندن اجودی در وانوک [illegible]

سوریلر سکلرک دفعنده نافعدر

مطلب
اوزم

بیجان آنوك بوداغنی آلتسنه لوكه اول بوداغ میوه ویرنجی اولا و دخی عنب

انسیك اوقلی بیلده میوه ویرور یعنی کسوب دیکلوب میوه یه کلنجه بونك

آراسنی ایکی ای اولا و بو خصوص اغاجلردن بریندن حاصل اولمز و میسر

دکلدر کتاب الفلاحه صاحبی ایدر اگر دیلرسك اصمه دن بر امر عجیب گوره سین

فائده کثیر اولنده و کوکی قوتلنه و میوه سی زیاده لنه و زمانندن اول عنب

ویره سنده اسری تازه اصمه نك چبوقلرینی آلوب آیوك اوچ یننده واو مدینی

واول چبوقلرك دیبلرینی صغرتزه سنه بولشدروه سین و دیکدوکك وقت

چوره سنه بلوط و یاخود باقلادن اکدسین بلکه حتی آنوك عنبی اولدقچه

غایت عجب اوله و ساق باغه مخالف اولور بوده اقوی عجب [نسخه در] اوق اوزمنك و سراهنه

و قزیل دیر بو اوچ نوع اوزمك چبوقلرین آلوب بونلری اوردکا

اورتاسندن یاره سین که قرینه ضرر کلمیه بنه بونلری بربرینه

دوشروب بر ایپلکله باغلیوب و دیبلرینه صغر دیلینی قویه سین دخی دکه سین

پس بونلری بر برینه قیناشوب بو جمله چبوقلری بر اولسه کرك حاصل اولانندن

کلدکده میوه لری کونا کون اولور و دیلرسك آق اوزمنی سیاه ایده سین

چبوغك دیبنی قازدیسن و کوکنه سیاه نقط قویه سین اوزمی سیاه اولور و اکر دیلرسك

اوزومه نوزه و بوجك دوشمیه باغ کسدکلری دهری موری تعاقانیله صو

افاتدن سالم اوله اکر قوراغودن سالم اولدوغینی استرسك اوزم اصمه سین صغر تزکیله

اصمه نك هر برینی ایرو ایرو اتشوایله و بلغین باشی آلتنه صاجوب و لحن

اصمه بیتنه کلدکده اوزوم جبره سین یاخود قرعه اوزوم حبه سین دیکلرنده دوك

شربی قوردنه بالکلیه قوامت آتمکه علاجدر

باشنه اغرسنه علاجدر

بنوك اوزوملى ساثوا وزوملرينه وقل بتشه وهر اوزومك شيرەسی طراغی
رنكنده اولور دانەسی رنكنده اولميه وشول صوكی اصمەنك كسدكلری
زمانده سقاطر اولور انی بلمدیت مثل خمرە الجور سلو خمرە دن يكرنده ايچمكدن
واز كلە واويوزه اولان ادم اول صوتی اجسه خوش اولا واوزومك بيراغن دوكوب
باشی اغران كيشی لنسه وبلنه اورسه خوش اولا واوزومك نوعی ایكن چوقدر
حتی محدوسه اسكوبه عتی اغسنكن اوتوز دورت نوع بولمشلر واوك
بر نوعنه عيون البقر ديرلر جوزدكلو اولور وبر نوعنه اصابع القدر
ديرلر كمال لطافتنده كويا حنا لنمش قادون برمغی درحن بريعتنده
اكا تشبيه ايدرلر وبو نوعك بر سلقومی ازاولور كه اوزونلقده بر ذراع
بمقداری اولور وبعضی دانەسی وزننده اون درهم اولور وبعض كتب سزلره
ديلمدرا تكفرون بی واناخالق العنب يعنی بكا كفران بالنعمه اولورمسيز كه
حالكه بو عنب خالقی اولم واوزومك قابی بارد ويابسدر واوزرکه طتلو
اولا غدا يوتندن لطيف در بدنه تقويت ويرر تبن سمردر وانلر ايوقات
سولداولور كوكس واويكن مرضلرنه فائده ايدر وجماعه تقويت ويرر ومانع
مثی توی ايدر ودانەسن دوكوب يلانه وعقربه صوقدوغی يره ياقو اسنلر
فائده ايدر الطهر قورق صو ينوك ايوسی الكه صقلمش اولاندر وطبيعتده باردو
يابسدر صفرايه وحرارته غايت نافعدر ولكن زحيرلی لولبلر اولور وكوبك جرو
برو لد وسيں كتورر سكرلره وكوكس مرضلرنه زياده ايدر الزبيب قرواوزم
انوك ايوسی لحيدر دشمی زياده وحلاوتنه ازنوق اولاندر وروايت

مطلب اوزم قوريغی

مطلب قرواوزم

ایدرلرکو رسول حضرتنه صلی الله علیه وسلم ارمغان اوزوم کتوردیلر بسم الله
دیوب یکوب دیدی اوزوم نه کوزلجك طعامدر ونه لطیف نعمتدر سکرکی محکم ایدر
وزحمتی کیدررر وغضبی سوندورور وربا العزتی خشنود ایدر واغز قوقوسین
کوکجك ایدر ولونی صافی ایدر وقورو اوزوم طبیعتده حار رطبدر بدر باردویا
وسعتیه وجکره خوش کلور وبغرساقلرده اولان اغریلری ایودر وبوبرکده
ومثانه ده اولان زحمتلره فائده ایدر واسهال ایدیجی ادویه یه قاتسلر فائده سی
زیاده اولور وبونلر اون درهمین الوب وچکردکین چقاروب وچولمکده قینادب
اچسه لر قبض دفع ایدر وقلیل اللحم اولان معده یی قوی ایدر وقانی
حبس ایدر ولیکن بوکرکده اولان زحمته ایو دکلدر العنب بو نوع طتلو خورده
اوزومدر قزیل وصاری اولور اچنده جکردکی اولمز الی اوکه دکسه کومیوسی
ینیل اولور بیولکدر الخمر اقلا حمری اوزومدن اخراج ایلدی جمشید دیدیکی
سببی بودر برکون شکاره کیدرکن بعض طاغده باغ جبوعنی کوردی
اوزدنکه اوزومی واردیدی ولیکن سوماتلزا ولا دیو ظن ایلدی پس
امر ایلدی دیوسور دیکو ولیکن عکه اقدام ایدن سدی پس وار دیکو تجربه ایچون
فنده متهم اولمش بر ادمه ایچوردیلر اما اوحاله وزحمتله کسرها ایچدی پس سرخوش
سرح ولا یعقل اولوب چوق زمان سوبلر یخوده اولوب یاتدی وایودی بعده
اویاندی وایتدی دخی ویرك ایچه یم پس دخی ویردیلر بوکز اختیار ایله طلب
اولوب ایچدی برایکی دفعه بو اوسلوب اوزره ایچوردیلر سروردن
ونشاطدن وذوق وصفادن غیری نسنه اولمدی وبوندن غیری

مطلب خمر

برایکجی

بو ایکی تمنه یه دخی اجوردلر انبساط ونشاطدن اوزرکه برننده
واقع اولمدی پس شاه جمشید دخی اچدی غایت مسرور البال ومنبسط
الاحوال اولوب نشوندن تمام حظ ایتدی وغایت تعجب ایلدی
پس امر ایلدی شهرده واطراف بلادده غرس ایتدلر وبورادیده
پادشاه بر کون کوردی بر یلان بر قوش یوروجقلرینی یمکه قصد ایتمش
پادشاه اول یلانی اوقله اوروب اولدردی پس اول قوش پادشاهک کندو حقنده
بو وجهله حمایتین کورنجک غائب اولدی کتدی بعد زمان اوچ دانه
اوزوم چکردکی بر یره بورنیله وایکیسین ایاغنده کتوروب جمشید
اوکنده قودی پس پادشاه بلدیکه اتدوکی حسنالک مقابلنده بکا
مکافات ایدر پس بیوردی اول تخمنلری بر یره اکدلر وقتا که بیودی اولوب اصما
کمالی بولدقده سوق ویردی ینه پادشاه بو حیله بله عکه جرأت ایتمدی بر ضرر کلمکدن
خوف ایتدی شاید مهلکاتدن اوله دیو بر شیشه سی الوب بر قابه جنه قودیلر
تا که قاینایوب کوپکلندی ورائحه وبرودتلنیک پادشاه بوکا
غایت تعجب ایتدی وایچمکه جرأت ایدهمدی وارد بو واجب
القتل شخصه اکراهله ایچوردی همانکه ایچدی شاد اولوب رقصه وسماعه
باشلدی وزیاده سرور الوقت اولدی اندنصکره بیخود ومدهوش
اولوب خیلی زمان یاتدی اندنصکره پادشاهه یقین کلدیکه مهلک دکلدر
پس امر ایلدیکه شهرلرده دیکدیلر اندن جمیع عالمه منتشر اولدی
واوزومک سیاهی بطئ الانحدار یعنی کچ هضم اولور

ردی لکموس در یعنی هضمی مشکلدر زیاده حرارتلیدر اما
اوزومك اغجی قلیل الحرارة در سریع الانحداردر وبر کسی خمر اچمکه ملازمت
ومداومت اتسه عقلك جوهرینه خلل ویرر وجکره وطحاله وجع کتورور
وغدا شهوتن آزایدر وجماعه ضعف کتورور ودماغی فاسد ویرر
ونسیان کتورور واغز قوقوسن چرکین ایدر وبدنه رعشه یعنی
دترمك وزمعه یعنی عقله نقصان کتورور وبصری ضعیف ایلر وسکرکه
سست ایدر واسنه وسکته وصرع ومرك مفاجات کتورور العیاذ بالله اکر
توبه ایمدین کیدرسه اهل خسراندن اولب عقاب عظیمه وعذاب الیمه اوغرار
الله تعالی انصاف ویره وبر نسنه اسلیوب بورلمقدن صکره اجیسه یورکده
خفقان کتورر وقلبه قساوت واحتراق ویرور وبوننر غیری درلو زحمتلر
ومرضلر کتورر واغیرلر حاصل اولور وشراب اچمك دخی کلی بر امزلقلرك مفتاحیدر
وجمیع ضررلرك جالبیدر وقلبی اولدریجیدر وحق تعالی حضرتنك غضبنه
کتوریجیدر اویله اولسه بو نسنه جمله فسادلرك منبعی ودخی کلی قبایحك
مجمعی اولدی استغفر الله من جمیع المآثم والخطایا ونعوذ بالله من المحارم والبلاء

نظم
بودکلو وار ایکن آنوك فسادی ... ندن خلقون اغنلر انکا اعتباری
دخی جاهل انکا اسراف ایلر ما کلا کی ... انده حاصل اولا جزو برحالی
او حال اردنجه وار آنوك خماری ... کلی کیدر قالور یرنده خاری
بونی اچدکده کیدر جمله عقلی ... نه بلور اوکسی دنیاده نقلی
بونی اچنلر اولور مجنون ومفتون ... دو عالمده اولور مخذول ومغبون ع

سن تید عقلی

سزین عقله اولمزلر چو معتاد مزیل عقلدر ایدرلر افساد
آنوکیچون دیدیلر ام الخبائث فضایح اولدوغیچون اندن حادث
طلاق الفاظ کفر واقع اولور دخول زوجه سینه مانع اولور
نصیب ایتمدی بکا حق مذاقین عنایت ایسون حق سنده خصائصین
حق سبحانه وتعالی نه دیلرو نه رکه عاصی قوللرینه وجمله گناه کارلره
توبه صحیح وعمل صالح میسر ایده وصراط مستقیمه ارشاد ایلیوب
وناصیه مؤمنک انوک بر قدر [illegible] نعل صوابه چاوب کندو رضاسنه
متعلق عمل نصیب ایلیه آمین بحق محمد وآله اجمعین **الخل** خمردن

مطلب سركه

اولان سرکه باردو یابس در رسول علیه السلام بیوردی
خیر خلکم خل خمرکم فائده سی اخلاطی بدندن دوکلمکدن منع ایدر و
خلط [illegible] لطیف ایدر و طعامی هضم ایلمکه معین در خصوصا پیرلره
و انوکله غرغره ایلمک بوغازده خلط سیلانن ایتمکی منع ایلر و نزیفی حبس
ایدر واو بوده و [illegible] کوبک واو دیانوغنه وباشه [illegible] نافعدر صداعی
کیدر در وحرارت معده یه صالحدر و شهوتی کسر ایدر و
زیاده حرارتی دفع ایدر واسیجقله اجسکر بیلاون صوقدوغی وادوب
قبالدنک مضرتن دفع ایدر **التوت** اشجارک اعزی واکرمیدر

مطلب توت

زیرا دوده حریر امن الاکیه انوک بیراغندندر معتضم بالله رحمة الله
عمالنده اسرا ایلدیکه اطراف بلاده توت اغاجن واقن دیکه لر بیدرسی
انوک قرومی حطب وعیشی رطب و بیراغی ذهب در وسیاهنوک انوعی

اولور طبیعتده بارد و یابسدر وسیاه اوتی عقرب صوقدوغی یره اورسلر
فی الحال ساکن ایلیه و آق اوت حار رطبدر غدا یوننده یارامز معده‌یی
مطلب انار
افساد ایدیجیدر امّا بوقدر وارکه ادرار بول ایلر **الرمان** انار اغاجی
هر یرده اولمز الا بلاد حارّه‌ده اولور ابن عباس رضی الله عنهما روایت ایدر
قچان انار یسکوز انوک اچنده ششی وار انوکله بله یکوز بدرستی اول معده‌ده
دباغت ایدر واصلوح ایدر وادرار بول ایدر و دخی انوک حبه‌سی
شوسن کشینک یورکنده طورمز الا که قلبی نورلندرور و شیطانک
وسوسه‌سین قرق کونه دک چقارور وانوک ایوسی ملیسی ترکی دانه‌سی ایری
اولندر طبیعتده حار رطبدر کوکسی نرم ایدر و بوغازی ملایم ایدر
و معده‌یه جلا ویرور و خفقانه نافعدر و باه ارتورر و تشرین اوده
مطلب ترنج
بخور ایتسه‌لر حشرات و هوام قچار کیدر **الاترنج** بلاد حارّه‌ده اولور
یکرمی یل مقداری یشار قچان حایض یا بسه یاخود بیراغن بورجینب آدم
آلسه یمشی فاسد اولور و ترنجک قابی حار یابسدر ولیکن ایچی حار رطبدر
واکشیسی بارد و یابسدر و دانه‌سی حار رطبدر وانوک ایوسی بیوک
اولاندر هوانک فسادین اصلوح ایدر و وبایی دفع ایدر وانوک
ایچی معده‌یه یرامزدر و دماغه ضرر ویرور ولیکن طعامه
مطلب نارنج
اشتها کتورور و خفقانه نافعدر و صفراوی اسهالی ایدر **النارنج**
بنوک بیراغی خرما کبیدر ساقط اولمز دایم طورور کتاب الفلاحه
صاحبی ایدر قچان ترنجی انوک آلتنده اکسک نارنجک اکشیلکی حلاوته م

بدن

مبدل اولور و تاریخ اغاجنوك مرضنه علاج فصاد ادمدر قان الدقده
اول قانه صونك قابت بونی صوارسه كرو واو شفا اولور و یپراغنك خاصیتی
یپراغی چینه لو اغز قوقوسنی كوكجك ایدر و اغزده صرمسق و صوغان
و خمر ایچه سنی زائل ایدر و چچكنوك رایحه سی دماغه
نافعدر و قلبی قوی ایدر و دریاج بارده نك موادین تحلیل
ایدر الليمون بارد حاده اولور یپراغی و قابی حار یابسدر و اكثیسی
بارد و یابسدر صفرادن اولان مرضه نافعدر و صوسوزلغی دفع
ایدر و معده یی قوی قلور و شهوتی قوی ایدر و لیكن كوكسه و سكره
ضرر ایدر و جمیع احوالنده ترنجه مشابه و خاصیتنده مشاكلدر
و دفع سمومه و نهش حیات افاعیه عظیم خاصیتی واردر ابو جعفر بن عبد الله الصنبی
انوك خاصیتندن بر عجب قصه حكایت ایلدیكه انوك بصره ده بر ناس در قرنبع
بر باغچه سی واردیكه انده اوتوردمر دیر و انوك جوارنده بر بستان
واریدی انده بر عظیم یلان ظاهر اولدی ازونلغی اون قارشدن زیاده ایدی
و قالكلغی طغر حیوق دكلو ایدی غایت باوز یلان ایدی و بونك ضرری
مشهور اولدی و بر یلانجی بونی استدوب طوتماسنه طالب اولدی و یلانك
تنده اولدوغی صالیوبر دیلر بس اول یكا نكیدب كندو بلدبر نخوز كتوره مشدی
چقاروب تتشوا تدی هماندم یلان اینیندن چقوب اكا قرشو یوردی
بو دخی یلانی كوزنجك قورقدی چقوب كتمك استدی یلان امان ویرمیوب
اولقدم صوقدی فی الحال دوشب اولدی اندن صكره بو یلانك ضرری مشهور

مطلب فائده ليمون في حق الحية

اولدی خلق اول طوفه وارمغه خوف ایدر اولدلر بینه برمدت تدنصکره
برکشی کلوب اول یلاننک خبرین بوکا دیدیلر وزیبا نگارک مارا ولدوغین بلدیلر
بوکشی ایتدی همان انوک قنده اولدوغین بکا خبر ویرون الله اوکاره دبدی
ایتدوم اول یلان یاوز در بریاونجی آدمی صوقب اولدردی کل اندن واز
کل فراغت ایت دیدوم ایتدی اول نوکتا ولانه بنوم قرنداشم ایدی انوک
قاتنی المغه کلدم یاخود قرداشم کبی اولام تورردم منع اولنمز بونا چار اکا
ایتدوم یوری فلان بستاندر یکا حواله اولب کورینوردی ایتدی کوره یم
بوکشی نیلر پس بوکشی بر بایاغ چقارب یاغلندی وانوکله تتشو اتدی ونماز قلوب دعا
ایتدی همانکه اول الخوری یلان اشتدی فی الحال ایندن چقوب اکا قرشو
یوردی کلدکده بوکشی دخی یلان اوزرینه یوندن حرکت ایتیوب دپرنمدی پس یلان
اکا یقین قرشو یوردی کلدکده بوکشی دخی یلان اوزرنه هجوم اتدی یلان دخی بوندن
قاچدی بو دخی یلانی آرددنجه سکردب طوتدی یلان دخی دونب آنی صوقدی
هماندم یلان دخی اولدی بستان صاحبی دخی بواحلدن بوباغچه نوک ایدوب اولجانبه
وارمقدن واز کلدی وایتدی بو مار زیبا نگارک قرنداشلغندن بوندن بزه سعر
یترقالمیدی پس نجه ایام تندصکره برکشی دخی کلدیکه
اول مار زیبا نکارک یلاننوک احوالین واول فوتا ولانن
ایکی کیمسنه نک قصه سین اشتمش ایدی وبواحوالی بندن بر بر
استفسار اتدی بن دخی علی التفصیل خبرویردم ایتدی والله اول ایکی
کمسنه لر بنوم قرنداشلرم ایدی بوکره ایشدوب کلدمکه بو مار زیبا نکاردن آنلرو

قدن اوزم

تانی الام یاخود انلر او[illegible]غی کبی و لام حنیلی منع ایدیلر وازکل
دیدوم منع اولنمادی البت[illegible]اروب آنوکله جنکه وخصوصا ایکه زین
دیدی پس ناچار اولب بستانی کا[illegible]کوستردوم چقوب جار طاقه اوتوردم
کون بی تیکسه کرکه دیدم پس دخی [illegible]چقاروب باغلندی وقرنداشلری کبی
بخور اتدی همان دم یلان چقدی بو[illegible] قرشو واروب انی طوتوب
طلبنده اولدی ایکیسی بر مرتبه جنکه اتدیلر باشلدلر خیلی زمان قوشدلر
عاقبت بوکبی فرصت بولوب یلانوک قفاسندن محکم طوتدی یلان
دخی باشی دوندروب انی کالش برمغنه صوقدی بوحکم یله ینه یلانی صا
صالیویرمدی یلان غالب اولوب بونی ایله محکم باغلیوب کندو یلزر یورک
سید کتورمشدی الجنه تیوب قپادی وکندونک بالش برمغین کسوب
اسنی دموردکه کمی ایتدی واول کیشی کندو باغچه الوب کتدی یولده
کیدرکن براوغلو بچوق اکنده لیمون کوردی ایدی بو سزوکه اولورمی
ایتدم نعم اولور ایتدی بونز برمقدار کتورولک بز دخی کتوردک همان دم
آلوب دشیله اصروب یمکه باشلدی ویلان صوقدوغی یره سوردی اول کیجه
یاتدی صباح سالم اولدی وایتدی لله تعالی اننی بونده قوربارمدی الا
لیمون سببیله بن یلانوک باشین وقویروغین کوبسیا نداشتدی وکندوسی
قپادوب یاغین الدی وچقوب کتدی **قال النبی صلی الله علیه وسلم** ان الله
یحب الشجاعة ولو بقتل الحیة یعنی حق سبحانه وتعالی
شجاعتی سور اکر یلانی دپلمککله دخی اولورسه دیدی حکایه

حكايت قاسم افندی

ما دتبه كان نزديك قصبهٔ درامه ظاهر شده بود حرسها الله تعالی

نظم

مناسب دوشدی بوندن بر حکایت   که خاطرده واریدی بر روایت

که بر قاضی واریدی بو شهرده   سنهٔ ثانی اییدی اول عصرده

دمشقلر اسمنه قاسم افندی   سوردی بو فقیری مستمندی

حکایت ایلر ایدی بعض اوقات   که سوزده دوشدی اعنی ذکر حیات

واریدی بر موزده بر سپاهی   که دیرلردی اکا قاسم سپاهی

اولوب دیوانه وش خلقدن بزردی   بچه ییل شویله طاغلرده کزردی همیشه سیر

سیر ایدردی کوه صحرا   دوشب مجنون صفت سرمست وشیدا

ایلدی بچه ییلده صکره مزبور   سؤال ایتدوم اکا ای سرد معذور

ایتدوم بو سیاحتده نه کوردک   دیدیم دکله دیایین چونکه صوردک

کندوم والله اول کوه هامون   یو دوم طاغلر اجره صانکه مجنون

بجابها بیله چو طبعم اولدی مانوس   بشردن اولمشیدم کلی مأیوس

اولمدن واریدی برجوبه دسته   فلاخن واریدی بیلمده بسته مکر

بر کون یونمز برده سوردوم   جبال قله دن بر دیر کوردم که طاغلر

آره سنده خوش بنادر که   هشیاتدن صناسین ایلیادر توجه

ایلدم آنی کوردم خوش که انده   واریمی آدم یوخسه در بوش اشغه

اینوب بن کیردم جوده بیره   که ناکاه اوغرادم بر خوب سیره که فوقانی

وتحتانی یاپلمش مرادنده   عجب نقشلر یازلمش واریدی جامع

براغاج صحننده انوکک   تمامت سایه سیدی اول مکانوک

بوقرو

یوقرو اشغا جره یوغیدی ولی ایچنده برآدم یوغیدی که قالمش
شویله خالی چوق زمانلردن بکلی خالی کیتمش اول مکانلردن
بکا بونلردن ملامت کلدی عبرت که قنده کیتدی اولا اشبو کشدن
سبب نولمش بولاره نیسن کتمش بریسی قالمامشدر جمله کیتمش تأمل ایلیوب
افکاره دوشدوم تفکر ایلیوب اسراره دوشدم تفرج ایلدم
پس اول مکانی دخی طاشدن واریدی نردبانی صعود ایدوب
یوقارو طاقه چقدوم صناسین بر اولو جان طاقه چقدوم یاپلمش
حجره لری قدن زیاده نجه ییل معبد اولمش ایدی عبادت محصل کوزدم
الی حجره حجره نظر ایتدوم پناه کاه حجره اجره برافنی بیچ اولمش
اندن ای یارکه بر حجره اکا اولمش ایدی دار که غایت قالکیدی
اول نتمه کاری فنی جبرکبی صفحه قورقنج زیانکاره باشنی قومیدی
اودتاسنده بنی کوردکده حوجازیدی اوجنده چوکوردوم
بن دخی انوک هجومین بکلمادوم انوک اولدم قدومین سکردوم
اول بیوک اغاجه که طوغرو طوردم قرشو هیچ جاقرمدوم وکه نفسمده
بهادرلکلر ایدوم کوربجک الی خوفندن ایدوم یوقارو
نزد بان زجست وچالاک یورودی بکا اول مار سهمناک
اجوبه اغزنی ماننده ازدن طقردار دشلرنی بایحی جواستی بکا حمله
ایدوب یورودی محکم صغندوم بن خدایه اولدر اکرم جومردی
باشنه سردسته اورودوم محصل ارکبی تنلینه طوردوم

انوکله جنك قلدم چوق زمانلر بکا آیرکون مدی اصلا زیانلر
پناه ایدمشیدم اول درختی انوکله دفع ایدردم رنج سختی دوکدوم
اغاجی هم جب وراست دعا ایده ردیدم یا رب تنق زراست سوزدی
اوستمه مار ستمکار زبون اولدی بر زکوتکدن اول مار سوزدم
حقدر بنی المه یلوند یونالی دسته اوردوم اول یلانه خدا ایدی
بکا اولدم مدد یاری دوکه دوکا زبون ایتدوم او ماری صبانی
حاضران دوم بن دخی دور کچوردم بوینه دقدم علی الفور کمند
ایدوب اغاجه صاردم انی ولی اول دخی صاردی تنی انی بنی صقدی
اغاجه شویله اول مار کبوکیك دنیه اولدی کوزومه دار کیدوب
عقلم کوزم قرارادی اولدم که شویله کمد دهانم اولدی بردم که کوردم
اغاج اچره کردی صاندوم همانم طتلوجانمدن اوصاندم که کندوم
کیدوب بیخود اولدوم اوکیجه اربیادك شویله قالدوم زماندر صکره
کوزوم اچدوم ای یار مکر المش کمربندم اولان مار مکرکم
مار مردن اولوب جزولمش که انی قویدوغی بنده یا زلمش بعون الله ظفر بولدوم
اومار خبیثی الدروب براقدوم کناره ایلدوم اول زمانده ه
بار ای یار افاقت بولغه اولدی سبب مار اللو باد مردود
انوك ایوسی نانه و یاغی زیاده اولانده حرارتده و رطوبتده
معتدلدر غدا یوبتدن لطیف در ادمی سمزدر وکوکس
مرضلرنه واوکسورکه نافعدر بدنی تلکی ایدر خصوصا انجیر که برابر

بادم

مطلب

برنوعه

بريرده دوكسلر فائده زياده اولور اما ايچنه بر مقدار زيت
باغين قتوب بله دوكمك كرك نفعى زياده اولور بادامك اجيسى
حار يابسدر قوّت اشتها ديدكلرى مرضه غايت نافعدر واجى
بادامك ياغى قولاق اغريسنه زياده نافعدر و باشه سور سلر
اغريسين كيدره و خمر اجزدن مقدم اول بادم ييسه لر سكرى
تاخير ايدر مانع در و كوز نورين قوى ايدر و جكر سدّه لرين اچار

مطلب جوز

وطحال و بكرك زحمتلرينه ايودر **الجوز** كند و نعسندره بتر صوق
يرلرده اولور طبيعتى حار يابسدر بطئ الهضمدر انجر ايله ييسه لر
ضررين كيدره رروانك ياغى قرنق زحمتنه ايودر اوزرينه بغليه لر
و قابى نزيفى حبس ايدر دوكوب برنسنه ايله دوتونسه فائده ايدر
و قايله دوكوب قومزايت طلا ده دوغنه اورسلر فائده ايدر وانى

مطلب فندق

چوق يمك دلى اغرايلر **البندق** حار يابسدر عربك چودسنه
فندق ايله دوركبى خلقه ايلسه لر عرب اول طائره دن طشره
جمعه قادر اوليه و يمك باه ارتوردر و جماع ارزوسين كتوردر
سكر ايله يمك مقويدر و ارزق جشم اوغلنجقلرك اوك ديه سنه
اوردسه لر فائده ايدر و سياه كوزلو ايدر و حبشى جاريه امزرسه اول
اوغلان سياه چشم اوله و معصوم بر ايلق ايكن سكوت اغاجن ياقوب اول
سلوكك كوزين اناسى سوديله سويندرسلر و اول كوزدن متناطر اولاندن
ارزق جشم اوغلانك كوزينه بر قطره جك طامرسلر هر هفته باشنده بركز

صبى اوغلانك كوزلرى سياه اولمق ايچون

ایتسه‌لر غایت سیاه اوله ولیکن جمعه ارتسی ایتدی اوله مجربدر بو
فقیر ایدرانا سیله بر اوغلان بخت الدم انك كوزلری كوك ایدی اما اوغلانك
كوزلری كویا سیاه كراس دانه سیدر انا سنه سوال ایتدم بو اوغلان بخك
كوزلری ندن بویله سیاه در اتا سنه بكرمشدر جواب ویروب ایتدی
یوق بو ذكر اولنان علاج ایله اولمشدر دیدی بزدخی انكچون مناسبتله
یازدق اندن صكره بونی بعض كسنه لره صالی ویردك ایتدیلر اولدی الشاه بلوط
كستانه در اذرار بوله نافعدر وسموماتدن فائده ایدر ونزیفی قطع ایدر
الفستق جوزدن اشد حرارت ایله حاردر ویابسدر جكر سده لرین اچار
ومعیده اغزین قوی ایدر وغشیانی منع ایدر واغز قوقوسین كوكچك ایدر ویوركی
قوی ایدر ومعیده ده اولان بخارلری منع ایدر وصوقدن اولن بیل
اغریسین كیدررویلان وعقرب صوقدوغنه فائده ایدر وبلغمدن اولان
اوكسلوكه نافعدر وباه ارتورر الصنوبر حار یابسدر بوندن هم جذب وار
وهم تحلیل وار یا پشمش بلغمك عدوسیدر وغدالری لطیف ایدر وطعامه
اشتها كتورر وادرار بول ایدر وكوزك قرالغین كیدررر القرنفل حار یابسدر اغز
قوقوسین كوكچك ایدر وبصری تیز ایدر وكوز پرده سین اچار كوزه ضیا ویرر
قوصمغی وكوكل دندوكین منع ایدر وجكری قوی قلور بوندن نصف مثقال ایكی اوق
دلكلو نبات شكری ایله سحق ایدوب اینجه والده دن كچوروب كوزه استعمال ایده لر
نفع مشاهده اولا خولنجان حار یابسدر ریاحی تحلیل ایدر قولنجه نافعدر بوكرك
اغریسنه ایودر باه ارتورر اغز قوقوسین كوكچك ایدر وطعامی هضم ایلر ومعیده

مطلب
فستق

مطلب
چام فستق

مطلب
ترنفل

مطلب
خولنجان

اصلاح

بر كبیر مقعدن كلی خلوانه
بنارت سكریله استعمال ایلسه
نارلیه غایت نافعدر ووارد
اوتن مسنه مجرب فعلس

اصلاح ایدر و بلغمی کیده رر و معیده ده متولد اولن رطوباتی منع ایدر و عرق
فایده ایدر و سلس البوله نافعدر زنجبیل فلفل کبی منافعده مشترکدر مصطکی
حار یابسدر و ملیندر صنمش مکلری اصلاح ایدر و چینمک بلغمی باشدن جذب
ایدوب پاک ایدر و اغز قوخوسین کیده رر و بلغمدن اولان او کسلوکی کیده رر
جگر و دملرینه فائده ایدر نزیفی و برودتی و فساد رحمی کیده ررتحتی ایدوب
فتیل ایله تحمل ایده لر خیار شنبر حرارتده و برودتده معتدلدر اماك عسلی
یا غمش صفراوی اسهال ایدر و داخل بدنده اسی و رملری داخی دفع ایدر
و قاندن اولان ورملری کیده رر خصوصا بوغازده اولسه قچن انوك
مطبوخیله ایت اوزی صوین قرشدروب غرغره ایتسلر فائده سی زیاده
اولا اکر تربد له ایچسلر رطوبات عجیبه چقاررو تمرهندیله اجسلر اخلاط
صفراوی چقارر عظیم فائده ایدر و استعمال لره خوبدر و هندباصوییله
اجسه لر قولنجی و وجع مفاصلی و یرقانی کیدر ر زحمت و یرمدین اسهال
ایدر حامله خاتونلره دخی ضرر اتمز السرو هیبانی کوچك ساقی قایم مستقیم
القامه اغاجدر حتی انوك قامتی و استقامتی و دائم الزمان اوراقی
یاشلدر و تازه اولمغیله ازاده رخت دیو تسمیه ایتمشلر در
اکرچه میوه سی یوقدر و لیکن کسنه اوزرینه طاش دخی آتمزلر
اول سببدن درخت دیمك صادقدر و لسان شعراده
سرو قد محبوبلری اکا تشبیه ایده لر اکر انك بوداغزیاقوب اوده
دتسو اتسه لر سوری سگك قاچوب کیده اکر آنی سرکیله قیندوب

مطلب خیار شنبر
مطلب سرو اغاجی

آغزده طوتسه لر دیش اغریسنه فائده ایده وآنک نشاره سین بکسماد
ایله وکلری اوته قاتسه لر چوق زمان طوره فاسد اولمیه وبپراغین دوکوب
شراب ایله ایچسه لر عسر بوله فائده ایده ویاش یپراغن دوکوب جراحتلر
اوزرینه اورسه لر بتوره وآنک کولین اودیانوغنه صاچسه لر واو یوره
وچبانلره اکسه لر فائده ایده وآنک قوزاغن اوده بخور اتسه لر سوری
سنکک لر جمله قاچوب کیده لر البطیخ بستانی وبری اولور
بری اولان حنظل درکه اکا ابو جهل قربوزی دیرلر بستانیسی
دخی اوچ صنفدر بریسی هندیدر یاشل اولور وبریسی خراسانیده
عدلی دیرلر وبریسی صینی درکه صاری اولور صاروسی دخی اوچ نوع در
صینی وحلبی وسمرقندیدر ولیکن طعمی واشکالی مختلفدر قاربوزک تخمن
عسله وسوده بانوررسه لر ایکی اوچ کون انده یاتدقدن صکره اکسه لر
غایتله لذیذ اوله واکر کلابله اصلایوب برقچ کون طوردقده
صکره اکسه لر حاصله کلور یدکلرنده کلاب رایحه سی مشاهده اوله وحایضه
عورت بستانه کیرسه اول بستان حاصلی فاسد اولوب لذتی تغیر اوله
اکر قاربوز ویاخود خیار تخمنه باغ دکسه جمله سی آجی اولور وبستانک اورتا
یرنده حمار باشین براغجه دیکوب قوسه لر بستانه آفت ایرشمیه وحاصلی ترزیلشه
ابو هریره رضی الله عنه ایدر رسول الله حضرتی علیه وسلم
میوه لرک سوکلوسی قاوون ایامک وایدرلردی قاوونی یکوز بدرسنی
آنک صویی رحمتدر وانک حلاوتی جنت حلاوتیندندر وبرکسه اندن

مطلب قاوون

برتمه

بر لقمه بیسه حق سبحانه الکابیک حسنه یزر و بیك کناهن عفو ایدر و بیك
درجه سین بو جلدر اول کیچون که قاون جنتدن چقمشدر وهب بن منبه
ایدر بعض کتابلرده بولدم که قاربوز و قاون طعام و شرابدر و فاکههدر
و جلابدر و اشناندر و ریحاندر و حلوادر و نقلدر معیده‌یی پاك ایلر
و طعامه اشتها ویرر و لونی صافی قلور و ارقه صوین یعنی منی زیاده
قلور و ادرار بول ایدر الیقینی قاونك صارو سیاه بودخی اوچ نوع
در ایوسی و طتلوسی سمرقندی سیدر و اجودی عندلیدر
طبیعتده بارد و رطبدر بولی ادرار ایدر و یوزده اولان چغدی
و ابجه بتاقی و یوزك کیرنی کیدرر و تخمی جرمندن اقوادر و تخمن الی اونر
یا بشدرسه لر کوزك نازله سن دفع ایدر و انك لحم و شحمی بو کرکده و مثانه ده اولن
طاشه نافعدر ولیکن خلط اولور و جسدی سست قلور و حیض حارث اولور
و حیضه معیده ده طعام هضم اولمامق علتیدر و تخمی جوف انسانده فاسد
اولسه زهر کبیدر آنك علاجی ملین لسنه یمکله اولور انو کله دفع
ایلمک کرکدر و یاخود خیلی زمان اوزرینه طعام یمك کرکدر القرع
رسول حضرتی صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکی تخم قباغی بشورسکوز
چوق ایلك بدر سنتی اول یورکدن حزنی و غصه‌یی کیدررر و آنك خاصه سندن
بری بودر که سکك آنك اوزرینه قونماز و قتا که یونس علیه السلام بالق
قرنندن چقدی انا قرنندن چقان اوغلن جق کبی ایدی پس حق تعالی
اوزرینده قباق بتوردی لله کرم حق تعالی قرآن عظیمده بیورر .

مطلب صارو قاون

مطلب قبق

وانبتنا عليه شجرة من يقطين ناكه اوزرینه سکك قنوب انجتمسون

ایچون یونسك بشرهسی محکم اولنجه قباق دخی طوردی هانکه یونس عم

بدنی محکم اولدی قبق دخی قورودی و قباق طبیعتده بارد طبدر نیز

هضم اولور صفرایه نافعدر وعصارهسی کل یا غبله قولاغ اغرسنه علیله

نافعدر ودماغده اولان ورملره فائده ایدر واو کسلوکه وکوکس اغرسنه

حرارتدن که حاصل اوله اکا نافعدر وصوسزلغی کیدرر ومعیدهٔ فاسد

ایدر اکر اریه صوی ایله بادم یاغیله بشورب یسهلر استمایه فائده ایدر

وبلغمی کشیلر خردلیله وزیت ایله ییلر وصفراوی کشیلر قورق صویله وانار

صویله وزیتله بشورب خردل وفلفل وسداب ونعناع وکرفس صاحب

بیهلر اوت چوق یمیهلر قولنج کتورر اکر خمیره صاروب فرونده براقسهلر

اندن چقاروب صوینی صقسهلر لطیف شربت ایله ایجسهلر حمی

حرارتین کیدرر وصوسزلغی ساکن ایلر مجربدر اکر

چیمکنی بلغمی شیشلره واسی شیشلره وجراحتلره یقوتسهلر اغرسین کیدرر

واکر کل یاغیله قارشدوروب قولاغه طامزرسهلر اغرسین ساکن ایدر

واکر قابنك صوین بورون ایجنه طامزرسهلر دیش اغریسنه فائده ایدر

اکر قباغی بشورب صوین صقسهلر ازاجق نطرون ایله وبال ایله قرشدوروب

ایجسهلر خفیفجه اسهال ایدر اکر قباغی اویسهلر دخی اجن شرابیله طولدرسهلر

دخی قزدرسهلر واول شرابی ایجسهلر قولای اسهال ایدر اکر فرونده چقاروب

قباق صویندن التمش درهم ویکری درهم کلاب ایله واون درهم سکر قاتوب ایجسهلر

صنوبر

صفرایی اسهال ایده و معده علولرین ساکین قیله و جگر حرارتین گیدره
و باش اغریسین ساکن ایده اگر صوین ایچسه لر و انوکله باشین یوبوب
و بزر بوزرننه طامزسه لر بو فائده لی ایده و اگر خمیر ایله قرونده پشمش مثونده
کوزه سورمه کبی چکسه لر پر فائده اولان کوز صارولغین گیدره و اگر
چیچکن صو ایله کوزه سورمه ایتسه لر اسی کوز اغریسین گیدره اگر
قبوغن کوینده ورب قان چقن یره اکسه لر کسه اگر کوینده ورب سحق
ایتسه لر و سرکیله قارشدوروب برصه اوزرینه سه لر فائده ایده و جگر دکینک
قابن گیدرب ایچن دوکوب یاغن چقرسه لر اندن اغرین قولاغنه
طامزسه لر ساکین ایده و اول یاغی ایچسه لر بغرسقلر اغریسنه فائده
ایده و اگر انک ایچن اویسه لر و دموری بو قیله طولدرسلر و قرق کون قوسه لر
بعده صوینی حنا ایله قرشدوروب باشه درتسه لر ساچی سیاه ایده
اگر اریه اونیله قرشدوروب اسی باش اغریسنه اوریسه لر فائده ایده و یاغنی اویقو
اولمین حسته نک بورننه و باشنه و قولتقلری ایچن یاغلسه لر اویقو کتوره اگر تاوق
یاوروسین قباق ایله بشورسلر انک شوربا سی استعمال اولنه غایت فائده ایده
و صفرایی گیدره و قباق یاغی صوقده تردرد ماغی تر ایلر مالخولیایه نافعدر
واتچی سرسامه مفیددر برونینه طمزوره لر خردل قزدر جیدر بلغمی قوپارر
بلغمدن اولان صوق صیرولقلرینه فائده ایدر و ارلک صوین ارکورسه
ارتورر و جذام رنجن منع ایدر قرینه اولان قورتلری قرار اتک دوکندن
قورت و قوش قجرو بوزک زنکین یاک ایکر اکرد و کوب صو ایله چالقسه لر

مطلب
خردل

دخی الماشرا ایله قرشدرب غرغره ایلسه‌لر دیلوک ایکی یاننده اولان شیشلره
وایکن مرضنه فائده ایده واکر اعجیری انوکله قارشدوروب عرق النسایه
وطلاق شیشنه اورسه‌لر چاق قزدرنجه قوسه‌لر طورسه چوق فائده سین کوره
واکر بالیله وموم وزیت ایله وایج یاغله قارشدروب بوزه درتسه‌لر
بوزی غایت پاك ایده وکوز التنده جمع اولمش فایتلری کیدرر واکر سرکیله قرشدروب
چبانلو یوزه وبارانزده مرکوبه اورسه فائده ایده واکر دوکوب صو ایله اچسه‌لر
استعمال اولرسه فائده ایده انجرلسحل ایدوب کوزه سورمه اتسه‌لر کوز بردسنه
فائده ایده وقیاغی اکریکلکن کیدرر وخردل یمك باشدن ومعیده‌دن
وسائر بدنده اولان رطوبتی تحلیل ایدر وجکر وطلاق اغرسنه فائده ایده
ورباحی فاسده طاغدر وبلغمی تحلیل ایدر وبلغمدن اولان دبل اغرسن
واغزلغن کیدرر لیکن عطش ویرر وکوکل دندورر اکر سحق ایدوب
بالیله قرشدروب صوق مزاجلو کیشنك النده اورسه‌لر دنا غزقزدره
ودرلده اکر صوق عضولره درتسه‌لر قزدوره حرکتین قوی ایده اکر
جوکندر ایله یسه‌لر بلغمی قطع ایده اکر شراب ایچسه جماعه بغایت قوت ویره
اکر بالیله یسه‌لر سعاله فائده ایده اکر یدنی چوق برده دتسو انسه‌لر جمله قحبه
کیدلر اکر شراب ایله قارشدوروب ایچسه‌لر قرنده اولان قورتلری چقاره
اکر صو ینی اغزده دوتسه‌لر دخی قولاغه طمزسه‌لر دیش وقلاق اغرسن ساکن
ایلیه اکر اق خردلی یقوایدوب قتی شیشلره اورسه‌لر کیدره اکر سحق ایدوب دبشه
اورسه‌لر اغرسن کیدره فاما چوق یمیه‌لر غم کتورر اکر برصه اورسه‌لر فایده

ایدر اکر چکنده بله یسه لر اوجوق دوتانه و بلغمدن باشی جکرننه و جمیع بلغمدن کوینمش اولان و سودادن حاصل اولمش اغریلره فائده ایدر وبدندن کوینمش بلغمی

مطلب خیار

جقارر اما جوق یملو باش اغردر ومعیده یه ضرر ویرر **خیار** : بارددر رطبدر حرارتی وصفرایی ساکن ایدر و ادرار بول ایدر وصوسزلغی کسر و مثانه زحمتنه موافقدر و قودز ایت دالادیغی یره سورملك و یملك نافعدر و آنك تخمی ادرار بول ایدر و تخمن دوکوب یوزه اورسه لر غایت پاك ایلر یوزده بر علت قوز وحرارتی سوینده ور لیکن کیج هضم اولور استعمالو لری حرکته کتورر ومعیده یه الم و زحمت ویرر و بوکرده

مطلب بادنجان

وجع حاصل ایدر **بادنجان** بارددر تزیفی قطع ایدر یعنی افراطله حیض قانی اقسه دفع ایدر و اخلاط ردیه کتورر وحیات فاسده متولد اولور وسودا حاصل ایدر و بشره قرادر ولونی فاسد ایدر وصارو ایدر ویوری چغد و باش اغرسن کتورر وشول معیده که طعام ییمجك استفراغ ایدر اکا فائده ایدر اوت باشه وکوزه یرامزدر تمرکولر و بواصر وکوزلرك اغرسن وسوداوی خسته لقلر کتورر اکر سرکیله قاورلسه مزاجلوکشی لر و جکرنده زیاده حرارتی اولنلر و طلاغی بیوك اولنلر یسه لر ضررین کیدرر اکر بادنجانی قبوغن صویوب طوزلو صاجسه لر و صوق صوده اصلاتسه لر بر نجه زمان طورسه واول صویی دوکوب ینه تازه صو قیوب بر قج کره صوین دوکسه لر اندن قوزی اتیله بشوروب یسه لر اسهالی قطع ایدر و یاخود اوغلاق اتیله

یاتوق اتیله بشوربیسه لر اسهالی قطع ایدر وسرکیله بشوربیسه لر
قبض ایدر و معیده قوی قلور وقانی کسر اکر کوینده سلرکلنی سرکیله
خلط ایدوب سکلره اوربسه لر کیدره اکر باد نجانک صاروسن قبق
یاغیله طوکدربسه لر دخی فرونه قوبسه لر شکره یاغن سوروب اغرر قلدوغی
طمربسه لر فی الحال اغرسین دفع ایده اکر صارو بادنجانی بزیر یاغیله
بشوربسه لر واود بزیره صارو موم قاتسه لر طبقلر یارو غنه و بارمقلر
واوکجه لر شقاقنه دربسه لر عظیم نافعدر و بادنجانک
تخمن ایجی باد امیله برابر بربرینه قاتوب دوکسه لر و بنفشه یاغنه قرشدربب
بواصره دربسه لر غایت فائده ایده الانزبرنج بارد یابسدر قارنی
غایت قابضدر قزیل برنج خود بوغمدین و قزیلی کتمدین بیسه لر قبض
ایدر سودایله یمک ایودر بونزی صافی ایدر و لطیف خوب دوشکر کتورر
سوسامدر معیدیه یرامزدر اکر بیسه اغزی قوقیدر اکر یاقو
بشمشد
ایدوب سکرلره اوربسه لر غلیظلکین کیدره اکر قولقده اولان زحتلره و شیشه
اولان یرلره اوربسه لر واودیانوغنه و قولن بغرسا غنک اغرسنه
ویلدن صوقه و غنه فائده ایده اکر کل یاغن سمسم ایله قرشدربسه لر
و باشه دربت سلر کونش حرارتندن اولان باش اغرسن دفع ایده و اکر
سوسام قابن شرابیله بشوروب اول زحتلری کیاسره خصوصا کوزدکی
شیشلری و تحلیل و سنجوسن تسکن ایده اکر یاغنی مرسنی صوییله و یاقیله
بشوره سلر قیللری دربسلر محکم ایده واتی قاندن وطوزلو بلغمدن اولان

اوراقی بجیده

کیجیك یره درتسه لر فائده ایده اگر یاغندن اون سکز درهم و چکردکجی جقمش
قزل اوزمدن یکرمی درت درهم و اون ایکی درهم انیسون صو ییله خلط ایدوب
آجله ایجسه لر فائده ایده آگر ایاقده اولان بارمقلره و بدنده
اولان ایری یاره لره درتسه لر فائده ایده و آگر سوسامی اصلدوب
صوین ایجسه لر حیض قانن یوریده و قارنده اولان اوغلانی
چقاره اگر مکرر شکر ایله یسه لر فائده سی چوق اولا اگر بونی قاوروب
کتان تخمیله یسه لر جماعه قوت ویره اگر قابوغن کیدروب یسه لر بدنی
سمرده کوکس و اوبکن مرضلرین کیدره اگر یاغن قولاغه طمزسه لر سدتلرین
اچه و یاغن مومیله برابر قرشدوروب یوزه یقواتسه لر یوزك لونن غایت
کوکچك ایده اگر یقوایدوب مقعده اورسه لر بارقلرینه فائده ایده و یقو
ایدوب بوزلمش سکرلره اورسه لر اچه و کوزه یقوایدوب اورسه لر شیشن
یومشده و اغرسن ساکن ایده و ضیق التنفسه و بوزحتلرینه و کوکسده
اولان چبانلره و کوزده اولان قورولیغه فائده ایده حمص نخود یل ایلر

مطلب
نخود

ایچی یومشادرسد و کی یوزیدیر منیی زیاده ایدر و حیضی سورر
اگر آناك صو ییله یوزین یوسه لر یوزك رنکن خوب ایلر اما قره نخود سیدکی
یورر اگر قیندروب صوین ایجسه بوکرکده اولان طاشی آریده و جکر
و طلاق سده لرین اچه اگر بالیله قرشدوروب اویوز و تمرکوید و قولاقده
و جایره و بیرداسنده اولان شیشلره اورسه لر غایت فائده ایده باقلده
عسل ایله یسه لر همان اول فائده ایده اگر آی اوتنده هر بر سطل وزرینه

برنخود قوسه‌لر دخی بر ساعت درد یدن صکره کیدروب بر بره بغلیه‌لر
کیدره اگر نخودی اصلدوب اول صویی ایجسه‌لر و نخودنی آجله‌یسه‌لر
بغایت معوّی ایدر ذکری قوامه کتورر و نخود بشرکی شیشی متشحایه‌لری
انك بخارینه دوتسه‌لر فائده ایدر و اغز یرین ساکن ایلیه و نخودی بشوربه
صوین ایجسه و نخودین یسه‌لر جگر و سدّه‌لرین اچار و استسقایه قانه فیر
فائده ایده و بوکرکده و قاوقده اولان طاشلری طاغیده اگر آق نخودی
بشوروب یسه‌لر منیّی زیاده و بکری کوکجک ایدر فامّا طعام اورته سنده
ییه اوّل یا صکره ییمیه‌لر قانی و بدنی قوی ایدر قاره نخودی کمّون
ایله و طوراق اوتی ایله و زیت ایله بشوروب یسلر فالجه و لقوه‌یه و مفصللر
کمون اغرسنه و صوقدن اولمش اغریلره و بلغی زحمتلره عظیم فائده ایدر
مشهوردر حار یابسدر قارنده اولان یلکری سورر و بوركلوینه
کیدرر و قارنده اولان قورتلری قیرر و بغرسقلری پاك ایدر و اندملری
قوی ایدر و صوقدن اولان صیرولقلره فائده ایدر امّا مقداری ایکی درهم
کیدر و بغرسقلرده اولان غلیظ بلغملری اریدر اگر زیت ایله
بشوروب حقنه اتسه‌لر و یا اریه اونیله یا قواتسه‌لر ضیق النفس فائده
ایدر و شراب ایله ایجسه‌لر اغولو جانورلر صوقدوغنه فائده ایدر اگر زیت
ایله و بقله اونیله قرشدروب شیشلرینه اورسه‌لر فائده ایدر اگر سحق
ایدوب برونه او فورسه‌لر برون قانی کسه اگر سرکه ایله قارشدروب ایجسه‌لر
مرحمدن اسکی باشی کسر اگر زیت ایله قرشدروب شاف کبی عورتلر اوکنه کتورسه‌لر

مطلب کمون

قانی کیه

مطلب
چورك اوتي

قاني كسه اگر طوز ايله چينسه لر دخي يوتسه لر اغزدن اقان صليارى كسه
ويلدرى طاغده وكگرده وطعامى هضم ايتدوره واچى يوريده وسودك يولنى
اچه وانك صوييله يوزين يوسه لر صافى قله وسركيله قيندوب صوين يوزه
سوريسه لر يوزى آينه كبى قله وگمنون اغزده جيننوب صوين كوزه طمزرسه لر
كوزه فائده ايده وكوزدن اقان قانى كيدره الشونز چورك اوتيدر
اگر بيو ايدوب اتنى اوزرينه اوريسه لر باش اغريسنه فائده ايده اگر
محق ايدوب صوين ياغيله بورنه طمزرسه لر كوزه اينن صويه
فائده ايده اگر بيو ايدوب سركيله جبانلو يوزه واسكى بلغى شيشلره
اوريسه لر فائده ايده اگر دوكوب اوغلان سد وكيله قرشدوروب سكللره
اوريسه لر كيدره وكوينمش صفرالرى بدندن چقاروب پاك ايده وانداملرى
بركنده ومعيده دن برامز خلطلرى اريده وسده لرى اچار ونزكامى
كيدرر وانك بياندن زيان كان جانورلر قچار اندن بر درهم ايسه لر
اندن بو ديدكلرى جانور صوقدوغن محو ايده وليكن چوق يمك زيان
ايدر اصلاحى كشوريله اگر اسكى وقتى شيشى يره اوريسه لر فائده ايده اگر
نطرونيله ايچسه لر ضيق النفسه فائده ايده آنك بر درهمن اغولو جانور صوقان
آدملره ايچوريسه لر فائده ايده اوت بر درهمدن زياده ايچيه لر هلاك اولمق
مقرردر خوف اولنه اگر بر درهمن بلغمدن وسودادن اولان استسقالوه ايچريسه لر
فائده ايده ونمازبور قوتلرين چقاره وكيجه دن اني اصلتسه لر وصباح
صحق اتسه لر دخي بورنه طمزرسه لر اسكى اغريلرى وتعوابى كيدرر اگر سركيله قرشدوروب بقعه

وبرصاورسه‌لر کیدره واکر بالبله واسی صو یله قرشدروب ایچسه‌لر قاوقدغی وبو کبرکوکه
طاشی کیدرب فائده ایدر واکر یوشان صو یله قرشدروب اندن یقوایدوب قرین
اوزرینه اورسه‌لر ینه‌یی جقره اکر سحق ایدوب منوشی یاغیله قرشدوروب او
قطره قولاغنه طمزرسه‌لر صوقدن اولان زحتلری کیدره ویللری کیدره وسدك
طوتلماسنه فائده ایدر وسدك لرین طاغده وچورك اوتین بر کیجه حبنا
سوده اصلتسه‌لر اندن صقوب صوین السه‌لر وکنند وینی بیانه
اتسه‌لر اول صوبی اوچ کون قارنی اغرین کمسنه یه ایچرسه‌لر باذن
الله تعالی شفا بوله اکر یدی دانه سین عورت سود یله اصلدوب قانی
اولان کشینك بورنینه طمزرسه‌لر بغایت فائده ایدر اکر سحق ایدوب سرکنکبین
ایله ایچسه‌لر ریح استماس کیدره اکر سحق ایدوب دخی کل یاغیله قارشدره
وجع مفاصله درتسلر فائده ایدر کراویا معدنوس جنسیدر حاریابسدر
یللری طاغیدر حفقانه نافعدر قارنده اولان قورتلری قیرر وادرار بول
ایدر بردرهم مقدارین استعمال ایده‌لر اللفت شلغمدر حار رطبدر لطیف غدادر
منی ارتورر ادرار بول ایدر وطعامه اشتها کتورر ایکی کره قینادوب سرکیله وخردلیله
وصوبی کوزه فائده لودر وجماع ارزوسن کتورر ومعده‌دن
صفرایی اریدر وکوکسی یومشادر وبوکرکی محکم ایدر اکر کوکنی
بشوروب یسه‌لر کرچه یل وسست ایدر امابغایت
مقویدر اکر صوینی تقطیر ایسه اورسه‌لر وصوقدن
اولان یارقلره اورسه‌لر فائده ایدر اکر بر شلغمی
اویسه‌لر ایچنه مومله کل یاغن قیوب بشورسه جبانلو یارقلره

خروس جوزکی روغنی
ذکر ابله و ذتین صویله
قرشدروب ایچسه‌لر

مطلب
معدنوس حبلدر

مطلب
شلغمدر

مطلب
ترب

اوریسه‌لر فائده ایده و اکر تخمن معجونه قتوب یسه‌لر اغولره و اغولو جانورلره
صوقدوغنه فائده ایده اکر تخمن ایچسه‌لر جماعه قوی اوله اکر صو ایله و طوز ایله
بشوروب یسه‌لر بیمک ارزوسن کتوره اکر کوکندن برپاره سنی سحق ایدوب
بالیله قریشدروب طلاغی اولان کمسنه یسه وسدوکی طوتلان کمسنه یسه
زحمتدن خلاص اوله اکر شلغم تخمن بوینده اصاقوسه قولاق واویلوق
برنی شیشمش کیدره اکر ایکی دفعه صو ایله خاشلسه اندن یسه‌لر دمه
غلبت مقوی بدن اما طلاغه زیان ایدر اصلاحی قاون تخمی ایله‌در البحل
ترپیدر حار رطبدر صارمساق رایحه‌سن کسر باه ارتورر معیده‌ٔ پاك ایدر کوکت
صوین کوزه طمزسه‌لر جلا ویرر و صوینی عقرب اورزدوکسه‌لر اول
ساعت ایچنده اولدورر بر کمسنه ترب یسه انك عقبنجه یلان صوقسه
ضرر اتمیه اما معیده‌یه ایو دکولدر ترامز کلردر اما بولی ادرار ایدر و طعامدن
و صکره یسه‌لر هضم ایدر و ایچی یومشدر و طعامدن اول یسه‌لر طعامی
یوقرو دفع ایدر معیده ده طعامی قرار ایتمکه قومز انکیچون قوصمغی اسان
ایدر و حسه‌لری لطیف ایدر اکر بشوروب یسه‌لر اسکی اوکسلوکه فائده
ایده و کوکسده اولان غلیظ خلطلری کیدروب و یتوایدوب
طلاق اوزرینه اوریسه‌لر فائده ایده اکر صوین ایچسه‌لر حیض
یوردر اکر تخمین سرکه ایله بشوروب یسه‌لر ادرار بول ایدر و طلاق
شیشنی تحلیل ایدر سرکه ایله بشوروب غرغره اتسه‌لر بوغاز
اغرسنه غایت فائده ایده اما قوصمغی دیردر باشه و دیشه زیان

ترب تخمنی سرکه ایله بشوروب غرغره ... بوغاز اغرسنه ... نافع ...

ایدر وکوزه ود ماغه ضرردر وطعامی فاسد ایدر اکر تخمنی یقوایدوب
مفصللر اغرسنه اورسه لر سنجوسین کیدره اکر یا لیله قرشدروب یسه لر
قرندی بیللری طاغیده ومفصللر اغرسنه فائده ایده واشتها کتوره وبوکرک
وقاوق اغرسنه فائده ایده واوکسروکه نافعدر وجماعی قوی قلور انا سدلری
زیاده ایدر اکر بپراغنك صوین بر عقرب اورنینه طمزسه لر نصف ساعتده
شیشوب چاتلر وربع استماسنه فائده ایده وداء الثعلبه اورسه لر
قل بتوره اکر تخمن سفوف ایدوب یسه لر جکر اغرسنه فائده ایده لیکن
بدنه جوق بت اد جیدر استسقا سی اولان ادم ترب صوین ایچسه
بغایت فائده ایده وترنی دوکوب صوین صغوب اجله اون درهمن
ایچسه لر قاوقده اولان طاشی پاره لیه کیدره مجربدر اکر تخمن یقوب ترکوره
سورسه لر کیدره ویپراغنك صوین یرقانی اولان ادم ایچسه عظیم فائده ایده
وبوکرکده اولان طاشی طاغده وجکرده اولان سده لری اچار ذکری
قائم ایلیه اکر یمکدن صکره یسه لر هضم ایده اکر تخمن کندنه ایلدوکسلر
وسرکیله قارشدورب حمام ایچنده سیاه بهقه دورتسه لر کیدره اکر
ترنی اویسه لر ایچنده درت درهم شلغم تخمن قویسه لر بینه اوزرینه بارسیله
قباقدسه لر وخمیر ایچنده قویب چوره سین خمیر ایله قاپلیوب فرونده
بشورسه لر اندن چقروب صوو بجه طوره دنی خبردن چقاروب بوکرکده
وقاوقده طاشی اولان آدمه هرکون بیاپی یدرسه لر بغایت
فائده کوره البصل صوغانده حار یابسدر یوزك لونن

قرنی

صوغان

قرنیل ایلر وقانی بدندن طشره جذب ایدر خردل کبی باه ارتورر وصولرك
تغییرین دفع ایدر یعنی بر کشی براخر و لا یته کتسه انلك صوغانن
بیك کرك تاکه اول یرك صولری اکا ضرر ا تمیه
و شهوتی بغلر وطبیعتی یومشدر ولونی کوکجک ایدر وکوزی تیز
ایدر وقرر تماسن کیدرر لیکن ریاح متولد اولور واشتها کتورر
واخلاطی لطیف ایلر وکوکل دندورر وبواسر طمرلرین اچار اکر ایجسه‌لر
حیض قانن یورددر اکر بر ونه طمزرسه‌لر دماغی پاك ایدر اکر طوزیله
ومعدنوزایله وبال ایله قرشدوروب ایت احمر دوغی یره اورسه‌لر
فائده ایدر اکر صوینك برابری مرزی ایله قرشدوروب نبات شکریله
سحق ایدوب کوزه کحل اتسه‌لر کوزك کجیکن کیدره اکر طوزیله قرشدوروب
سیکلرا وزرینه اورسه‌لر کیدره اکرتاوغك ایج یاغیله قارشدوروب
ایاقده اولان زحمتله سورسه‌لر فائده ایده اکر یاکرجه صوین قولاغه
طمزرسه‌لر صاغرلغین کیدره قان وایرك اقد وغنی دفع اکر چوق یسه‌لر
باش اغرده وعقلی کدر ایده اکر بشوروب یسه‌لر ادرار بول ایده وجماعه
غایت قوت ویره اکر خام ایکن دوکسه‌لر وقوقوله‌سه‌لر کوکلدطعام
ارزوسین کتورر اکر سفرلرده یسه‌لر آب وهوادن اولان ضررلری
دفع ایده وکوکسدن واو یکندن یلشاك خلطلری پاك ایلر خصوصا
یا غلو نسنه‌لرله بشه اندن یسه‌لر اکر صوغانی ایج یاغیله وسا ده
یا غله یا خود یمورداناك صارو سیله قرشدوروب

متعد اوزرینه اورسه‌لر اغریلرین و شیشلرین دفع ایده اکر خام صوغانی
دوزیله دوکوب باشه اورسه‌لر باشده اولان چبانلره فائده ایده
اکر چوق یسه‌لر اویقو کتورر و صلیاری چوق ایلر ویرقانه فائده
ایده و سرکیه براغوب برنچه کون طورسه اندن یسه‌لر معیده قوی
ایلیه و صفرادن و بلغمدن کوکلدوندوکین کیدره و مسهل ایچن کشی صوغان
قفواسه کوکلدوندوکین کیدره و اکر اوجاغه کوموب یسه‌لر اوکسروکه
فائده ایده و صاچین اوزادر و یلان و چیان و قدوزایت طلاء دوغنه
نافعدر و بدنه قوت ویرر و معیده دباغت ایدر و کوکل شاذلغین کتورر
ولیکن منفعت بشمش اولیجق در چیک ییجک باش اغردر و اویقوسزلق
کتورر و کیجه ایله اغزدن صو اقیدر و صو صادر و عقله
زیان ایدر اصلاحی سرکیله در و بوغزه و کاسنیله در
و تخم اسیده و قوریده منی ارتورر صوق مزاجلویه مفید
الثوم
در صارمساق قزدرجیده حار یابسدر مزاجی اسی ادملره ضرر
ایدر صوق مزاجلولره برار و مفلوج ادملره یارر و منی ارتورر
و سده‌لری اچار و یلدن و بلغمدن حاصل اولان قولنجه فائده ایدر
و عسر بوله مفیددر و قارندن نماز بوره قورتلرین چقارر و ادرار
بول ایتدورر و بدنه اسیلک ویرر و دوکوب شرابیله ایچسه‌لر یلان صوقدغنک
اوزرینه اورسه‌لر فائده ایدر و قوطوز طلاء دوغنه ایودر و مختلف مولکه
مضرتن دفع ایدر و تمرکوبه و باشده اولان چبانلره و قوکاغه و بهقه و چبانلو

صارمساق

اویوزه

اویوره اوره سه لر فائده ایدر واکر بونی انجیر براغیله و کمون ایله قرشدروب
یقو اتسه لر بیلدن صو قدوغی یره اوره سه لر ایو ایدر و تیراغن اوزیله بله
قیندوب عورتلر ایچنه کروب اوتوره سه لر حیض قانن یوریدر و قارنده
اولمش اوغلانی دوشرر و طحال اغرین اچار و غلیظ یللری طاغیدر و بعز سعللر
اغری سنه و اوکسکن جبانینه فائده ایدر و یلمشدک غلیظ خلطلری قطع
ایدر ولیکن باشی ثقیل ایدر و کوزی ضعیف ایلر اما لینت ویرر و نسیانه
و طوفه و قاسق اغری سنه فائده ایدر و ایچ اغریسنه و اسهاله و خنازیره
و استمایه و حامله عورتلره و امزکلو عورتلره یرار زدر اکر صو بیله و یا خود
سود بیله حل اولنجه بشوره سه لر اندن جبانلره اوره سه لر دشوب اقیدر
و اسکی استمالره و ایکن جبانلرینه و معیده اغرسنه و مفصللر زحمتنه
و نقرسه و عرق النسایه و قولنجه فائده ایدر و طوز لو بلغمدن اولان
صوسزلغی کیدرر و ارقه یان باشنک اسکی اغریلرینه فائده ایدر و جماعه
قوت ویرر و ایچ یاغیله قرشدروب یقو اتسه لر سست اندا ملره
و شیشلره که جراحتلو در اوره سه لر بغایت فائده ایدر و یاغ ایچنده
تکرار قوسه لر دخی صو و قدن یاریلن یرلره و قان طلا دوغنه اوره سه لر
فائده ایدر و اول یاغی ایچسه لر معیده اغریلرینه و بلغمدن اولان قولنجه ویرر
خلطلره که ایچ اغریلری اندن حاصل اولور جمله سن دفع ایدر اکر
ساده یاغیله قاورب ییسه لر بغرساق اغریسنه بغایت فائده ایدر و باشه
اوره سه لر جبانلرین خوش ایلیه اکر د وکوب صوین سر کیله

قرشدروب غرغره اتسه لر بغازه یاپشان سلوکی اولد ورهصوق مزاجلو

کشیلرك وپیرلرك صحتن صقلیه اوتّ دماغه ضرر ایدر آکر

بشوروب ییسه لر صوقدن اولان اوکسروکه فائده ایده اکر سرکیله خلط

ایدوب صوق شیشلره اورسه لر کیدره بالیله صرمساق ییسه لر قالجه و لقویه

مفیددر وجذام رنجنه دخی فائده سی چوقدر وصرمساق ییسه لر صوق

اغریلرك تریاقی در وبدنده نه قدر یل وار ایسه سوروب چقرر و بشوره

ییسه لر بوغازی بلغمدن پاك ایدر اما چوق ییمك باشی اغردر مضرتن

کاسنی وسروول دفع ایدر وصرمساقدن تریاك اکبر اولور مثلا

بر صرمساق باشنی در تق دکرمدین اوکات صویالر دخی اریه اوینله

بشوره لر تا محرا اولنجه اندن اول صرمساغی الوب طقوز درهم قوره

یاربوزی دوکوب انوکله حل ایده لر و بر درهم مسلد دخی قتالر وکچی آلتمش

خاص عسل ایله قرشدوروب بر حقّیه قویه لر وحاجت وقتده استعمال

ایده لر تریاك اکبره معادل اولور غافل اولمیه لر و هر نسنه یه فایده ایدر

فصل فی البقول الصغار

الهندبا امیر المؤمنین رضی الله عنه ایتدی هندبانك

هر برپیرا غنده جنت صویندن بر حبّه دکلو صو واردر طبیعتده بارد

رطبدر سدّه لری اچار وقانی صافی قلور وجکره وطحاله فائده سی واردر

النعناع حاریابسدر قرندر جیبدر و قوه جیده جوهر یو نسند ن

مطلب هندبا

مطلب نانه

عدد الاوراق

١٥٨